ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁNÍ

ZPRACOVANÝ PODLE RVP ZV

„Řekni mi a já zapomenu.
Ukaž mi a já si zapamatuji.
Nech mne to udělat a já pochopím.“

Obsah:

Obsah: ... 3
1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY ... 5
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY ... 8
2.1. Velikost a úplnost školy ... 9
2.2 Vybavení školy ... 9
2.3. Charakteristika pedagogického sboru ... 9
2.4. Charakteristika žáků ... 9
2.5. Zájmové kroužky ... 9
2.6. Projekty ... 10
2.7. Školní klub ... 10
2.8. Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými objekty ... 10
2.9. Školní družina ... 10
2.10. Poskytování poradenských služeb ve škole ... 11
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU (ŠVP) ... 12
3.1. Zaměření školy ... 13
3.2. Cíle základního vzdělání ... 14
3.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků ... 15
3.4. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ... 17
3.5. Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných ... 19
3.6. Začlenění průřezových témat ... 20
1. Osobnostní a sociální výchova (OSV) ... 21
2. Výchova demokratického občana (VDO) ... 24
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS) ... 25
4. Multikulturní výchova (MuV) ... 26
5. Environmentální výchova (EV) ... 27
6. Mediální výchova (MeV) ... 28
4. UČEBNÍ PLÁN ... 29
4.1. Poznámky k učebnímu plánu ... 30
4.2. Tabulace učebního plánu ... 31
Učební plán pro 1. stupeň ... 31
Učební plán pro 2. stupeň ... 32
Nabídka volitelných předmětů ... 33
Nabídka nepovinných předmětů ... 33
5. UČEBNÍ OSNOVY ... 35
Český jazyk ... 37
Cizí jazyk, další cizí jazyk a povinně volitelný předmět Angličtina v praxi ... 50
Matematika ... 67
Informatika/Informační a komunikační technologie a povinně volitelný předmět Robotika ... 77
Tematický plán pro 7. až 9. ročník – Informační a komunikační technologie – od 9/2021 ... 90
Prvouka ... 93
Vlastivěda ... 98
Přírodověda ... 103
Dějepis a povinně volitelný předmět Praktika z dějepisu ... 108
Výchova k občanství a ke zdraví ... 116
Finanční gramotnost ... 126
Fyzika ... 130
Chemie a povinně volitelný předmět Praktika z chemie ... 135
Přírodopis a povinně volitelný předmět Praktika z přírodopisu ... 142
Zeměpis ... 149
Umění a kultura *(Výtvarná a hudební výchova)* ... 157
Tělesná výchova a povinně volitelný předmět Sportovní hry ... 169
Člověk a svět práce *(Pracovní a technické činnosti, příprava pokrmů a volba povolání)* ... 178
Další volitelné předměty: ... 191
Základy cukrářství ... 191
Ruční práce ... 195
Psaní všemi deseti ... 198
Kovářství a zámečnictví ... 200
Elektrotechnika ... 204
6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ ŠKOLY ... 207

6.1. Hodnocení žáků ve škole ... 208
6.2. Základní pravidla pro hodnocení žáků ... 209
6.3. Kritéria hodnocení žáků ... 209
6.4. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ... 211
PŘÍLOHA ... 213
DODATKY K ŠVP ... 289
Dodatek č. 1 – č.j. 398/13 ... 291
Tabulka přehledu změn v upraveném RVP ZV ... 292
PŮVODNÍ UČEBNÍ PLÁN – pro 9. ročník ... 294
PŘECHODNÝ UČEBNÍ PLÁN - pro 8. ročník a 9. ročník ... 295
PŘECHODNÝ UČEBNÍ PLÁN - pro 7.ročník, 8. ročník a 9. ročník ... 296
Dodatek č. 2 – č.j. 484/16 ... 297

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Ředitel školy:	Mgr. Jaroslav Vysloužil
Telefon:	519 363 610(11) – kancelář 519 363 612 – ředitel školy
Název školy:	Základní škola Hustopeče, Komenského 163/2, okres Břeclav, příspěvková organizace
Adresa školy:	Komenského 2, Hustopeče, 69301, okres Břeclav
IČO:	49137077
DIČ:	CZ49137077
E-mail:	reditel@zshuskom.cz
Webové stránky:	www.zshuskom.cz
Adresa zřizovatele:	Město Hustopeče, Dukelské náměstí 2/2, 69317 Hustopeče, okres Břeclav
Telefon:	519441011, 519441060 (ústředna) 519412039 (starostka)
Koordinátor ŠVP pro 1.stupeň:	Mgr. Ivana Strachová
Koordinátor ŠVP pro 2.stupeň:	Mgr. Michaela Fröhlichová
Platnost dokumentu:	od 31.8. 2007
Doplněno dodatkem č.1:	25.8. 2013, č.j. 398/13
Doplněno dodatkem č.2:	26.8. 2016, č.j. 484/16

Tato verze obsahuje aktualizaci v částech:

1) Učební plán:
   - přesunuty hodiny v rámci ročníků: ve 4. ročníku přesun 1h z předmětu Vlastivěda do nového předmětu Informatika, v 7. ročníku přesun 1h předmětu Výtvarné výchovy do předmětu Matematika, v 8.ročníku přesun 1h z předmětu Fyzika do předmětu Matematika, v 9. ročníku přesun 1h z předmětu Přírodopis do předmětu Český jazyk + drobné změny v přerozdělení disponibilních hodin (původně byly disponibilní hodiny v předmětu ICT)
   - do tabulky povinně volitelných předmětů přidány předměty Kovářství a zámečnictví, Elektrotechnika
2) Učební osnovy:
   - úprava očekávaných výstupů podle nového RVP (výstupy byly zredukovány) v předmětech Prvouka, Vlastivěda, Dějepis, Výchova k občanství a ke zdraví (tzn. Občanská výchova a Výchova ke zdraví), Přírodopis, Fyzika, Tělesná výchova, Hudební a výtvarná výchova, Zeměpis, Finanční gramotnost, Chemie
   - ke všem předmětům přidána nová klíčová kompetence - digitální
   - Přidány volitelné předměty Kovářství a zámečnictví pro 9.ročník a Elektrotechnika pro 9.ročník
   - Kompletní revize předmětu ICT, který se mění na předmět Informatika – v charakteristice předmětu je uveden postupný nástup nové Informatiky se všemi změnami (např. zcela nové očekávané výstupy, nové učivo, posílení hodin informatiky)

Veškeré úpravy byly projednány na pedagogické radě 22.6. 2021 a projednány a schváleny školskou radou 30. 8. 2021. Účinnost veškerých úprav je od 1. září 2021.

Podpis ředitele:

……
Mgr. Jaroslav Vysloužil

Razítko školy:

Mgr. Jaroslav Vysloužil

Digitálně podepsal Mgr. Jaroslav Vysloužil
DN: c=CZ, 2.5.4.97=NTRCZ-49137077, o=Základní škola Hustopeče, Komenského163/2, okres Břeclav, příspěvková organizace, ou=2, cn=Mgr. Jaroslav Vysloužil, sn=Vysloužil, givenName=Jaroslav, serialNumber=P541283
Datum: 2021.08.30 08:07:33 +02'00'

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. Velikost a úplnost školy

Jsme úplná základní škola s 1. až 9. postupným ročníkem. Výuka probíhá zpravidla ve všech ročnících ve dvou nebo třech (výjimečně čtyřech) paralelních třídách - záleží na aktuálním počtu žáků.

2.2 Vybavení školy

Škola má k dispozici přibližně 35 učeben a vzdělávacích prostor. Prostory pro výuku jsou využívány v maximální míře. Na 1. stupni jsou třídy s hracím koutkem, na 2. stupni je mimo kmenových tříd i několik samostatných odborných učeben, cvičná kuchyně, školní dílny, učebny pro dělené skupiny, odborná učebna přírodopisu, jazyků, fyziky a výpočetní techniky V závislosti na aktuálním počtu tříd jsou některé z těchto učeben využívány coby kmenové.

K pohybovým aktivitám žáci využívají tělocvičnu, sportovní halu (nafukovací), popř. další externí prostory. Využívá se i školní dvůr a běžecká dráha vedle SH.

Součástí školy je školní jídelna, která slouží nejen našim žákům, ale i žákům a studentům okolních škol, taktéž veřejnosti v rámci doplňkové činnosti.

V době přestávek žáci mohou využít služeb školního bufetu. V odpoledních hodinách je k dispozici školní klub. Děti 1. stupně se mohou přihlásit k docházce do školní družiny. Obvykle je otevřeno čtyři až šest oddělení – podle zájmu dětí. Při naší škole pracují zájmové útvary, které často vedou i učitelé naší školy.

Všichni vyučující mají své kabinety, které jsou vybavené PC a internetovým připojením.

Škola je plně pokryta signálem WiFi, který je k dispozici i žákům. Veškerá datová síť je monitorována a uživatelsky upravena pro potřeby jednotlivých skupin uživatelů.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

V pedagogickém sboru jsou zastoupeni jak mladší, tak i služebně starší učitelé a vychovatelky ŠD. Téměř 100% pedagogických pracovníků školy je plně kvalifikovaných. Výhodou pedagogického sboru je poměrně velké zastoupení mužů, schopnost týmové práce, kolegialita, tolerance a vstřícnost. Ve škole pracuje výchovný poradce, metodik prevence sociálně patologických jevů, školní psycholog a speciální pedagog. Členové pedagogického sboru se ve velké míře účastní školení a seminářů, které jsou důležité pro jejich další vzdělávání.

2.4. Charakteristika žáků

Přibližně polovina žáků jsou místní děti, ostatní dojíždějí z okolních obcí. Máme dobré zkušenosti s integrací žáků se SVP.

2.5. Zájmové kroužky

Škola nabízí jako doplňkovou činnost volnočasové aktivity pro žáky se sportovním, výtvarným, hudebním a dramatickým zaměřením. Kroužky jsou organizovány celoročně

a žáci si je vybírají z nabídky školy (se souhlasem zákonných zástupců) na začátku každého školního roku.

2.6. Projekty

Vzdělávací projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Zařazované jsou různé formy projektů (např. v rámci třídy, krátkodobé, střednědobé, ročníkové nebo celoškolní). Příprava, realizace, výstupy a hodnocení projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu. Projekty motivují žáky a podporují spolupráci žáků i pedagogů. Škola každoročně pořádá např. projekt „Den Země“.

Projekty, do kterých se škola průběžně zapojuje, jsou uveřejňovány na školních webových stránkách.

2.7. Školní klub

Školní klub při ZŠ Komenského 2 v Hustopečích je využíván zejména žáky 2.stupně, a to v odpoledních hodinách. Zde mohou žáci plně využít svůj volný čas a smysluplně ho trávit např. před odpoledním vyučováním nebo před odjezdem domů.

Podrobnější program klubu je uveden v samostatném Školním vzdělávacím programu školního klubu.

2.8. Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými objekty

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků je důležitou součástí života školy. Zákonní zástupci jsou informováni prostřednictvím elektronického systému Edookit o prospěchu a chování žáků, úpravách rozvrhu, suplování, obsahu vzdělávání atd. Čtvrtletně jsou organizovány třídní schůzky nebo konzultační odpoledne. V případě potřeby mohou zákonní zástupci školu kdykoliv navštívit. Každý rok je pro rodiče pořádán Den otevřených dveří. Zástupci zákonných zástupců žáků jednotlivých tříd tvoří Unii rodičů. Na naší škole působí Školská rada.

Škola pořádá různé besídky, spolupracujeme s místním měsíčním zpravodajem Hustopečské listy, máme vlastní webové stránky, facebookový profil, každoročně se účastníme výstavy dětských výtvarných prací, kterou pořádá místní Centrum volného času. V rámci dopravní výchovy se aktivně zapojujeme do dopravní soutěže.

Škola spolupracuje se zřizovatelem a podle potřeby i s některými státními organizacemi.

Rodiče mohou využívat služeb školního poradenského zařízení – viz níže.

2.9. Školní družina

Školní družina je určena pro žáky 1.stupně. Není pokračováním školního vyučování, ani ho nijak nenahrazuje. Jejím hlavním posláním je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků. Vhodné střídání práce a odpočinku přispívá k odstraňování únavy z předchozí školní činnosti a pomáhá uspokojovat a rozvíjet kulturní potřeby a rozmanité zájmy žáků.

Podrobnější program naší školní družiny je uveden v samostatném Školním vzdělávacím programu družiny.

2.10. Poskytování poradenských služeb ve škole

Poradenské služby ve škole poskytuje Školní poradenské pracoviště, ve kterém kromě výchovného poradce a školního metodika prevence působí také školní psycholog a školní speciální pedagog.

Poradenské služby jsou poskytovány podle plánu poradenských služeb ve škole, který ŠPP zpracovává vždy na daný školní rok. Tento plán zahrnuje popis jednotlivých činností a vymezení odpovědnosti poradenských pracovníků ve škole, preventivní program školy i strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování.

Hlavním cílem ŠPP je:

- Společně ve spolupráci se všemi subjekty školy vytvořit širokou základnu primární prevence školní neúspěšnosti a rizikového chování.
- Pomáhá ve škole vytvářet příznivé sociální klima pro společné vzdělávání.
- Umožňuje včasnou intervenci při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů.
- Zabezpečuje poskytování podpůrných opatření pro žáky se SVP, sledování a vyhodnocování účinnosti těchto opatření.
- Poskytuje metodickou podporu učitelům při práci se žáky se SVP a při práci s třídními kolektivy.
- Podporuje vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných, žáků z odlišného kulturního prostředí nebo s odlišnými životními podmínkami.
- Zabezpečuje kariérové poradenství pro žáky.
- Pomáhá navazovat efektivní spolupráci a komunikaci školy a rodičů.

Pracovníci ŠPP spolupracují se školskými poradenskými zařízeními.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU (ŠVP)

3.1. Zaměření školy

Na co klademe důraz v naší škole, kam směřujeme :

- **otevřenost v jednání, schopnost komunikace (učitel–žák, učitel–učitel, žák–žák, učitel–vedení školy, učitel–zákonný zástupce)**
- **rozšířená výuka informatiky v souvislosti s kreativním myšlením žáků**
- **méně teorie, více praxe**
- **zaměřit se na základní informace (všeobecný přehled), nepřetěžovat žáky detaily svého předmětu**
- **realizace skupinové práce, projektového vyučování (střídání různých metod práce)**
- **výuka jazyků (nabídka volitelných předmětů např. konverzace)**
- **naučit žáky říct svůj názor v kolektivu, obhájit si ho, umět přijmout názor druhého**
- **umět si poradit: vyhledat sám informace (internet, encyklopedie), vést k větší samostatnosti**
- **naučit žáky aplikovat získané vědomosti a dovednosti v praxi**
- **naučit žáky samostatně myslet**
- **naučit žáky dodržovat daná pravidla**
- **vytváření pozitivního vztahu k pohybovým aktivitám**
- **aplikace mezipředmětových vztahů**
- **spolupráci mezi 1. a 2.stupněm**
- **trvalá nabídka volnočasových aktivit (klub, kroužky, družina)**
- **organizování programů a aktivit vedoucích k tmelení kolektivu**
- **pořádání návštěv v centru ekologické výchovy**
- **široká nabídka kulturních programů (divadla, kina, zájezdy, exkurze..)**
- **tvorba příjemného a pěkného prostředí**
- **trvalá modernizace školy a jejího vybavení**

3.2. Cíle základního vzdělání

Základní vzdělání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence (viz.3.3) a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání zaměřeného především na situace blízké životu a praktické jednání. Prvních šest cílů pomáhají naplňovat klíčové kompetence, poslední tři se rozvíjí díky průřezovým tématům, které prochází napříč celým vzděláváním. V základním vzdělání se usiluje o naplňování těchto cílů:

- **umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení**
  (kompetence k učení)
- **podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů**
  (kompetence k řešení problémů)
- **vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci**
  (kompetence komunikativní)
- **rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých**
  (kompetence sociální a personální)
- **připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti**
  (kompetence občanské)
- **pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci**
  (kompetence pracovní)
- **vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě**
  (průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického člověka, Environmentální výchova)
- **učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný**
  (průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova)
- **vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi**
  (průřezová témata: Multikulturní výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Osobnostní a sociální výchova)

3.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Klíčové kompetence představují soubor vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti.

Základní vzdělání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace ze života a na praktické jednání. V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové kompetence považovány: **kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské, kompetence pracovní a kompetence digitální.** Kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají a lze je získat jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření musí směřovat celý vzdělávací obsah, aktivity a činnosti, které ve škole probíhají. V RVP ZV je podrobně vypsáno, jakým způsobem žák na konci základního vzdělávání využívá získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí. Na naší škole jsme zpracovali klíčové kompetence v následující podobě: jakým způsobem, jak učitelé vedou žáky k tomu, aby byli kompetentní (způsobilí) komunikovat, pracovat ve skupině apod.

V této části ŠVP mají klíčové kompetence obecnější podobu. Konkrétněji jsou rozpracovány v Učebních osnovách ŠVP u každého předmětu nebo skupině předmětů, které spolu souvisejí (viz 5.část).

Kompetence k učení

- klademe důraz na čtení s porozuměním (žák si umí plánovat činnost), vyhledávání informací, práci s textem, třídění informací a rozlišování podstatného a nepodstatného
- vedeme žáky k sebehodnocení
- využíváme samostatné práce a organizování akcí s využitím nápadů a tvořivosti žáků
- zapojujeme žáků do projektů, soutěží a olympiád (každý podle svých schopností)
- zajišťujeme vhodné podmínky pro učení (klid, literatura, internet..)
- snažíme se vytvářet takové situace, při kterých žáci zažijí úspěch (ocenění úspěchů, motivace k další práci)

Kompetence k řešení problému

- učíme žáky pojmenovat problém (prostřednictvím situačních her, práce třídní samosprávy), poznat jeho příčiny (prostřednictvím prožitkové pedagogiky)
- vytváříme problémové úlohy z praktického života a jejich praktické řešení
- využíváme různých zdrojů při vyhledávání informací pro řešení problému (knihovna, praxe, moderní technika..), tzn. vědět, kde najít pomoc při řešení konkrétních problémů
- zapojujeme celý kolektiv při řešení problému
- vedeme žáky k přípravě různých aktivit pro mladší spolužáky (Den Země, divadlo, sportovní soutěže...)
- zapojujeme žáky do soutěží i do netradičních úloh
- využíváme školní zpravodaj (žáci se mohou vyjádřit k danému problému, hledat vhodné řešení, prezentovat své nápady, myšlenky a názory)

Kompetence komunikativní

- učíme žáky obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat, ale i vyslechnout názory druhých
- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními
- podporujeme přátelské vztahy mezi třídami i jinými školami (sportovní soutěže)
- spolupráce 1. stupně a mateřských škol, s knihovnou (návštěvy, besedy), spolupráce prvního a druhého stupně (projekt den Země, celoškolní akce apod.)
- podporujeme a vedeme žáky k vlastní četbě (rozšíření slovní zásoby)
- seznamujeme žáky s pravidly komunikace, navozujeme a procvičujeme konkrétní životní situace
- vedeme žáky k tomu, aby se nebáli komunikovat i v cizím jazyce, uměli se domluvit i neverbálně
- ke komunikaci používáme různé tištěné výstupy, Edookit, facebook a webové stránky školy

Kompetence sociální a personální

- používáme skupinovou práci žáků (vedeme žáky k vzájemné toleranci, vstřícnosti, schopnosti komunikovat, empatie, naslouchat druhému, řešit problémy, konflikty..), střídání rolí ve skupině
- učíme žáky stanovit si pravidla chování a respektovat je (chování k sobě navzájem i k dospělým, vzájemně si pomáhat)
- učíme žáky vyjádřit odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy
- rozvíjíme v dětech zdravé sebevědomí (mimo jiné i mít rád sám sebe), přiměřené pokoře a objektivnímu sebehodnocení
- vedeme žáky k zodpovědnému chování ke starším, nemocným, nemohoucím
- vedeme žáky k toleranci (rasové, náboženské rozdíly, handicapovaní a sociálně slabší lidé..)
- sociální kompetence naplňujeme na školách v přírodě, lyžařských kurzech, exkurzích, výletech, pobytových programech, při projektovém vyučování atd.

Kompetence občanské

- vedeme žáky k tomu, aby si sami stanovovali pravidla chování v třídním kolektivu
- učíme žáky orientovat se ve společenském dění (sledovat tisk, média, sociální sítě ...)
- učíme žáky zodpovědnosti, samostatnosti, být flexibilní
- seznamujeme žáky s prací zastupitelských orgánů a orgánů výkonné a soudní moci (návštěva Městského úřadu, Úřadu práce)
- vedeme žáky k třídění odpadů a k ekologickému přístupu k ŽP (ekologické programy – viz charakteristiky předmětů Přírodověda a Přírodopis)
- klademe důraz na práci v třídní samosprávě, na hry zaměřené ke stmelení kolektivu, na posilování vzájemné důvěry
- seznamujeme žáky s nadačními činnostmi
- vedeme žáky k toleranci k různým kulturám, národům, rasám

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k samostatnosti (plánování a organizace práce, příprava pomůcek, dokončení práce, úklid pracovního místa..)
- vychováváme žáky k bezpečnosti, hygieně, zručnosti, sebeobslužnosti
- klademe důraz na dělbu práce v kolektivu

- v rámci celoškolního plánu k volbě povolání vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností při profesní orientaci
- využíváme praktických exkurzí
- prezentujeme projekty naší školy (i na veřejnosti)
- využíváme názorných ukázek, tvoříme pomůcky
- vhodně motivujeme k práci (smysl práce, pocit z dobře vykonané práce)

Kompetence digitální (podrobněji uvedeno v učebních osnovách u každého předmětu)

- vedeme žáky k vypracování úkolů zadaných přes Edookit a předávání výsledků práce zpět pomocí vhodných digitálních technologií
- umožňujeme žákům pracovat v hodinách s on line cvičeními, výukovými programy a videi
- vedeme žáky k tomu, aby samostatně rozhodovali, která technologie je pro řešený problém nejvhodnější
- učíme žáky, aby využívali digitální technologie pro usnadnění své práce a vyjadřovali se s pomocí digitálních prostředků

Na závěr této kapitoly je uveden souhrn ***výchovně vzdělávacích strategií***, které se na naší škole realizují a které pomáhají naplňovat výše uvedené klíčové kompetence:

frontální výuka, individuální výuka, výklad/přednáška, skupinová práce/práce ve dvojicích, samostatná práce, projektové vyučování, komunitní kruh, učení se navzájem, práce s tabulkami, učebnicí, PS a PL, práce s mapou a atlasem, exkurze, výlety, dramatizace, rozhovory, diskuse, besedy, čtení s porozuměním, myšlenková mapa, skládankové čtení, experiment (při laboratorní práci), křížovky, doplňovačky, kontrolní a písemné práce, testy vědomostí, práce s chybou, práce s textem, videoprojekce, mezipředmětová komunikace, návštěvy koncertů a divadel, kulturní a sportovní soutěže, olympiády a předmětové soutěže, pobyty v přírodě, brainstorming, ledolamky, I.N.S.E.R.T, praktické činnosti a dovednosti, výukové programy PC a on line cvičení, výuková videa, využití digitálních technologií, práce s internetem a vhodnými aplikacemi, úlohy z praxe, práce s odbornými termíny a práce s odbornou literaturou (2.st), instruktáž, hledání řešení, napodobování, popis obrázku v cizím jazyce, vyhledávání a třídění informací, dotazníky, využití interaktivní tabule, básně a písně v cizím jazyce, poslech, práce se slovníkem, reálie (cizí jazyk), činnostní učení, vhodná volba zdroje informací, jazykové a poznávací pobyty, besedy s rodilými mluvčími, čtenářské dílny, prvky daltonského učení, charitativní akce, aplikace zaměřené na sport, žáci jsou vedeni k získávání údajů z aplikací a využívání smart pomůcek, terénní cvičení, projekty, zeměpisná vycházka s pozorováním, využívání systému a aplikací (GPS, GIS, interaktivní atlas, atd.).

3.4. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné

poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola podle svých možností a pravidelně vyhodnocuje jejich účinnost. Na zajištění péče o žáky se SVP se podílí všichni učitelé s podporou školního poradenského pracoviště (ŠPP). Účelem této podpory je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.

Poskytování podpůrných opatření prvního stupně

Podpůrná opatření prvního stupně představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání. Slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáků, u kterých je možné pomocí menších úprav dosáhnout zlepšení. Toto individuální zohlednění vzdělávacích potřeb žáka je v kompetenci učitele, který při nastavování podpůrných opatření a jejich vyhodnocování spolupracuje se poradenskými pracovníky školy.

V rámci podpůrných opatření prvního stupně může škola žákovi poskytovat pedagogickou intervenci, která slouží zejména k podpoře vzdělávání žáka se SVP ve vyučovacích předmětech, kde je třeba posílit jeho vzdělávání, ke kompenzaci nedostatečné domácí přípravy na výuku a k rozvoji učebního stylu žáka.

Třídní učitel ve spolupráci s členy ŠPP sestavuje Plán pedagogické intervence (PLPI), se kterým seznámí žáka, jeho zákonné zástupce i příslušné pedagogické pracovníky. Tento plán škola nejpozději po 3 měsících vyhodnocuje a pokud tato podpora nepostačuje, je zákonným zástupcům doporučeno objednat se k vyšetření ve školském poradenském zařízení, které nastaví podporu vyššího stupně.

Poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně

Tato podpůrná opatření poskytuje škola pouze na základě doporučení školského poradenského zařízení (PPP nebo SPC) a udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka. Tato podpora spočívá nejčastěji ve výraznějších úpravách metod výuky, hodnocení žáka nebo organizace vzdělávání. ŠPZ může také doporučit předmět speciálně-pedagogické péče, zajištění speciálních pomůcek pro výuku nebo individuální vzdělávací plán. Od 3.stupně podpory může ŠPZ doporučit také podporu asistenta pedagoga nebo úpravu očekáváných výstupů.

Individuální vzdělávací plán

Jedním z podpůrných opatření je individuální vzdělávací plán (IVP), které ŠPZ doporučuje pouze tehdy, kdy už nejsou všechny informace podstatné pro vzdělávání obsaženy v doporučení. Je to zpravidla v případech, kde je třeba upravit očekávané výstupy, podrobněji rozepsat podporu v jednotlivých předmětech nebo výrazněji upravit organizaci výuky.

IVP vypracuje třídní učitel, podílí se na něm ŠPP a všichni vyučující žáka. S jeho obsahem pak seznámí žáka i jeho zákonné zástupce. Bez souhlasu zákonného zástupce škola IVP neposkytuje. IVP je ve spolupráci se ŠPZ, žákem i zákonnými zástupci konzultován a vyhodnocován průběžně, nejméně však jednou ročně.

Zabezpečení vzdělávání žáků s LMP

V případě podpůrného opatření spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů pro žáky s LMP od 3. stupně podpory je pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů stanovená v RVP ZV. Tyto minimální výstupy jsou v ŠVP vypsány u jednotlivých předmětů červeně (viz kapitola Učební osnovy). Minima představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

Asistent pedagoga

Jedním z podpůrných opatření od 3.stupně podpory může být i asistent pedagoga, který pomáhá učiteli při organizaci a realizaci vzdělávání, podporuje samostatnost a aktivní zapojení žáka do všech činností uskutečňovaných ve škole v rámci vzdělávání. Zřízení funkce asistenta pedagoga je vázáno na speciální vzdělávací potřeby konkrétního žáka, ale pracuje i s ostatními žáky třídy, podle pokynů učitele a ve spolupráci s ním.

Předmět speciálně pedagogické péče

Další formou péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na naší škole je **předmět speciálně pedagogické péče (PSPP)**. Poskytujeme ho žákům se SVP, kterým toto podpůrné opatření doporučí ŠPZ. Jedná se o druh intervence, která má přispět ke zlepšení aktuálních obtíží žáka. Rozsah a náplň tohoto předmětu vždy vychází z doporučení ŠPZ a reflektuje speciální vzdělávací potřeby žáka a také jeho aktuální obtíže a potřeby. PSPP se zpravidla zaměřují na rozvoj grafomotorických dovedností žáka, na podporu při reedukaci specifických poruch učení, na rozvoj percepčně-motorických funkcí, rozvoj jazykových kompetencí a komunikačních dovedností, na rozvoj prostorové orientace a orientace v čase, rozvoj pozornosti, paměti a studijních dovedností, nácvik sociálních dovedností a na zajištění logopedické péče. V případě, že se žák vzdělává podle IVP, je konkrétní zaměření předmětu popsáno v IVP žáka.

PSPP na naší škole nemají charakter vyučovacího předmětu, jsou poskytovány v disponibilních hodinách, příp. nad rámec výuky (pokud se tak nepřekročí maximální týdenní počet vyučovacích hodin stanovených pro jednotlivé ročníky v RVP). Výuku tohoto předmětu zajišťuje školní psycholog nebo speciální pedagog. Hodnocení v PSPP je pouze formativní, neuvádí se na vysvědčení.

3.5. Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Zařazení nadaných a mimořádně nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch předmětech, které reprezentují nadání dítěte. Těmto žákům je dáván větší prostor pro hlubší bádání a zkoumání, jsou jim zadávány náročnější úkoly a učitel na ně klade v hodinách vyšší nároky, které odpovídají a rozvíjejí úroveň jeho dovedností v oblasti jeho nadání. Vyučující může rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený v RVP ZV. Velmi často se stává, že tito žáci mají výkyvy v chování. Je nutné toto chování důsledně usměrňovat. Není také výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je průměrný.

Škola může nadanému žákovi poskytovat pedagogickou intervenci a vypracovat pro něj Plán pedagogické intervence, ve kterém se zohlední jeho individuální potřeby. Na základě doporučení ŠPZ a žádosti zákonných zástupců je možné vypracovat také individuální vzdělávací plán (IVP) a vzdělávat nadaného žáka v určitém předmětu i ve vyšším ročníku. Je-

li žák mimořádně nadaný, může být přeřazen do vyššího ročníku na základě zkoušky před komisí, kterou jmenuje ředitel školy. O zkoušce se pořizuje protokol, který je součástí dokumentace žáka.

Na základě doporučení ŠPZ poskytujeme žákům také **pedagogickou intervenci,** která slouží zejména k posílení výuky u žáků v těch oborech, kde žák selhává, ale také na podporu výuky českého jazyka jako jazyka cizího, na podporu přípravy žáků na školu. Hodiny, které slouží k pedagogické intervenci, je možné využít také pro práci s klimatem tříd, se sociálními vztahy ve třídách. Organizace a náplň pedagogické intervence vychází z doporučení ŠPZ.

3.6. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve školním vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělání.

Konkrétně jsou to:

1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)
2. Výchova demokratického výchova (VDO)
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)
4. Multikulturní výchova (MuV)
5. Environmentální výchova (EV)
6. Mediální výchova (MeV)

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale daná průřezová témata jsou realizována na naší škole především formou integrace do normální výuky (v některých případech v kombinaci s projektem). Od 1. do 9.ročníku se postupně realizují všechna průřezová témata a jejich tematické okruhy. Většina průřezových témat prolíná všemi vzdělávacími obory. Následující tabulky uvádějí stručný přehled začlenění průřezových témat a jejich okruhů do příslušných předmětů. Podrobněji je integrace průřezových témat vyjádřena v učebních osnovách jednotlivých předmětů (konkrétně v charakteristice daného předmětu a ve vzdělávacím obsahu každého předmětu).

Vysvětlivky používaných zkratek v následujících tabulkách:

INT - integrace tematického okruhu průřezového tématu
P - projekt

Tzn. Z/INT - daný tematický okruh je součástí zeměpisu a to formou integrace
Př/P - daný tematický okruh je realizován formou projektu v přírodopisu

1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)

a) Osobnostní rozvoj

Tematické okruhy	1.stupeň					2.stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Rozvoj schopností poznávání	M/INT Prv/INT Hv/INT	M/INT Prv/INT Hv/INT	M/INT Prv/INT Hv/INT	M/INT Hv/INT	M/INT Hv/INT	M/INT Hv/INT Př/INT Vv/INT	M/INT Inf/INT Hv/INT Př/INT Vv/INT Tč/INT	M/INT Inf/INT Hv/INT Př/INT Vv/INT TčVp/INT	M,FG/INT Inf/INT Hv/INT Př/INT Vv/INT Vp/INT
Sebepoznání a sebepojetí				Tv/INT	Čj/INT Tv/INT Př/INT	VOZ/INT Př/INT Tv/INT	VOZ/INT Př/INT Tč/INT Tv/INT	VOZ/INT Př/INT TčVp/INT Tv/INT	VOZ/INT Př/INT Vp/INT Tv/INT
Seberegulace a sebeorganizace	Pč/INT	Pč/INT	Pč/INT	Pč/INT Tv/INT	Pč/INT Tv/INT	VOZ/INT Hv/INT	VOZ/INT Hv/INT Tč/INT	VOZ/INT Vp/INT Hv/INT Tč/INT	VOZ/INT Vp/INT Hv/INT ZA/INT
Psychohygiena	Hv/INT Tv/INT	Hv/INT Tv/INT	Hv/INT Tv/INT	Hv/INT Tv/INT	Hv/INT Tv/INT	VOZ/INT Hv/INT Tv/INT	VOZ/INT Tč/INT Hv/INT Tv/INT	VOZ/INT TčVp/INT Hv/INT Tv/INT	VOZ/INT Vp/INT Hv/INT Tv/INT
Kreativita	Vv/INT Hv/INT	Vv/INT Hv/INT Pč/INT	Vv/INT Hv/INT Pč/INT Cj/INT	Vv/INT Hv/INT Pč/INT Cj/INT	Vv/INT Hv/INT Pč/INT Cj/INT	M/INT Vv/INT Hv/ INT Cj/INT	M/INT Vv/INT Hv/ INT Pp/INT Cj/INT Inf/INT Tč/INT	M/INT Vv/INT Hv/ INT ZC,RP/INT Cj/INT Inf/INT Tč/INT	M/INT Vv/INT Hv/ INT FG/INT Cj/INT Inf/INT

b) Sociální rozvoj

Tematické okruhy	1.stupeň					2.stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Poznávání lidí	Prv/INT M/INT	Prv/INT M/INT	Prv/INTP M/INT	Př/INT M/INT	Př/INT M/INT	M/INT Př/INT Hv/INT VOZ/INT	M/INT Př/INT Hv/INT VOZ/INT	M/INT Vv/INT Př/INT Hv/INT VOZ/INT	M/INT Vv/INT Př/INT Hv/INT VOZ/INT
Mezilidské vztahy	Tv/INT	Tv/INT	Tv/INT Cj/INT	Čj/INT Tv/INT Př/INT Cj/INT	Čj/INT Tv/INT Př/INT Cj/INT	VOZ/INT Hv/INT Cj/INT	VOZ/INT Hv/INT Cj/INT	VOZ/INT Hv/INT Cj/INT Vp/INT	VOZ/INT Z/INT Hv/INT Cj/INT Vp/INT
Komunikace	Čj/INT Hv/INT	Čj/INT Hv/INT	Čj/INT Hv/INT Cj/INT	Čj/INT Hv/INT Vl/INT Cj/INT	Čj/INT Hv/INT Vl/INT Inf/INT Cj/INT	VOZ/INT Čj/INT Vv/INT Inf/INT Hv/INT Cj/INT	VOZ/INT Čj/INT Vv/INT Inf/INT Hv/INT Cj/INT	VOZ/INT Čj/INT Vv/INT Inf/INT Hv/INT Cj/INT Vp/INT ZC/INT	VOZ/INT Čj/INT Vv/INT Inf/INT Hv/INT Cj/INT Vp/INT
Kooperace a kompetice			Cj/INT	Hv/INT Př/INT Cj/INT	Hv/INT Př/INT Cj/INT	VOZ/INT M/INT Př/INT Cj/INT	VOZ/INT M/INT Př/INT Cj/INT	VOZ/INT M/INT Př/INT Cj/INT Vp/INT	VOZ/INT M/INT Př/INT Cj/INT Vp/INT FG/INT

c) Morální rozvoj

Tematické okruhy	1.stupeň					2.stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M/INT Tv/INT Pč/INT	M/INT Tv/INT Pč/INT	M/INT Tv/INT Pč/INT Cj/INT	M/INT Tv/INT Pč/INT Cj/INT	M/INT Tv/INT Pč/INT Cj/INT Inf/INT	M/INT F/INT VOZ/INT Cj/INT Inf/INT	M/INT F/INT VOZ/INT Cj/INT Inf/INT Tč/INT	M/INT F/INT VOZ/INT Cj/INT Inf/INT Tč/INT RP/INT	M/INT F/INT VOZ/INT Cj/INT Inf/INT FG/INT
Hodnoty, postoje, praktická etika	Tv/INT PRv/INT	Tv/INT Prv/INT	Tv/INT Prv/INT	Tv/INT	Tv/INT Inf/INT	VOZ/INT Inf/INT	VOZ/INT Inf/INT	VOZ/INT Inf/INT	VOZ/INT Inf/INT F/INT FG/INT

2. Výchova demokratického občana (VDO)

Tematické okruhy	1.stupeň					2.stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola	Prv/INT	Prv/INT	Prv/INT	Vl/INT	Vl/INT	VOZ/INT	VOZ/INT	VOZ/INT	VOZ/INT
Občan, občanská společnost a stát				Vl/INT		VOZ/INT D/INT	VOZ/INT	VOZ/INT Z/INT Vp/INT	VOZ/INT D/INT Vp/INT
Formy participace občanů v politickém životě				Vl/INT		VOZ/INT	VOZ/INT	VOZ/INT Z/INT	VOZ/INT D/INT
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				Vl/INT		D/INT	D/INT	VOZ/INT D/INT	VOZ/INT Z/INT D/INT

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Tematické okruhy	1.stupeň					2.stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá					Vl/INT Inf/INT	Hv/INT Čj/INT Z/INT Inf/INT Cj/INT	Hv/INT Čj/INT Z/INT Inf/INT Cj/INT	Hv/INT Čj/INT Vv/INT Inf/INT Cj/INT	Hv/INT Čj/INT Vv/INT Inf/INT Cj/INT
Objevujeme Evropu a svět				Cj/INT	Cj/INT Vl/INT Inf/INT	Hv/INT Cj/INT Z/INT Inf/INT Čj/INT	Hv/INT Cj/INT Z/INT Inf/INT Čj/INT	Hv/INT Inf/INT Čj/INT	Hv/INT Inf/INT Čj/INT
Jsme Evropané						D/INT	D/INT	Cj/INT D/INT Z/INT	Cj/INT D/INT

4. Multikulturní výchova (MuV)

Tematické okruhy	1.stupeň					2.stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní diference						D/INT Hv/INT Vv/INT	Hv/INT Vv/INT	Z/INT VOZ/INT Hv/INT Vv/INT	Z/INT VOZ/INT D/INT Hv/INT Vv/INT
Lidské vztahy				Vl/INT Tv/INT	Tv/INT	VOZ/INT Hv/INT	VOZ/INT Hv/INT	VOZ/INT Hv/INT	VOZ/INT Hv/INT
Etnický původ					Vl/INT	VOZ/INT	VOZ/INT	VOZ/INT	VOZ/INT Vv/INT Z/INT D/INT
Multikulturalita						Hv/INT	Hv/INT	Hv/INT Čj/INT Cj/INT	Hv/INT VOZ/INT Čj/INT Cj/INT
Princip sociálního smíru a solidarity						D/INT	VOZ/INT	VOZ/INT	VOZ/INT Z/INT

5. Environmentální výchova (EV)

Tematické okruhy	1.stupeň					2.stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy				Př/INT	Př/INT	Př/INT Z/INT	Př/INT	Př/INT Ch/INT	Př/INT Z/INT F/INT
Základní podmínky života				Př/INT	Př/INT	Z/INT Př/INT	Př/INT	F/INT Ch/INT Př/INT	F/INT Z/INT Př/INT Ch/INT
Lidské aktivity a problémy životního prostředí					Vl/INT	Př/INTP[1)] Z/INT	Př/INTP[1)] VOZ/INT	Př/INTP[1)] F/INT Ch/INT	Př/INTP[1)] Z/INT VOZ/INT Ch/INT
Vztah člověka k prostředí	Prv/INT	Prv/INT	Prv/ INT	Vl/INT Př/INT Vv/INT Pč/INT Tv/INT	Vl/INT Př/INT Vv/INT Pč/INT Tv/INT	Př/INT	VOZ/INT Př/INT	Z/INT Inf/INT Př/INT	VOZ/INT Z/INT Ch/INT Př/INT

Vysvětlivky k tabulce:

[1)] v rámci předmětu Přírodopis a Praktika z přírodopisu probíhá na naší škole v dubnu každoročně projekt ke Dni Země

6. Mediální výchova (MeV)

Tematické okruhy	1.stupeň					2.stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čj/INT	Čj/INT	Čj/INT	Čj/INT	Čj/INT	Čj/INT	Čj/INT	MV/INT Čj/INT	Čj/INT
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality						Cj/INT Čj/INT	Cj/INT Čj/INT	MV/INT Čj/INT	Čj/INT Vv/INT
Stavba mediálních sdělení						Čj/INT Inf/INT	Čj/INT Inf/INT	Čj/INT Inf/INT MV/INT	Čj/INT Inf/INT
Vnímání autora mediálních sdělení						Čj/INT	Čj/INT	MV/INT Čj/INT	Čj/INT
Fungování a vliv médií ve společnosti	Čj/INT	Čj/INT	Čj/INT	Čj/INT	Čj/INT	VOZ/INT Čj/INT Tv/INT	VOZ/INT Čj/INT Pp/INT Tv/INT	VOZ/INT Čj/INT Inf/INT Tv/INT MV/INT	VOZ/INT Čj/INT Inf/INT Tv/INT
Tvorba mediálních sdělení						Čj/INT Cj/INT Inf/INT	Čj/INT Cj/INT Inf/INT	Čj/INT Cj/INT Inf/INT MV/INT ZC/INT	Čj/INT Cj/INT Inf/INT
Práce v realizačním týmu	- ve všech předmětech (práce ve skupinkách, týmová spolupráce při projektovém vyučování….) - tvorba webových stránek v rámci předmětu informatika								

4. UČEBNÍ PLÁN

4.1. Poznámky k učebnímu plánu

Tabulka počtu hodin učebního plánu podle vzdělávacích oblastí a oborů vycházejících z RVP ZV uvádí počet hodin ve vazbě na jednotlivé vzdělávací oblasti RVP ZV. Pro přehlednost je navýšená časová dotace uvedena zvlášť. Např. v předmětu Matematika je posílení o 1 hodinu v 6. ročníku zapsáno jako 3+1. Jako Cizí jazyk je na naší škole vyučován Anglický jazyk.

Na 1. stupni je všech **16 disponibilních hodin** použito na navýšení časové dotace **povinných předmětů** (6 hodiny v předmětu Český jazyk, 5 hodiny v předmětu Matematika, 3 hodiny v předmětu Anglický jazyk, 1 hodina v předmětu Přírodověda a 1 hodina v předmětu Informatika).

Na 2. stupni je z **18 disponibilních hodin** použito **15 hodin na navýšení časové dotace povinných předmětů** (4 hodiny v předmětu Český jazyk, 4 hodiny v předmětu Matematika, 2 hodiny v oblasti Člověk a společnost, 4 hodiny v oblasti Člověk a příroda, 1 hodina v oblasti Člověk a svět práce). Zbylé **3 hodiny jsou využity pro volitelné předměty**. Ty jsou pro přehlednost uvedeny v samostatné tabulce na konci této kapitoly. Průřezová témata se realizují v jednotlivých předmětech (Podrobněji uvedeno v Charakteristice ŠVP a v charakteristice jednotlivých předmětů v Učebních osnovách).

4.2. Tabulace učebního plánu

Učební plán pro 1. stupeň

VZDĚLÁVACÍ OBLAST	NÁZEV PŘEDMĚTU	POČET HODIN:					CELKEM HODIN
		1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	
Jazyk a jazyková komunikace	ČESKÝ JAZYK	7+1	7+1	7+1	6+2	6+1	**33+6**
	CIZÍ JAZYK	+1	+2	3	3	3	**9+3**
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	**20+5**
Informatika	INFORMATIKA	–	–	–	1	1+1	**2+1**
Člověk a jeho svět	PRVOUKA	1	2	2	_	_	**5**
	VLASTIVĚDA	_	_	_	1	2	**3**
	PŘÍRODOVĚDA	_	_	_	1+1	2	**3+1**
Umění a kultura	HUDEBNÍ VÝCHOVA	1	1	1	1	1	**5**
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	1	1	2	2	1	**7**
Člověk a zdraví	TĚLESNÁ VÝCHOVA	2	2	2	2	2	**10**
Člověk a svět práce	PRACOVNÍ ČINNOSTI	1	1	1	1	1	**5**
CELKEM HODIN :		**20**	**22**	**24**	**26**	**26**	**118**

Učební plán pro 2. stupeň

VZDĚLÁVACÍ OBLAST	NÁZEV PŘEDMĚTU	POČET HODIN:				CELKEM HODIN
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	
Jazyk a jazyková komunikace	ČESKÝ JAZYK	4+1	3+1	4+1	4+1	**15+4**
	CIZÍ JAZYK	3	3	3	3	**12**
	DALŠÍ CIZÍ JAZYK	-	2	2	2	**6**
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	3+1	4+1	4+1	4+1	**15+4**
Informatika	INFORMATIKA	1	1	1	1	**4**
Člověk a společnost	DĚJEPIS	2	2	2	1+1	**7+1**
	VÝCHOVA K OBČANSTVÍ A KE ZDRAVÍ [1)]	2	1	1	1	**5**
	FINANČNÍ GRAMOTNOST	-	-	-	+1	**+1**
Člověk a příroda	FYZIKA	2	1+1	1	1	**5+1**
	CHEMIE	–	–	1+1	2	**3+1**
	PŘÍRODOPIS	2	2	1+1	1	**6+1**
	ZEMĚPIS	2	2	1+1	1	**6+1**
Umění a kultura	HUDEBNÍ VÝCHOVA	1	1	1	1	**4**
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	2	1	1	1	**5**
Člověk a zdraví	TĚLESNÁ VÝCHOVA	2	2	2	2	**8**
	[1)]					
Člověk a svět práce [2)]	TECHNICKÉ ČINNOSTI	–	–	1	+1	**1+1**
	PŘÍPRAVA POKRMŮ	–	1	–	–	**1**
	VOLBA POVOLÁNÍ	–	–	–	1	**1**
VOLITELNÉ PŘEDMĚTY		–	+1	+1	+1	**+3**
CELKEM HODIN:		**28**	**30**	**32**	**32**	**122**

Vysvětlivky:

[1)] Výchova k občanství a ke zdraví je integrovaný předmět z původních předmětů Občanská výchova a Výchova ke zdraví. Některá témata z předmětu Výchova ke zdraví jsou realizována v rámci teorie předmětu Tělesná výchova. V 9. ročníku je pak v rámci této vzdělávací oblasti samostatný předmět Finanční gramotnost.

[2)] Vzdělávací oblast Svět práce zahrnuje předměty Příprava pokrmů v 7. ročníku (1h), Technické činnosti v 8. ročníku a 9. ročníku (2h) a Volba povolání v 9. ročníku jako samostatný předmět (1h).

Nabídka volitelných předmětů

(okruh není uzavřen, může se měnit podle potřeby)

NÁZEV PŘEDMĚTU	7.ročník	8.ročník	9.ročník
PRAKTIKA Z PŘÍRODOPISU	1	1	1
PRAKTIKA Z CHEMIE	–	1	1
ANGLIČTINA V PRAXI	1	1	1
RUČNÍ PRÁCE[3)]	–	1	1
ZÁKLADY CUKRÁŘSTVÍ	–	1	–
PSANÍ VŠEMI DESETI	1	1	–
PRAKTIKA Z DĚJEPISU[3)]	1	1	1
SPORTOVNÍ HRY[3)]	1	1	1
TECHNICKÉ ČINNOSTI	1	–	–
ELEKTROTECHNIKA	–	–	1
KOVÁŘSTVÍ A ZÁMEČNICTVÍ	–	–	1
ROBOTIKA	–	1	1

[3)] Předměty praktika z dějepisu, ruční práce a sportovní hry mohou být podle potřeb školy nabízeny pro skupinu žáků dohromady z různých ročníků 7.- 9r. (záleží na poptávce žáků)

Nabídka nepovinných předmětů

(okruh není uzavřen, může se měnit podle potřeby)

NÁZEV PŘEDMĚTU	1.stupeň	2.stupeň
NÁBOŽENSTVÍ	1	1

Pozn:

Charakteristika předmětu (organizační a obsahové vymezení), výchovné a vzdělávací strategie předmětu a osnovy předmětu Náboženství pro 1. – 9. ročník jsou podrobně rozepsány v příloze na konci dokumentu.

Materiály zpracovalo Diecézní katechetické centrum Biskupství brněnského, které učitelům náboženství vytváří metodické, školicí a organizačně právní zázemí. Jde o učitele náboženství v základních školách na území brněnské diecéze, kteří mají tzv. kanonickou misi, tj. pověření církve ve smyslu par. 15, odst.3, zák. 561/2004 Sb., vydané Biskupstvím brněnským.

5. UČEBNÍ OSNOVY

Zpracování učebních osnov patří k nejrozsáhlejší a zároveň nejdůležitější části Školního vzdělávacího programu. Učební osnovy naší školy obsahují vždy stručnou charakteristiku předmětu nebo skupiny předmětů, které spolu souvisejí, dále postupy rozvíjení a naplňování klíčových kompetencí žáků a na závěr vlastní učební osnovy rozpracované pro jednotlivé předměty.

Charakteristika předmětů například vystihuje stručně, na co je daný předmět zaměřen, jaké metody a formy práce učitel v hodinách používá, jaká průřezová témata příslušným předmětem prolínají, zda se předmět dělí pravidelně na skupiny*) atd.

Klíčové kompetence a jejich naplňování navazují v jednotlivých předmětech nebo skupině předmětů na klíčové kompetence uvedené v charakteristice ŠVP, jen mají konkrétnější podobu k danému předmětu.

Ve vlastních učebních osnovách (vzdělávacím obsahu) jednotlivých předmětů jsou uvedeny očekávané výstupy žáka (ty jsou pevně dány Rámcově vzdělávacím programem pro základní školy), příslušné učivo, které vede k danému očekávanému výstupu, ročník, popřípadě delší časové období, a průřezové téma, které souvisí s příslušným očekávaným výstupem. Pro přehlednost jsou tyto údaje uvedeny v tabulce. Dále je zde uvedena minimální úroveň pro úpravy očekávaných výstupů pro žáky s LMP (lehké mentální postižení) s třetím stupněm podpůrných opatření, ty jsou rovněž dány RVP ZV. Pro přehlednost jsou zvýrazněny červeně a kurzívou. Jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Minima představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

*) *Při vyšším počtu žáků se dělení na skupiny může aktuálně podle potřeby měnit v jakémkoliv předmětu na 1. a 2.stupni.*

Český jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětů ČJ

Český jazyk je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literatury. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Na 1.stupni se předmět *Český jazyk* vyučuje v 1. ročníku 8 hodin týdně, ve 2. ročníku 8 hodin týdně, ve 3. ročníku 8 hodin týdně, ve 4. ročníku 8 hodin týdně a v 5. ročníku 7 hodin týdně.

Na 2. stupni se předmět *Český jazyk* vyučuje v 7. ročníku 4 hodiny týdně, v 6., 8. a 9. ročníku 5 hodin týdně. V 9. ročníku je 1 hodina týdně půlená.

Vzdělávání ve vyučovacích předmětech *Český jazyk* je zaměřeno na:

- *rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu*
- *vyjádření reakcí a pocitů žáků*
- *pochopení role v různých komunikačních situací*
- *orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama*
- *porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměrů autora, hlavní myšlenky*
- *vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků*
- *využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, bibliografie, internet) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání*

Výchovně vzdělávací strategie v tomto předmětu vedoucí k naplňování klíčových kompetencí jsou zaměřeny především na frontální vyučování, které se prolíná se skupinovou a samostatnou prací s ohledem na diferenciaci žáků s SPU. Dále se používá ve výuce dramatizace, diskuze, besedy, individuální výuka, práce s textem, učebnicemi, PS a PL, čtení s porozuměním atd. Podrobně jsou uvedeny u klíčových kompetencí. Žáci pravidelně navštěvují místní knihovnu a škola organizuje návštěvu divadel.

Předmětem prolínají na 1.stupni průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- **Sebepoznání a sebepojetí (**já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, porozumění sobě samému a druhým, moje tělo, moje psychika, co o sobě vím a co ne, jak se promítá mé já v mém chování, můj vztah ke mně samému, moje učení, moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí)
- **Mezilidské vztahy** (péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc, vztahy a naše skupina / třída)
- **Komunikace** (řeč těla, zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků, cvičení pozorování a emfatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální – technika řeči, výraz řeči, komunikace v různých situacích – omluva, pozdrav. . .)

Mediální výchova

- **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (**pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, rozlišování zábavních- bulvárních prvků ve sdělení od

informativních a společensky významných, hledání rozdílů mezi informativním , zábavním a reklamním sdělení, identifikování základních orientačních prvků v textu)

- **Fungování a vliv médií ve společnosti (**vliv médií na kulturu – role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

Předmětem prolínají na 2.stupni průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- **Komunikace** (řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika), dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení))

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- **Evropa a svět nás zajímá** (rodinné příběhy, život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy)
- **Objevujeme Evropu a svět** (mezinárodní setkávání)

Multikulturní výchova

- **Multikulturalita** (specifické rysy jazyků)

Mediální výchova

- **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel),
- **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** (různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médii zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě),
- **Stavba mediálních sdělení** (zpravodajství jako vyprávění, příklady stavby a uspořádání zpráv),
- **Vnímání autora mediálních sdělení** (identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci)
- **Fungování a vliv médií ve společnosti** (vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)),
- **Tvorba mediálního sdělení** (tvorba mediálního sdělení pro školní časopis)
- **Práce v realizačním týmu** (utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky ke čtení s porozuměním (žák si umí plánovat činnost), práci s textem, k vyhledávání a třídění informací, k rozlišování podstatného a nepodstatného – myšlenková mapa, skládankové čtení, (*čtení s porozuměním, křížovky, doplňovačky)*
- pracujeme se slovníkem spisovné češtiny a pravidly Čj (*práce s chybou)*
- vedeme žáky k užívání správné terminologie
- vedeme žáky k sebehodnocení (*komunikativní kruh*)
- vytváříme takové situace, při kterých žáci zažijí úspěch (ocenění, motivace k další práci)
- zapojujeme žáky do soutěží recitačních a literárních, olympiád a akcí školy
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech, pracovním tempu jednotlivých žáků – *individuální výuka*
- zajišťujeme vhodné podmínky pro učení (klid, literatura, internet)

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky pojmenovat problém (možno využít situační hry, práce třídní samosprávy, poznat příčinu problému prostřednictvím prožitkové pedagogiky, *činnostní učení, práce s chybou*)
- vytváříme pro žáky problémové úlohy z praktického života a jejich praktické řešení (sloh - *myšlenková mapa*, metody vedoucí k aktivitě, *dramatizace, brainstorming*)
- využíváme různých zdrojů při vyhledávání informací pro řešení problému (knihovna, praxe, digitální technologie), tzn. vědět, kde najít pomoc při řešení konkrétních problémů
- zapojujeme celý kolektiv při řešení problému (*testy vědomostí, rozhovory, diskuze*)
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů (*samostatná a skupinová práce)*

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k výstižné argumentaci a vhodné komunikaci se spolužáky a učiteli (*komunitní kruh, diskuze*)
- zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat (*skupinová práce, rozhovory, projektové vyučování)*
- podporujeme a vedeme žáky k vlastní četbě (*rozvoj slovní zásoby, spolupráce s místní knihovnou)*
- vedeme žáky ke kultivovanému ústnímu i písemnému projevu (*dramatizace, mluvní cvičení, slohové práce)*

Kompetence sociální a personální

- používáme skupinovou práci žáků (vedeme žáky k vzájemné toleranci, vstřícnosti, schopnosti komunikovat, k empatii, naslouchat druhému, řešit problémy, konflikty…), střídání rolí ve skupině
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- učíme žáky vyjádřit odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy (*diskuze*)
- dodáváme žákům sebedůvěru (rozvíjet zdravé sebevědomí – *ledolamka*, lze využít i *daltonské prvky*)

- vedeme žáky k toleranci (rasové, náboženské, k handicapovaným a sociálně slabším lidem – *skupinová práce, komunitní kruh*)

Kompetence občanské

- vedeme žáky k tomu, aby si sami stanovovali pravidla chování v třídním kolektivu
- vedeme žáky ke sledování společenského dění (nové knihy, filmy, regionální kultura, tisk – besedy v knihovně, návštěvy divadel)
- učíme žáky zodpovědnosti, samostatnosti, být flexibilní (*samostatná práce, skupinová práce)*
- klademe důraz na práci v třídní samosprávě, hry zaměřené na stmelení kolektivu, posilování vzájemné důvěry
- vedeme žáky k toleranci k různým kulturám, národům, rasám (*diskuze*)
- učíme vytvářet pozitivní postoj k uměleckým dílům, odlišovat pozitivní od negativního, např. texty ve čtení, sloh (*rozhovor)*

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k samostatnosti (plánování a organizace práce, příprava pomůcek, dokončení práce, úklid pracovního místa – *samostatná práce, skupinová práce, sebehodnocení)*
- vychováváme k hygieně slovního projevu (*řečnické cvičení, prezentace*)
- vychováváme žáky k bezpečnosti, hygieně, zručnosti, sebeobslužnosti
- klademe důraz na dělbu práce v kolektivu
- umožňujeme žákům vlastní výrobu pomůcek
- vhodně motivujeme k práci (smysl práce, pocit z dobře vykonané práce)
- vedeme žáky k využívání svých znalostí z běžné praxe

Kompetence digitální

1.stupeň:

- při učení žáci využívají online cvičení, videa
- vedeme žáky ke zpracovávání úkolů ve wordu (sloh, čtení)
- žáci vyhledávají informace
- umožňujeme žákům zhlédnutí videí s různými tématy
- učíme žáky správnému psaní na PC a orientaci v textu
- žáci využívají digitální technologie (telefon, kamera) k vytváření různých výstupů (např. ve slohu vytvoření reklamy; psaní pohledů, dopisů- vyhledávání adresy, PSČ)
- žáci umí vyhledávat pojmy, významy slov

2.stupeň:

- žáci vyhledávají informace k danému učivu na internetu (např. Wikipedie)
- žáci zpracovávají získané informace (PowerPoint, dokument Word)
- využíváme online cvičení k procvičování učiva (např. skolasnadhledem.cz, umimecesky.cz, pravopisne.cz, icestina.cz)
- využíváme výuková videa (např. na YOU TUBE)
- pracujeme s online jazykovými příručkami (např. SSČ, SCS, FORVO)

Vzdělávací obsah předmětu *Český jazyk*

1.stupeň

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti *- čte s porozuměním jednoduché texty*	- praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé) *- čtení jednoduchých vět*	1.- 3. *1.- 3.*	
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti *- rozumí pokynům přiměřené složitosti*	- praktické naslouchání, věcné naslouchání (pozorné, soustředěné-zaznamenat slyšené) *- praktické zvládání jednoduchých pokynů*	1.- 3. *1.- 3.*	
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru *- dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání*	- komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, zdvořilé vystupování *- správná výslovnost, tempo řeči, dýchání*	1.- 3. *1.- 3.*	OSV (komunikace)
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost *- dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání*	- zákl.technika mluveného projevu, správná výslovnost *- správná výslovnost, tempo řeči, dýchání*	1.- 3. *1.- 3.*	
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči *- dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání*	- základní technika mluveného projevu - dýchání, tvoření hlasu *- správná výslovnost, tempo řeči, dýchání*	1.- 3. *1.- 3.*	
- volí správné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích *- dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání*	- dialog, jednoduchý vzkaz, dialog na základě obraz.materiálu, střídání rolí mluvčího a posluchače, mimojazykové prostředky (mimika, gesta) *- správná výslovnost, tempo řeči, dýchání*	1.- 3. *1.- 3.*	OSV (komunikace)
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	- vypravování, popis	1.- 3. *1.- 3.*	
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním *- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním*	- správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku *- správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku*	1.- 3. *1.- 3.*	
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev *- píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen*	- technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev) *- technika psaní (písmena, číslice, poměr výšky, sklonu tvaru písma)* *- spojování písmen a slabik* *- jednoduché diktáty* *- opis a přepis jednoduchých textů* *- pořadí a úplnost písmen ve slově*	1.- 3. *1.- 3.*	

- spojuje písmena a slabiky *- převádí slova z mluvené do psané podoby* *- dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost*	*- jednoduché otázky*		
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení *- opisuje a přepisuje krátké věty*	- žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin *- opis a přepis krátkých vět*	1.- 3. *1.- 3.*	
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- vypravování (obrázková osnova)	1.- 3.	
- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- věcné čtení, čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova	4.- 5.	
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	- vyhledávání informací v učebnicích, encyklopediích a médiích	4.- 5.	
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	- vyjadřování závislé na komunikační situaci (vzkaz, zpráva)	4.- 5.	OSV (komunikace)
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	- věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní), jednoduchý výpis z textu, reakce otázkami	4.- 5.	
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku *- vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích* *- má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování*	- zákl.komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu), zdvořilé vystupování, střídání rolí mluvčího a posluchače *- komunikace v běžných situacích* *- rozvíjení jednoduché slovní zásoby*	4.- 5. *4.– 5.*	OSV (mezilidské vztahy)
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	- vytváření model. situací, napomáhat uvědomění si svobodného vyjádření, vlastních postojů (informace o roli reklamy v médiích)	4.- 5.	OSV (sebepojetí, sebepoznání)
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru *- v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči*	- vyjadřování závislé na komunikační situaci (intonace, přízvuk, pauza, tempo mluveného projevu) *- vyjadřování závislé na komunikační situaci (intonace, přízvuk, pauza, tempo mluveného projevu)*	4.- 5. *4.– 5.*	OSV (komunikace) MeV (kritické čtení a vnímání med.sdělení)
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	- vytváření model.situací, seznámení s nářečím	4.- 5.	
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry *- popíše jednoduché předměty, činnosti a děje* *- opisuje a přepisuje jednoduché texty* *- píše správně a přehledně jednoduchá sdělení* *- píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy* *- ovládá hůlkové písmo* *- tvoří otázky a odpovídá na ně*	- omluvenka, zpráva, inzerát, oznámení, pozvánka, vzkaz, jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník) *- jednoduchý popis předmětu, činnosti a děje* *- opis a přepis jednoduchých textů* *- jednoduchá sdělení* *- čitelné a úhledné písmo* *- hůlkové písmo*	4.- 5. *4.– 5.*	OSV (komunikace)
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti *- vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích*	- vyprávění, dopis, popis *- vyprávění vlastních zážitků, jednoduchých příběhů dle ilustrace nebo četby*	4.- 5. *4.– 5.*	

Jazyková výchova

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky *- rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy* *- rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky* *- tvoří slabiky* *- rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky*	- sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek,rozlišení hlásek, souhláskových skupin *- písmena malé a velké abecedy-věta, slovo, slabika, hláska* *- druhy hlásek*	1.- 3. *1.- 3.*	
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	- slova jedno a mnohovýznamová, opačný a stejný význam slov, slova nadřazená, podřazená, souřadná	2.- 3.	
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	- zobecněný význam slov	2.- 3.	
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	- slovní druhy (podstatná jména, slovesa, předložky, spojky), seznámení s ostatními slovními druhy	2.- 3.	
- užívá v mluveném slovu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	- skloňování (podstatná jména, příd. jména) , časování (sloves), mluvnické kategorie u podstatných jmen a sloves, neurčitek	3.	
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	- věta jednoduchá a souvětí	2.- 3.	
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	- věty oznamovací, rozkazovací, tázací a přací	2.- 3.	
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě-mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování *- píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech*	- lexikální pravopis (tvrdé, měkké souhlásky, vyjmenovaná slova, skupiny s ě, psaní ú/ů, velká písmena na začátku věty, vlastní jména) *- velká písmena (začátek věty, vlastní jména)*	1.- 3. *1.- 3.*	
- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	- slova opačného a stejného významu, jedno a mnohovýznamová slova	4.- 5.	
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	- stavba slova (kořen, předpona, přípona, koncovka)	4.- 5.	
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov	- slovní druhy (ohebná, neohebná) tvary slov	4.- 5. *4.– 5.*	

a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu *- Pozná podstatná jména a slovesa*	*- poznávání podstatných jmen a sloves*		
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	- vytváření modelových situací, nářečí, užití správných koncovek, skloňování a časování slov ve správných tvarech	4.- 5.	
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	- základní skladební dvojice, podmět nevyjádřený a několikanásobný, přísudek-několikanásobný	4.- 5.	
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí *- dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postavení mluvčího*	- rozlišování věty jednoduché a souvětí, spojování vět v souvětí, spojovací výrazy *- pořádek slov ve větě* *- druhy vět*	4.- 5. *4.– 5.*	
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	- vyjadřovat se pomocí souvětí	4.- 5.	
- píše správně i/y po obojetných souhláskách *- rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik* *- určuje samohlásky a souhlásky* *- seřadí sloa podle abecedy* *- správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě* *- správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky*	- vyjmenovaná a příbuzná slova, koncovky podstatných jmen (vzory), koncovky příd. jmen podle druhu *- pravopis měkkých a tvrdých souhlásek* *- druhy hlásek* *- určování a rozlišování hlásek* *- řazení slov dle abecedy* *- skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě* *- spodoba znělosti*	4.- 5. *4.– 5.*	
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- shoda přísudku s podmětem	4.- 5.	

Literární výchova

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku *- pamatuje se a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně*	- přednes vhodných literárních textů *- pamětný přednes jednoduchých básní a říkanek*	1.- 3. 1.- 3.	
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu *- reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací* *- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost*	- zážitkové čtení a naslouchání, vlastní výtvarný doprovod *- reprodukce textu dle ilustrace, četby nebo návodných otázek* *- pozorný poslech*	1.- 3. 1.- 3.	MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení)
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- základní literární pojmy – rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, pověst, autor, ilustrátor	1.- 3.	
- pracuje tvořivě s literárním textem podle	- tvoření veršů, reprodukce a dramatizace textu	1.- 3.	

pokynů učitele a podle svých schopností			
- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je *- dramatizuje jednoduchý příběh* *- vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek*	- zážitkové čtení, vedení čtenářského deníku *- dramatizace jednoduchých textů* *- vyprávění děje filmu nebo divadelního představení*	4.- 5. 4.– 5.	MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení)
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma *- dramatizuje jednoduchý příběh* *- vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek* *- čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy* *- určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti*	- reprodukce textu, vlastní tvorba (pohádka, povídka, báseň) *- četba a reprodukce krátkého textu* *- hlavní postavy a jejich vlastnosti*	4.- 5. 4.– 5.	
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	- srovnání na konkrétních příkladech	4.- 5.	
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy *- rozlišuje prózu a verše* *- rozlišuje pohádkové prostředí od reálného* *- ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu*	- bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání *- rozlišování prózy x poezie* *- pohádka x příběh* *- orientace v textu* *- tiché čtení*	4.- 5. 4.– 5.	

2.stupeň

Literární výchova

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla *- orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku*	- tvořivé činnosti s literárním textem (interpretace lit. textu, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům) - struktura literárního díla (námět, téma, literární hrdina, kompozice lit. díla) - jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš)	6. – 9.	OSV (komunikace)
- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	- přednes vhodných literárních textů	6. – 9.	OSV (komunikace)
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	- volná reprodukce slyšeného, přečteného, viděného	6. – 9.	OSV (komunikace, rozvoj schopností poznávání)

- ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení			
- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	- vytváření vlastních textů - dramatizace textů	6. –9.	MeV (tvorba mediálních sdělení)
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	- literární druhy a žánry v proměnách času	6. – 9.	
- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele *- rozezná základní literární druhy a žánry*	- hlavní vývojová období literatury - typické žánry a jejich představitelé	8. – 9.	MuV (multikulturalita) VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)
- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	- hlavní vývojová období literatury - typické žánry a jejich představitelé	8. – 9.	MuV (multikulturalita) VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním dramatické i filmovém zpracování	- práce s textem	6. – 9.	
- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i dalších informačních zdrojích *- dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury* *- má pozitivní vztah k literatuře*	- literatura umělecká, věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)	6. – 9.	VMEGS (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět)

Jazyková výchova

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- zásady spisovné výslovnosti modulace souvislé řeči (slovní a větný přízvuk, větná melodie)	6. – 9. 9.	
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	- obohacování slovní zásoby - způsoby tvoření slov, stavba slova - význam slov - homonyma, synonyma	7. 7. 7. 7.	

- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami *- orientuje se v Pravidlech českého pravopisu*	- jazykové příručky (SSČ, SCS, Pravidla českého pravopisu)	6. – 9.	
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci *- pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa* *- rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk*	tvarosloví - slovní druhy (rozdělení) - mluvnické významy slov - skloňování ohebných slov	 6. 6., 7., 8., 9. 6., 7., 8., 9.	OSV (komunikace)
-využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace *- rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk*	jazyk a komunikace -kultura jazyka a řeči -jazykové příručky - základy vývoje ČJ	6. – 9. 9.	OSV (komunikace)
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí *- rozezná větu jednoduchou od souvětí*	základní větné členy rozvíjející větné členy, přístavek věta jednoduchá, stavba věty věty podle postoje mluvčího věta jednočlenná, dvojčlenná souvětí druhy vedlejších vět poměry mezi větami H, souřadně spojenými větami V, souřadně spojenými větnými členy	6. 7. 6. 7. 7. 6. – 9. 8. 8.	
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí *- správně píše slova s předponami a předložkami* *- ovládá pravopis vyjmenovaných slov* *- zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem*	- pravopis (lexikální, morfologický, syntaktický)	6. – 9.	
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	- jazyk národní, mateřský - rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky) - skupiny jazyků (slovanské, menšinové)	8., 9. 8.	

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji *- čte plynule s porozuměním, reprodukuje text*	Čtení - praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu - věcné (studijní, zdroj informací) - kritické (analytické, hodnotící) - prožitkové Naslouchání - zážitkové	6. – 9.	MeV (vliv médií, kritické čtení, vnímání autora mediálního sdělení)
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	- zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální, paralingvální)	6. – 9.	OSV (komunikace)
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	- zpráva, oznámení - reportáž, fejeton	6., 7. 8., 9.	MeV (vliv médií, stavba med. sdělení, interpretace vztahu med. sdělení a reality, vnímání autora mediálního sdělení)
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci *- komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk*	- zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace) - zásady kultivovaného projevu	6. – 9.	OSV (komunikace)
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru *- komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk*	- zásady kultivovaného projevu	6. – 9.	OSV (komunikace)
- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči			
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	- zásady dorozumívání - komunikační žánr: diskuse	6. – 9. 9.	OSV (komunikace)
- využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	- praktické, věcné čtení - vlastní písemný projev (výtah) - referát	6. 7. 9.	MeV (tvorba mediálních sdělení)

- čte plynule s porozuměním; reprodukuje text			
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování *- píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postupy; vyprávi podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma*	- vlastní tvořivé psaní	6. – 9.	MeV (tvorba mediálních sdělení)
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky a věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů *- píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postupy; vyprávi podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma*	- vlastní tvořivé psaní - vypravování, tiskopisy, dopis, popis - charakteristika, líčení, výtah, žádost, životopis - úvaha - diskuse, proslov	6. – 9. 6. 7. 8. 9.	MeV (tvorba mediálních sdělení)

Cizí jazyk, další cizí jazyk a povinně volitelný předmět Angličtina v praxi

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Cizí jazyk*

Jako *Cizí jazyk* se na naší škole vyučuje *Anglický jazyk*. Předmět *Anglický jazyk* se vyučuje na naší škole jako samostatný předmět od 1. do 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně v 1.ročníku, 2 hodiny ve 2. ročníku a 3 hodiny týdně v ostatních ročnících (dělení na skupiny v rámci ročníku se realizuje dle počtu žáků), v 7. až 9. ročníku na něj navazuje volitelný předmět *Angličtina v praxi* s časovou dotací 1 hodina týdně rozvíjející především komunikaci v cizím jazyce. Výuka *Anglického jazyka* i *Angličtina v praxi* probíhá v kmenových třídách, v jazykových učebnách nebo v učebně VT.

Anglický jazyk je zaměřen na:

- *získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu*
- *osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce*
- *získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce*
- *poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledávání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a práce s nimi*
- *získávání základů pro další vzdělávání*
-

Výchovně vzdělávací strategie v tomto předmětu vedoucí k naplňování klíčových kompetencí jsou frontální výuka (jen okrajově), práce ve dvojicích (dialogy) a ve skupinách, individuální výuka, práce s textem, samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem), komunitní kruh, besedy s rodilými mluvčími, práce s digitálními technologiemi (využití on line učebnic, cvičení, PS, slovníků, PL), soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC a krátkodobé projekty zaměřené na tvořivou činnost, učení se navzájem atd . Žáci se zúčastňují olympiád z Aj, škola pořádá jazykové a poznávací pobyty v zahraničí.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Další cizí jazyk*

Další cizí jazyk patří podle Rámcového vzdělávacího programu do vzdělávacích oborů, které jsou povinnou součástí základního vzdělávání. Na naší škole jsou nabízeny na druhém stupni *Německý jazyk a Ruský jazyk* (žáci si vybírají jeden z nich) pro 7. až 9. ročník s časovou dotací 2 hodiny týdně. Žáci jsou děleni na skupiny v rámci ročníků. Výuka probíhá v kmenových třídách, v jazykové učebně nebo v pracovně výpočetní techniky.

Předmět Další cizí jazyk je zaměřen na osvojování slovní zásoby a pravidel fungování cizího jazyka, na rozvoj receptivních, produktivních a interaktivních dovedností žáků v daném jazyce. Snažíme se o propojení s ostatními vyučovacími předměty (např. Český jazyk – uplatnění znalostí ze slohu při psaní esejů v německém a ruském jazyce, Výtvarná výchova – projekty, comicsy, Zeměpis a Dějepis – reálie německy mluvících zemí atd.) a volnočasovými aktivitami žáků (referáty žáků – literatura, hudba). Dále mají žáci v hodinách získávat informace o životě v zemích, ve kterých se hovoří německy a rusky, snaží se porozumět odlišným kulturním hodnotám jiných národů a pochopit význam znalosti cizích jazyků pro osobní život.

Ve vyučovacích hodinách jsou používány následující metody práce: samostatná práce, práce ve dvojicích a ve skupinách, krátkodobé projekty, výklad, práce s učebnicí, pracovním

sešitem a doplňkovými materiály, hry, soutěže, zpěv, dramatizace, práce se slovníkem, práce s lit. texty, práce s audio a video nahrávkami, práce s počítačem. Žáci se účastní soutěží, olympiád a dalších příležitostných akcí.

Předměty *Cizí jazyk a Další cizí jazyk* prolínají na 1. i 2.stupni průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- **Kreativita** (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)
- **Mezilidské vztahy** (chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc, vztahy a naše skupina/třída)
- **Komunikace** (komunikace v různých situacích - omluva, pozdrav, prosba, žádost)
- **Kooperace a kompetice** (rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci)
- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** (zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- **Evropa a svět nás zajímá** (rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy)
- **Objevujeme Evropu a svět** (evropské krajiny, Den EU, život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů)
- **Jsme Evropané** (Evropská integrace; instituce Evropské unie)

Multikulturní výchova

- **Multikulturalita** (multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků, naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání)

Mediální výchova

- **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** (různé typy sdělení, vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě))
- **Tvorba mediálního sdělení** (tvorba mediálního sdělení pro technologické možnosti a jejich omezení)
- **Práce v realizačním týmu** (utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- klademe důraz na čtení s porozuměním (žák si umí plánovat činnost), vyhledávání informací, práci s textem, třídění informací a rozlišování podstatného a nepodstatného (*myšlenková mapa, skládankové čtení*)
- vedeme žáky k sebehodnocení

- využíváme samostatné práce a organizování akcí s využitím nápadů a tvořivosti žáků
- zapojujeme žáky do projektů, soutěží a olympiád (každý podle svých schopností)
- zadáváme zajímavé domácí práce (*praktické činnosti a dovednosti, práce s textem, doplňovačky)*
- zajistíme vhodné podmínky pro učení (klid, pomůcky, literatura, internet..)
- snažíme se vytvářet takové situace, při kterých žáci zažijí úspěch (ocenění úspěchů, pochvala, motivace k další práci)

Kompetence k řešení problému

- učíme starší žáky pojmenovat problém, např. problém s ústním nebo písemným vyjadřováním.. (možno využít situační hry, poznat příčinu problému prostřednictvím prožitkové pedagogiky)
- vytváříme problémové situace z praktického života a snažíme se o jejich praktické řešení (*situační hry, myšlenková mapa, metody vedoucí k aktivitě, dramatizace*)
- využíváme různých zdrojů při vyhledávání informací pro řešení problému (knihovna, pobyt. zájezd, moderní technika...), tzn. vědět, kde najít pomoc při řešení konkrétních problémů
- zapojujeme celý kolektiv při řešení problému (skupinová práce, vysvětlení problému spolužákům)
- zapojujeme žáky do soutěží i do netradičních úloh (olympiády)

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními (*komunitní kruh, diskuze)*
- podporujeme přátelské vztahy mezi třídami i jinými školami (*soutěže*)
- podporujeme a vedeme žáky k vlastní četbě (rozšíření slovní zásoby)
- seznamujeme s pravidly komunikace, navozujeme a procvičujeme konkrétní životní situace
- vedeme žáky k tomu, aby se nebáli komunikovat v cizím jazyce, uměli se domluvit i neverbálně (*dramatizace, mluvní cvičení*)

Kompetence sociální a personální

- používáme skupinovou práci žáků (vedeme žáky k vzájemné toleranci, vstřícnosti, schopnosti komunikovat, naslouchat druhému, řešit problémy, konflikty..), střídání rolí ve skupině
- učíme žáky si stanovit pravidla chování a respektovat je (chování k sobě navzájem i k dospělým, vzájemně si pomáhat)
- učíme žáky vhodným způsobem vyjádřit odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy ve skupině (*diskuze*)
- rozvíjíme v dětech zdravé sebevědomí, mít rád sám sebe
- vedeme žáky k zodpovědnému chování ke svým povinnostem
- vedeme žáky k toleranci - rasové, národnostní, náboženské rozdíly (*skupinová práce, komunitní kruh)*
- sociální kompetence naplňujeme i při pobytových programech, při projektovém vyučování

Kompetence občanské

- žáci si sami stanovují pravidla chování v třídním kolektivu
- učíme žáky orientovat se ve společenském dění (sledovat tisk, média..)
- učíme žáky zodpovědnosti, samostatnosti, být flexibilní (*samostatná práce, skupinová práce)*
- vedeme žáky k toleranci k různým kulturám, národům, rasám (*diskuze*)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k samostatnosti - plánování a organizace práce, příprava pomůcek, dokončení práce, úklid pracovního místa.. (samostatná práce, skupinová práce, sebehodnocení)
- vychováváme k bezpečnosti, hygieně, zručnosti, sebeobslužnosti, klademe důraz na dělbu práce v kolektivu (prezentace)
- prezentujeme projekty (webové stránky, na veřejnosti)
- využíváme názorných ukázek, tvorby pomůcek
- vhodně motivujeme k práci (smysl práce, pocit z dobře vykonané práce)

Kompetence digitální

1.stupeň:

- žáci se učí pracovat s překladačem
- žáci využívají online cvičení
- motivujeme žáky ke sledování ukázek v Aj (hudba, příběhy, kurzy . .)
- vedeme žáky ke zpracovávání úkolů ve Wordu
- zapojujeme žáky do „dopisování“ s lidmi z různých koutů světa
- umožňujeme žákům zhlédnutí videí s různými tématy

2.stupeň:

- učíme žáky pracovat s dokumenty formátu Word a PDF
- vedeme žáky k samostatné práci s internetovými slovníky, interaktivními pracovními listy a internetovými aplikacemi (např. LearnigApps, LiveWorksheets, Project online practice)
- učíme žáky vyhledávat informace o konkrétních tématech na internetu
- tvoříme prezentace v počítačových aplikacích (např. Power point)
- vzájemně komunikujeme pomocí aplikací MS Teams, Edookit
- k ověřování učiva využíváme interaktivní kvízy (např. MS Forms)
- při výuce jazyka využíváme videa např. na You Tube

Vzdělávací obsah předmětu *Cizí jazyk (Anglický jazyk)*

Očekávané výstupy žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata**
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele , které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně *- je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka*	- jednoduché pokyny - pozdravy -jednoduché otázky -verbální reakce na pokyny a otázky -neverbální reakce na pokyny a otázky *- pokyny, pozdravy, otázky* *-neverbální reakce*	1.- 3. *1. – 3.*	

- zopakuje a použije slova a slovní spojení , se kterými se během výuky setkal	- slovní zásoba podle tematických celků - zvuková podoba slova -základní výslovnostní návyky - užití slovní zásoby v komunikativních situacích	1. – 3.	
-rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	-práce s krátkým psaným textem -psaná podoba jazyka	2. – 3.	
-rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	-poslech učitele -poslech rodilých mluvčí (CD) -poslechové dovednosti	1. – 3.	
-přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovní spojení	- zvuková podoba slova -grafická podoba slova -vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slova	2. – 3.	
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	- nácvik psaní slov - nácvik psaní vět	2. – 3.	
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
-rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností *- rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností*	- pracovní pokyny učitele -výslovnostní návyky - fonetické znaky (pasivně) *-reakce na pokyny učitele* *-základní výslovnostní návyky*	4.- 5. *4.- 5.*	
-rozumí slovům a jednoduchým větám , pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu *- rozumí slovům a frázím , se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má- li k dispozici vizuální oporu)*	-poslech učitele - poslech rodilých mluvčí (CD) - gramatické struktury *- poslech učitele* *- poslech rodilých mluvčí (CD)*	4.- 5. *4.- 5.*	
-rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu.	- rozhovory - dramatizace - písně	4.- 5.	
MLUVENÍ			
-se zapojí do jednoduchých rozhovorů *- pozdraví a poděkuje*	-mluvený projev *- pozdravy a poděkování*	4. – 5. *4. - 5.*	
-sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat *- sdělí své jméno a věk*	-adekvátní reakce na otázky -kladení otázek -tvorba otázek *- představení se*	4. - 5. *4. - 5.*	
-odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá *- vyjádří souhlas či nesouhlas , reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)*	-odpovědi na otázky *- vyjádření souhlasu či nesouhlasu* *- reaguje na otázky*	4. – 5. *4. - 5.*	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
-vyhledá potřebnou informaci	-práce s jednoduchým textem	4. – 5.	

v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	-vyhledávání informací v textu -hlasité čtení textů		
-rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu *- rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal) zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*	-nácvik a rozvoj čtení -práce se slovníkem *- slovní zásoba podle tematických okruhů*	4 .- 5. *4. - 5.*	
PSANÍ			
-napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života *- je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka*	- psaní textů - tvorba vlastních textů *- čte a přiřazuje slova k obrázkům*	4 .- 5. *4. - 5.*	
-vyplní osobní údaje do formuláře	- dotazník - osobní údaje	4. - 5.	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech *- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*	- četba přiměřeně dlouhého textu s rozmanitou tématikou (narozeniny v Británii, články o zvířatech, o prázdninách) - četba autentického textu (pohádky, recepty z Británie) *- četba jednoduchých vět s vizuální podporou (komiksy)*	6.	VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- práce s textem (otázky-odpovědi, orientace v textu) - slovní zásoba přiměřená textu (jídlo a pití, přídavná jména, zvířata, domácí práce, měsíce)	6.	OSV (Osobnostní rozvoj - seberegulace a sebeorganizace)
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně *- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů*	- rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace - reálie zemí příslušných jazykových oblastí (města, řeky, hory) *- poslech krátkých textů a následné plnění daného úkolu*	6.	VMEGS (Objevujeme Evropu a svět)
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat *- rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby*	- datumy - prázdniny - nakupování - recepty - činnosti lidí a zvířat *- pasivně chápe základní informace o sobě*	6.	OSV (Sociální rozvoj - Poznávání lidí)
PSANÍ - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka - vyplňování jednoduchého dotazníku (např. přihláška do sportovního centra)	6.	MeV (Tvorba mediálního sdělení)
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - popis denní rutiny - porovnávání lidí a míst - jednoduchý příběh - krátký recept	6.	
- reaguje na jednoduché písemné	- psaní dopisu, pohlednice	6.	OSV

sdělení - *reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby*	- práce se slovníkem - *napíše základní informace o sobě*		(Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy)
MLUVENÍ - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - *odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby*	- slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím (např. objednávání v kavárně, domlouvání schůzky) - orientuje se na letišti a v TV programu - *aktivně reaguje jednotlivými slovy na jednoduché otázky na svou osobu*	6.	OSV (Sociální rozvoj - Komunikace)
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	- počasí, kultura, místa ve městě a v přírodě	6.	
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- práce s kratším textem -popis stručného děje, jednoduchá charakteristika postav - převypráví příběh, pohádku - vypráví o sobě	6.	

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - *rozumí slovům a jednoduchým*	- četba přiměřeně dlouhého textu s rozmanitou tématikou (např. rodina, domov) - *četba jednoduchých vět s vizuální podporou (např. komiksy,….)*	7.	OSV (Osobnostní rozvoj - seberegulace a sebeorganizace)
větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)			
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- práce s textem (otázky - odpovědi, orientace v textu) - slovní zásoba přiměřená textu - příroda a město	7.	VMEGS (Objevujeme Evropu a svět)
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - *rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů*	- zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace - reálie zemí příslušných jazykových oblastí (města a památky) - *poslech krátkých textů a následné plnění daného úkolu*	7.	VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - *rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby*	- budoucnost - školní pravidla - *pasivně chápe základní informace o sobě*	7.	VDO (Občanská společnost a škola)

PSANÍ - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka - tvorba rodokmenu	7.	
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - rodina, domov	7.	
- reaguje na jednoduché písemné sdělení *- reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby*	- psaní dopisu, e-mailu - práce se slovníkem *- napíše základní informace o sobě*	7.	MeV (Tvorba mediálního sdělení)
MLUVENÍ - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích *- odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby*	- slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - domov, rodina, budoucnost *- aktivně reaguje jednotlivými slovy na jednoduché otázky na svou osobu*	7.	
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	- zeptá se na cestu a sám naviguje - mluví o budoucnosti	7.	OSV (Sociální rozvoj - Komunikace)
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- práce s kratším textem - popis stručného děje, jednoduchá charakteristika postav - převypráví příběh, pohádku - škola, volný čas	7.	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech *- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)* - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- četba přiměřeného textu s rozmanitou tématikou (např. lidské tělo, zdravý životní styl, problémy náctiletých) - četba autentického textu (historický příběh, životní prostředí) - slovosled ve větě *- četba jednoduchých textů s vizuální podporou* - práce s textem (otázky – odpovědi, orientace v textu) - slovní zásoba přiměřená textu (např. materiály, oblečení, části těla)	8.	
MLUVENÍ	- slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím (např. materiály, oblečení, části těla, životní prostředí)	8.	

- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích *- odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby*	- zdvořilé společenské fráze, dát radu, doporučit způsob řešení - vyjádřit zamýšlenou i jistou budoucnost - konverzace v daných tematických celcích - vyjádří souhlas a nesouhlas - mluví o minulosti *- aktivně reaguje jednoduchými větami na jednoduché otázky na svou osobu*	8.	
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	- žádá o informace - o službu, žádost o pomoc (např. u lékaře) - dává radu - stravovací návyky	8.	MeV (Tvorba mediálního sdělení)
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- popíše zdravotní problém a nabídne řešení - společnost a její problémy	8.	
PSANÍ - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - ovládá pravopis slov osvojené slovní zásoby - slovosled ve větě - frázová slovesa	8.	
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- popis stručného děje - popis místa - péče o zdraví - pocity a nálady	8.	EV (Problémy životního prostředí)
- reaguje na jednoduché písemné sdělení *- reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby*	- psaní delšího neformálního dopisu, souvisejícího s probíranými tematickými okruhy - práce se slovníkem *- základní informace napíše v jednoduchých větách*	8.	
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně *- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických*	- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace *- poslech krátkých textů a následné plnění daného úkolu*	8.	

okruhů			
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat *- rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby*	- nakupování - u lékaře - životní prostředí - reálie zemí příslušných jazykových oblastí *- aktivně reaguje na jednoduché otázky ke své osobě*	8.	MuV (Multikulturalita)
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně *- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů*	- zvuková a grafická podoba jazyka rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby *- poslech krátkých textů a následné plnění daného úkolu*	9.	
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat *- rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby*	- sporty - nakupování - změna termínu schůzky - volba povolání *- aktivně reaguje na jednoduché otázky ke své osobě*	9.	OSV (Sociální rozvoj – komunikace)
MLUVENÍ - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích *- odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby*	- slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem *- aktivně reaguje jednoduchými větami na jednoduché otázky na svou osobu*	9.	
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	- koníčky a zájmy - problémy mezi vrstevníky - plány do budoucna - volba povolání - na nádraží	9.	
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- orientuje se ve městě - zdvořile požádá o informace - společnost a její problémy	9.	VDO (Občanská společnost a škola)
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech *- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li*	- četba přiměřeného textu s rozmanitou tématikou - četba autentického textu - problémy mezi vrstevníky (šikana) - volba povolání (inzerát) *- četba jednoduchých textů s vizuální podporou*	9.	MV (Lidské vztahy)

k dispozici vizuální oporu) - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- klasické příběhy (Romeo a Julie, Vánoční koleda)		
PSANÍ - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - slovosled ve větě	9.	
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- popis stručného děje - cestování (ve vlaku, ubytování) - pocity a nálady - problémy mezi vrstevníky - volba povolání	9.	OSV (Osobnostní rozvoj)
- reaguje na jednoduché písemné sdělení *- reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby*	- psaní delšího neformálního dopisu (emailu) souvisejícího s probíranými tematickými okruhy - práce se slovníkem *- základní informace napíše v jednoduchých větách*	9.	

Vzdělávací obsah předmětu *Další cizí jazyk (Ruský jazyk)*

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně *- je seznámen se zvukovou podobou jazyka*	SLOVNÍ ZÁSOBA - domov, rodina, škola, volný čas, povolání - lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy - obec, dopravní prostředky - kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) - zvířata, příroda, počasí - reálie zemí příslušných oblastí *-tematicky odpovídá slovní zásoba viz. výše, učivo bude redukováno s ohledem na individuální zájmy a schopnosti žáka* GRAMATIKA - členy - podstatná jména (skloňování, množné číslo) - přídavná jména (koncovky, stupňování) - slovesa (časování) - zájmena (osobní, přivlastňovací atp.) - číslovky (základní, řadové atp.) - předložky (čas, místo, předložkové vazby) - souvětí (spojky, druhy časů) *-tematicky odpovídá výuka gramatických jevů viz. výše, učivo bude zaměřeno na základní jazykové jevy a redukováno dle individuálních schopností žáka*	7. - 9.	- VDO (Výchova demokratického občana) - OSV (Osobnostní a sociální výchova) - VMEGS (Objevujeme Evropu a svět) - MeV (Tvorba mediálního sdělení, interpretace vztahu mediálního sdělení a reality) - MuV (Multikulturalita) - EV (Problémy životního prostředí)
-rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovacích témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu *-rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování*		7. - 9.	
-rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat *- rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má – li k dispozici vizuální podporu)* *- rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)* *- rozumí jednoduchým pokynům učitele*		7. - 9.	
MLUVENÍ -zapojí se do jednoduchých rozhovorů *- pozdraví, poděkuje, vyjádří souhlas,nesouhlas, sdělí své jméno a věk*		7. - 9.	
-sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá		7. - 9.	
-odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá		7. - 9.	
-rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům		7. - 9.	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM -rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům *- rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální podporu)*		7. - 9.	
-rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci		7. - 9.	
PSANÍ -vyplní základní údaje o sobě ve formuláři		7. - 9.	
-napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat *- reaguje na jednoduché písemné sdělení, které se týká jeho osoby*		7. - 9.	
-stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		7. - 9.	

Kompetence digitální v RJ (podrobný popis)

Žák si procvičí poslech ruského textu s porozuměním (porozumění globální i detailní) pomocí online zvukových nahrávek – jednodušší souvislý projev rodilých mluvčích – přiměřená náročnost / pomalejší hovorové tempo – zřetelná výslovnost / přiměřené množstvím neznámého jazykového materiálu	www.skolasnadhledem.cz (ruský jazyk -Raduga 2) jazyky-online.info/rustina/ www.youtube.com
Žák si procvičí čtení s porozuměním (porozumění globální i detailní) pomocí online textů – přiměřená náročnost / přiměřené množstvím neznámého jazykového materiálu	
Žák si procvičí slovní zásobu pomocí online cvičení – konkrétní tematický okruh nebo souhrnné opakování	
Žák si procvičí pravopisné a gramatické jevy pomocí online cvičení	
Žák si procvičí výslovnost pomocí online cvičení s rodilým mluvčím	
Žák si rozšíří slovní zásobu pomocí online nahrávek ruských říkadel, jazykolamů, básniček a písniček	
Žák si procvičí globální porozumění v běžných životních situacích pomocí tematických videí – jednodušší souvislý projev rodilých mluvčích – přiměřená náročnost / pomalejší hovorové tempo – zřetelná výslovnost / přiměřené množstvím neznámého jazykového materiálu	www.youtube.com
Žák si procvičí práci s oline slovníkem – online slovníky, úskalí online překladačů, mobilní aplikace (věcný význam, pravopis, gramatika, výslovnost, německé fráze)	www.slovnik.seznam.cz/preklad/rusky
Žák poznává reálie rusky mluvících zemí – online videa / online výukové programy	www.youtube.com
Žák vyhledává informace o reáliích rusky mluvících zemí – online encyklopedie	www.cs.wikipedia.org/

Vzdělávací obsah předmětu *Další cizí jazyk (Německý jazyk)*

<table>
<tr>
<td>POSLECH S POROZUMĚNÍM
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně

- je seznámen se zvukovou podobou jazyka</td>
<td rowspan="14">ZVOKOVÁ A GRAFICKÁ POOBA JAZYKA

- fonetické znaky
- základní výslovnostní návyky
- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov

SLOVNÍ ZÁSOBA

- dle komunikačních situací probíraných tematických okruhů
- práce se slovníkem

TEMATICKÉ OKRUHY

- domov, rodina, škola, volný čas, povolání
- lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy
- obec, dopravní prostředky
- kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny)
- zvířata, příroda, počasí
- reálie zemí příslušných jazykových oblastí

- učivo bude redukováno s ohledem na individuální zájmy a schopnosti žáka

GRAMATIKA

- člen určitý / neurčitý
- podstatná jména (skloňování, množné číslo)
- přídavná jména (koncovky, stupňování)
- slovesa pravidelná + vybraná slovesa nepravidelná (časování)
- zájmena (osobní, přivlastňovací atp.)
- číslovky (základní, řadové atp.)
- předložky (čas, místo, předložkové vazby)
- souvětí (spojky, druhy časů)

-tematicky odpovídá výuka gramatických jevů viz. výše, učivo bude zaměřeno na základní jazykové jevy a redukováno dle individuálních schopností žáka</td>
<td>7. - 9.</td>
<td rowspan="14">- VDO (Výchova demokratického občana)

- OSV (Osobnostní a sociální výchova)

- VMEGS (Objevujeme Evropu a svět)

- MeV (Tvorba mediálního sdělení, interpretace vztahu mediálního sdělení a reality)

- MuV (Multikulturalita)

- EV (Problémy životního prostředí)</td>
</tr>
<tr>
<td>- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovacích témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

-rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování</td>
<td>7. - 9.</td>
</tr>
<tr>
<td>- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

- rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má – li k dispozici vizuální podporu)
- rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)
- rozumí jednoduchým pokynům učitele</td>
<td>7. - 9.</td>
</tr>
<tr>
<td>MLUVENÍ
- zapojí se do jednoduchých rozhovorů

- pozdraví, poděkuje, vyjádří souhlas, nesouhlas, sdělí své jméno a věk</td>
<td>7. - 9.</td>
</tr>
<tr>
<td>- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</td>
<td>7. - 9.</td>
</tr>
<tr>
<td>- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</td>
<td>7. - 9.</td>
</tr>
<tr>
<td>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům

- rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální podporu)</td>
<td>7. - 9.</td>
</tr>
<tr>
<td>- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci</td>
<td>7. - 9.</td>
</tr>
<tr>
<td>- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům</td>
<td>7. - 9.</td>
</tr>
<tr>
<td>PSANÍ
- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</td>
<td>7. - 9.</td>
</tr>
<tr>
<td>- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

- reaguje na jednoduché písemné sdělení, které se týká jeho osoby</td>
<td>7. - 9.</td>
</tr>
<tr>
<td>- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</td>
<td>7. - 9.</td>
</tr>
</table>

Kompetence digitální v NJ (podrobný popis)

Žák si procvičí poslech německého textu s porozuměním (porozumění globální i detailní) pomocí online zvukových nahrávek – jednodušší souvislý projev rodilých mluvčích – přiměřená náročnost / pomalejší hovorové tempo – zřetelná výslovnost / přiměřené množstvím neznámého jazykového materiálu	www.umimenemecky.cz www.nemecky.net/ www.skolasnadhledem.cz jazyky-online.info/nemcina/ www.youtube.com - Hallo Deutschschule www.youtube.com – Deutsch lernen www.youtube.com – Deutsch A1 www.youtube.com – Sing mit mir www.youtube.com – Kinder der Nachtigall
Žák si procvičí čtení s porozuměním (porozumění globální i detailní) pomocí online textů – přiměřená náročnost / přiměřené množstvím neznámého jazykového materiálu	
Žák si procvičí slovní zásobu pomocí online cvičení – konkrétní tematický okruh nebo souhrnné opakování	
Žák si procvičí pravopisné a gramatické jevy pomocí online cvičení	
Žák si procvičí výslovnost pomocí online cvičení s rodilým mluvčím	
Žák si rozšíří slovní zásobu pomocí online nahrávek německých písniček a básniček	
Žák si rozšíří slovní zásobu pomocí online křížovek a hádanek	
Žák si procvičí globální porozumění v běžných životních situacích pomocí tematických videí – jednodušší souvislý projev rodilých mluvčích – přiměřená náročnost / pomalejší hovorové tempo – zřetelná výslovnost / přiměřené množstvím neznámého jazykového materiálu	www.youtube.com - Deutsche Filme www.youtube.com – Extra auf Deutsch www.youtube.com – Deutsch lernen mit Videos www.youtube.com – Deutsch lernen mit der DW
Žák si procvičí práci s oline slovníkem – online slovníky, úskalí online překladačů, mobilní aplikace (věcný význam, pravopis, gramatika, výslovnost, německé fráze)	www.slovnik.seznam.cz/preklad/nemecky www.translate.google.cz/ **Google Play** – aplikace ke stažení do mobilních telefonů (slovník, překladač s hlasovým vyhledáváním…)
Žák poznává reálie německy mluvících zemí – online videa / online výukové programy	www.youtube.com www.ceskatelevize.cz/ - Bedekr www.mapy.cz/ - online mapy německy mluvících zemí www.online.seterra.com/ - interaktivní mapa německých spolkových zemí
Žák vyhledává informace o reáliích německy mluvících zemí – online encyklopedie	www.cs.wikipedia.org/

Vzdělávací obsah volitelného předmětu *Angličtina v praxi*

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- rozumí a vyhledá požadované informace v textu vztahujícím se k danému tématu - rozumí informacím a obsahu v poslechových textech a videích, která se týkají osvojovaných témat - reaguje na písemné sdělení, napíše přiměřený text na dané téma - mluví o probíraných tématech, adekvátně reaguje na otázky, zeptá se na informace týkající se probíraných témat, vypráví jednoduchý příběh nebo událost - aktivně se zapojí a domluví se v běžných každodenních situacích	- rodina - historie: vývoj člověka - spojky - doprava - zeměpis: sluneční soustava - členění textu - Británie - zeměpis: časová pásma - New York - historie: morová epidemie - zájmena - britské osobnosti - ICT: bezpečnost na internetu - informační tabule - zdraví: péče o zrak	7.	
- rozumí a vyhledá požadované informace v textu vztahujícím se k danému tématu - rozumí informacím a obsahu v poslechových textech a videích, která se týkají osvojovaných témat - reaguje na písemné sdělení, napíše přiměřený text na dané téma - mluví o probíraných tématech, adekvátně reaguje na otázky, zeptá se na informace týkající se probíraných témat, vypráví jednoduchý příběh nebo událost - aktivně se zapojí a domluví se v běžných každodenních situacích	- historie Anglie - historie: materiály - spojky - čtenářské návyky - ICT: počítače - příslovce - sportovní události - biologie: vitamíny a minerály - Robin Hood - umění: popis obrazu - interpunkce - Austrálie - věda: hurikány - členění textu - víkend v britských rodinách - výchova k občanství: EU - problém a jeho řešení	8.	
- rozumí a vyhledá požadované informace v textu vztahujícím se k danému tématu - rozumí informacím a obsahu	- populární hudba - historie: hedvábná cesta - členění textu - vzdělávací systém v USA - biologie: biologické hodiny těla - vyjádření názoru v textu - volnočasové aktivity	9.	

v poslechových textech a videích, která se týkají osvojovaných témat - reaguje na písemné sdělení, napíše přiměřený text na dané téma - mluví o probíraných tématech, adekvátně reaguje na otázky, zeptá se na informace týkající se probíraných témat, vypráví jednoduchý příběh nebo událost - aktivně se zapojí a domluví se v běžných každodenních situacích	- zeměpis: tektonické desky - finanční gramotnost náctiletých - sociologie: televize - formální email - rozdíly mezi anglickou a americkou angličtinou - finanční gramotnost: peníze - vztažné věty - Oxford a Cambridge - výchova k občanství: vláda - spojky		

Matematika

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *Matematika* se vyučuje jako samostatný předmět od 1. do 9.ročníku.

Na prvním stupni s časovou dotací 5 hodin týdně v 1. – 5. ročníku.

Na druhém stupni s časovou dotací 4 hodiny týdně v 6. ročníku a 5 hodin v 7., 8. a v 9. ročníku, z toho 1 hodina týdně je v 9. ročníku půlená.

Vyučovací předměty *Matematika* jsou především zaměřeny na:

- *osvojení početních výkonů*
- *provádění odhadů výsledků řešení*
- *provádění zaokrouhlování*
- *řešení metrických geometrických úloh*
- *orientaci v rovině a prostoru*
- *osvojení matematických pojmů, symbolů a postupů*
- *užití matematických dovedností v praktickém životě*
- *schopnost řešit problémy*
- *rozvoj logického myšlení, představivosti a odhadu*
- *práci s grafy, tabulkami, kalkulačkou*
- *vedení žáků k systematičnosti a přesnosti*
- *získání základů pro další vzdělávání*

V předmětech *Matematika* se kromě frontální výuky používá i práce ve skupinách zaměřená především na samostatnou práci žáků, práci s chybou, rozvoj dovedností pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů, práci s tabulkami, učebnicí, PL, PS a grafy, práci s textem (čtení s porozuměním), činnostní učení, výuková videa, on line cvičení a kvízy, matematické soutěže a olympiády, individuální výuka atd.

Na 1. stupni předmětem *Matematika* prolíná průřezové téma:

Osobnostní a sociální výchova

- **Rozvoj schopností poznávání** (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium)
- **Poznávání lidí** (vzájemné poznávání se ve skupině/třídě, chyby při poznávání lidí)
- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů)

Vyučovacích předmětech *Matematika* prolíná na 2. stupni průřezové téma:

Osobnostní a sociální výchova

- **Rozvoj schopností poznávání** (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium)
- **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, schopnosti "dotahovat" nápady do reality))
- **Poznávání lidí** (vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči

odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech)

- **Kooperace a kompetice** (dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny, etické zvládání situací soutěže)
- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k osvojování základních matematických pojmů a vztahů (operace s obecně užívanými termíny, znaky, symboly) – *činnostní učení*
- zařazujeme metody, při kterých docházejí k řešením a závěrům žáci sami, vedeme žáky k plánování postupů a úkolů s možností volby různých postupů (skupinová práce, projekty, *praktické učení*)
- vedeme žáky k aplikaci matematických znalostí v reálném životě i v ostatních předmětech (úlohy z praxe)
- vedeme žáky ke čtení s porozuměním a rozlišením podstatného a nepodstatného (kritické myšlení)
- vedeme žáky k posouzení vlastního pokroku (*práce s chybou*)

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k ověřování výsledků (kontrola, zkoušky)
- pracujeme s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení (práce s chybou)
- zavádíme problémové úkoly ze života, vedeme žáky k rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků (postupy u úloh)
- vedeme žáky k vyhledávání informací a k využívání vědomostí k řešení problému *(praktické dovednosti*)

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke zdůvodňování matematických postupů (formulování a vyjadřování svých myšlenek v logickém sledu)
- vedeme žáky k využívání různých zdrojů při hledání informací (volba vhodné digitální technologie a aplikace)
- vedeme žáky k užívání správné terminologie a symboliky (komunikace a vyjadřování v matematické terminologii)
- učíme žáky komunikovat ve třídě a ve skupině při řešení problémů a společných úloh (skupinová práce, projekty, *daltonské prvky*)

Kompetence sociální a personální

- zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat (práce ve skupině, tolerance k druhým, utváření příjemné atmosféry v týmu, rozdělování úkolů…)
- učíme žáky vhodně argumentovat při obhajování své práce (prezentace)
- vedeme žáky k vytváření pravidel týmové práce

- vedeme žáky k sebedůvěře (obhajoba svého názoru, postupu, *daltonské prvky)*

Kompetence občanské

- vedeme žáky k zodpovědnosti za své rozhodnutí podle dané situace
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili svou činnost nebo výsledky (sebehodnocení)
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé a respektovali názory a zkušenosti ostatních (naslouchání druhým, obhajoba názoru)
- vedeme žáky k poskytování účinné pomoci dle svých možností (spolupráce při skupinové práci a projektech)

Kompetence pracovní

- požadujeme dodržování dohodnutého termínu odevzdání práce (dodržování daných pravidel)
- učíme žáky bezpečně používat matematické pomůcky a udržovat je v pořádku tak, aby byla zajištěna jejich funkčnost
- vedeme žáky k efektivitě při organizování vlastní práce (plánování a organizace práce)

Kompetence digitální

1.stupeň:

- vedeme žáky k využívání online cvičení a vyhledávání informací
- učíme žáky pracovat se získanými údaji
- učíme žáky používat různá interaktivní počítadla, geometrické tvary, tělesa, …
- žáci využívají ke zjednodušení své práce kalkulačku na PC, tabletu či telefonu a její veškeré funkce
- umožňujeme žákům kontrolovat výsledky své práce (kalkulačka, vyhodnocování online cvičení, porovnávání s instruktážním videem- např. Matýskova matematika)

2.stupeň:

- vedeme žáky k vypracování úkolů zadaných přes Edookit a předávání výsledků práce zpět pomocí digitální technologie
- umožňujeme žákům pracovat v hodinách s on line cvičeními a výukovými programy
- vedeme žáky k tomu, aby samostatně rozhodovali, která technologie je pro řešený problém nejvhodnější
- učíme žáky, aby využívali digitální technologie pro usnadnění své práce a vyjadřovali se s pomocí digitálních prostředků
- vedeme žáky k využívání výukových programů prostřednictvím streamu, youtube atd. (k zopakování učiva, doplnění znalostí, výkladu nového učiva …)

Vzdělávací obsah předmětu *Matematika*

1.stupeň

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků *- porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru 20*	- obor přirozených čísel do 20 - obor přirozených čísel do 100 - obor přirozených čísel do 1000 *- obor přirozených čísel do 20*	1. 2. 3. 1. – 3.	
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti *- čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100* *- zná matematické operátory +, -, =, ‹, › a umí je zapsat*	- zápis čísel v desítkové soustavě - porovnávání čísel *- zápis čísel v desítkové soustavě* *- porovnávání čísel*	1. – 3.	
- užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose	- číselná osa	1. – 3.	
- provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly *- sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20*	- algoritmy početních operací a jejich vlastnosti - násobilka, kontrola výsledků zaokrouhlování *- sčítá a odčítá do 20*	1. - 3. 2. 3. 1. – 3.	OSV (rozvoj schopností poznávání)
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace *-řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20, umí rozklad čísel v oboru do 20*	- slovní úlohy *- slovní úlohy*	1. - 3. 1. – 3.	OSV (kreativita, řešení problémů)
- modeluje a určí část celku , používá zápis ve formě zlomku	-části celku - čtení zlomků - zápis zlomků	5.	
- porovná , sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	-porovnávání zlomků se stejným jmenovatelem - sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem	5.	
- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	- čtení desetinných čísel - zápis desetinných čísel - vyznačení desetinného čísla na číselné ose	5.	
- porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	- znak „ – „ - zápis a čtení celého záporného čísla - znázornění celého záporného čísla na číselné ose - teploměr	5.	
- využívá při pamětném i písemném počítání komunikativnost a asociativnost sčítání a násobení	- vlastnosti početních operací s přirozenými čísly, odhady výsledků	4. - 5.	

- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel *-čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000* *-sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla* *-zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100*	- algoritmy písemného sčítání, odčítání, násobení a dělení *- čtení, psaní, porovnávání čísel do 100* *- numerace do 1000* *- pamětné a písemné sčítání a odčítání dvouciferných čísel* *- násobky 2 až 5* *- násobky 6 až 10*	4. - 5. *4.* *5.* *4. – 5.* *4.* *5.*	
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel *-zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách* *-tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100*	- odhady výsledků, kontrola početních operací, zaokrouhlování *- zaokrouhlování na desítky a stovky* *- násobení a dělení v oboru do 100*	4. - 5. *4.* *4. – 5.*	
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel *-zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy* *-rozeznává sudá a lichá čísla, používá kalkulátor*	- slovní úlohy *- slovní úlohy* *- sudá a lichá čísla*	4. - 5. *4. – 5.* *4. – 5.*	OSV (kreativita, řešení problémů)
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - se orientuje v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- jednotky času (sek., min., hod.) - poznávání hodin	2. - 3. 1. - 3.	
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života *-modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek*	- slovní úlohy o více, o méně *- slovní úlohy o více, o méně*	1. - 3. *1. - 3.*	OSV (řešení problémů)
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel *-doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20* *- zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu* *- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi*	- práce s tabulkou *- práce s tabulkou v oboru do 20* *- orientace v prostoru* *- manipulace s mincemi*	2. - 3. *2. - 3.*	OSV (poznávání lidí)
- vyhledává, sbírá a třídí data *- vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu*	- grafy *- vyhledává a třídí data*	5. *5.*	
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy *- orientuje se a čte v jednoduché tabulce* *- určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích* *- provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času* *- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi*	- jízdní řád - závislosti krát více, krát méně - tabulky, diagramy *- jednoduché tabulky* *- čtení časových údajů* *- převody jednotek* *- manipulace s penězi*	5. 4. - 5. 4. - 5. *4. - 5.*	OSV (poznávání lidí, řešení problémů)

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci *- pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit* *- rozezná přímku a úsečku, narýsuje a ví, jak se označují*	- trojúhelník, obdélník, čtverec, kruh - čára, úsečka, přímka - polopřímka - tělesa *- trojúhelník, obdélník, čtverec, kruh* *- úsečka, přímka*	1. - 3. 2. - 3. 3. 2. - 3. *2. – 3.*	
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- modelování	2. - 3.	
- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici²); užívá jednoduché konstrukce *- znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary*	- rýsování základních rovinných útvarů *- rýsování základních rovinných útvarů*	4. - 5. *5.*	
- sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran *- měří a porovnává délku úsečky* *- vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran*	- délka úsečky, lomené čáry, obvod mnohoúhelníku, grafický součet a rozdíl úseček *- délka úsečky* *- obvod mnohoúhelníku*	4. - 5. *5.*	
- sestrojí rovnoběžky a kolmice *- sestrojí rovnoběžky a kolmice*	- rovnoběžky, kolmice, vzájemná poloha dvou přímek *- rovnoběžky, kolmice*	4. - 5. *4. – 5.*	OSV (rozvoj schopností poznávání)
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	- jednotky obsahu (cm² ,m², km²) - jednotky obsahu (a, ha) - čtvercová síť	4. - 5. 5. 4. - 5.	
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru *- určí osu souměrnosti překládáním papíru* *- pozná základní tělesa*	- osa souměrnosti - osově souměrné útvary *- osa souměrnosti* *- základní tělesa*	4. - 5. *4. – 5.*	
NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY - řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost	4. - 5.	OSV (sociální poznávání lidí)
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky *- používá pravítko*	- porovnávání velikosti útvarů - měření a odhad délky úsečky - jednotky délky (cm, m) *- práce s pravítkem*	1.- 3. 2. - 3. *2. – 3.*	OSV (rozvoj schopností poznávání)

2.stupeň

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu *- písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem* *- pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek-část (zlomek, desetinné číslo, procento)* *- čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace*	- desetinná čísla - celá čísla, racionální čísla (sčítání, odčítání, násobení, dělení) - zlomky - mocniny a odmocniny *-přirozená čísla do 1000* *-přirozená čísla do 1000000* *-racionální čísla* *-desetinná čísla*	6. 7. 7. 8.,9. *6.* *7.* *7.-9.* *6.*	OSV (rozvoj schopností poznávání)
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor *- provádí odhad výsledků, zaokrouhluje čísla* *- píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000*	- výpočty příkladů s využitím kalkulátoru *- zaokrouhlování*	6.- 9. *6. – 9.*	
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	- dělitelnost přirozených čísel - prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti	6.	
- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů *- používá měřítko mapy a plánu*	- poměr - měřítko, úměra, trojčlenka *-práce s mapou a plánem*	7. *7.*	OSV (řešení problémů, rozhodovací dovednosti, kreativita)
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	- vztah desetinného čísla, zlomku - procenta	7.,8.	
- řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) *-řeší jednoduché úlohy na procenta*	- slovní úlohy s použitím procent *-rozlišení základu, počtu procent, procentové části* *-výpočet 1% ze 100%* *-jednoduché úlohy na výpočet procentové části*	7.-9.. *7.-9.*	OSV (řešení problémů, rozhodovací dovednosti, kreativita)
-zvládá orientaci na číselné ose	*-číselná osa v N, Q*	*6.-9.*	

- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	-přepis slovních vyjádření do algebraických výrazů - jednočlen, mnohočlen - sčítání, odčítání, násobení mnohočlenů - hodnota výrazu - rozklad na součin pomocí vzorců a vytýkáním	8.,9.	OSV (rozvoj schopností poznávání)
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- rovnice- lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - slovní úlohy na rovnice	8.,9.	OSV (řešení problémů, kreativita, kooperace a kompetice)
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	- řešení slovních úloh z praxe	6.- 9.	OSV (řešení problémů, rozhodovací dovednosti, kreativita, kooperace a kompetice)
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	- přímka, polopřímka, úsečka, úhel - čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice	6.	OSV (rozvoj schopností poznávání)
- načrtne a sestrojí rovinné útvary *-rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary*	- čtverec, obdélník, trojúhelník (sss) - trojúhelník, rovnoběžníky - lichoběžník, kruh, kružnice *-čtverec, obdélník, trojúhelník (sss), kruh, kružnice*	6. 7.,8. *6.-8.*	OSV (kreativita)
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	- zavedení matematické symboliky - konstrukční úlohy základních rovinných útvarů (trojúhelníky, rovnoběžníky)	6.- 9.	OSV (kreativita)
- určuje velikost úhlů měřením a výpočtem *-vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce*	- rýsování úhlů, úhel ostrý, tupý, pravý, přímý - úhly vedlejší a vrcholové -početní sčítání a odčítání úhlů - půlení úhlu, dvojnásobek úhlu *-rýsování úhlů, měření úhlů (práce s úhloměrem)*	6. *6.*	
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar *-sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti*	- osová souměrnost - osa rovinných útvarů - středová souměrnost *-osová souměrnost* *-středová souměrnost*	6.,7. *6.* *7.*	
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	- věty o shodnosti trojúhelníků sss, sus, usu - podobnost trojúhelníků	6.,7. 9.	OSV (kreativita)
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	- konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice)	6.- 9.	OSV (kreativita, poznávání lidí, rozhodovací dovednosti)

-provádí jednoduché konstrukce	*-jednoduché konstrukce*	*6.-9.*	
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	- krychle, kvádr, válec, jehlan, kužel, koule	6.-9.	OSV (rozvoj schopností poznávání)
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles *-vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce*	- krychle, kvádr - válec *-krychle, kvádr* *-válec*	6.-9. 8.-9. *6.,7.* *8.,9.*.	
- načrtne a sestrojí sítě základních těles *-sestrojí sítě základních těles*	- krychle, kvádr - válec *-krychle, válec*	6.-7. 8.-9. *6.-8r*	OSV (kreativita)
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině *-načrtne základní tělesa*	- volné rovnoběžné promítání (krychle, kvádr) *-náčrt krychle, kvádru a válce*	6. *6.-9.*	OSV (kreativita)
-odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky *-umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami* *-používá technické písmo* *-čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům*	*-úsečka* *-rýsování* *-využití šablony na technické písmo* *-práce s technickými výkresy*	*7.* *6.-9.* *9.*	
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data *-vyhledává a třídí data*	- zpracování dat do tabulek a grafů - čtení z grafů *-čtení z tabulek a grafů*	8.,9. *8.,9.*	OSV (poznávání lidí)
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů *-vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu*	- čtverec, obdélník - trojúhelník, čtyřúhelníky, rovnoběžníky, lichoběžníky - kruh, kružnice *-čtverec, obdélník* *- trojúhelník* *- kruh (s využitím kalkulačky)*	6. 7. 8. *6.* *7.* *8.*	
- porovnává soubory dat *-porovnává data*	- aritmetický průměr *- aritmetický průměr s kalkulačkou*	9. *9.*	
- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	- přímá a nepřímá úměrnost - graf přímé úměrnosti a nepřímé úměrnosti	7. 9.	OSV (poznávání lidí)
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem *-vypracuje jednoduchou tabulku*	- graf lineární funkce - čtení z grafu funkcí *-přímá úměrnost*	9. *7.,9.*	OSV (poznávání lidí)
-užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu *-zvládá početní úkony s penězi*	*-v oboru N* *-práce s pomocnou tabulkou s převody* *-slovní úlohy na peníze*	*6.-9.*	

- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	- shrnutí poznatků o funkcích - jednoduché slovní úlohy	9.	OSV (řešení problémů, rozhodovací dovednosti)
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací *-samostatně řeší praktické úlohy* *-hledá různá řešení předložených situací*	- slovní úlohy - konstrukční úlohy *-jednoduché slovní úlohy* *-jednoduché úlohy z geometrie*	6.- 9. *6.-9.*	OSV (řešení problémů, rozhodovací dovednosti, kooperace,komp., kreativita)
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých matematických a vzdělávacích oblastí *-aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí*	- slovní úlohy s geometrickou tematikou *-jednoduché slovní úlohy*	6.-9. *6.-9.*	OSV (řešení problémů, rozhodovací dovednosti, kooperace, komp., kreativita)
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- konstrukční úlohy - početní geometrie	6.- 9.	OSV (řešení problémů, rozhodovací dovednosti, kreativita)
-využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	*-práce s kalkulátorem, tabletem nebo počítačem*	*6.-9.*	

Informatika/Informační a komunikační technologie a povinně volitelný předmět Robotika

Informatika
– jen pro 4. až 6. ročník
– platná od školního roku 2021/22

Informační a komunikační technologie
– jen pro 7. až 9. ročník

Povinně volitelný předmět Robotika
– pro 8. a 9. ročník

Charakteristika a cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast *Informatika* se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Informatika umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv", vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu informací.

Pro žáky 8. a 9. ročníku, které zajímá téma mechanotroniky a robotiky, je nabízen volitelný předmět Robotika, kde využívají stavebnice lega a učí se programovat modely k jejich „inteligentnímu chování“. Časová dotace předmětu je 1 hodina týdně (výuka je realizována většinou v dvouhodinových blocích jednou za 14 dní).

a) Obsahové, časové a organizační vymezení

Časová dotace:

Předmět *Informatika* je začleněn od 1. září 2021 do učebního plánu od čtvrtého do devátého ročníku, a to v těchto časových dotacích:

ročník	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet hodin týdně	1	2	1	1	1	1

- celkem 1. stupeň: 3 hodiny – z toho 1 z disponibilních hodin
- celkem 2. stupeň: 4 hodiny

Kolektiv třídy je obvykle v každém ročníku rozdělen do dvou skupin (ve vyšších ročnících je možné využít dělení podle úrovně dosažených znalostí a dovedností, a to i do více, nežli jen dvou skupin). Při stanovení počtu skupin bude vždy záležet na počtu žáků konkrétní třídy.

Od 6. ročníku lze *Informatiku* vyučovat i v 14-ti denních dvouhodinových blocích, popřípadě v tandemu (hodina pak probíhá každý týden a celou třídu vedou dva vyučující).

Od školního roku 2021/22 je v souladu s novou podobou rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání zahájena výuka tzv. nové *Informatiky.* Ta „střídá“ původní vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie.

Nová podoba Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) přináší řadu změn. Od září 2021 dochází k začlenění nové klíčové kompetence – digitální.

Nástup nové *Informatiky* bude postupný, konkrétně:

od šk. roku	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
ročník	4.a 6.	4. až 7.	4.- 8.	4.- 9.

- do doby zahájení nové *Informatiky (viz tabulka výše)* budou jednotlivé ročníky nadále vyučovány dle původního vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie.

Výuka *Informatiky* probíhá:

- 4. ročník – obvykle v kmenové učebně, výjimečně i v počítačových či jiných učebnách
- 5. až 9. ročník – v počítačových, nebo i jiných učebnách

Výuka *Informační a komunikační technologie* a *Robotiky* je založena hlavně na samostatné práci žáků, příp. spolupráci ve skupinách.

Informatika je tvořena z těchto základních vzdělávacích obsahů:

4. ročník

- Informační systémy
- Data, informace
- Algoritmizace a programování – práce se stavebnicí Wedo

5. ročník

- Základy obsluhy počítače
- Hardware (HW)

- Software (SW), aplikace
- Základy psaní na klávesnici
- Práce s klávesnicí a myší
- Aplikace Malování
- Textový editor – Word
- Výstřižky, skica
- Internet, web
- Školní síť
- Elektronická pošta – e-mail
- Edookit
- MS Teams, Forms
- Práce se složkami a soubory
- Bezpečnost při práci s digitálními technologiemi
- Řešení běžných problémů s nefunkčností počítače (aplikací)
- Youtube.com, zvukové a video dokumenty
- Moderní trendy, novinky v IT

6. ročník

- Základy obsluhy počítače
- Hardware (HW)
- Software (SW), aplikace
- Základy psaní na klávesnici
- Práce s klávesnicí a myší
- SW Malování
- Textový editor – Word
- Výstřižky, skica
- Internet, web
- Školní síť
- Elektronická pošta – e-mail
- Edookit
- MS Teams, Forms
- Práce se složkami a soubory
- Bezpečnost při práci s digitálními technologiemi
- Řešení běžných problémů s nefunkčností počítače (aplikací)
- Youtube.com, zvukové a video dokumenty
- Moderní trendy, novinky v IT
- PowerPoint
- SW Zoner Photo Studio
- Počítačová bezpečnost, počítačové viry, antivirový SW, bezpečné uložení dat v počítači

7 až 9. ročník

- Obsluha počítače, HW, SW
- Elektronická komunikace, Internet, Edookit
- Textové, tabulkové a grafické editory
- Počítačové zpracování informací

- Moderní trendy, novinky v IT

V předmětech jsou integrována průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- **Rozvoj schopností poznávání** (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium)
- **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)
- **Komunikace** (dialog - vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů, komunikace v různých situacích - informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod., efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci)
- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci)
- **Hodnoty, postoje, praktická etika** (analýzy vlastních postojů, pomáhající a prosociální chování)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- **Evropa a svět nás zajímá** (zvyky a tradice národů Evropy, místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě)
- **Objevujeme Evropu a svět** (naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět, život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů)

Environmentální výchova

- **Vztah člověka k prostředí** (naše obec - přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé; náš životní styl - spotřeba věcí,energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)

Mediální výchova

- **Stavba mediálních sdělení** (principy sestavování zpravodajství, příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení (výběr sdělení v časopisech pro dospívající))
- **Fungování a vliv médií ve společnosti** (organizace a postavení médií ve společnosti, způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě, vliv médií na kulturu, role médií v politických změnách)
- **tvorba mediálního sdělení** (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně)

vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení)

- **práce v realizačním týmu** (redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce)

b) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k využití aplikačního i výukového softwaru ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce (samostatná práce, praktické činnosti, skupinová práce, projekty)
- vhodně zadávanými úkoly vedeme žáky k samostatnému objevování možností využití ICT v praktickém životě (samostatná práce, práce s informacemi, úlohy z praxe)
- učíme žáky schopnosti algoritmizace, dovednosti rozdělit si řešení na dílčí kroky (skupinová práce, projekty)

Kompetence k řešení problémů

- při řešení úkolů a projektů vedeme žáky k tomu, aby dokázali správně zvolit nejvhodnější a nejefektivnější řešení z mnoha možných (praktické činnosti a dovednosti)
- vedeme žáky k tomu, aby byli schopni formulovat svůj požadavek (diskuze, vyhledávání informací)
- vedeme žáky k využití zpětné vazby, k ověření, zda navrhované řešení splňuje podmínky zadání (skupinová práce, obhajoba zvoleného řešení)
- vedeme žáky k porovnávání informací a poznatků z různých informačních zdrojů a tím k získání větší věrohodnosti vyhledaných informací (kritické myšlení)

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k využívání prostředků elektronické komunikace (e-mail, on-line komunikace, diskusní skupiny, konference)
- při zadávání projektů vedeme žáky ke vzájemné komunikaci jako prostředku k zefektivnění řešení problému (spolupráce ve skupině, rozdělování úkolů)
- vedeme žáky k využívání softwarových a hardwarových prostředků pro prezentaci výsledků své práce (projekty)
- učíme žáky dodržovat při komunikaci (ať už verbální nebo elektronické) vžité konvence a pravidla (zásady diskuse, etiketa apod.)
- vedeme žáky ke zdůvodňování navrhovaných řešení (obhajoba postupu)

Kompetence sociální a personální

- zadáváme úkoly a projekty, které vyžadují spolupráci, práci v týmu; při plnění těchto úkolů učit žáky rozdělit a naplánovat si práci (práce v týmu, skupinová práce, projekty)
- zapojujeme žáky do hodnocení úkolů ať už svých nebo svých spolužáků (sebehodnocení, kritické myšlení)

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování práv k duševnímu vlastnictví (nelegální software, porušování autorských práv)
- učíme žáky respektovat soukromí ostatních (čtení cizí pošty, prohlížení dokumentů jiných žáků apod.)
- seznamujeme žáky se zásadami zabezpečení (přihlašovací jména a hesla, osobní účty, zabezpečení PC firewallem, chat, zveřejňování osobních údajů)
- vedeme žáky k toleranci, respektování názorů a postojů ostatních (diskuze, obhajoba názorů)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování pracovního řádu učebny výpočetní techniky a základních bezpečnostních a hygienických pravidel
- učíme žáky organizovat si práci (plánování a organizace práce)

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Tematický plán pro 4., 5. a 6. ročník – Informatika – od 9/2021
zeleně = nový výstup z RVP (účinnost od 1. 9. 2021)
červeně – kurzíva = min. výstup z RVP

Školní výstupy **žák:**	**Učivo**	**Poznámky** **časové rozvržení**	**Průřezová témata**
Informační systémy			
- pracuje s texty, obrázky a tabulkami - doplní posloupnost prvků - doplní prvky do tabulky - správně umístí data do tabulky - řadí údaje do tabulky - v posloupnosti opakujících se	• Data, druhy dat • Doplňování tabulky a datových řad • Kontrola dat • Řazení dat v tabulce • Vizualizace dat	4. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.)

prvků najde a nahradí chybný zápis za správný *- doplní jednoduchou posloupnost* *- s pomocí řadí údaje do tabulky*			
Data, informace			
- sdělí informaci obrázkem - předá informaci, která je zakódovaná pomocí textu či čísel - zašifruje, dešifruje text - zakóduje, dekóduje text - kódování jednoduchého obrázku pomocí mřížky - složí tangram - složí obrázek z daných geometrických tvarů *- složí tangram dle předlohy, návodu* *- dešifruje a dekóduje jednoduchý text* *- kóduje jednoduchý obrázek*	• Piktogramy • Emodži • Kód a kódované obrázky • Šifra • Pixel • Tvary, skládání obrázků • Tangramy • Tvary, skládání obrazců	4.roč	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.)
Algoritmizace a programování			
- sestaví jednoduchou stavbu či konstrukci z lega - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu *- sestaví konstrukci z lega (statickou)* *- sestaví symbolické zápisy postupů* *- rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů*	• Seznámení s legem, jeho díly • Jednoduché stavby a konstrukce • Základy programování	4.roč	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.)
Základy obsluhy počítače			
- seznámí se s hlavními částmi počítače, notebooku (NTB) - stručně popíše, jak funguje počítač – nutný HW + operačního systém - seznámí se s výčtem aktuálně nejběžnějších příslušenství počítače	• Hlavní součásti PC a NTB • myš, klávesnice • Základní rozdíly mezi PC, NTB, tabletem, chytrým telefonem • WIN, IOS, Android – zákl. seznámení • Výstupy z počítače – audio/video • Další příslušenství – tiskárna, sluchátka, mikrofon, reproduktory apod.	5. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.)

- umí korektně zapnout a vypnout počítač, přihlásit a odhlásit se ze školní sítě - orientuje se na základní obrazovce	• Postup zapnutí a vypnutí počítače • Zapnutí / Vypnutí / Režim spánku / Restart počítače • Přihlášení / Odhlášení se do (z) osobního školního účtu • Zástupci na ploše – ikony • Hlavní panel ve WIN • Připnutí zástupce (ikony) aplikace na hlavní panel	5. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.)
Hardware (HW)			
- vysvětlí význam pojmu HARDWARE, pojmenuje a zařadí nejběžnější součásti a zařízení počítače a notebooku	• PC + NTB – procesor, pevný disk (HDD, SSD), operační paměť (RAM), základní deska, zdroj, mechaniky (DVD), výstupy: USB, HDMI • Periferie – klávesnice, myš, monitor, tiskárna, skener, reproduktory, sluchátka, USB disk ..... • Základní rozdíly v obsluze mezi PC, NTB, tabletem, chytrým telefonem	5. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.)
Software (SW), aplikace			
- vysvětlí význam pojmu SOFTWARE - porozumí nutnosti instalací SW aplikací do PC - licence, ochrana duševní vlastnictví - zvládá v prostředí WIN na základní obrazovce práci s „okny“, košem - seznámí se s funkcí „hlavního panelu“ - najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu *- najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu*	• Pořízení SW, licence, duševní vlastnictví • Spouštění různých programů v žákovském počítači • Objasnění obecného pojmu SW • pojem „Okno“, práce s „okny“, košem • hlavní panel – vložení a odstranění zástupců (ikon)	5. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.)
Základy psaní na klávesnici			
- dokáže na klávesnici ve stanoveném čase vyhledat a napsat správný znak či slovo	Psaní na klávesnici v SW „Psaní“ – psaní na „čas a správnost“ - stanovený limit: a) 30 písmen za minutu b) 10 slov za minutu	5. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.)
Práce s klávesnicí a myší			
- orientuje se na klávesnici, zná funkce nejdůležitějších kláves (Enter, Esc, Delete, Shift …) - s myší ovládá základní operace: klik – výběr, tažení se stisknutým levým tlačítkem, dvojklik, klik pravým tlačítkem – místní menu	• Seznámení s klávesnicí, funkční klávesy F1 až F12, klávesy: ctrl, shift, capslock, tab, backspace, home, end, delete, enter, numlock, +, -, /, *, % (,), ?, !, ., -, _, =, • Části klávesnice, pojmy: klik, dvojklik, uchopení a tažení, • Psaní speciálních znaků: @ € & • Myš – tlačítka, rolování	5. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.)

Aplikace Malování			
- Malování – s použitím nástrojů dokáže nakreslit jednoduchý obrázek a uložit jej, příp. otevřít pro další změny a změněný znovu uložit - Malování 3D- s použitím nástrojů dokáže nakreslit / upravit obrázek, fotografii, uložit jej jako obrázek, video, 3D model, příp. jej otevřít pro další změny a změněný znovu uložit	• Uložení vytvořeného obrázku nebo změn, otevření obrázku • Práce v aplikaci Malování – základní nástroje a možnosti nastavení (tvary štětce, barvy, základní tvary …) • Práce v aplikaci Malování 3D	5. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.)
Textový editor – Word			
- dokáže spustit aplikaci Word - dokáže ovládat základní funkce	• Pojem: textové editor • Otevření a uložení nového dokumentu o v prostředí office.com o z počítače o ze školní sítě • Pohyb v dokumentu (klávesnice, myš) • Seznámení s Pásem karet • Psaní, oprava textu • dodržování pravopisu • dodržování mezer mezi znaky • Formát písma – typ, velikost, tučné, kurzíva, podtržené, přeškrtnuté, barva, zvýraznění textu (panel nástrojů) • Funkce Zarovnání • Vložení obrázku do dokumentu, úprava velikosti obrázku • Označení části textu do bloku, úprava textu v bloku • Vložení a formátování jednoduché tabulky – tvorba: školní rozvrh, kalendář apod. • Kopírování textu (CtrlC / CtrlV) • Odeslání Wordové přílohy e-mailem • Přepis krátkého jednoduchého textu na správnost a „rychlost“	5. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.)
Výstřižky, skica			
- dokáže vytvořit výstřižek pomocí aplikace Výstřižky, Výstřižek a skica - dokáže využít funkce klávesy PrtScr	• Vytvoření výstřižku • Vložení výstřižku do Wordu • Vytvoření fotografie z výstřižku • Využití klávesy PrtScr	5. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.)
Internet, web			
- nezaměňuje pojmy Internet a web - dokáže vyjmenovat možnosti, jak se lze do internetu připojit (např. v domácnosti, na ulici, ve škole apod.) - se dokáže bezpečně chovat na síti - dokáže se připojit ke školní wifi	• Co je internet, kdy vznikl, základní služby • Možnosti připojení k internetu • Cena za připojení • Nezdravá závislost na internetu • Zachycení signálu wifi, spuštění funkce wifi v osobním telefonu	5. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.) MeV

- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost - zná nejznámější české a světové informační a vyhledávací stránky - na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu - dokáže najít základní informace na www.zshuskom.cz, vstoupit do objednávkového systému školní jídelny - z webovské stránky dokáže uložit obrázek	žáka • Nejužívanější internetové vyhledávače a prohlížeče v ČR a ve světě, jejich obsluha • Praktické vyhledání základních informací na webu ○ jízdní řád ○ mapy ○ zprávy – aktuality apod. • www.zshuskom.cz – vyhledávání základních údajů o škole ○ objednávkový systém ŠJ ○ vyhledání jídelníčku • www.wikipedia.cz • Kontrola (ověřování) vyhledaných informací • Ochrana duševního vlastnictví – fotografie, hudba apod. • Nejznámější vyhledávací, informační, vzdělávací apod. stránky • Vyhledání a uložení obrázku ○ do Wordu ○ jako fotografie do PC		(fungování a vliv médií ve společ.)
Školní síť			
- propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí • osobní síťová složka (úložiště)	• Seznámení se základy fungování školní sítě, školního serveru, nastavení osobních účtů • Ukládání osobních dokumentů do osobní síťové složky • wifi připojení do školní sítě – nastavení přístupu do telefonu	5. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.)
Elektronická pošta - e-mail			
- dokáže napsat zprávu, přečíst si došlou zprávu, smazat zprávu - dokáže přiložit ke zprávě přílohu ve formě textu nebo obrázku - zná a pamatuje si přístupové údaje	• Vysvětlení vztahu k Internetu • Pojem: poštovní programy • Spuštění poštovního programu, odeslání zprávy, čtení došlých zpráv a mazání zpráv • Příloha zprávy • Pravidla pro tvorbu osobního hesla a uživatelského jména • Základy e-komunikace • Účet ve školním prostředí Outlooku • Zřízení a obsluha e-mailu v komerčním prostředí (např. na Seznam.cz apod.)	5. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.) OSV (hodnoty, postoje, praktická etika) OSV (elektronická komunikace)

Edookit			
- obsluhuje základní funkce školního informačního systému Edookit - dokáže se přihlásit do svého Edookitového účtu v PC a ve svém telefonu - dokáže využít rubriku Komunikace - dokáže včas vstoupit do videokonference	• Přihlašovací údaje • Seznámení s možnostmi získáni aplikace do mobilu / nastavení aplikace v telefonu • Zasílání zpráv včetně vložení přílohy • Orientace v Menu – Schránka, Hodnocení, DÚ, Písemky, Výukové materiály atd. • Vstup do videokonference	5. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.) OSV (hodnoty, postoje, praktická etika) OSV (elektronická komunikace) MeV (fungování a vliv médií ve společ.)
MS Teams, Forms			
- dokáže spustit aplikaci MS Teams - dokáže se přihlásit do videokonference - dokáže dodržovat pravidla vedení videokonferencí - dokáže pracovat v prostředí Forms	• MS Teams o instalace v PC o v prostředí office.com • Uživatelské prostředí aplikace o přístup o zapnutí zvuku a kamery o konverzace – chat o zvednutí ruky o like o nastavení pozadí - efekty na pozadí o zobrazení účastníků • Řešení problémů: opakované přihlášení při vypadnutí / seknutí aplikace apod. • Zasílání úkolů prostřednictvím MS Teams • Pravidla účasti ve videokonferencích • Vyplnění dotazníků, anket, testů apod. - Forms	5. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.) OSV (elektronická komunikace) MeV (fungování a vliv médií ve společ.)
Práce se složkami a soubory			
- orientuje se ve struktuře složek, rozlišuje místní a síťové disky (úložiště) - dokáže vytvořit složku nebo prázdný soubor, přejmenovat je, zkopírovat či přesunout, případně je odstranit - dokáže otevřít soubor PDF, použít vhodný SW k jeho otevření	• Nejznámější manažery (Správce souborů, Tento počítač, Průzkumník, …) • Pojmy: disk, složka (adresář), soubor • Postupy vytvoření, přejmenování, kopírování, přesun a odstranění složky či souboru • Pojem: „Podsložka“ • Zásady pro pojmenování složek – zakázané znaky v názvu • Stromová struktura řazení složek • Zjištění velikosti složky • Osobní úložiště na školní síti • Složka „Dokumenty“ v počítači	5. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.)

	(NTB) – její význam • Seznámení s významem PDF souborů, způsobem jejich otevření a prohlížení, možností malých úprav dokumentu, zkopírování textu do běžného textového editoru		
Bezpečnost při práci s digitálními technologiemi			
- dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi *- popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi*	• Tvorba a ochrana hesla • Pochopení důležitosti ochrany osobních přihlašovacích údajů • Ochrana osobního nastavení a dat v mobilním telefonu	5. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.) MeV (fungování a vliv médií ve společ.)
Řešení běžných problémů s nefunkčností počítače (aplikací)			
- řeší nejobvyklejší potíže s počítačem - dokáže v počítači vyvolat restart - dokáže zjistit, zda je počítač napájen el. energií - dokáže zjistit, zda je počítač připojen k internetu (wifi)	• Řešení nejobvyklejších potíží: o tzv. „Kousnutí“ PC o Vyžádání aktualizací SW o PC nedělá po zapnutí „vůbec nic“ o Nerozsvítí se monitor o Tiskárna netiskne o Nefunguje zvuk - repro / sluchátka o Nefunguje kamera • Kontrola připojení a zapnutí počítače, monitoru • Kontrola připojení klávesnice, myši – včetně bezdrátových variant • Zjištění připojení PC k internetu a wifi	5. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.) OSV (kreativita)
Youtube.com, zvukové a video dokumenty			
- žák dokáže využít vzdělávacích dokumentů - žák dokáže pracovat se zvukovými formáty – uložit, spustit	• Vyhledání a spuštění video dokumentu • Přijetí (uložení) a spouštění zvukových formátů (např.mp3 apod.)	5. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.) OSV (elektronická komunikace) MeV (fungování a vliv médií ve společ.)

			OSV (kreativita)
Moderní trendy, novinky v IT			
- diskutuje o fungování a existenci digitálních technologií určujících aktuální trendy ve světě	• Běžné a nejnovější trendy v oblasti IT - seznámení, diskuze, osobní poznatky, ukázky apod.	5. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.)
PowerPoint			
- dokáže spustit aplikaci PowerPoint - dokáže ovládat základní funkce	• Spuštění aplikace • Nový snímek, druhy snímků, kopírování snímků • Vložení tabulky, fotografie, obrazce, ikony do snímku • Návrh snímku • Nastavení písma, zarovnání textu • Přechody mezi snímky • Uložení zpracované prezentace • Nastavení zobrazení prezentace	5. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.) OSV (elektronická komunikace) MeV (tvorba mediál. sdělení, stavba mediál. sdělení) OSV (kreativita)
SW Zoner Photo Studio			
- dokáže spustit aplikaci Zoner Photo Studio - ovládá základní úpravy fotografií - dokáže vytvořit kalendář, pohlednici, koláž, video	• Spuštění aplikace • Návod na užití volné licence SW – k domácí potřebě • Záložka „Upravit“: o Otočit – vlevo / vpravo o Převrácení o Vylepšit – výběr možností o Efekty – výběr možností o Okraje, rámečky o Specifický ořez o Text do obrázku o Obrázek do obrázku • Záložka „Vytvořit“ o Kalendář o Pohlednice o Pohlednice o Koláž • Uložení upravené fotografie	6. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.) MeV (tvorba mediál. sdělení, stavba mediál. sdělení) OSV (kreativita)

Počítačová bezpečnost, počítačové viry, antivirový SW, bezpečné uložení dat v počítači			
- rozumí pojmu počítačová bezpečnost - se seznámí s možnými ohroženími počítače - rozumí pojmu počítačový virus - chápe potřebnost ochrany počítače před viry	• Možnosti ohrožení počítače a dat – základní info. • Seznámení se základními pravidly prevence proti „napadení“ počítače • Základní informace o „schopnostech“ počítačových virů • Seznámení s nasazení antivirových programů, možnostmi jejich získání, aktualizací apod. • Osobní data v počítači – základní principy ochrany těchto údajů (dat)	6. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.) OSV (elektronická komunikace)

Tematický plán pro 7. až 9. ročník – Informační a komunikační technologie – od 9/2021

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Obsluha počítače, HW, SW			
- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie v jejich nejaktuálnějších verzích *- ovládá základní obsluhu počítače*	- hardware – stavba počítače, standardně užívané periferie počítače *- zapínání a vypínání pc, použití hesla, přihlášení a odhlášení*	7. – 9. roč.	OSV (řešení problémů a rozhodovací doved.)
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady *- dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou*	- software – operační systém, programové vybavení počítače *- dodržování daných pravidel*	7. – 9. roč.	OSV (hodnoty, postoje, praktická etika)
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	- hardware – stavba počítače - software – operační systém	7. – 9. roč	OSV (hodnoty, postoje, praktická etika)
Elektronická komunikace, Internet, Edookit			
- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	- elektronická komunikace - internet	7. – 9. roč.	OSV (elektronická komunikace)
- vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	- elektronická komunikace - internet	7. – 9. roč.	VEGS (Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět)
- obsluhuje školní informační systém (edookit)	- práce v edookitu (školní informační systém)	7. – 9. roč.	OSV (elektronická komunikace)
	- elektronická komunikace –	7. – 9. roč.	OSV

- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení *- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení*	e-mail - chat, on-line komunikace, diskuse, konference *- elektronická komunikace – e-mail* *- skype*		(elektronická komunikace)
- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost *- vyhledává potřebné informace na internetu, dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou, osvojí si základy elektronické komunikace*	- elektronická komunikace – internet	7. – 9. roč.	OSV (elektronická komunikace)
Textové a tabulkové a grafické editory			
- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru *- pracuje s výukovými a zábavnými programy podle pokynu*	- textové editory - grafické editory *- výukové a zábavné programy*	7. – 9. roč.	OSV (rozvoj schopností poznávání)
- ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací *- ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem, využívá vhodné aplikace, zvládá práci s výukovými programy*	- textové editory - grafické editory - tabulkové kalkulátory *- textový editor* *- využití jednoduchých aplikací* *- výukové programy*	7. – 9. roč.	MeV (tvorba mediál. sdělení, stavba mediál.sdělení)
- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	- textové editory - grafické editory - tvorba prezentace	7. – 9. roč.	OSV (kreativita)
Počítačoví zpracování informací			
- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví *- dodržuje pravidla bezpečného zacházení s výpočetní technikou*	- software – programové vybavení elektronická komunikace – internet *- pravidla bezpečnosti*	7. – 9. roč.	
- používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi nimi *- vyhledává potřebné informace na internetu, dodržuje pravidla bezpečného zacházení s výpočetní technikou*	- elektronická komunikace – internet tabulkové kalkulátory *- vyhledávání informací*	7. – 9. roč.	MeV (fungování a vliv médií ve společ.)
- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě *- vyhledává potřebné informace na internetu, dodržuje pravidla bezpečného zacházení s výpočetní*	- textové editory - grafické editory - tabulkové kalkulátory - záznam a úprava zvuku - záznam a úprava videa	7. – 9. roč.	MeV (tvorba mediál. sdělení, stavba mediál.sdělení)

technikou			
Moderní trendy, novinky v IT			
- diskutuje o fungování a existenci digitálních technologií určujících aktuální trendy ve světě	Běžné a nejnovější trendy v oblasti IT - seznámení, diskuze, osobní poznatky, ukázky apod.	7. – 9. roč.	

Vzdělávací obsah volitelného předmětu *Robotika*

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- sestaví bez návodu funkční model, provádí montáž a demontáž, navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, stabilitu aj.	- stavebnice - sestavování funkčních modelů podle vlastní fantazie nebo podle zadání,, tvorba konstrukčních prvků - montáž a demontáž	8., 9. roč.	OSV (kreativita)
- vybírá a používá vhodné programové vybavení pro řešení konkrétních úkolů týkající se robotiky a mechanorobotiky, pracuje s vhodnými aplikacemi - využívá nápovědy a manuálu pro práci s aplikačním programovým vybavením - ovládá principy algoritmizace úloh a sestavuje samostatně algoritmy řešení	- práce s příslušným programem - jednoduché programování - výběr vhodných senzorů (optický, zvukový…)	8., 9. roč.	OSV (kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti)

Prvouka

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Prvouka se na naší škole vyučuje v 1. – 3. ročníku jako samostatný předmět. Časová dotace je 1 hodina v 1. ročníku a 2 hodiny týdně ve 2. a 3. ročníku. Hodiny nejsou děleny.

Výuka je realizována v kmenové třídě (formou skupinové a frontální práce), v terénu okolí školy, ve spolupráci s místním DDM a organizacemi jako jsou Hasiči, Policie, zdravotníci, místní podnikatelé.

Svým obsahem i výchovným zaměřením otevírá *Prvouka* cestu k utváření základních, životních a hodnotových postojů žáka.

Vyučování je zaměřeno na osvojení schopností:

- *vnímavě sledovat život kolem sebe a orientovat se v něm*
- *chápat ho jako určité uspořádání reálných skutečností*
- *vyjadřovat vlastní názory a respektovat názory druhých*
- *získat základní vědomosti o sobě, jiných lidech, rodině a životě ve společnosti, o nejbližším okolí, o škole, živočišné a rostlinné říši, o činnostech a výtvorech lidí, ochraně životního prostředí, péče o zdraví.*
- *učit se dodržovat pravidla silničního provozu a ověřovat své znalosti v běžném životě*
- *získat dovednosti správně reagovat v krizových situacích*

Do vzdělávacího předmětu *Prvouka* jsou začleněna průřezová témata

Osobnostní a sociální

- **Rozvoj schopností poznávání** (cvičení dovednosti zapamatování)
- **Poznávání lidí (** vzájemné poznávání se ve skupině/ třídě)
- **Hodnoty , postoje, praktická etika** (analýza vlastních i cizích postojů, vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost a respektování)

Výchova demokratického občana

- **Občanská společnost a škola** (demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole)

Environmentální výchova

- **Vztah člověka k prostředí** (naše obec – příroda a kultura obce a její ochrana)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací a propojení do širších významných celků a souvislostí (*myšlenková mapa*)
- vedeme žáky ke kritickému hodnocení výsledků svého učení a diskusi o nich (*komunikativní kruh)*
- umožňujeme žákům samostatně pozorovat a experimentovat *(praktické činnosti, exkurze, mezipředmětová komunikace*)

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení (*praktické činnosti a dovednosti, experiment*)
- vedeme žáky k uvážlivému rozhodování a praktickému ověřování správnosti řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu a výstižně a kultivovaně se vyjadřovat ústně i písemně (*samostatná práce, rozhovory*)
- vedeme žáky k naslouchání promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat (*komunikativní kruh*)
- účinně žáky zapojujeme do diskuse a učíme je vhodně obhajovat své názory
- umožňujeme žákům využívat informační a komunikační prostředky (časopisy, TV, média, knihy)

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům účinnou spolupráci ve skupině a podílet se na vytváření příjemné atmosféry v týmu (*spolupráce ve skupinách*)
- vedeme žáky k upevňování mezilidských vztahů na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi a úcty k lidským hodnotám (*skupinová práce*)
- podporujeme jejich sebedůvěru, vedeme žáky k ovládání a řízení svého jednání a chování → sebeúcta

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování názorů druhých lidí a vhodné argumentaci
- vedeme žáky k ochraně zdraví, ekologie, tradic, kulturního a historického dědictví respektování požadavků na kvalitní životní prostředí, odmítat bezpráví

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování hygieny práce a pravidla bezpečnosti
- učíme žáky bezpečně používat materiály
- učíme žáky být flexibilní

Kompetence digitální

- vedeme žáky k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi, učíme je kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat jejich využívání
- učíme žáky využívat chytré hodinky a jejich funkce (měření času, tepu, ušlé kroky, kilometry,…)

Vzdělávací obsah předmětu *Prvouka*

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí *- orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy* *- popíše a zvládne cestu do školy*	Domov – prostředí, orientace v místě bydliště, Škola – prostředí, okolí, cesta, činnosti ve škole Riziková místa při cestě do školy Rizikové situace při cestě do školy *- orientace v okolí svého bydliště a v okolí školy*	1., 2. *1., 2.*	VDO (Občanská společnost a škola)
- začlení svou obec/ město/ do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí	Obec, místní krajina - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města)	2. , 3.	
- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům *- rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy* *- dodržuje základní pravidla společenského chování* *- při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně* *- projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům*	- rodina, členové rodiny, postavení jedince v rodině, příbuzenské vztahy, život a funkce rodiny - ohleduplnost -zvládání vlastní emocionality *-vztahy rodinných příslušníků* *-základní společenská pravidla* *-základní společenská pravidla při setkání s cizími lidmi* *-tolerance k odlišnostem spolužáků*	1. – 3. *1. – 3.*	OSV (Sociální rozvoj - poznávání lidí)
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností *- pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti*	- práce fyzická a duševní, zaměstnání (druhy), obchod, firmy - mezilidské vztahy a komunikace *- povolání*	1.-3. *1.-3.*	OSV (Sociální rozvoj - poznávání lidí)
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostech i nedostatkům	- pravidla slušného chování, vlastnosti lidí, práva a povinnosti žáků školy - principy demokracie	1. – 3.	
- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti *- pozná kolik je hodin; orientuje se v čase* *- zná rozvržení svých denních činností*	Orientace v čase a časový řád, určování času, kalendář, letopočet (datum narození), režim dne *-určování času (celá hodina), kalendář* *-denní činnosti*	1. – 3. *1. – 3.*	
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu *- rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*	Regionální památky (péče a ochrana) - historie kraje *-orientace v čase*	3. *3.*	VDO (Občanská spol. a škola)
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, a	- současnost a minulost v našem životě - bydlení - předměty denní potřeby	1. – 3.	

o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnání minulost a současnost *- rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti* *- poznává různé lidské činnosti*	- průběh lidského života - státní svátky a významné dny *-orientace v čase* *- povolání*	*1. – 3.*	
- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích *- pozoruje a na základě podle toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích*	- roční období - změny v přírodě *- roční období* *- změny v přírodě*	1.– 2. *1.-2.*	
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě *- pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat* *- pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami*	látky a jejich vlastnosti -skupenství -vlastnosti a výskyt (teplota, hmotnost, barva, lesk) -voda a vzduch, koloběh vody, význam pro život -nerosty a horniny -hospodářsky významné v regionu -půda - vznik, význam, ochrana - *Domácí a volně žijící zvířata* - *Ovoce a zelenina, dřeviny a byliny*	3. *1.-3.*	EV (Ochrana životního prostředí)
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů *- provede jednoduchý pokus podle návodu*	- porovnávání vody, vzduchu a přírodnin *- provádění jednoduchých pokusů podle návodu*	3. *3.*	
- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví *- uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění* *- pojmenuje hlavní části lidského těla*	- lidské tělo - stavba těla - základní funkce a projevy lidského těla - životní potřeby člověka - péče o zdraví, zdravá výživa a strava - denní,pitný a pohybový režim *-hygienické návyky, ošetření drobných poranění* *- hlavní čísti lidského těla*	1. – 3. *1. – 3.*	
-rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných *- rozezná nebezpečí; dodržuje zásady*	- nemoc, úraz, poranění (prevence) - 1. Pomoc - osobní bezpečí - chování v silničním provozu (chodech, cyklista) *-zásady bezpečného chování* *-základní pravidla bezpečného chování na silnici*	2. , 3. *2.-3.*	

bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných *- uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu*			
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která mu je nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné ; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek *- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek*	- bezpečné chování v rizikovém prostředí - krizové situace (šikana, týrání) - služby odborné pomoci (linka bezpečí) - tísňové linky *-základní společenská pravidla při setkání s cizími lidmi, komunikace v případě potřeby žádosti o pomoc*	2.-3. *2.-3.*	
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech *- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech*	- situace hromadného ohrožení *- situace hromadného ohrožení*	1. – 3.	

Vlastivěda

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět *Vlastivěda* se vyučuje jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku na 1. stupni s časovou dotací 1 hodina týdně ve 4. ročníku a 2 hodiny týdně v 5. ročníku. Navazuje na předmět *Prvouka*, který se vyučuje v 1. – 3. ročníku.

Vyučovací předmět je zaměřen na:

- *poznávání místní krajiny, místní oblasti a vytváření počáteční ucelené představy o ČR*
- *utváření představy o přírodě, kultuře, historii a o životě lidí na různě velkých územích naší vlasti*
- *vytváření základní představy o způsobu života svých předků v různých historických obdobích i o způsobu života lidí v sousedství vlasti*
- *výuka orientace v terénu, práce s mapou, používání vědomostí v praktických situacích*
- *vytváření odpovědného vztahu ke kulturnímu prostředí a historickým památkám*

Formy a metody práce jsou kombinací frontální výuky s demonstračními pomůckami, skupinová práce, práce s textem, četba, exkurze, miniprojekty a vlastivědné vycházky s pozorováním. Hodiny jsou doplňovány referáty, soutěžemi, křížovkami, kvízy.

Předmětem prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- **Komunikace** (dovednosti pro sdělování verbální i neverbální)

Výchova demokratického občana

- **Občanská společnost a škola (**spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci)
- **Občan, občanská společnost a stát** (občan jako odpovědný člen společnosti, jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat)
- **Formy participace občanů v politickém životě** (demokratické volby)
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** (principy demokracie, význam Ústavy jako základního zákona země)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- **Evropa a svět nás zajímá** (zážitky a zkušenosti z Evropy, naši sousedé v Evropě, zvyky a tradice národů Evropy)

Multikulturní výchova

- **Lidské vztahy** (právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování)
- **Etnický původ** (projevy rasové nesnášenlivosti; tolerance)

Environmentální výchova

- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** (průmyslová revoluce)
- **Vztah člověka k prostředí** (ekologické problémy, prostředí a zdraví, rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- klademe důraz na čtení s porozuměním, vyhledávání informací, práce s textem, třídění informací a rozlišování podstatného a nepodstatného (*práce s textem, mapou a atlasem*)
- vedeme žáky k sebehodnocení
- využíváme samostatné práce a organizování akcí s využitím nápadů a tvořivosti žáků
- zadáváme zajímavé domácí úkoly
- zajistíme vhodné podmínky pro učení
- snažíme se vytvářet takové situace, při kterých žáci zažijí úspěch (*projektové vyučování, myšlenkové mapy*

Kompetence k řešení problému

- vytváříme problémové úlohy z praktického života a jejich praktické řešení (*praktické činnosti a dovednosti)*
- využíváme různé zdroje při vyhledávání informací pro řešení problému (*knihovna, praxe, moderní technika, videoprojekce*)
- zapojujeme celý kolektiv při řešení problému
- vedeme žáky k uvážlivému rozhodování (*testy vědomostí, samostatná práce)*

Kompetence komunikativní

- učíme žáky obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat, ale i vyslechnout názory druhých (*diskuze, komunikativní kruh)*
- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními
- podporujeme a vedeme žáky k vlastní četbě

Kompetence sociální a personální

- používáme skupinovou práci
- učíme žáky pravidla chování a jejich respektování
- učíme žáky vyjádřit odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy
- rozvíjíme v dětech zdravé sebevědomí (*ledolamky*)
- vedeme žáky k rasové toleranci, vnímat náboženské rozdíly
- sociální kompetence naplňujeme na školách v přírodě (*pobyty v přírodě)*

Kompetence občanské

- vedeme žáky k tomu, aby si sami stanovovali pravidla chování v třídním kolektivu
- učíme žáky orientovat se ve společenském dění
- učíme žáky zodpovědnosti, samostatnosti, být flexibilní
- seznamujeme žáky s prací zastupitelských orgánů výkonné a soudní moci
- klademe důraz na hry zaměřené ke stmelování kolektivu
- učíme chránit naše tradice, kulturní a historické dědictví

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k samostatnosti (příprava pomůcek…)
- využíváme názorné ukázky

– vhodně motivujeme k práci

Kompetence digitální

- učíme žáky vyhledávat informace na internetu a ověřovat jejich pravdivost
- využíváme výuková videa, online mapy a cvičení
- vedeme žáky ke zpracování referátů ve Wordu
- klademe důraz na dodržování bezpečnosti při práci s internetem
- učíme žáky zpracovávat plakáty v online aplikacích
- na jednotlivá témata vytváříme myšlenkové mapy

Vzdělávací obsah předmětu *Vlastivěda*

Očekávané výstupy žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata**
- využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti,	- regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost	4.-5.	
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik *- rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách* *- uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji* *- vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště*	- současnost a minulost v našem životě (proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny) - báje, mýty, pověsti- minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj *- nejstarší osídlení naší vlasti* *- báje mýty, pověsti*	4. - 5.	
- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu *-popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje* *- orientuje se na mapě ČR, určí světové strany*	- domov, škola, obec, místní krajina (prostředí domova, školy, jejich okolí, bezpečná cesta; mapa oblasti *- místní krajina, seznámení s mapou místní oblasti, domov*	4.	
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě *-řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě*	- pozorování a orientace v terénu místní krajiny *-orientace v místní krajině, bezpečný pohyb, riziková místa a situace*	4.	
- rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy *- má základní znalosti o ČR a její zeměpisné poloze v Evropě*	- činnosti s rozmanitými druhy map plánků, čtení map - orientace na plánech obcí, měst na mapách regionů, na mapách ČR a na mapě světa - Evropa a svět - mapy obecně zeměpisné a tématické *-regiony ČR – Praha a vybrané oblast ČR, evropské státy, cestování*	4. - 5.	VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)
- vyhledává typické regionální	-povrch a vodstvo ČR – NP,	4. - 5.	

zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam *-uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí*	CHKO, památná místa, UNESCO - exkurze do významných výrobních podniků regionu - návštěva regionálních muzeí, galerií, výstav - besedy s představiteli společenského a kulturního života obce, regionu *- exkurze do významných výrobních podniků regionu* *- návštěva regionálních muzeí, galerií, výstav*		
- porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích *-sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest*	- přírodní a společenské atraktivity cestovního ruchu a rekreace v jednotlivých oblastech ČR - ČR na mapě Evropy *-sdělí jednoduše základní poznatky o regionu, který navštívil*	5.	VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam *-pozná státní symboly České republiky*	- česká státnost, státní symboly, státní instituce, základní státoprávní pojmy - naše vlast (domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly) *- státní symboly ČR*	4.-5.	
- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (ve městě) *-dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (ve městě)*	- soužití lidí (mezilidské vztahy, komunikace, zájmové spolky, pomoc nemocným, sociálně slabým) - rizikové situace - rizikové chování - předcházení konfliktům *- chápe mezilidské vztahy, základní rizikové situace a chování*	4.-5.	MuV (lidské vztahy)
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou *-rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých* *-uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy*	- právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy *- právo a spravedlnost – základní práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy*	5.	VDO (občanská společnost a škola)
- orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy *-používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze* *-porovná svá přání a postřehy se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz* *-sestaví jednoduchý osobní /rodinný rozpočet, uvede příklady základních*	- vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné, peníze - korupce - právní ochrana majetku včetně nároku na reklamaci -rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - hotovostní a bezhotovostní forma peněz - způsoby placení - banka jako správce peněz, úspory, půjčky *- peníze* *- rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti* *- způsoby placení* *- banka jako správce peněz, úspory, půjčky*	5.	

příjmů a výdajů			
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	- orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, letopočet, generace, režim dne, roční období	4. - 5.	

Přírodověda

Obsahové , organizační a časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět *Přírodověda* se vyučuje ve 4. a 5. ročníku. Navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět *Prvouka* 1.-3.ročníku. Je vyučován jako samostatný předmět s časovou dotací 2 hod. týdně v každém ročníku.

Předmět *Přírodověda* je zaměřen na:

- *rozvoj dovedností a znalostí z oblasti přírody*
- *objasnění vzájemných vztahů v přírodě*
- *seznámení s různými podmínkami života na Zemi*
- *seznámení se základními poznatky o člověku a lidském těle*
- *získávání vědomostí o Zemi a vesmíru*
- *vedení k odpovědnosti za zdraví a bezpečnost člověka*
- *utváření kladného vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů*

Metody a formy práce se v tomto předmětu užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání. Jsou kombinací:

- frontální výuky
- samostatné práce s učebnicemi, pracovními sešity a pracovními listy
- skupinové práce s využitím pomůcek, přístrojů, encyklopedií, atlasů apod.
- projektové práce
- exkurze (Planetárium, Antrophos)
- jednodenní výukové pobytové programy v ekologických centrech (Mikulov, Jezírko, Chaloupky apod.)
- výukových filmů
- vycházek do okolí školy

Hodiny jsou doplňovány referáty žáků, soutěžemi, křížovkami a vyprávěním žáků s vlastním prožitkem. Jsou vyučovány ve třídách.

Předmětem *Přírodověda* prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- **Sebepoznání a sebepojetí** (moje psychika, co o sobě vím a co ne, jak se promítá mé já v mém chování, moje vztahy k druhým lidem)
- **Poznávání lidí (**vzájemné poznávání se ve skupině / třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech)
- **Mezilidské vztahy (**podpora, pomoc, lidská práva jako regulativ vztahu, vztahy a naše skupina / třída)
- **Kooperace a kompetice (**rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže)

Environmentální výchova

- **Ekosystémy** (les – mimoprodukční významy lesa, pole – význam změny okolní krajiny vlivem člověka, vodní zdroje – důležitost pro krajinu, moře – mořské řasy a

kyslík, tropický deštný les – význam pro nás, lidské sídlo – město, vesnice, kulturní krajina)

- **Základní podmínky života** (voda – význam vody, ovzduší – význam pro život na zemi, půda – zdroj výživy a ohrožení půdy, ochrana půdy, ekosystémy – funkce ekosystémů, energie – využívání energie, možnosti a způsoby šetření, přírodní zdroje – vlivy na prostředí, využívání přírodních zdrojů v okolí)
- **Vztah člověka k prostředí (**naše obec – přírodní zdroje, příroda a kultura obce a její ochrana, náš životní styl, odpady, prostředí a zdraví – rozmanitost vlivu prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a ypůsoby ochrany zdraví, nerovnoměrnost života na Zemi – rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě a u nás)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- na základě pochopení vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací, k využívání prostředků výpočetní techniky *(práce s internetem, encykloped. literaturou)*
- učíme žáky kriticky hodnotit sebe i ostatní (*sebehodnocení, komunikativní kruh)*
- umožňujeme žákům zapojit se aktivně do projektů (*projektové vyučování)*
- vedeme žáky k plánování, organizování a řízení vlastního učení i v týmové práci (*skupinová práce, domácí úkoly)*

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky využívat získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení (*praktické činnosti)*
- vedeme žáky k uvážlivému rozhodování, samostatnému řešení problémů a volby vhodného způsobu řešení (*myšlenková mapa, práce s učebnicí)*
- zadáváme problémové úlohy ze života (*situační hry)*
- využíváme různé zdroje pro vyhledávání informací (knihovny, počítače…) vhodných k řešení problémů
- umožňujeme žákům využívat školní zpravodaj (prezentace nápadů, myšlenek…)

Kompetence komunikativní

- učíme žáky vyslechnout názory druhých a své vlastní obhajovat a vhodně komunikovat se spolužáky, učiteli a ostatními *(diskuse, vhodná komunikace)*
- podporujeme využívání informačních a komunikačních prostředků (*knihovna, videoprojekce, internet)*

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům spolupracovat ve skupině, podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu (*skupinová práce)*
- vedeme žáky k věcné argumentaci
- učíme žáky nebát se vyjádřit odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy
- vedeme žáky k toleranci (rasové, náboženské, handicapovaní lidé…) a ohleduplnému chování ke starším, nemocným a nemohoucím lidem (*zodpovědné chování)*

Kompetence občanské

- umožňujeme žákům si stanovit sami pravidla při práci v kolektivu a snažit se je dodržovat (*stanovení a dodržování pravidel při práci, hry na stmelení kolektivu)*
- pomáháme žákům orientovat se ve společenském dění (doma i ve světě)
- seznamujeme žáky s tříděním odpadů a ekologickým přístupem k životnímu prostředí

Kompetence pracovní

- seznamujeme žáky s pravidly bezpečnosti a ochrany zdraví (*organizace práce)*
- učíme žáky využívat svých znalostí přiměřených k věku v běžné praxi (*tvorba pomůcek)*

Kompetence digitální

- rozvíjíme u žáků schopnost získávat a vyhledávat data, informace
- seznamujeme žáky s novými technologiemi
- učíme žáky vyhledávat informace k učivu na internetu
- motivujeme žáky výukovými videi
- klademe důraz na bezpečnost při používání digitálních technologií
- vedeme žáky ke zpracování referátů ve Wordu, k tvorbě prezentací
- tvoříme online plakáty
- pracujeme společně na myšlenkových mapách

Vzdělávací obsah předmětu *Přírodověda*

Očekávané výstupy žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata**
Rozmanitost přírody - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody ,princip rovnováhy přírody – nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka *- na jednotlivých příkladech pozná propojenost živé a neživé přírody*	rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, podnebí, počasí, podnebné pásy - voda, vzduch oběh vody v přírodě proudění vzduchu, význam pro život *- životní podmínky na Zemi, význam vody, půdy, počasí*	*4.-5* . *4.* *4.-.5*	
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období *- popíše střídání ročních období*	- vesmír a Země sluneční soustava den a noc roční období *- čtyři roční období* *- změny v přírodě*	5. *5.*	
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	-rovnováha v přírodě vzájemné vztahy mezi organismy základní společenstva EKOSYSTÉMY - nerosty a horniny ,půda některé hospodářsky významné horniny a nerosty zvětrávání vznik půdy a její význam *- základní společenstva*	*4.-5.* *4.-5.*	EV (vztah člověka k prostředí)

- zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí	*- vznik a význam půdy*		
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin ,využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	- rostliny, houby ,živočichové znaky života průběh a způsob života stavba těla nejznámějších druhů	*4.*-5.	
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat *- zvládá péči o pokojové rostliny* *- chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí* *- popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují*	- ohleduplné chování přírodě odpovědnost lidí ochrana a tvorba životního prostředí ochrana rostlin a živočichů likvidace odpadů živelné pohromy a ekologické katastrofy *-základní druhy pokojových rostlin a péče o ně* *- ochrana přírody* *- třídění odpadu, ekologické chování*	*4. – 5.* *4.-5.*	EV (vztah člověka k prostředí)
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu *- provádí jednoduché pokusy se známými látkami*	- látky a jejich vlastnosti třídění látek, skupenství pozorování látek a měření veličin *- provádění jednoduchých pokusů podle návodu* *- užívání základních jednotek při Měření*	*4.* *4.*	
Člověk a jeho zdraví - využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života *- uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu*	lidské tělo: základní stavba *- stavba lidského těla, životní potřeby* *- hygienické návyky* *- zdravý životní styl*	*5.* *5.*	OSV (poznávání lidí)
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození *- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života*	- pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou - základní lidské reprodukce vývoj jedince *- vývoj jedince, rozmnožování*	5. *5.*	
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	- péče o zdraví - zdravý životní styl - správná výživa - denní režim - pitný režim - výběr a způsoby uchování potravin	5.	

	- vhodná skladba stravy		
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích, simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista *- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události* *- uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti*	- nemoci přenosné a nepřenosné - ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) - drobné úrazy a poranění - první pomoc při drobných poraněních - prevence nemocí a úrazů - situace hromadného ohrožení - osobní, intimní a duševní hygiena- *- hygienické návyky* *- zásady bezpečného chování* *- základní pravidla bezpečného chování na silnici*	*5.* *5.*	
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek *- odmítá návykové látky*	-návykové látky a zdraví - odmítání návykových látek - závislost: hrací automaty a počítače - nebezpečí komunikace prostřednictvím elektroniky *- nebezpečí návykových látek*	*5.* *5.*	
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	- osobní bezpečí - krizové situace : vhodná a nevhodná místa pro hru - bezpečné chování v rizikovém prostředí - označování nebezpečných látek - bezpečné chování v silničním provozu - krizové situace (šikana, týrání), sexuální a jiné zneužívání - brutalita a násilí v médiích	4. 5.	
-rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc *- ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc*	-přivolání první pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví (služby odborné pomoci) - péče o zdraví – první pomoc - čísla tísňového volání - správný způsob volání na tísňové linky *- ošetření drobného poranění* *- přivolání lékařské pomoci* *- čísla tísňového volání*	4.-5. *4.-5..*	

Dějepis a povinně volitelný předmět Praktika z dějepisu

Obsahové, organizační a časové vymezení předmětu

Předmět *Dějepis* je vyučován jako samostatný předmět na 2. stupni s časovou dotací 2 hodiny týdně v 6. - 9. ročníku. Žáci 8. a 9. ročníku mají možnost si zvolit povinně volitelný předmět *Praktika z dějepisu* s časovou dotací 1 hodina týdně, který navazuje a rozšiřuje základní učivo.

Předmět *Dějepis* a *Praktika z dějepisu* je zaměřen na:

- *chápání a objevování skutečnosti*
- *orientace v historickém čase*
- *rozvoj vlastního historického vědomí*
- *orientace na časové ose a v historické mapě*
- *pochopení jednotlivých totalitních systémů, nacionalismu, antisemitismu a rasismu*
- *příčiny a důsledky bipolárního světa*
- *lepší orientace v problémech současného světa*
- *utváření pozitivního hodnotného systému*
- *lepší pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů*

Formy a metody práce jsou v těchto předmětech kombinací skupinového vyučování, četby, práce s textem a frontální výuky s výkladem, . Hodiny jsou doplňovány samostatnými pracemi, dramatizacemi, rozhovory, diskuzemi, prací s mapou, myšlenkovými mapami, referáty žáků, videoprojekcemi, mezipředmětovou komunikací, testy, kvízy, písemnými pracemi. soutěžemi, křížovkami, krátkodobými projekty, spoluprací s veřejností. Žáci se zúčastňují olympiád, exkurzí a výstav.

Předmětem *Dějepis a Praktika z dějepisu* prolínají průřezová témata:

Výchova demokratického občana

- **Občan, občanská společnost a stát** (občan jako odpovědný člen společnosti, základní principy a hodnoty demokratického politického systému, principy soužití s minoritami)
- **Formy participace občanů v politickém životě** (společenské organizace a hnutí)
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** (demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- **Jsme Evropané** (kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie)

Multikulturní výchova

- **Kulturní diference** (člověk jako součást etnika, poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik, zejména cizinců)
- **Etnický původ** (rovnocennost všech etnických skupin a kultur, postavení národnostních menšin, projevy rasové nesnášenlivosti)
- **Princip sociálního smíru a solidarity** (odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám, otázka lidských práv)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k užívání správné symboliky a terminologie
- klademe důraz na čtení s porozuměním
- vedeme k práci s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- učíme je uvádět věci do souvislostí
- vedeme žáky k tomu, aby spojovali do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvářeli komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
- zapojujeme žáky do soutěží, olympiád a projektů (dějepisná olympiáda)

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby sami docházeli k závěrům a řešením (čtení s porozuměním, práce s textem)
- učíme je využívat různých zdrojů při řešení problémů (knihovna, moderní technika, muzea, výstavy)
- snažíme se o zapojení celého kolektivu do řešení problému (skupinová práce)
- učíme je vyhledávat informace vhodné k řešení problému, nacházet jejich podobné a odlišné znaky (práce s internetem a s odbornými texty)

Kompetence komunikativní

- učíme žáky diskutovat
- vedeme žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování a věcnému argumentování
- učíme je obhajovat svůj názor, ale vyslechnout i názory jiných
- vedeme žáky k formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů v logickém sledu, k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu (ústním i písemném)

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k toleranci (náboženské, rasové)
- zvykáme žáky pracovat ve skupině (vedeme je ke schopnosti komunikovat, empatii, naslouchat druhému)
- snažíme se o rozvíjení zdravého sebevědomí žáků
- učíme je vzájemně si pomáhat

Kompetence občanské

- učíme žáky orientaci ve společenském dění (sledovat tisk, média)
- vedeme žáky k samostatnému stanovování pravidel v třídním kolektivu
- klademe důraz na to, aby byli schopni odmítat útlak a hrubé zacházení, uvědomovat si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- učíme je chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- učíme je respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a historické dědictví
- vedeme je k projevům pozitivního postoje k uměleckým dílům, smyslu pro kulturu a tvořivost
- vedeme žáky k toleranci k jiným kulturám, národům a rasám

Kompetence pracovní

- klademe důraz na dělbu práce v kolektivu, vzájemnou pomoc
- vedeme žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- učíme je nebát se prezentovat své projekty
- vedeme je k samostatnosti (plánování a organizace práce, příprava pomůcek, úklid pracovního místa, dokončení práce)
- trváme na dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků, na dodržení dohodnuté kvality práce

Kompetence digitální

- klademe důraz na schopnost žáků orientovat se v digitálním prostředí
- učíme je bezpečně využívat digitální technologie při práci s historickými daty
- vedeme je k samostatnosti při vyhledávání a zpracování historických informací
- učíme žáky vypracovávat projekty v PowerPointu a následně je interpretovat
- klademe důraz na schopnosti žáků usnadnit si, zefektivnit a zjednodušit si práci v hodinách dějepisu
- učíme žáky využívat digitální technologie k získávání doplňujících informací nebo zajímavostí vztahujících se k danému dějepisnému učivu

Vzdělávací obsah předmětu *Dějepis*

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků *- chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti*	- význam zkoumání dějin	6.	VDO (Jsme Evropané)
- uvede příklady zdroje informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	- získávání informací o dějinách: historické prameny, historický čas a prostor	6.	
- orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	- práce s časovou osou, přiřazování dějů k ose	6.	
- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu *- rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí*	- člověk a lidská společnost v pravěku	6.	
- objasní význam zemědělství , dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	- faktory, které ovlivňují vývoj spol., (poloha, podnebí…)	6.	

- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních zemědělských civilizací *- uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států*	- nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz	6.	MuV (Kulturní diferenciace)
- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	- starověká kultura a její vývoj	6.	MuV (Kulturní diferenciace)
- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury *- popíše život v době nejstarších civilizací*	- antické Řecko a Řím - Střední Evropa a její styky s antickým Středomořím, - athénská demokracie, Sparta	6.	MuV (Kulturní diferenciace)
- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	- stěhování národů - nový etnický obraz Evropy - utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj - franská říše, Sámova říše, arabská říše	7.	
uvědomuje si vliv islámu a islámských říší na Evropu a její obyvatele	- Islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) - Byzantská říše, Kyjevská Rus	7.	
- objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech *- uvede první státní útvary na našem území* *- uvede základní informace z období počátků českého státu*	- Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě	7.	
- vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí *- popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti* *- charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí*	- křesťanství, papežství, křížové výpravy - husitská reformace a revoluce	7.	
- ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury *- rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské* *- uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu*	- struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev - kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost	7.	

- vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	- renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou	7.	VMGES (Jsme Evropané)
- vymezí význam husitské tradice pro český polit. a kultur. život	- husitství, reformace	7.	VMGES (Jsme Evropané)
- popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky *- popíše důsledky objevených cest a poznávání nových civilizací pro Evropu*	- zámořské objevy a počátky dobývání světa	7.	VMGES (Jsme Evropané)
- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie *- uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období* *- pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku*	- český stát a velmoci v 15. – 18. století	7.	VMGES (Jsme Evropané)
- objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky *- uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období* *- pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku*	- třicetiletá válka	7.	VMGES (Jsme Evropané)
- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	- barokní kultura a osvícenství	8.	VMGES (Jsme Evropané)
-vysvětlí podstatné ekonomické , sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	- industrializace a její důsledky pro společnost - sociální otázka	8.	EV (Vztah člověka k prostředí)
- objasní souvislosti mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím společenských struktur v Evropě	- Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět: vznik USA - rozvoj věd, změny ve společnosti - předpoklady přechodu k průmyslové společnosti	8.	
- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti a národními hnutími vybraných evropských národů *- uvede základní historické události*	- národní hnutí velkých a malých národů: utváření novodobého českého národa	8.	

v naší zemi v 19. století *- vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století*			
-uvědomí si nutnost politických, sociálních a národnostních změn v 1. pol. 19. stol. *- rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap*	- revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů - vznik USA	8.	
-vysvětlí význam ústavy a vydání občanských práv na další vývoj společnosti	- ústava - občanská práva - kulturní rozrůzněnost doby	8.	
- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	- svět a české země na přelomu 19. a 20. stol. - konflikty mezi velmocemi, kolonialismus	8.	EV (Vztah člověka k prostředí)
- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky *- uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války* *- uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky*	- první a druhá světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky	9.	
- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	- nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě	9.	
- charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět. Rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu *- uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války*	- mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech. Totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacionalismus – důsledky pro ČSR a svět	9.	VDO (Principy demokracie Občan, občanská společnost a stát)
- na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv *- uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 2. světové války*	- holocaust, politické, mocenské a ekonomické důsledky války	9.	MuV (Etnický původ)
- zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí *- uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky*	- vznik Československa, její hospodářsko – politický vývoj, sociální a národnostní problémy	9.	MuV (Etnický původ)

- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků *- popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě*	- studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi - politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření	9.	
- vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce *- popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě*	- vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)	9.	VGES (Jsme Evropané)
- posoudí postavení rozvojových zemí	- rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět	9.	VDO (Formy participace občanů v politickém životě)
- prokáže základní orientaci v problémech současného světa *- chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti*	- vývoj Československa od roku 1945 do r. 1989, vznik České republiky - problémy současnosti - věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje, sport a zábava	9.	VDO (Formy participace občanů v politickém životě)

Vzdělávací obsah volitelného předmětu *Praktika z dějepisu*

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí kulturního dědictví	- antické Řecko a Řím - starověká kultura a její vývoj	8.	MuV (Kulturní diferenciace)
- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem	- antické Řecko a Řím - střed. Evropa a její styky s aut. Středomořím		
- porovná základní rysy západoevropské, byzantsko – slovanské a islámské kulturní oblasti	- Franská a arabská říše,islám a islámské říše, byzantská říše a Kyjevská Rus	8.	
- vymezí úlohy křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	- křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy, husitská reformace a revoluce	8.	
- vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky	- renesance, humanismus, husitství, reformace	8.- 9.	VMGES (Jsme Evropané)

- popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	- zámořské objevy a počátky dobývání světa	8.- 9.	
- objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	- třicetiletá válka	8.- 9.	
- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	- rozvoj věd, změny ve společnosti, industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka	9.	EV (Vztah člověka k prostředí)
- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	- první sv. válka, její politické, sociální a kulturní důsledky - druhá světová válka	9.	
na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	- holocaust, politické, mocenské a ekonomické důsledky války	9.	
- prokáže základní orientaci v problémech současného světa	- problémy současnosti, věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje, sport a zábava	9.	VDO (Formy participace občanů v politickém životě)

Výchova k občanství a ke zdraví

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět *Výchova k občanství a ke zdraví* je integrovaným předmětem určeným pro 6. – 9.ročník. Propojuje v sobě témata vzdělávacích oborů *Občanská výchova* a *Výchova ke zdraví*. Je vyučován s časovou dotací 2 hodiny týdně v 6.ročníku a 1 hodina týdně v 7., 8. a 9.ročníku. V rámci tohoto předmětu se realizují i některá témata ze vzdělávací oblasti *Svět práce*, zaměřené na volbu povolání (v 7. a 8.ročníku).

Vyučovací předmět je zaměřen na:

- *rozvoj a prohloubení poznatků o rodině, škole, člověku a vztazích mezi lidmi*
- *preventivní ochranu zdraví*
- *rozvoj občanského a právního vědomí žáků*
- *základní hygienické, pracovní a jiné návyky*
- *začlenění do společenských vazeb a vztahů*
- *sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí*
- *seznámení s ekonomikou a provozem domácnosti a s činností důležitých společenských institucí a orgánů*
- *rozvoj dovedností odmítat škodlivé látky*
- *získání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování*
- *respektování a uplatňování mravních principů a pravidel společenského soužití*
- *motivaci k aktivní účasti na životě v demokratické společnosti*

Tímto předmětem prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- **Sebepoznání a sebepojetí** (jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí)
- **Seberegulace a sebeorganizace** (cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení)
- **Psychohygiena** (dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích)
- **Poznávání lidí** (vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem)
- **Mezilidské vztahy** (péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie, lidská práva, vztahy a naše skupina/třída)
- **Komunikace** (řeč těla, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, cvičení v neverbálním sdělování, dialog, jeho pravidla a řízení, komunikace v různých situacích, efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci)
- **Kooperace a kompetice** (rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci - řešení konfliktů, vedení a organizování práce skupiny)

- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** (zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů)
- **Hodnoty, postoje, praktická etika** (vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování, pomáhající a prosociální chování - člověk neočekává protislužbu)

Výchova demokratického občana

- **Občanská společnost a škola** (škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci)
- **Občan, občanská společnost a stát** (občan jako odpovědný člen společnosti, Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů))
- **Formy participace občanů v politickém životě** (volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí)
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** (demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie(spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti)

Multikulturní výchova

- **Kulturní diference** (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, respektování zvláštností různých etnik)
- **Lidské vztahy** (právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy)
- **Etnický původ** (základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české společnosti, různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku)
- **Multikulturalita** (naslouchání druhým)
- **Princip sociálního smíru a solidarity** (odpovědnost a přispění každého jedince za

odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty)

Environmentální výchova

- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** (ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek)
- **Vztah člověka k prostředí** (příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace)

Mediální výchova

- **Fungování a vliv médií ve společnosti** (vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na postoje a chování, role médií v politickém životě, role médií v politických změnách)
- **Práce v realizačním týmu** (utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti)

Metody práce jsou v tomto předmětu kombinací frontální výuky a skupinové práce, zaměřené především na řešení problémů a vzájemnou komunikaci. Výchova k občanství a ke zdraví má vést k aktivnímu a spokojenému člověku a k jeho optimální pracovní výkonnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- podporujeme tvořivost žáků (brainstorming, ledolamky)
- zajímáme se o náměty, názory a zkušenosti žáků (komunitní kruh)
- zařazujeme metody, při kterých docházejí k závěrům a řešením sami žáci (brainstorming, myšlenková mapa)
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací, k plánování, organizování a řízení vlastního učení (práce s internetem, textem)

Kompetence k řešení problémů

- navozujeme nejrůznější problémové situace a vedeme žáky k plánování různých způsobů řešení problémů (rozhovory, dramatizace)
- podněcujeme žáky k vhodné argumentaci (diskuze)

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu (ústnímu i písemnému) na odpovídající úrovni
- zapojujeme žáky do diskuse (komunitní kruh)
- vedeme žáky ke kritickému myšlení a schopnosti obhájit svá rozhodnutí (sebehodnocení)
- vytváříme příležitosti pro komunikaci mezi žáky i na veřejnosti (reprezentace školy – školní akademie, prezentace vlastních projektů)
- vedeme žáky k uplatňování bezpečného a odpovědného chování (s ohledem na zdraví a partnerské vztahy- dramatizace, rozhovory, diskuze)

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k tomu, aby dokázali vyjádřit odmítavý postoj a rozvíjeli zdravé sebevědomí (modelové situace, prožitková pedagogika)
- zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat ve skupině, podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat, rozdělit si úkoly…
- vedeme žáky k ohleduplnosti (skupinová práce)
- vedeme žáky k hodnocení své práce i práce ostatních (hodnocení a sebehodnocení)
- podporujeme základní model rodiny (úplnost, vztahy v rodině, řešení konfliktů… - diskuze)
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování (rozhovor, sebehodnocení a hodnocení)

Kompetence občanské

- vedeme žáky :
  - ke znalostem legislativy a obecných morálních zákonů k jejich dodržování (výklad, diskuze a práce s textem)
  - k respektování názorů ostatních (diskuze)
  - k formování volních a charakterových rysů (modelové situace)
  - k zodpovědnému rozhodování podle dané situace (beseda)
  - k toleranci k různým kulturám, národům a rasám (prožitkové hry a situace)
  - k pochopení základních ekologických souvislostí a jejich respektování (třídění odpadů, referáty)
- seznamujeme žáky s prací úřadů, soudů, krizových center apod. (návštěva úřadu práce v 9. ročníku, MěÚ v 6. ročníku)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti, hygienických a pracovních návyků
- vytváříme pro žáky příležitosti k aplikacím v modelových situacích, snažíme se dodávat žákům sebedůvěru
- vedeme žáky k efektivitě při organizování vlastní práce a využívání znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální

- vedeme žáky k bezpečnému ovládání používaných digitálních zařízení
- zadáváme úkoly, které vedou žáky k vyhledávání na internetu potřebných informací k danému učivu
- učíme žáky zpracovávat informace pro další využití v předmětu (dokument Word, prezentace v PowerPointu), vyhledávat výuková videa k danému tématu a poslat odkaz na webové stránky, video

Vzdělávací obsah předmětu *Výchova k občanství a ke zdraví*

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- žák respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě *- chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny*	- kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství	6.	OSV (komunikace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice)
- vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	- vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec	6.	OSV (komunikace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice)
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví *- uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím* - dovede posoudit různé způsoby chování z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví *- respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví*	- květ zdraví (složky zdraví) - sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí	6., 7.	OSV (sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, rozhodovací dovednosti, hodnoty a postoje)
- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	- tělesná a duševní hygiena – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví; režim dne	6.	OSV (osobnostní rozvoj)
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce *- respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví*	- podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, odpovědnost jedince za zdraví programy: „Hrou oproti AIDS“, projekt „Já a kouření“, Hustopečská štafeta v plavání, sportovní den	6. – 9.	OSV (osobnostní a sociální rozvoj)
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými	- civilizační choroby – zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče Psychohygiena – sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu,	7.	OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)

chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc *- svěří se se zdravotním problémem*	hledání pomoci při problémech		
- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	- dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny	6., 7.	OSV (osobnostní a sociální rozvoj)
- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou a morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědnosti sexuálního chování	- ochrana před přenosnými chorobami - bezpečné způsoby chování (nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV, AIDS, hepatitidy), zdravotní preventivní a lékařská péče - sexuální dospívání a reprodukce zdraví – předčasná sexuální zkušenost, těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity	8.	OSV (osobnostní a sociální rozvoj, rozhodovací dovednosti, hodnoty a postoje)
- uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým *- dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozování hazardních her* *- uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy*	- auto-destruktivní závislosti – zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, patologického hráčství, práce s počítačem, návykové látky (bezpečnost v dopravě, trestná činnost, dopink ve sportu) -seznámení s organizací poskytující pomoc v krizových situacích	7. – 9.	OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena)
- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi *- zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí*	- skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikany a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; komunikace se službami odborné pomoci - manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt	6. – 9.	OSV (osobnostní rozvoj,poznávání lidí,komunikace, rozhodovací dovednosti, hodnoty a postoje) MeV (vliv médií a jejich vnímání)
- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc *- uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla*	- bezpečné chování – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, pohyb v rizikovém prostředí, přítomnost v konfliktních a krizových situacích - zásady první pomoci – odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě) - klasifikace mimořádných událostí, způsoby varování, evakuace, prevence	8. – 9. 6.	OSV (poznávání lidí,komunikace, rozhodovací dovednosti, hodnoty a postoje, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, řešení problémů)

- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí *- chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel*			
- objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	- naše vlast (státní symboly, státní svátky)	6.	
- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	- naše vlast (pojem vlasti a vlastenectví) - vztahy mezi lidmi - zásady lidského soužití	6. – 9.	OSV (mezilidské vztahy) VDO (Občanská spol., občan a stát)
- kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	- kulturní život – prostředky komunikace - vztahy mezi lidmi – mezilidská komunikace	8. – 9.	OSV (komunikace) MeV (kritické čtení a vliv reklamy)
-uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích *- respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití* *- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem*	- vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy - zásady lidského soužití (morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování) - lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi	6. – 9.	OSV (mezilidské vztahy) MuV (lidské vztahy, etnický původ)
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám *- rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům* *- respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti*	- lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost - vztahy mezi lidmi – problémy lidské nesnášenlivosti - kulturní život (rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty a tradice)	8.	MuV (lidské vztahy, etnický původ, kulturní diference, princip sociálního smíru a solidarity)
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti *- je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie*	- vztahy mezi lidmi – problémy lidské nesnášenlivosti, mezilidská komunikace	8. - 9	MuV (lidské vztahy, etnický původ, kulturní diference, princip sociálního smíru a solidarity)
		7.	

- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	- právní základy státu (znaky státu, typy a formy státu)		
- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu *- uvede základní prvky fungování demokratické společnosti* *- chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy* *- uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání*	- právní základy státu (složky státní moci, jejich orgány a instituce)	7.	VDO (Občan, občanská společnost a stát a obec)
- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	- principy demokracie (znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu)	7.	VDO (principy demokracie)
- vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů *- vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů*	- principy demokracie (význam a formy voleb do zastupitelstev) Státní správa a samospráva (orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly)	7.	VDO (principy demokracie, formy participace občanů v pol.životě)
- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod *- na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu* *- uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele*	- lidská práva (základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana	7.- 9.	VDO (Občan, občanská společnost a stát, principy demokracie)
- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	- právo v každodenním životě	7., 9.	VDO (Občan, občanská společnost a stát, principy demokracie)
- uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	- právo v každodenním životě (důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývajících), styk s úřady)	7.- 9.	VDO (Občan, občanská společnost a stát)
- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování *- uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání*	- právní řád ČR (význam a funkce)	8., 9.	VDO (principy demokracie)
- rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a	- právní řád ČR (orgány právní ochrany, soustava soudů)	8.	VDO (Občan, občanská společnost a stát)

spolupracuje při postihování trestných činů *- uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků* *- vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu*			
- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady *- rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy* *- v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací* - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	- protiprávní jednání (protiprávní jednání včetně korupce, trestní postižitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví)	6.- 9.	
- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenním život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování *- uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování* *- uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství*	- Evropská integrace (podstata, význam, výhody) - EU a ČR	9.	MuV (multikulturalita)
- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	- globalizace (významné globální problémy)	7., 9.	EV (ochrana životního prostředí)
- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	- globalizace	9.	EV (ochrana životního prostředí) VDO (Občan a obec)
- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života *- chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním*	- osobnost a odlišnost lidí – osobní potenciál	8.	OSV (sebepoznání, poznávání lidí)
- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	- podobnost a odlišnost lidí – osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter	8.	OSV (osobnostní rozvoj, postoje, hodnoty)
		8.	OSV

- kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	- vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti		(osobnostní a sociální rozvoj)
- popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru *- formuluje své nejbližší plány*	- osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva	8. – 9.	OSV (osobnostní rozvoj)

Finanční gramotnost

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět *Finanční gramotnost* je začleněn do učebního plánu do 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Vyučovací předmět *Finanční gramotnost* je především zaměřen na:

- *osvojení finančních pojmů*
- *užití matematických dovedností v praktickém životě*
- *schopnost řešit problémy*
- *rozvoj logického myšlení, představivosti a odhadu*
- *práci s grafy, tabulkami, kalkulačkou*
- *vedení žáků k systematičnosti a přesnosti*
- *získání základů pro orientaci ve světě financí*

Výuka předmětu *Finanční gramotnost* je založena hlavně na samostatné práci žáků, případně spolupráci ve skupinách, v jednotlivých činnostech se žáci setkávají i s dalšími formami práce (hry a experimenty, celotřídní debaty moderované učitelem, křížovky, osmisměrky, spojovačky, práce na PC, projekty, exkurze a konzultace s rodiči). Je rozčleněna do čtyř základních bloků:

- peníze
- finanční produkty
- hospodaření domácnosti
- práva spotřebitele

Vyučovacím předmětem *Finanční gramotnost* prolíná průřezové téma:

Osobnostní a sociální výchova

- **Rozvoj schopností poznávání** (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení)
- **Kreativita** (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity - pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti a schopnosti "dotahovat" nápady do reality)
- **Kooperace a kompetice** (dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny, etické zvládání situací soutěže) – *využití při skupinové práci*
- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů z konkrétních životních situací – půjčka, hypotéka, leasing atd.)
- **Hodnoty, postoje, praktická etika** (vytváření povědomí o odpovědnosti; dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne týkající se financí)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k osvojování základních finančních pojmů a vztahů (operace s obecně užívanými termíny, znaky, symboly) – *činnostní učení*
- zařazujeme metody, při kterých docházejí k řešením a závěrům žáci sami, vedeme žáky k plánování postupů a úkolů s možností volby různých postupů (skupinová práce, projekty, *praktické učení*)
- vedeme žáky k aplikaci finančních znalostí v reálném životě i v ostatních předmětech (úlohy z praxe)
- v řadě činností necháváme žáky vyhledávat informace na internetu, třídit je, zpracovávat je v tabulkách a grafech a vyvozovat z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

- ve vhodných případech vedeme žáky k použití příslušného matematického postupu, na základě něhož je možné zvolit správné rozhodnutí
- vedeme žáky ke čtení s porozuměním (obsah smluv apod.)
- zavádíme problémové úkoly ze života, vedeme žáky k rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků (postupy u úloh)
- vhodně zadávanými úkoly vedeme žáky k samostatnému objevování možností využití ICT v praktickém životě - samostatná práce, práce s informacemi, úlohy z praxe *(praktické dovednosti*)
- vedeme žáky k porovnávání informací a poznatků z různých informačních zdrojů (banky, úřady, tisk…) a tím k získání větší věrohodnosti vyhledaných informací *(kritické myšlení*)

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k užívání správné terminologie a symboliky (komunikace a vyjadřování ve finanční terminologii)
- učíme žáky komunikovat ve třídě a ve skupině při řešení problémů a společných úloh a obhajovat svůj způsob řešení daného problému (skupinová práce, projekty, *daltonské prvky*)

Kompetence sociální a personální

- zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat (práce ve skupině, spolupráce s rodiči) a debatovat s ostatními
- učíme žáky vhodně argumentovat při obhajování své práce (prezentace)
- vedeme žáky k sebedůvěře (obhajoba svého názoru, postupu při třídních debatách)

Kompetence občanské

- vedeme žáky k zodpovědnosti za své rozhodnutí podle dané situace
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili svou činnost nebo výsledky (sebehodnocení)
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé a respektovali názory a zkušenosti ostatních (naslouchání druhým, obhajoba názoru)
- vedeme žáky k poskytování účinné pomoci dle svých možností (spolupráce při skupinové práci a projektech)

Kompetence pracovní

- požadujeme dodržování dohodnutého termínu odevzdání práce (dodržování daných pravidel)
- vedeme žáky k efektivitě při organizování vlastní práce (plánování a organizace práce)
- vedeme žáky k tomu, aby se orientovali v otázkách souvisejících s financemi

Kompetence digitální

- učíme žáky pracovat s dokumenty formátu Word a PDF
- učíme žáky vytvářet Powerpointové prezentace
- učíme žáky vyhledávat informace na internetu
- vedeme žáky k tomu, aby se orientovali ve webových prostředích bank, pojišťoven a úřadů
- učíme žáky pracovat s online/digitálními dokumenty a formuláři
- seznamujeme žáky s bankovními mobilními aplikacemi

Vzdělávací obsah předmětu *Finanční gramotnost*

Očekávané výstupy žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata**
- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	**Majetek a vlastnictví** - formy vlastnictví - hmotné a duševní vlastnictví a jejich ochrana - hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví	9.	OSV (hodnoty, postoje, řešení problémů, rozhodovací dovednosti)
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti - uvede hlavní příjmy a výdaje, - rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje - zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti - objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti *- stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků* *- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti*	**Hospodaření domácnosti** - rozpočet domácnosti - typy rozpočtu, jejich odlišnosti - příjmy a výdaje domácnosti *- rozpočet domácnosti* *- příjmy a výdaje domácnosti*	9.	OSV (hodnoty, postoje, řešení problémů, rozhodovací dovednosti)
- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení - uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení *- ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet*	**Peníze** - způsoby placení - hotovostní a bezhotovostní forma peněz a jejich omezení *- hotovostní a bezhotovostní forma peněz* *- služby bank*	9.	OSV (řešení problémů, rozhodovací dovednosti, kreativita)

	- funkce bankovního účtu		
- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí - vysvětlí význam úroku placeného a přijatého - uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít *- uvede příklady služeb, které banky nabízejí*	**Banky a jejich služby** - služby bank - úročení - pojištění - aktivní a pasivní operace - produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků - Česká národní banka *- služby bank*	9.	OSV (řešení problémů, rozhodovací dovednosti, rozvoj schopností poznávání)
- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	**Hospodaření s penězi a majetkem** - úspory - půjčky - splátkový prodej - leasing	9.	OSV (řešení problémů, rozhodovací dovednosti kreativita)
- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu - objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny - na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH - popíše vliv inflace na hodnotu peněz	**Nabídka, poptávka, trh** - podstata fungování trhu a tvorba ceny - základní práva spotřebitelů - inflace - reklama	9.	OSV (hodnoty, postoje, řešení problémů, rozhodovací dovednosti)
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pochází příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje - uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu *- uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany*	**Daně, rozpočet státu** - rozpočet státu - daně a jejich význam - dávky a příspěvky ze státního rozpočtu *- sociální péče x stát*	9.	OSV (hodnoty, postoje, řešení problémů, rozhodovací dovednosti)

Fyzika

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět *Fyzika* se vyučuje jako samostatný předmět na 2.stupni s časovou dotací v 6. a 7. ročníku po 2 hodinách týdně a v 8. a 9. ročníku po 1 hodině týdně (pouze v případě laboratorních prací jsou hodiny půlené). Navazuje na předmět *Přírodověda*, který se vyučuje na 1.stupni.

Vyučovaný předmět *Fyzika* je zaměřen na :

- *osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie*
- *zkoumání příčin přírodních procesů, souvislostí a vztahů mezi nimi*
- *rozvíjení dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy*
- *vedení žáků k vytváření a ověřování hypotéz, k analýze výsledků a vyvozování závěrů*
- *dovednosti orientovat se v základních fyzikálních vzorcích, veličinách a jednotkách*
- *základy 1.pomoci při úrazu elektrickým proudem apod.*

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce nebo krátkodobé projekty (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, odborné literatury a počítačů).
- práce s internetem a aplikacemi
- práce s odbornou literaturou
- slovní úlohy s odbornými termíny a z praxe
- vhodná volba zdroje informací

Předmět *Fyzika* se vyučuje v odborné učebně nebo v kmenových třídách. Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Tímto předmětem prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** (zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci)
- **Hodnoty, postoje, praktická etika** (vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

Environmentální výchova

- **Ekosystémy** (vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii)
- **Základní podmínky života** (voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ovzduší (význam pro život na Zemi, klimatické změny, propojenost světa, energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí))

- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** (doprava a životní prostředí, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí)

Výchovné a vzdělávací strategie k vytváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací (práce s učebnicí a tabulkami, práce s internetem, odbornou literaturou, zprávy z médií, skupinová práce)
- vedeme žáky k používání odborné terminologie (laboratorní práce, práce s tabulkami, slovní úlohy s odbornými termíny, výklad)
- vedeme žáky k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací (laboratorní úkoly, skupinová i samostatná práce, úlohy z praxe, kritická volba zdroje informací)
- vedeme žáky k nalézání souvislostí mezi získanými daty (demonstrační nebo žákovské pokusy, práce s učebnicí a tabulkami)

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat (diskuze, skupinová práce, projektové vyučování, práce s textem, práce s PC)

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě (správná a logická interpretace myšlenkových postupů a závěrů)
- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi (skupinová práce a projekty)

Kompetence sociální a personální

(sestavení pravidel, rovnoměrné rozdělení práce ve skupině, rozvoj tolerance)

- využíváme skupinového vyučování, vedeme žáky ke spolupráci při řešení problémů
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- vedeme žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

(práce s PC a internetem, práce s textem, kritické myšlení, experiment, exkurze)

- vedeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- podněcujeme žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními (dodržování pravidel včetně laboratorního řádu)
- vedeme žáky k efektivitě při organizování vlastní práce (plánování a organizace práce)

Kompetence digitální

(práce s PC a internetem, využití moderních digitálních technologií)

- vedeme žáky k používání digitálních učebních materiálů pomocí PC, tabletu nebo mobilního telefonu při prezenční i distanční výuce
- vedeme žáky k vytváření digitálních materiálů (referáty, projekty, ofocené vlastní práce) pomocí softwaru k tvoření textových dokumentů, prezentací (Word, PowerPoint) na PC, tabletu nebo mobilním telefonu
- vedeme žáky ke komunikaci při distanční výuce pomocí digitálních technologií formou videokonferencí v aplikaci Teams
- vedeme žáky ke komunikaci textovou formou v aplikaci Edookit, Teams nebo pomocí e-mailu
- vedeme žáky k používání a vyhledání tematických videí k danému učivu (Youtube, ČT)
- vedeme žáky k využívání výukových aplikací (virtuální elektrická stavebnice)

Vzdělávací obsah předmětu *Fyzika*

Očekávané výstupy žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata**
- změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa *- změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas*	- délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas	6.	
- uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	- částicová stavba látek	6.	
- předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	- teplota	6.	OSV (řešení problémů)
- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu *-sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod*	- elektrický obvod	6.	
- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	- hustota	6.	OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)
- rozhodne, jaký druh pohybu koná těleso vzhledem k jinému tělesu *- rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu*	- pohyb tělesa	7.	OSV (rozhodovací dovednosti)

- využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles *-zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů*	- rovnoměrný pohyb těles	7.	OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednic *-rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla*	- tíha, třecí síla, tlaková síla, tlak, skládání sil, gravitační pole, gravitační síla, pohyby těles	7.	
- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů *-využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů*	- hydrostatický tlak, atmosférický tlak - Pascalův zákon - Archimedův zákon	7.	
- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh *-zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí* *- rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla*	- zdroje světla, stín, zatmění Slunce, Měsíce, odraz světla, zrcadla	7.	
- rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami *- rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití*	- lom světla, čočky	7.	OSV (rozhodovací dovednosti)
- využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem *-uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)*	- výkon - práce	8.	OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)
-rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití	- pohybová, polohová energie - přeměny skupenství - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - teplo	8.	OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí *-vyjmenuje zdroje elektrického proudu* *- zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními*	- stejnosměrný a střídavý elektrický proud, elektrické napětí - elektrický odpor	8.	OSV (rozhodovací dovednosti)
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	- vedení elektrického proudu,	8.,9.	OSV (rozhodovací dovednosti)

-rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností	polovodiče		
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí *-pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí*	- energie - elektrická energie - přenos elektrické energie - jaderná energie - štěpná jaderná reakce - jaderná elektrárna - jaderný reaktor	9.	EV (ochrana životního prostředí) OSV (hodnoty, postoje k ŽP)
- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku *-rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz*	- kmitání, vlnění - vlastnosti zvuku	9.	
- posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí *-posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka*	- hlasitost	9.	EV (ochrana životního prostředí) OSV (hodnoty, postoje k ŽP)
- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní *- zná druhy magnetů a jejich praktické využití*	- magnetické účinky elektrického proudu, elektromagnetická indukce	9.	
- objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet *-objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země* *- zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci* *- osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru*	- sluneční soustava - planety	9.	OSV (rozhodovací dovednosti)

Chemie a povinně volitelný předmět Praktika z chemie

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět *Chemie* se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně (pouze v případě laboratorních prací jsou hodiny půlené). Volně na tento předmět navazuje a dále ho rozvíjí povinně volitelný předmět *Praktika z chemie,* který se nabízí žákům 8. a 9. ročníku s časovou dotací 1. hodina týdně.

Vyučovaný předmět *Chemie* a *Praktika z chemie* je zaměřen na :

- *poznávání základních chemických pojmů, chemických prvků, sloučenin a jejich reakcí*
- *rozvíjení dovedností objektivně pozorovat a zjišťovat chemické vlastnosti a procesy*
- *řešení problémů, správně jednat v praktických situacích*
- *jednoduché chemické výpočty*
- *poznání jednoduchých chemických pokusů*
- *získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky*

Formy a metody práce v předmětu chemie a praktika z chemie se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání a jsou kombinací:

- frontální výuky
- skupinové práce nebo krátkodobých projektů (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, odborné literatury a počítačů)
- laboratorní práce
- exkurze
- demonstrační pokusy
- videa
- práce s vhodnými digitálními technologiemi

Předmět *Chemie* a *Praktika z chemie* se vyučuje v odborné učebně nebo v kmenových třídách. Řád učebny chemie je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Tímto předmětem prolíná průřezové téma:

Environmentální výchova

- **Ekosystémy** (vodní zdroje, kyslík)
- **Základní podmínky života** (voda (vztahy vlastností vody a života, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení), ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší, čistota ovzduší u nás), energie (energie a život), přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, vlivy na prostředí))
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** (zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí, odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny))
- **Vztah člověka k prostředí** (náš životní styl (energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí), prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví))

Výchovné a vzdělávací strategie k vytváření klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky ke zjišťování fyzikálních vlastností látek jako je barva, skupenství, hustota, teplota apod. formou pozorování nebo měření a vlastností chemických formou pokusu tzn. chemických přeměn a podmínek, za kterých nastávají (experiment, videoprojekce, měření)
- učíme žáky hledat souvislosti mezi jevy probíhajícími v laboratořích a v živé i neživé přírodě (příklady z praxe, mezipředmětové vztahy, experiment, projekty)
- vedeme žáky ke správnému používání chemického názvosloví, značek a základních chemických výpočtů (výklad, práce s periodickou soustavou prvků, chemickými tabulkami, práce s PC a internetem)
- dáváme žákům možnost samostatně nebo ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů (demonstrační i žákovský experiment, interpretace myšlenkových postupů a závěrů)

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme problémové situace související s učivem chemie (praktické úlohy, reklama a zprávy z médií)
- dáváme žákům možnost volit různé způsoby řešení (kritické myšlení)
- vedeme žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe (exkurze, videoprojekce)
- vedeme žáky k pochopení chemické podstaty přírodních jevů (skupinová práce, projekty, experimenty)
- klademe důraz na aplikaci poznatků v praxi (exkurze)

Kompetence komunikativní

- dbáme na správné používání chemického názvosloví a značek prvků ve verbálním i písemném projevu (práce s textem i s tabulkami, periodickou soustavou prvků, kontrolní práce, testy, doplňovačky, křížovky, SMS zprávy)
- podněcujeme žáky k prezentaci zjištěných skutečností (skupinové i individuální prezentace, práce s PC)

podněcujeme žáky ke vzájemné komunikaci formou skupinové práce (skupinová práce, experiment ve skupině, projekty)

Kompetence sociální a personální

(práce ve skupině, tvorba pravidel pro práci ve skupině, rovnoměrné rozdělení práce ve skupině, rozvoj tolerantního a respektujícího přístupu mezi členy skupiny)

- zadáváme úkoly rozvíjející spolupráci mezi žáky (skupina, třídy)
- podněcujeme žáky ke smysluplné diskusi
- vytváříme situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných
- vedeme žáky k sebedůvěře
- vedeme žáky k toleranci k ostatním

Kompetence občanské

- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování (možnost spoluvytváření interních pravidel)

- předkládáme situace, při kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí (projekty, Den Země)
- vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích, jako např. přivolání pomoci, poskytnutí první pomoci, chování v případě chemické havárie apod. (školení I. pomoci, videoprojekce, diskuze)
- vedeme žáky k šetrnému využívání přírodních a energetických zdrojů (kritické myšlení)
- předkládáme žákům jednoduché analýzy složení spotřebního zboží a potravin v souvislosti s mediální reklamou a vytvářet tak vlastní pohled na případnou škodlivost nebo prospěšnost (kritické myšlení, reklamy a zprávy z médií, experiment, energetická kalkulačka)

Kompetence pracovní

(dodržování daných pravidel včetně laboratorního řádu, plánování a organizace práce)

- společně s žáky respektujeme pravidla pro práci s chemickými látkami, dodržujeme řád učebny a laboratorní řád
- vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálu, pomůcek, přístrojů a vybavení pracoviště
- vyžadujeme dodržování vymezených pravidel a povinností z hlediska ochrany zdraví svého i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- vedeme žáky k promyšlenému organizování vlastní práce a získávání správných pracovních návyků

Kompetence digitální

- vedeme žáky k samostatnému ovládání běžně používaných digitálních zařízení, podněcujeme samostatná rozhodnutí o použití nejvhodnější technologie nebo aplikace k řešení problému
- využíváme ke vzájemné komunikaci a výukovým procesům digitální technologie (osobní počítač, tablet, smartphone) a aplikace (Edookit, Microsoft Teams, Outlook, Forms, YouTube, ChemSketch...)
- vytváříme problémové situace, kde je žák nucen vyhledávat a kriticky třídit získané informace (porovnávání informací z různých zdrojů)
- podněcujeme žáky k tvorbě dokumentů a prezentací za použití MS Office (MS Word, MS PowerPoint, MS Excel)
- vedeme žáky k automatizovaným úkonům při opakovaných činnostech v rámci zjednodušení a časové efektivity práce
- dbáme na správné používání digitálních zařízení a aplikací v souvislosti s internetovou bezpečností (sdílení dat, zásady slušného chování při videokonferencích, ochrana soukromí)

Vzdělávací obsah předmětu *Chemie*

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- určí společné a rozdílné vlastnosti látek *- rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek* *- rozpozná přeměny skupenství látek*	- úvod do chemie – předmět chemie, chemické a fyzikální děje, - chemické metody – pozorování, pokus - vlastnosti a přeměny látek	8.	
- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí *- pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami*	- bezpečnost práce – bezpečnost ve školní laboratoři i v běžném životě, laboratorní řád, první pomoc - nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, varovné značky a jejich význam, telefonní čísla první pomoci	8.	OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)
- rozlišujeme směsi a chemické látky *- pozná směsi a chemické látky*	- směsi – stejnorodé (roztoky), různorodé	8.	
- vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení *- rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě*	- roztoky – rozpouštění, rozpouštědla, nerozpustné látky, hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku, nasycený roztok a nenasycený roztok, zředěný a koncentrovaný roztok	8.	
- navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	- oddělování složek směsí (metody)	8.	
- rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu *- rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí*	- voda – chemické složení, rozdělení vody podle množství minerálních látek a podle množství nečistot - čištění odpadních vod - vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva	8.	
- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	- částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal, elektrony, protonové číslo, struktura atomu prvku	8.	
- orientuje se v periodické soustavě prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti *- uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky* *- rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti*	- periodická soustava prvků – periodický zákon, skupiny, periody - prvky – čtení značek prvků, ionty – anion, kation - chemická vazba - elektronegativita - významné chemické prvky – kovy, nekovy, polokovy	8.	
- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí *- popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí*	- oxidační číslo – koncovky, pravidla určení oxidačního čísla - názvosloví halogenidy - názvosloví oxidů, sulfidů - kyseliny, hydroxidy - soli kyslíkatých a bezkyslíkatých kyselin	8., 9.	

- orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi *- orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem* *- poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem*	- kyseliny a zásady – kyselost a zásaditost roztoků - indikátory	8.	
- rozliší a zapíše výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání *- pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí*	- chemické reakce – chemické rovnice, výchozí látky a produkty - zákon zachování hmotnosti, látkové množství, molární hmotnost, výpočet koncentrace - redoxní reakce – oxidační a redukční činidlo, oxidace, redukce - elektrolýza - řada napětí kovů - koroze	9.	
- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	- faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí - rychlost chemických reakcí - katalyzátory	9.	
- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	- organická chemie – organické sloučeniny, čtyřvaznost uhlíku, řetězce, vazby, homologická řada - příklady v praxi významných uhlovodíků, významní zástupci	9.	
- zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy *- zhodnotí užíváni paliv jako zdroje energie* *- vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy*	- ropa, zemní plyn, uhlí, paliva	9.	
- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	- zdroje uhlovodíků – názvosloví a příklady z praxe významných alkoholů a karboxylových sloučenin	9.	
- uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů *- uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě*	- přírodní látky – vlastnosti a význam zástupců sacharidů, tuků, bílkovin a vitamínů - zdroje bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	9.	
- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi *- uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin*	- chemický průmysl ČR – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin - plasty a syntetická vlákna – - vlastnosti, použití, likvidace	9.	EV (základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí)
- aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	- hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti	9.	OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)
- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka *- zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu*	- průmyslová hnojiva - tepelně zpracovávané materiály - - cement, vápno, sádra, sklo, keramika - detergenty, pesticidy - léčiva a návykové látky	9.	EV (základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k

prostředí a zdraví člověka			prostředí)

Vzdělávací obsah předmětu *Praktika z chemie*

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	- bezpečnost práce – bezpečnost ve školní laboratoři, laboratorní řád, první pomoc - nebezpečné látky a přípravky – R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam, telefonní čísla první pomoci	8.	OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)
- navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	- laboratorní sklo – běžné laboratorní vybavení, základní dovednosti s laboratorním sklem - oddělování složek směsí	8.	
- vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	- roztoky – hmotnostní zlomek	8.	
- rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	- voda	8.	
- orientuje se v periodické soustavě prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	- periodická soustava prvků – - významné chemické prvky – kovy, nekovy	8.	
- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	- kyseliny, hydroxidy	8.	
- orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	- pH - indikátory - neutralizace	8.	
- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	- bezpečnost práce – bezpečnost ve školní laboratoři, laboratorní řád, první pomoc - nebezpečné látky a přípravky – R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam, telefonní čísla první pomoci	9.	OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)
- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení	- faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí	9.	

jejich nebezpečnému průběhu			
- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	- faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí	9.	
- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	- organické sloučeniny - řetězce, vazby, homologická řada (modely org.sloučenin)	9.	
- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	- deriváty uhlovodíků	9.	
- uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	- bílkoviny - tuky - sacharidy - vitamíny	9.	
- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	- chemie pro člověka - člověk proti sobě - životní prostředí – ochrana	9.	EV (vztah člověka k prostředí)

Přírodopis a povinně volitelný předmět Praktika z přírodopisu

Obsahové, organizační a časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět *Přírodopis* na 2. stupni naší školy navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět *Přírodověda* na 1. stupni. Je vyučován jako samostatný předmět s časovou dotací 2 hodiny týdně v 6. a v 7. ročníku a 1 hodinou v 8. a 9. ročníku. Hodiny se nedělí, pouze v případě laboratorních prací je možno pracovat s polovinou třídy. Základem obsahu výuky je **Ekologický přírodopis** autorky D. Kvasničkové. Pro výuku se využívá odborná pracovna přírodopisu nebo probíhá výuka v kmenové třídě, případně v terénu v okolí školy. Řád pracovny přírodopisu je součástí vybavení učebny a je pro každého žáka závazný. Pro žáky sedmých až devátých ročníků je v nabídce povinně volitelných předmětů zařazena 1 hodina *Praktik z přírodopisu*. Svou náplní, kterou činí experimenty, pozorování přírodnin, laboratorní úkoly, práce v terénu, účast na ekologických projektech a péče o živé organismy v rámci pracovny přírodopisu, práce s informačními zdroji, rozšiřují učivo přírodopisu.

Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na oblast *Člověk a příroda*. Dále je zapracován do oblastí *Člověk a jeho svět*, *Člověk a společnost* a *Člověk a zdraví*.

Předmět je zaměřen na rozvoj dovedností a znalostí žáků z oblasti přírody, její ochrany a poznávání. Snahou předmětu přírodopis je objasnit žákům vztahy a fungování v přírodě a vybudovat v nich odpovědnost k ochraně přírody, přírodních zdrojů, jako nejhodnotnějšího dědictví pro další generace nejen lidské populace. Vede je k poznání stavby fungování vlastního těla a odpovědnosti za vlastní zdraví.

Metody práce jsou kombinací frontální výuky s využitím pomůcek a práce ve skupinkách zaměřené na řešení problémů, sebekontrolu, samostatnou práci žáků s využitím internetu, počítačových výukových programů, encyklopedií, atlasů, klíčů, mikroskopů a dalších laboratorních pomůcek. Nedílnou součástí výuky *Přírodopisu* jsou jednodenní i pobytové programy na zařízeních pro ekologickou výchovu, terénní práce v okolí školy, exkurze do některé z blízkých zoologických zahrad (Hodonín, Brno), exkurze do přírodovědné expozice Moravského zemského muzea v Brně, Planetária Brno a expozice Antrophos rovněž v Brně, příprava a organizace oslav Dne Země. Žáci jsou vedeni k třídění odpadu v areálu školy, zapojují se do regionálních i národních ekologických projektů a soutěží.

Do vzdělávacího předmětu přírodopis jsou začleněna průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- **Rozvoj schopností poznávání** (cvičení smyslového vnímání, řešení problémů)
- **Sebepoznání a sebepojetí** (já jako zdroj informací o sobě, moje tělo)
- **Poznávání lidí** (rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech)
- **Kooperace a kompetice** (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci)

Environmentální výchova

- **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo –

město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

- **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** (zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství, odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda), význam ochrany přírody, dlouhodobé programy, Den Země)
- **Vztah člověka k prostředí** (prostředí a zdraví - rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnosti při organizaci a řešení přírodovědných úkolů a získávání poznatků z oblasti přírody
- učíme žáky vyhledávat a třídit informace, vytvářet mezipředmětové vztahy a komplexnější pohled na přírodní vědy
- motivujeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení a kritickému hodnocení svých výsledků v rámci sebehodnocení v předmětu přírodopis
- učíme žáky získávat základní dovednosti pozorováním s využitím lupy, mikroskopu, jednoduchých určovacích klíčů

Kompetence k řešení problémů

- předkládáním otázek vedeme žáky k vyhledávání odpovědí, využívání zkušeností, úsudků, souvislostí, rozdílů a shod
- učíme žáky vnímat, rozpoznávat a pochopit nejrůznější problémové situace v ochraně životního prostředí, souvislosti mezi způsobem života a jeho zdravím
- zadáváme samostatné úkoly, referáty, skupinové projekty, jejich textové a grafické zpracování, ústní prezentaci a vlastní zhodnocení práce
- organizujeme diskusi nad získanými informacemi, vedeme k obhajování vyjádřených názorů, respektu k názorům odlišný

Kompetence komunikativní

- vyžadujeme souvislé odpovědi na otázky, samostatné formulování závěrů, prezentaci vlastních názorů a myšlenek, vhodné reakce na názory druhých

- učíme žáky využívat informační a komunikační technologie pro kvalitní komunikaci s okolním světem
- seznamujeme žáky s různými druhy textů a záznamů, obrazových materiálů, grafů, a dalších přírodovědných pomůcek
- skupinovou výukou a zadáváním projektů připravujeme žákům situace, kdy budou nuceni k vzájemné komunikaci a zvládnutí týmové práce
- organizujeme akce, v nichž se budou žáci setkávat s „mimoškolními“ dospělými, připravovat žáky na diskusi s neznámou autoritou

Kompetence sociální a personální

- připravujeme žáky na práci ve skupinách, vytváření jejích pravidel, umožnit jim prožít pocit spolupráce, vést je k rozdělování úkolů, vzájemné podpoře při jejich plnění a pozitivnímu ocenění vykonaného

Kompetence občanské

- předkládáme dostatek informací, které povedou u žáků k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů
- učíme žáky respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, podporovat ochranu životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- prakticky procvičujeme první pomoc při úrazech a probíráme jednání v různých krizových situacích (přírodní katastrofy)
- učíme myslet v souvislostech, chápat dokonalou provázanost, která v přírodě existuje, uvědomovat si vlastní zodpovědnost za stav životního prostředí

Kompetence pracovní

- učíme žáky kontrolovat své chování v zájmu ochrany svého zdraví i zdraví druhých, kulturních a společenských hodnot
- seznamujeme žáky s pravidly bezpečnosti práce v odborné učebně přírodopisu při praktických cvičeních, terénních úkolech, exkurzích
- upozorňujeme na nebezpečí při práci s organickým materiálem a nutností dodržování základů osobní hygieny

Kompetence digitální

- vedeme žáky k vypracování úkolů zadaných přes edookit a požadujeme výsledky práce předat zpět pomocí digitální technologie
- vedeme žáky k vyhledávání informací na internetu, jejich posouzení a zpracování formou prezentací, např. v PowerPointu
- požadujeme vypracování referátů, výsledků projektů a jiných prací ve Wordu
- vedeme žáky k využívání naučných dokumentů, výukových filmů prostřednictvím streamů, youtube atd. k přiblížení, vizualizaci, doplnění učiva i výkladu nové látky
- vedeme žáky k využívání mobilních aplikací, např. on line herbář, zvuky zvířat, ptačí zpěv

Vzdělávací obsah předmětu *Přírodopis*

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému *- objasní základní princip některého ekosystému*	- ekosystémy (les, voda, pole, louka, lidská sídla, cizokrajné ekosystémy)	6.,7. *6.*	EV (ekosystémy)
- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam *- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech*	- ekosystémy - potravní řetězce - potravní pyramida - parazitismus - symbióza - hniložijnost	6.,7. *6.,7.*	EV (ekosystémy)
- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby a porovná je podle charakteristických znaků *- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků*	- houby s plodnicemi (stavba, výskyt, zásady sběru, 1.pomoc při otravě houbami) - houby bez plodnic (základní charakteristika, vliv na člověka) - lišejníky -výskyt a význam	6.,7. *6.*	
-má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích *-pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka*		*6.,7*	
- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	- rostlinná a živočišná buňka - anatomie a morfologie rostlin (stavba a význam kořene, stonku, listu, květu, semena a plodu)	6.,7.	EV (Základní podmínky života)
- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin *- rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití* *- uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování*	- fyziologie rostlin (základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu a rozmnožování)	6.,7. *7.*	EV (Základní podmínky života)
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů *- rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce*	- systém rostlin (poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, nahosemenných a krytosemenných rostlin)	6.,7. *6.,7.*	OSV (rozhodovací dovednosti)
- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi *- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi*	- organismy a prostředí (vzájemné vztahy mezi organismy, přirozené a umělé ekosystémy, rovnováha v ekosystému)	6.– 9. *6.-9.*	EV (ekosystémy)
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí *- popíše změny v přírodě vyvolané*	- ochrana přírody a životního prostředí (globální problémy a jejich řešení, chráněná území)	6. – 9. *6.-9.*	EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí, ochrana ŽP a vztah člověka k ŽP)

člověkem a objasní jejich důsledky *- pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí*			
- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů *- orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života*	- vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam (výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty)	6. – 9. *6.-9.*	EV (Základní podmínky života)
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	- pohlavní a nepohlavní rozmnožování - přenos dědičných informací	6. – 9.	
- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	- dědičnost - proměnlivost organismů a přizpůsobení prostředí	6. – 9.	
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů *- porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů*	- stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla (živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, rozmnožování)	6. – 8 *6.-8.*	OSV (rozhodovací dovednosti)
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin *- rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce*	- vývoj, vývin a systém živočichů (významní zástupci prvoků, žahavců, ploštěnců, hlístů, měkkýšů, kroužkovců, členovců a strunatců)	6. – 8. *6.-8.*	OSV (rozhodovací dovednosti)
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí *- odvodí na základě vlastního pozorování projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí*	- rozšíření, význam a ochrana živočichů (hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva) - projevy chování živočichů	6-8	
- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se zvířaty *- ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy*		*6.-8*	OSV (péče o domácí živočichy, komunikace s živočichy)
- aplikuje praktické metody poznávání přírody *- využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu*	- praktické metody poznávání živé a neživé přírody (pozorování lupou a mikroskopem, zjednodušené určovací klíče a atlasy, digitální aplikace v mobilech)	6. – 9. *6.-9.*	OSV (řešení problémů, rozhodovací dovednosti)
- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka *- uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka*	- viry a bakterie (výskyt, význam a praktické využití)	7., 8. *7.,8.*	
- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových	- anatomie a fyziologie (stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy,	8. *8.*	

soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy *- popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce*	vyšší nervová činnost)		
- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až po stáří *- popíše vznik a vývin jedince*	- rozmnožování člověka - vývin nového jedince	8. *8.*	EV (Základní podmínky života)
- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby *- rozliší příčiny, případné příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby*	- nemoci a prevence, epidemie	8. *8.*	OSV (rozhodovací dovednosti, postoje, hodnoty)
- orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka *- charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka*	- historický vývoj člověka od jednodušších ke složitějším bytostem - vývoj organismů na Zemi (geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí)	9. *9.*	OSV (evoluce lidského jednání)
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím vybraných pomůcek *- pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny*	- nerosty a horniny (vznik, vlastnosti a využití zástupců)	9. *9.*	
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody *- rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů*	- vnější a vnitřní geologické procesy (příčiny a důsledky)	9. *9.*	
- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi *- na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi*	- atmosféra - hydrosféra - pedosféra - mimořádné události způsobené přírodními vlivy	9. *9.*	EV (Základní podmínky života)

Vzdělávací obsah volitelného předmětu *Praktika z přírodopisu*

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	- list - semeno, plod - květ, květenství - stonek	7.- 9.	
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce	- určování rostlin pomocí atlasů a online herbářů	7.- 9.	
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	- určování živočichů pomocí atlasů a online herbářů	7.- 9.	
- aplikuje praktické metody poznávání přírody	- praktické metody poznávání přírody - práce v terénu	7.- 9.	
- aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla	- zásady první pomoci	8.	
- porovnává vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	- obratlovci	7.- 9.	
- uvede příklady kladných a záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	- odpady - voda	7.- 9.	EV (ochrana životního prostředí)

Zeměpis

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět *Zeměpis* se vyučuje jako samostatný předmět na 2.stupni s časovou dotací v šestém, sedmém a osmém ročníku po 2 hodinách týdně a v devátém ročníku po 1 hodině týdně. Navazuje na předmět *Vlastivěda*, který se vyučuje na 1.stupni.

Vyučovaný předmět je zaměřen na :

- *umět zařadit národní i mezinárodní události do regionálně geografického rámce a chápat základní územní vztahy*
- *znát nejdůležitější přírodní systémy na Zemi (reliéf, půdy, vodstvo, klima, vegetace) a chápat vnitřní a vnější vztahy ekosystémů*
- *znát nejdůležitější socioekonomické systémy (zemědělství, sídla, doprava, průmysl, obchod, energie, obyvatelstvo atd.) jednak za účelem pochopení vlivu přírodních podmínek na činnost člověka, jednak za účelem pochopení vzniku rozdílných kulturních, náboženských, technických, hospodářských, politických a rozmanitých ekologických systémů*
- *seznámit se se životem různých národů a společností žijících na Zemi a ocenit kulturní bohatství lidstva*
- *rozumět strukturám a procesům ve vlastní zemi a v místním regionu jako prostoru denního života*
- *chápat výzvy i šance týkající se globálních problémů lidstva*

Formy a metody práce jsou podle charakteru učiva a cílů vzdělávání frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce, exkurze, terénní cvičení, projekty, zeměpisná vycházka s pozorováním, práce digitálními technologiemi, využívání systému a aplikací (GPS, GIS, interaktivní atlas, atd.)

Zeměpis se vyučuje v kmenových třídách, v učebně s projekční technikou, počítačové učebně, v terénu, exkurze. Řád učeben jsou součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmětem prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- **Mezilidské vztahy** (lidská práva jako regulativ vztahů)

Výchova demokratického občana

- **Občan, občanská společnost a stát** (občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy), vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
- **Formy participace občanů v politickém životě** (obec jako základní jednotka samosprávy státu)
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** (demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- **Evropa a svět nás zajímá** (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, naši sousedé v Evropě)

- **Objevujeme Evropu a svět** (naše vlast a Evropa; evropské krajiny; život Evropanů a styl života v evropských rodinách)
- **Jsme Evropané** (instituce Evropské unie a jejich fungování, co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění)

Multikulturní výchova

- **Kulturní diference** (respektování zvláštností různých etnik, základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě)
- **Etnický původ** (rovnocennost všech etnických skupin a kultur)
- **Princip sociálního smíru a solidarity** (nekonfliktní život v multikulturní společnosti)

Environmentální výchova

- **Ekosystémy** (tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky))
- **Základní podmínky života** (přírodní zdroje - zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** (zemědělství a životní prostředí, doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy), průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti), změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy))
- **Vztah člověka k prostředí** (nerovnoměrnost života na Zemi - rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáka nalézat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení a získané poznatky propojit do širších celků (křížovky, doplňovačky, práce s mapou a atlasem)
- učíme žáky získané poznatky efektivně využívat, posuzovat a uplatňovat v procesu učení i v praktickém životě (práce s mapou a atlasem, práce s tabulkami a učebnicí, videoprojekce, prezentace)
- učíme žáky poznávat smysl a cíl učení ((práce s mapou a atlasem, práce s tabulkami a učebnicí)
- vedeme žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací (skupinová práce, myšlenková mapa, prezentace)
- učíme žáky získané poznatky využít v praxi (výukové programy, kritické myšlení, mezipředmětová komunikace)
- vedeme žáky k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů (mezipředmětová komunikace)

Kompetence komunikativní

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu (besedy, komunitní kruh, rozhovory, diskuse, práce s mapou a atlasem, prezentace)
- vedeme žáky zapojovat se do diskuze, obhajovat si své názory a vhodně argumentovat (besedy, rozhovory, diskuse)
- vedeme žáky k vzájemné komunikaci mezi žáky a učitelem (besedy, diskuse)
- vedeme žáky k naslouchání a respektování názorů druhých (frontální výuka, samostatná práce, besedy)
- vedeme žáky k samostatnosti při vytváření prezentací, textů, grafů v písemné i mluvené podobě (samostatná práce, skupinová práce, projekty)
- vedeme žáky k předem stanovených pravidel komunikace (besedy, komunitní kruh, rozhovory, diskuse, skupinová práce, projekty)

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky správně pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení (čtení s porozuměním, diskuse, skupinová práce, besedy, rozhovory)
- učíme žáky samostatně řešit problémy a volit nejvhodnější způsoby řešení (písemné práce, slepá mapa, práce s textem, olympiáda)
- vedeme žáky k vyhledávání informací z různých zdrojů (práce s mapou, textem, tabulkami, s učebnicí, videoprojekce)
- vedeme žáky k diskuzi na daná témata a odpovědím na otázky (besedy, rozhovory, diskuse, skupinová práce, projekty)

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupracovat ve skupinách a upevňovat vztahy ve skupině (skupinová práce, rozdělení úkolů a práce ve skupině, komunikace ve skupině)
- učíme žáky vzájemně si pomáhat a naslouchat (prezentace)
- využíváme skupinové vyučování (skupinová práce)
- vedeme žáky k ochotě pomáhat a o pomoc požádat (skupinová práce, spolupráce při skupinové práci, projektech)
- vedeme žáky k spoluúčasti na kritériích hodnocení svých výsledků (sebehodnocení, obhájení si svých názorů)
- vedeme žáky k diskuzi v malé skupině a v celé třídě (besedy, rozhovory, diskuse)

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat názory druhých, uvědomovat si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu (dodržování pravidel při práci ve skupině a ve výuce)
- vedeme žáky chápat základní ekologické souvislosti
- učíme žáky rozhodovat se zodpovědně podle dané situace (sebehodnocení)
- vedeme žáky k dodržování pravidel slušného chování (dodržování pravidel při práci ve skupině a ve výuce)
- vedeme žáky k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí (vztah na životní prostředí)
- učíme žáky poskytnout podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích (spolupráce ve skupině)

Kompetence pracovní

- seznamujeme žáky s pravidly bezpečného chování (dodržování daných pravidel)
- vedeme žáky k ochraně životního prostředí, k ochraně kulturních a společenských hodnot a zdraví (dodržování daných pravidel)
- vedeme žáky k dodržování pravidel bezpečného chování (dodržování daných pravidel)
- vedeme žáky k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací (vyhledávání informací, výlet)

Kompetence digitální

- učíme žáky orientovat se v digitálním prostředí, využívat digitální technologie při výuce, samostatné práci a ve volném čase
- vedeme žáky ke schopnosti vyhledávat, získávat, posuzovat a sdílet data a informace (prostřednictvím systémů a různých aplikací- GIS, GPS, Interaktivní atlas, Mentimeter, Geodata, Google, StoryMaps, fotografie, videa apod.)
- učíme žáky využívat technologie ke komunikaci a k řešení problémů(výuka v terénu, navigace, jízdní řády)
- vedeme žáky k zefektivnění pracovních postupů a k zautomatizování rutinní činnosti

Vzdělávací obsah předmětu *Zeměpis*

Očekávané výstupy žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata**
- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	- vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy - základní topografické útvary – liniové, plošné útvary	6.	
- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	- základní kartografické produkty – plán, mapa, smluvené značky, vysvětlivky - výškopis a polohopis na mapách - obsah plánů a map	6.	
- rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii	- geografická kartografie a topografie - glóbus, měřítko globusu, zeměpisná síť, poledníky, rovnoběžky, zeměpisné souřadnice - určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti	6.	
- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů *- objasní důsledky pohybů Země*	- Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost, pohyby Země	6.	

- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	- krajinná sféra – litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra	6.	EV (ekosystémy, základní podmínky života)
- porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost *- uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost* *- uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu*	- vnitřní a vnější procesy v krajině	6.	EV (ekosystémy)
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny *- vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány*	- světadíly a oceány – komplexní charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů - modelové regiony světa	7.	VMGES (Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět) MuV (kulturní diference)
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států *- rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů* *- charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států*	- Afrika, Austrálie, Antarktida, Amerika, Asie, Evropa	6.,7.	
- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	- Afrika, Austrálie, Antarktida, Amerika, Asie, Evropa	7.	
- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy *- vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy*	- místní region – vymezení místního regionu	8.	
- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu *- charakterizuje přírodní,*	- základní přírodní a socioekonomické charakteristiky	8.	

hospodářské a kulturní poměry místního regionu			
- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu *- určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy* *- rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost* *- uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva*	- Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje, obyvatelstvo, základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, společenské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě	8.	VDO (občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě) VMEGS (jsme Evropané) MuV (kulturní diference)
- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit *- vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti*	- regiony České republiky	8.	EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí)
- uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	- začlenění České republiky do všech organizací a integrací států	8.	VMEGS (jsme Evropané)
-posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	- politická mapa dnešního světa - obyvatelstvo světa – základní charakteristiky	9.	MuV (kulturní diference, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity)
- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel *- uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí rozmístění lidských sídel* *- vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace*	- obyvatelstvo světa - sídla	9.	VDO (občanská společnost a stát) MuV (etnický původ)
- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	- světové hospodářství – význam a postavení světového průmyslu - zdroje nerostných surovin - průmysl - zemědělství	9.	EV (základní podmínky života)
- porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	- rozmístění průmyslové výroby, hlavní průmyslové oblasti světa		

- porovná státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	- skupiny států podle velikosti, hustoty zalidnění	9.	
- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	- problémy světových regionů	9.	OSV (mezilidské vztahy) VDO (občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)
- porovnává různé krajiny jakou součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin *- umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin*	- krajina – přírodní a společenské prostředí	9.	EV (ekosystémy, základní podmínky života)
- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) *- uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek*	- typy a složky krajin - ekosystémy	9.	EV (ekosystémy)
- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí *- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí*	- vlivy na životní prostředí	9.	EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí)
- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu *- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu*	- pomůcky a přístroje, určování světových stran	9.	
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	- krajina – náčrty, plány	9.	
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	- ochrana člověka při ohrožení života – živelné pohromy, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom	9.	

- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě			

Umění a kultura *(Výtvarná a hudební výchova)*

Obsahové, organizační a časové vymezení předmětu *Výtvarná výchova*

Předmět *Výtvarná výchova* se vyučuje od 1.do 9.ročníku.

Časová dotace na 1.stupni je v 1.,2.a 5.ročníku 1 hodina týdně a ve 3., 4.ročníku po 2 hodinách týdně.

Časová dotace na 2.stupni je v 6.ročníku po 2 hodinách týdně a v 7., 8.a 9.ročníku po 1 hodině týdně.

Výtvarná výchova je zaměřena na:

- *rozvíjení a uplatnění vlastního vnímání, myšlení, prožívání a fantazie žáka*
- *užívání různých uměleckých prostředků*
- *chápání umění a kultury jako neoddělitelné součásti lidské existence*

V předmětu Výtvarná výchova se upřednostňuje samostatná práce žáků, příležitostně práce ve skupině, praktická činnost a dovednost. Hodiny jsou doplňovány krátkodobými projekty, mezipředmětovou komunikací, besedami o umění, referáty žáků, videoprojekcí, spoluprací s veřejností. Žáci se zúčastňují exkurzí, výstav a výtvarných soutěží.

Předmětem *Výtvarná výchova* prolínají na 1.stupni průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- **Kreativita** (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti „dotahovat nápady do reality“)

Předmětem *Výtvarná výchova* prolínají na 2.stupni průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- **Rozvoj schopností poznávání** (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění)
- **Kreativita** (cvičení pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality, tvořivost)
- **Poznávání lidí** (vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech)
- **Komunikace** (dovednosti pro sdělování verbální i neverbální)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- **Evropa a svět nás zajímá** (zvyky a tradice národů Evropy)

Multikulturní výchova

- **Kulturní diference** (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti)
- **Etnický původ** (základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti)

Mediální výchova

- **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** (různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce)

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Hudební výchova*

Předmět *Hudební výchova* se vyučuje jako samostatný předmět od 1. do 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně na 1. i na 2 stupni. Výuka probíhá v učebně hudební výchovy, která je patřičně vybavena.

Tento předmět vede žáka na 1. i 2. stupni prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a schopnosti komunikace v této oblasti. Dle možností jsou využity ukázky nástrojové hry žáků navštěvujících ZUŠ.

Formy a metody práce v předmětu *Hudební výchova* se užívají podle charakteru učiva:

- skupinová práce
- samostatná práce
- kolektivní práce
- krátkodobé projekty

Předmětem *Hudební výchova* prolínají na 1.stupni průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- **Rozvoj schopností poznávání** (cvičení smyslového vnímání, pozornost a soustředění cvičení dovednosti zapamatování)
- **Psychohygiena** (dovednosti pro pozitivní naladění mysli, uvolnění, relaxace)
- **Kreativita** (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, pružnost nápadů,schopnost vidět věci jinak ,citlivost, schopnost dotahovat nápady do reality)
- **Komunikace (**řeč zvuků a slov, řeč těla, cvičení pozorování empatického a aktivního naslouchání)
- **Kooperace** (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže a konkurence)

Předmětem *Hudební výchova* prolínají na 2.stupni průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- **Rozvoj schopností poznávání** (cvičení smyslového vnímání - sluch, pozornosti a soustředění zapamatování)
- **Seberegulace** (sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle)
- **Psychohygiena** (dovednosti pro pozitivní naladění mysli)
- **Kreativita (**cvičení pro rozvoj pružnosti nápadů, originality, citlivosti, tvořivost v mezilidských vztazích)
- **Poznávání lidí** (rozvoj pozornosti vůči odlišnostem)
- **Mezilidské vztahy** (chování podporující dobré vztahy, empatie)
- **Komunikace (**řeč těla, řeč zvuků, naslouchání, technika řeči + zpěvu + hry na nástroj, neverbální sdělování)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- **Evropa a svět nás zajímá** (naši sousedé v Evropě)
- **Objevujeme Evropu a svět** (hudební mezinárodní setkávání, hudební soutěže,

festivaly)

Multikulturní výchova

- **Kulturní diference** (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení)
- **Lidské vztahy** (udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, vztahy mezi kulturami, uplatňování principu slušného chování (základní morální normy))
- **Multikulturalita** (význam hudby jako nástroje dorozumění – hudba je řečí celého světa)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky ke čtení s porozuměním, práce s literaturou ilustrátorů a malířů, skladatelů, historie, atd., třídění informací, rozlišení podstatné a nepodstatné informace (skupinová práce, *práce s učebnicí, doplňovačky, křížovky)*
- vedeme žáky k sebehodnocení, obhajoba své práce
- využíváme samostatné práce a organizování akcí s využitím nápadů a tvořivosti žáků dle schopností a talentu v estetické oblasti (*praktické činnosti)*
- zapojujeme žáky do soutěží, projektů, výstav školních a mimoškolních prezentací, zapojení do školního zpravodaje (*výtvarné a hudební soutěže)*
- zajišťujeme vhodné podmínky pro učení
- snažíme se vytvářet takové situace, při kterých žáci zažijí úspěch (ocenění úspěchů, motivace k další práci)
- vedeme žáky k osvojování základních výtvarných a hudebních pojmů, získání teoretických i praktických poznatků o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, o práci s různými materiály, o modelování a prostorovém vytváření, o hudbě (skupinová i samostatná práce, práce s textem, *praktické činnosti a dovednosti)*
- vedeme žáky prostřednictvím vlastní tvorby k vnímání jedinečnosti okamžiku, k prožití práce a vytvoření světa představ a fantazie (diskuse, komunitní kruh)

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky pojmenovat problém – řešení situace: zhodnocení výhod a nevýhod, porovnání (psychologický význam barev, hra s barvou, s tóny atd.)- (diskuse, skupinová práce)
- učíme žáky rozhodnout se a vést je k zodpovědnosti (rozhovory)
- vedeme žáky k organizaci postupu práce (samostatná i skupinová práce, diskuse, *organizace a plánování práce)*
- umožňujeme žákům vyhledávat informace pro řešení problému (knihovna, praxe, media, příroda ….)
- zapojujeme celý kolektiv při řešení problému (1.st.)
- vedeme žáky k využívání experimentu, představy a intuice v tvůrčí práci a získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení

Kompetence komunikativní

- učíme žáky obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat, ale i vyslechnout názory druhých a vhodně na ně reagovat *(*diskuse, *komunikativní kruh)*
- vedeme žáky k výstižnému vyjadřování myšlenek (prožitek z uměleckého díla)- (rozhovory)
- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli i ostatními (komunitní kruh, *ledolamy, rozhovory . .)*
- spolupráce 1.stupně s knihovnou, návštěvy a besedy (*programy městské knihovny)*
- podporujeme přátelské vztahy mezi třídami, společné akce a výstavy
- vedeme žáky k pochopení umění jako specifický způsob poznání a užívání jazyka jako prostředku komunikace (beseda)
- vedeme žáky k chápání umění a kultury ve vzájemné provázanosti, umění vyjádřit, jak na člověka umělecké dílo působí (výtvarné výstavy, koncerty)

Kompetence sociální a personální

- používáme skupinovou práci žáků (vedeme žáky k vzájemné toleranci, vstřícnosti, schopnosti komunikovat, *skupinová práce)*
- učíme žáky stanovit pravidla chování a respektovat je (chování k sobě navzájem i k dospělým, vzájemně si pomáhat)
- učíme žáky vyjádřit odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy
- rozvíjíme v dětech zdravé sebevědomí (mít rád sám sebe) - (diskuse)
- vedeme žáky k toleranci – nadání ale i rasové, náboženské rozdíly, handicapovaní a soc. slabší lidé (rozhovory, projektové vyučování, skupinová práce)
- rozvíjíme kreativního jedince se smyslem pro originalitu a vlastní výraz (návštěva výstav, projektové učení)

Kompetence občanské

- učíme žáky zodpovědnosti, samostatnosti, být flexibilní
- učíme žáky orientovat se ve společenském dění (estetika, design)
- vedeme žáky ke schopnosti nalézat a vnímat krásu a estetické hodnoty v přírodě i ve světě vytvořeném lidmi, uvědomovat si jejich význam pro plnohodnotný život člověka
- zapojujeme žáky do kulturního dění (koncerty, výstavy) a snažíme se vytvářit pozitivní postoj k uměleckým dílům (hudebním, výtvarným)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k samostatnosti (plánování a organizace práce, příprava pomůcek, dokončení práce, úklid pracovního místa)
- prakticky i teoreticky seznamujeme žáky s výtvarnými technikami a prostředky
- vychováváme k bezpečnosti, hygieně, zručnosti, sebeobslužnosti
- klademe důraz na dělbu práce v kolektivu
- spoluvytváříme vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu
- využíváme praktických exkurzí (např. příroda, výstavy, koncerty)
- využíváme názorných pomůcek (přírodniny, umělé formy, odborná literatura)
- vhodně motivujeme k práci (smysl práce, pocit z dobře vykonané práce) - (ledolamky, brainstorming)

Kompetence digitální

1.stupeň (Hv):

- učíme žáky vyhledávat informace k danému učivu na internetu
- žáci se učí k poslechu používat youtube (díla hudeb. skladatelů, vokální, instrumentální, vokálně instrumentální skladby, lidský hlas, ukázky hudebních stylů a žánrů)
- ztvárňujeme hudbu pohybem s využitím tanečních kroků

1.stupeň (Vv):

- vedeme žáky k práci podle návodných videí
- vedeme žáky k vyhledávání si informace (ilustrátoři, umělecké slohy)
- učíme žáky vyhledávat informace k danému učivu na internetu
- učíme žáky tvořit digitální nástěnky (padlet, canva, jamboard…) a vystavují tam svá díla
- v rámci zadaných úkolů si žáci online prohlíží významná muzea světa a jejich obrazy, sochy – seznamují se tak nejen s rozličnými technikami, ale i uměleckými slohy a styly
- vedeme žáky k online kreslení či sdíleného kreslení
- rozvíjíme u žáků estetické cítění pozorováním na internetu umělecká díla, vnímání jejich odlišnosti, barvy
- využíváme digitální technologie: žáci vytváří výtvarná díla v programu Malování (volí a vybírají vhodné odstíny barev, díla mohou být abstraktní, geometrická,…)

2.stupeň:

- pomocí digitální technologie podporujeme přirozené mezioborové vazby zejména mezi výtvarným uměním, hudbou, filmem a audiovizí
- využíváme digitální technologie k prohlížení a vyhledávání obrazových, zvukových a informačních materiálů, tvorba vlastních databází uměleckých děl potřebných pro výuku (dějin umění, dějin hudby, hudebních skladatelů, hudebních nástrojů, hudebních seskupení) – Google obrázky,Wikipedie, Youtube
- využíváme digitální technologie k zaznamenávání a uchování výtvarných akcí např. fotografii
- motivujeme žáky k využívání různorodých vizuálně obrazných prostředků, včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- umožňujeme žákům možnost k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům
- upozorňujeme žáky před rizikovými jevy virtuální komunikace, kyberšikany, ochrana GDPR, ochrana zdraví jedince apod.

Vzdělávací obsah předmětu *Hudební výchova*

1.stupeň

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- zpívá v jednohlase zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty	- pěvecké dovednosti - dýchání, výslovnost, nasazování a tvorba tónu,dynamicky odlišený zpěv, hlasová.hygiena, rozšiřování hlas. rozsahu,hudební hry realizace písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu *-písně v rozsahu kvinty*	1. – 3. 1. – 3.	
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty *- hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu*	- jednoduché grafické vyjádření melodie písně a rytmu textu, nota jako grafický znak pro tón, zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření *- hospodárné dýchání, výslovnost, rytmizace říkadel*	1. – 3. 1. – 3.	
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- doprovod písní a jednoduchých skladeb,reprodukce motivů a témat pomocí hudebních nástrojů a Orffova instrumentáře	1. – 3.	OSV (komunikace)
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie *- reaguje pohybem na tempové a rytmické změny*	- pohybový doprovod znějící hudby, taktování (2/4, 3/4, 4/4), taneční hry se zpěvem,jednoduché lidové tance *- pohybové vyjádření tempa a rytmu*	1. – 3. 1. – 3.	
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby *- rozliší sílu zvuku* *- pozorně vnímá jednoduché skladby*	- kvalita tónů- délka, síla, barva, výška, pohyb melodie (vzestupná, sestupná), vztahy mezi tóny – souzvuk, akord *- rozpoznávání síly zvuku, poslech jednoduchých skladeb*	1. – 3. 1. – 3.	
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	- hudba vokální (lidský hlas), instrumentální (hudební nástroje), vokálně instrumentální (lidský hlas + hudební nástroje), hudební styl - taneční, pochod, ukolébavka,pohyb melodie-vzestupná a sestupná	1. - 3.	
- zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - realizuje dle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not *- zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem* *- propojí vlastní pohyb s hudbou*	- pěvecké dovednosti - dýchání, výslovnost, nasazování a tvorba tónu,dynamicky odlišený zpěv, hlasová.hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu, hudební hry, realizace písní ve 2/4,3/4 a 4/4 taktu - jednohlas, dvojhlas, kánon,prodleva, diatonické postupy v durových a mollových tóninách, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně,čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku nebo instrumentální skladby - písně, tance, *- zpěv písní dle individuálních schopností* *- pohybový doprovod skladeb*	4. – 5. 4.- 5.	
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	- využití Orffova instrumentáře k doprovodné hře k jednoduchým skladbám a písním (flétny - výběrově) *- jednoduchý doprovod na rytmické hudební nástroje*	4. - 5. 4.- 5.	OSV (komunikace)

- doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje			
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	- hudební formy: jednodílná písňová forma (a-b), rondo,variace	4. – 5.	
- vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	- hudební improvizace- tvorba předehry, mezihry, dohry,hudební doprovod-těžká doba, ostinato, prodleva - hudební hry - hudební improvizace	4. – 5.	OSV (kreativita)
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků *- odliší tóny dle výšky, síly a barvy* *- pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb* *- správně hospodaří s dechem při interpretaci písní - frázování*	- v proudu hudby rozezná : rytmus,melodii, harmonii, barvu, kontrast a gradaci,pohyb melodie, zvukomalbu, metrické, rytmické, dynamické a harmonické změny v hudebním proudu, hudební styly a žánry, interpretace hudby *- druhy tónů, výška, síla, barva* *- pozorný poslech* *- dýchání, frázování*	4. – 5. 4.- 5.	
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace *- propojí vlastní pohyb s hudbou*	- jednoduché taneční kroky a tance, pohybové hry, orientace v prostoru *- pohybové ztvárnění hudby*	4. – 5. 4.- 5.	OSV (psychohygiena)

2.stupeň

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách *- doprovází písně pomocí ostinata*	- vokálně instrumentální aktivity (individuální a společné) - hlasová hygiena	6. – 9.	
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase *- interpretuje vybrané lidové a umělé písně*	- tóniny, hudební improvizace, dynamika a její proměny	6. – 9.	
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace *- interpretuje vybrané lidové a umělé písně*	- rytmické a melodické zákonitosti	6. – 9.	

- orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje *- pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu* *- rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru* *- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl*	- notový záznam, jeho proměny vzhledem k žánru a charakteru hudby	6. – 9.	
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	- taneční kroky, pantomima	6. – 9.	
- orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	- analýza významných prvků skladby - hudební formy	6. – 9.	
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	- hudební dílo a případně její autor, doba vzniku, život autora	8. – 9.	VMEGS (Jsme Evropané)
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- módnost a modernost	6. – 9.	

Vzdělávací obsah předmětu *Výtvarná výchova*

1.stupeň

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ *- zvládá zákl. dovednosti pro vlastní tvorbu* *- rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života(s dopomocí učitele)*	porovnává (linie, tvary, objemy, barvy), textury - jejich vztahy (podobnost, kontrast, rytmus) *-porovnává linie, barvy, tvary, objekty*	1.-3.	
- v tvorbě projevuje své vlastní zkušeností, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace *- zvládá zákl. dovednosti pro vlastní tvorbu* *- uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit spolužákům*	- uplatňuje v ploše a prostoru prvky vizuálně obr.vyjádření (linie, tvary, objemy), textury - jejich vztahy (podobnost, kontrast, rytmus) -uspořádání objektů do celků-na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	1.-3.	
- vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje *- zvládá zákl. dovednosti pro vlastní tvorbu*	- reflexe a vztahy zrak.vnímání k vnímání ostatními smysly (podněty hmatové, sluchové, pohybové, čichové a chuťové)	1.-3.	

- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností *- zvládá zákl. dovednosti pro vlastní tvorbu* *- uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit spolužákům*	- osobní postoj v komunikaci- jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací - smyslové účinky vizuálně obr.vyjádření (um.výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, média a reklama)	1.-3.	
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil *-zvládá zákl. dovednosti pro vlastní tvorbu*	- komunikační obsah vizuálně obr.vyjádření, komunikace se spolužáky i rodiči a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje(ve škole i mimo školu)	1.-3.	OSV (kreativita)
- při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) *- uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr* *- rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich zákl. vlastnosti a vztahy(kontrasty-velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě , při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)*	- prvky vizuálně obr.vyjádření (linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury) - jejich jednoduché vztahy(podobnost, kontrast, rytmus) - jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru -uspořádání objektů do celků-na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření *- zákl. vlastnosti a vztahy (kontrasty-velikost, barevný kontrast)*	4.-5.	
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností *- při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie*	- výtvarné vyjádření vjemů a postojů ke skutečnosti na základě vlastního prožitku nebo vyprávění, četby, filmu, pozorování přírody, rozvoj představivosti, vztahy a prostředí -prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ, a osobních zkušeností(manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby *-výtvarné vyjádření vjemů na základě zraku, hmatu a sluchu a vlastního prožitku, zkušenosti či fantazie*	4.-5.	EV (vztah člověka k prostředí)
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové a prostorové tvorbě - uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr	- uvědoměle zachází s prostředky a materiály, ovládá základní technické dovednosti s výtvarnými výrazovými prostředky: s kresbou, různými grafickými materiály a technikami, malbou temperovými a krycími vodovými barvami, pastelem, křídou, akvarelem, koláží, mozaikou, textilní aplikací, užívá důležité pojmy vyvozené na základě vlastních výtvarných činností, umí organizovat vlastní výtvarnou práci	4.-5.	
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje	-přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením -hledisko jejich vnímaní (vizuální, haptické, statické, dynamické) - hledisko jejich motivace (fantazijní,	4.-5.	

prostředky a postupy - uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr	založené na smyslovém vnímání) - proměny komunikačního obsahu-záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl i děl výtvarného umění, pocitová a prožitková tvorba		
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace - vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla	- typy vizuálně obrazných vyjádření-jejich rozlišení, výběr a uplatnění-hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama	4.-5.	
- nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil - uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr.	- osobní postoj v komunikaci-jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených nebo přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací	4.-5.	

2.stupeň

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků *- uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru* *- uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci*	- vizuálně obrazné vyjádření, jeho prvky ve vztazích a uspořádání - linie, tvary, světlo, barva, textura	6. – 7.	OSV (rozvoj schopností poznávání, komunikace)
- zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušeností získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie *- při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních*	- lineární, světlostní a barevné vztahy	6. – 7.	OSV (kreativita)
- zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované	- vztahy vnímání zrakem a ostatními smysly - reflexe ostatních uměleckých druhů		OSV (kreativita)

v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace *- uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci*	a podnětů z okolí	6. – 7.	
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	- kombinace a variace vlastní tvořivostí, podnětem je např.tiskovina, reklama	6. – 7.	
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	- prostředky pro vyjádření emocí, nálad, fantazie, představ i zkušenosti - manipulace s objekty, pohyby těl	6. – 7.	OSV (řešení problémů, rozhodovací dovednosti)
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků *- vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity*	- typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, texty, volná malba	6. – 7.	OSV (komunikace)
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření *- uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru*	- zaujímání osobního postoje, nabývání komunikačního obsahu a jeho proměny	6. – 7.	OSV (komunikace)
- vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků *- uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru* *- uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci*	- vizuálně obrazné vyjádření, jeho prvky ve vztazích a uspořádání - linie, tvary, světlo, barva, textura	8. – 9.	OSV (rozvoj schopností poznávání, komunikace)
- zaznamenává vizuálních zkušenost, i zkušeností získané ostatními smysly, zaznamenává	- lineární, světlostní a barevné vztahy		OSV (kreativita)

podněty z představ a fantazie *- při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních*		8. – 9.	
- zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace *- uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci*	- vztahy vnímání zrakem a ostatními smysly - reflexe ostatních uměleckých druhů a podnětů z okolí	8. – 9.	OSV (kreativita)
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	- kombinace a variace vlastní tvořivostí, podnětem je např. tiskovina, reklama	8. – 9.	MeV (interpretace vztahu mediálního sdělení a reality)
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	- prostředky pro vyjádření emocí, nálad, fantazie, představ i zkušenosti - manipulace s objekty, pohyby těl	8. – 9.	OSV (poznávání lidí, řešení problémů a rozhodovací dovednosti)
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků *- vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity*	- typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, texty, volná malba	8. – 9.	OSV (komunikace)
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření *- uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru*	- zaujímání osobního postoje, nabývání komunikačního obsahu a jeho proměny	8. – 9.	OSV (komunikace) VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)

Tělesná výchova a povinně volitelný předmět Sportovní hry

Obsahové, organizační a časové vymezení předmětu pro 1.stupeň

Předmět *Tělesná výchova* je vyučován jako samostatný vyučovací předmět na 1.stupni s časovou dotací 2 hodiny týdně. Na 1.stupni se hodiny nedělí, vyučování zabezpečují p. uč. 1.stupně. Ve 2. a 3. ročníku probíhá povinná plavecká výuka s časovou dotací 20 hodin ročně, výuku zde zabezpečuje *Plavecká škola*. Výuka TV probíhá ve školní tělocvičně, na školním hřišti, dle potřeby a možností na stadioně, ve sportovní hale, bazénu či hřišti na ul. Lipová.

Předmět TV je zaměřen na:

- *Vytváření elementárních pohybových dovedností*
- *Rozvoj pohybových dovedností*
- *Uplatnění obratnostních a rychlostních předpokladů*
- *Probuzení zájmu o další pohybové aktivity*
- *Vytváření základních zdravotně pohybových a hygienických návyků*
- *Překonávání zábran*
- *Zvykání si na rozličné sociální role*
- *Bezpečnost a míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků*
- *Účast na sportovních soutěžích, turnajích a olympiádách*

V předmětu *Tělesná výchova* se uplatňují metody práce převážně v hravém pojetí s důrazem na prožitek. K dosažení cílů se využívá skupinové či frontální práce a individuální přístup učitele.

Další formou pohybových činností jsou zájmové kroužky, které jsou svým obsahem zaměřeny na míčové hry a gymnastiku. Na 2.st. jsou používány digitální technologie: práce s MT a PC – aplikace zaměřené na sport, žáci jsou vedeni k získávání údajů z aplikací a využívání smart pomůcek.

Předmětem prolínají na 1.stupni průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- **Sebepoznání a sebepojetí** (co o sobě vím a co ne, jak se moje tělo promítá v mém chování)
- **Seberegulace a sebeorganizace** (cvičení sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle)
- **Psychohygiena** (uvolnění – relaxace)
- **Mezilidské vztahy** (podpora, pomoc, lidská práva jako regulativ vztahů, vztahy a naše skupina / třída)
- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí , problémy v mezilidských vztazích, problémy v seberegulaci)
- **Hodnoty, postoje, praktická etika** (vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost , spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.)

Multikulturní výchova

- **Lidské vztahy** (udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnosti ,

uplatňování principu slušného chování, význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti, tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého, lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy)

Environmentální výchova

- ***Vztah člověka k prostředí*** (prostředí a zdraví – rozmanitost vlivu prostředí na zdraví , možnosti a způsoby ochrany zdraví)

Předmětem prolínají na 2.stupni průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- **Sebepoznání a sebepojetí** (moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty), moje vztahy k druhým, zdravé a vyrovnané sebepojetí)
- **Psychohygiena** (dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací (zpracování problému, uvolnění-relaxace))

Mediální výchova

- **Fungování a vliv médií ve společnosti** (vliv médií na každodenní život)

Obsahové, organizační a časové vymezení předmětu pro 2.stupeň

Předmět *Tělesná výchova* se vyučuje na 2. st. jako samostatný předmět s časovou dotací 2 hodiny týdně v 6.- 9. ročníku. V 7. - 9. ročníku je žákům nabízen povinně volitelný předmět *Sportovní hry* se zaměřením na sportovní hry, atletiku. Výuka probíhá ve školní tělocvičně a na školním hřišti. Dále je k dispozici školní posilovna a veřejný park v blízkosti školy. Pro volitelný předmět je možné využívat i sportovní halu.

Předmět je zaměřen na :

- zařazení pravidelné pohybové aktivity, patřící mezi důležité životní hodnoty
- koordinaci pohybu tělesné schránky v souvislosti s rozvojem základních pohybových dovedností
- začlenění pohybu jako součásti zdravého životního stylu
- uplatnění pohybových dovedností v jiných činnostech běžného života
- rozšíření všeobecných vědomostí o oblast sportu
- výchovu ke vztahům ve skupině, motivování a respektování jednotlivce i svého okolí
- vůli, psychickou odolnost při vytváření cílů a jejich realizaci

Okruhy učiva zařazené do tělesné výchovy z předmětu *Výchova ke zdraví*

- výživa a zdraví, zásady zdravého stravování
- tělesná a duševní hygiena, otužování, význam pohybu pro zdraví
- režim dne
- stres a jeho vztah ke zdraví, kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti

- seberegulace a sebeorganizace činností a chování, cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací , stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- organizujeme akce s využitím nápadů a tvořivosti žáků
- zajišťujeme vhodné pracovní podmínky (*praktické činnosti a dovednosti)*
- snažíme se vytvářet takové situace, při kterých žáci zažijí úspěch (*sportovní soutěže)*
- zohledňujeme rozdíly v možnostech a pracovním tempu jednotlivých žáků (*individuální výuka)*
- vedeme žáky ke kritickému hodnocení svých výsledků i výsledků druhých

Kompetence k řešení problému

- učíme žáky pojmenovávat problém (prostřednictvím situačních her)
- zapojujeme celý kolektiv při řešení problému
- vedeme žáky k uvážlivému rozhodování
- vedeme žáky k přípravě různých aktivit (sportovní soutěže, školní akademie…)
- zapojujeme žáky do sportovních soutěží

Kompetence komunikativní

- učíme žáky obhajovat svůj názor vhodnými argumenty, ale i vyslechnout názory
- druhých (*komunikace mezi žáky - empatie)*
- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli i ostatními
- podporujeme přátelské vztahy mezi třídami i jinými školami *(sportovní utkání , turnaje)*
- využíváme školní zpravodaj (výsledky sportovních soutěží…)

Kompetence sociální a personální

- využíváme týmové práce
- vedeme žáky ke stanovení si pravidel chování a jejich respektování
- učíme žáky vyjádřit odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy
- rozvíjíme v dětech zdravé sebevědomí
- vedeme žáky k tomu, aby se podíleli na utváření příjemné atmosféry v týmu
- vedeme žáky k toleranci (rasové, handicapovaní..)
- sociální kompetence naplňujeme ve škole v přírodě (na 1.stupni)

Kompetence občanské

- učíme žáky zodpovědnosti, samostatnosti
- využíváme hry zaměřené na stmelení kolektivu
- posilujeme vzájemnou důvěru *(kolektivní sporty)*

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k samostatnosti (příprava, používání a úklid pomůcek)
- klademe důraz na bezpečnost, hygienu, sebeobslužnost
- učíme žáky dělbu práce v kolektivu

– vhodně motivujeme žáky (prožitek z dobře vykonané práce, z výsledků …)

Kompetence digitální

1.stupeň: vedeme žáky:

- k cvičení podle návodných videí
- k bezpečnosti při natáčení vlastních výkonů…
- k vyhledávání vhodných videí ke cvičení
- k využívání chytrých hodinek a jejich funkcí (měření času, tepu, ušlé kroky, kilometry,…)
- k využívaní krokoměrů k porovnání vzdálenosti, ke zvýšení výkonu
- za využití stopek na chytrém telefonu porovnávání svých výkonů v běhu
- učíme žáky natáčet na tablety videa a následně porovnávají správnou techniku provedení (skoku, hodu, běhu…)

2.stupeň:

– vedeme žáky k využívání digitálních technologií – práce s MT a PC – aplikace zaměřené na sport, sledování sportovních aktivit (Runkeeper, Runtastic, Superlife, Sport tracker, Endomondo atd.)
– učíme žáky získávat a analyzovat údaje z aplikací
– učíme žáky používat a využívat smart pomůcky (hodinky, telefony, hrudní pásy apod.)

Vzdělávací obsah předmětu *Tělesná výchova*

1.stupeň

Očekávané výstupy žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata**
- spojuje pravidelnou každodenní pohyb.činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti *- zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost*	- význam pohybu pro zdraví - rytmické a kondiční cvičení *- význam pohybu pro zdraví*	1.-3.	
- zvládá v souladu s individ.předpoklady jednoduché pohyb.činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině: usiluje o jejich zlepšení	- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, koordinace pohybu - pohybové hry - základy gymnastiky - základy atletiky	1.-3.	
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohyb.činnostech a soutěžích	- základy sportovních her - pohybové hry - průpravné úpoly - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností	1.-3.	OSV (morální rozvoj)
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohyb.činnostech ve známých prostorách školy *- dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách*	- hygiena při TV - bezpečnost při pohybových činnostech - příprava organizmu na TV činnost *-hygiena při TV* *-bezpečnost při pohybových aktivitách*	1.-3	

-adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	- plavecký výcvik zajištěný plaveckou školu	2.-3.	
-zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	- plavecký výcvik zajištěný plaveckou školou	2.-3.	
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojení činnosti a její organizaci *- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti* *- projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám* *- zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů*	- komunikace v TV - organizace při TV - pohybové hry *-komunikace v TV* *- organizace při TV* *- pohybové hry*	1.-5.	
- podílí se na realizaci pravidel.pohyb.režimu , uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti *-chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu*	- význam pohybu pro zdraví - příprava organizmu - rozvoj různých forem rychlosti,vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - základy gymnastiky - základy atletiky *-význam pohybu pro zdraví* *-základy gymnastiky* *-základy atletiky*	4.-5.	OSV (morální rozvoj)
- zařazuje do pohyb.režimu korektivní cvičení, především souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením *-zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením*	- zdravotně zaměřené činnosti - příprava organizmu *- zdravotně zaměřené činnosti* *- příprava organizmu*	4.-5	
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka *-uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti*	- hygiena při TV - bezpečnost při pohybových činnostech - plavání, bruslení - organizace při TV *- hygiena při TV* *- plavání, bruslení* *- organizace při TV*	4.-5.	OSV (morální rozvoj)
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohyb.činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohyb.činností *-reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti*	- měření a posuzování pohybových dovedností *-základní pohybové testy*	4.-5	
- jedná v duchu fair-play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohyb.činnostech opačné pohlaví Užívá při pohyb.činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení *-dodržuje pravidla her a jedná*	- zásady jednání a chování - pohybové hry - základy sportovních her - komunikace v TV *- zásady jednání a chování* *- pohybové hry* *- základy sportovních her*	4.-5.	OSV (morální rozvoj)

v duchu fair play *-zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla* *-zvládá podle pokynů základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy*			
- zorganizuje nenáročné pohyb.činnosti a soutěže na úrovni třídy	- základy sportovních her - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - turistika a pobyt v přírodě	4.-5.	EV (vztah člověka k prostředí)
- změří základní pohyb.výkony a porovná je s předchozími výsledky	- měření a posuzování pohybových dovedností - pohybové testy - základy atletiky	4.-5.	
- orientuje se v informačním zdrojích o pohyb. aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace	- zdroje informací o pohybových činnostech	4.-5.	MuV (lidské vztahy)

2.stupeň

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	- správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu	6.-9.	OSV (sebepoznání a sebepojetí)
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program *- usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětvích včetně zdokonalování základních lokomocí*	- celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí) rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	6.-9.	
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly *- cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy* - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednost k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	- žák je schopen individuálního rozcvičení,strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	6.-9.	
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako	- drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky	6.-9.	OSV

neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší *- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem* *- vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity*	zvyšující fyzickou kondici a podporující růst sval. hmoty), reakce těla při zhoršení rozptyl. podmínek, vhodná úprava pohyb. aktivit		(psychohygiena)
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost *- uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného* *- uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu, chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti*	- seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sport. akcích konaných ve škole i mimo školu, - zásady bezpečného používání konkrétních sport. potřeb a nářadí. - První pomoc a improvizované ošetření poranění a odsun raněného	6.-9.	
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech *- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech*	pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením gymnastika Akrobacie – kotouly, stoj na rukou se záchranou, přemet stranou se záchranou, přeskoky, trampolína, Cvičení na nářadí kruhy - kotoul vpřed a vzad, houpání v sedě, rotace kolem své osy hrazda - vzpor na rukách, kotoul vpřed, přešvihem únožmo (pravou, levou), kotoul vpřed a následně vzad šplh na laně a tyči úpoly význam úpolových sportů pro sebeobranu. přetahy, přetlaky. estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmic. doprovodem základy rytmické gymnastiky. soulad pohybu s hudbou. Sportovní hry Vybíjená, košíková, minikopaná, házená, florbal, odbíjená, fotbal, hokejbal. Netradiční sportovní hry – ringo, ringet, Lyžování, bruslení, snowbording LVK v 7. ročníku, bruslení na ledové ploše na školním dvoře turistika + pobyt v přírodě vytyčení trasy podle mapy dle zdatnosti žáků, uplatňování pravidel bezpeč. silnič. provozu v roli chodce, ochrana přírody, základy orient. běhu. Atletika atletická abeceda, rychlé běhy na krátkou trať, postupné zrychlování, štafety, hody, skok daleký, skok vysoký, vytrvalostní běh 800-1500m, běh v terénu 20min, vrh koulí,	6.-9.	OSV (psychohygiena)
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- sebehodnocení v dané pohybové činnosti zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti, sami označí zjevné nedostatky a jejich	6.-9.	OSV (psychohygiena) MeV

- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků	příčiny.		(fungování a vliv médií)
- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu *- užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka*	- komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky)	6.-9.	MeV (fungování a vliv médií)
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu *- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu*	- historie olymp. her Olympismus, chování fair play, významné soutěže a sportovci (olympiáda dětí a mládeže)	6.-9.	OSV (psychohygiena)
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji *- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji*	- týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel, hry, závody, soutěže.	6.-9.	
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora *- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka*	- pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli	6.-9.	MeV (fungování a vliv médií)
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí *- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je*	- statistická zjištění - měření délky, rychlosti, výšky, práce se stopkami, pásmem, posuzování pohybových dovedností, evidence, vyhodnocování	6.-9.	MeV (fungování a vliv médií)
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže *- spolurozhoduje osvojované hry a soutěže*	- aktivní (samostatná) organizace prostoru a pohyb. činností	6.-9.	
- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- práce s tabulkou (výsledkovou listinou) doplňování příslušných dat čtení potřebných dat zjišťování potřebných dat	6.-9.	
- dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací	- tvorba jídelníčku, pitný režim, energetický denní příjem a výdej, obsah živin ve stravě	6.-9.	

návyky *- dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování*			

Vzdělávací obsah předmětu *Sportovní hry*

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	**Pohybové hry** - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením **Sportovní hry** Vybíjená, košíková, minikopaná, házená, florbal, odbíjená, fotbal, hokejbal. Zaměření na individuální činnosti jednotlivce a jejich aplikaci při hře (spolupráce dvojic, trojic) Netradiční sportovní hry – ringo, ringet, Atletika atletická abeceda, rychlé běhy na krátkou trať, postupné zrychlování, štafety, hody, skok daleký, skok vysoký, vytrvalostní běh 800-1500m, běh v terénu Posilování Základy správné techniky posilovacích cviků, posilování s váhou vlastního těla. Jednoduché posilovací stroje. Úměrné dávkování (váha, počet opakování) vzhledem k věku a vyspělosti	7.,8.,9.	
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly	- žák je schopen individuálního rozcvičení,strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	7.,8.,9.	

Člověk a svět práce *(Pracovní a technické činnosti, příprava pokrmů a volba povolání)*

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Pracovní činnosti*

Vyučovací předmět *Pracovní činnosti* je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce* a je vyučován na 1.stupni naší školy jako samostatný předmět s časovou dotací 1 hodinu týdně v každém ročníku. Hodiny se nedělí. Výuka probíhá v kmenové třídě.

Nedílnou součástí výuky jsou exkurze s přímými ukázkami lidových zvyků, tradic a řemesel, návštěvy muzeí a spolupráce s CVČ (centrum volného času).

Předmět *Pracovní činnosti* svými formami výuky a obsahem učiva využívá znalostí získaných v jiných oblastech vzdělávání i zkušeností nabytých v běžném životě. Umožňuje žákům získání dovedností v různých oborech lidské činnosti.

Vyučovací proces směřuje k tomu, aby žáci:

- *získali základní praktické dovednosti a návyky*
- *poznali vybrané materiály a jejich užitné vlastnosti, suroviny a plodiny*
- *byli seznámeni se zásadami stolování a přípravou jednoduchých pokrmů*
- *uměli používat vhodné nástroje*
- *dodržovali zásady hygieny a bezpečnosti práce*
- *získali orientaci v různých oborech lidské činnosti a vytvářeli si pozitivní vztah k práci*
- *zvládli základy organizace a plánování práce*

Do vzdělávacího předmětu *Pracovní činnosti* je zařazeno průřezové téma:

Osobnostní a sociální výchova

- **Seberegulace a sebeorganizace** (organizace vlastního času)
- **Kreativita** (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity / pružnosti nápadů, originality)
- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů)

Environmentální výchova

- **Vztah člověka k prostředí (**aktuální ekologický problém)

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Technické činnosti*

Předmět *Technické činnosti* je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce* a je na naší škole vyučován na 2.stupni jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně (tato hodina je půlená, což konkrétně znamená, že výuka probíhá 2 hodiny 1x za 14 dní pro polovinu žáků) a jako povinně volitelný předmět *Technické činnosti* v 7. ročníku taktéž s dotací 1 hodina týdně. Vyučuje se v prostorách školních dílen, kde součástí vybavení je i dílenský řád, jehož dodržování je pro každého žáka i pro učitele závazné.

Předmět *Technické činnosti* je hlavně zaměřen na:

- tvorba a čtení technické dokumentace (náčrt, technický výkres)
- seznámení s technickými materiály
- osvojení technologických postupů
- získání základních dovedností při obrábění technických materiálů

- dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce včetně osvojení znalostí první pomoci při úrazech

Metody práce v tomto předmětu jsou:

- demonstrační ukázka (základní pracovní operace)
- samostatná práce
- skupinová práce (montáže a demontáže, hledání řešení)
- využití vhodných digitálních technologií

Předmětem *Technické činnosti* prolíná průřezové téma:

Osobnostní a sociální výchova

- **Rozvoj schopností poznávání** (cvičení smyslového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování)
- **Seberegulace a sebeorganizace** (organizace vlastního času)
- **Psychohygiena** (dobrá organizace času)
- **Kreativita** (schopnosti "dotahovat" nápady do reality)
- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** (rozhodování z hlediska různých typů problémů)

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Příprava pokrmů*

Předmět *Příprava pokrmů* je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce* a je na naší škole vyučován na 2.stupni jako samostatný předmět v 7.ročníku (pro chlapce a pro dívky) s časovou dotací 1 hodina týdně (tato hodina je půlená, což konkrétně znamená, že výuka probíhá 2 hodiny 1x za 14 dní pro polovinu žáků). Vyučuje se v prostorách cvičné kuchyně, kde součástí vybavení je i řád učebny, a jeho dodržování je pro každého žáka závazné.

Předmět je hlavně zaměřen na:

- získávání základních dovedností a návyků v kuchyni
- dodržování hygienických pravidel a předpisů
- získání informací o zdravé výživě člověka

Metody práce jsou v tomto předmětu zaměřeny především na skupinovou práci.

Předmětem *Příprava pokrmů* prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- **Kreativita** (schopnosti "dotahovat" nápady do reality, tvořivost)

Mediální výchova

- **Fungování a vliv médií ve společnosti** (vliv médií na složení jídelníčku)

Obsahové, organizační a obsahové vymezení předmětu *Volba povolání*

Předmět V*olba povolání* je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce* a částečně je svým obsahem zapracován do oblasti *Člověk a společnost***.** Časová dotace **60 hodin** je

rozdělena do 7. až 9. ročníku, přičemž v devátém ročníku je vyučován jako samostatný předmět s jednou hodinou týdně. Pokud to dovolí finanční možnosti a je ve třídách vyšší počet žáků, jsou hodiny dělené. Výuka probíhá jednak v kmenových třídách, jednak v počítačové učebně.

Žáci jsou na hodinách vedeni k získaní pro život významných dovednosti potřebných ke správnému rozhodování v budoucí profesní kariéře. Hodiny jsou zaměřeny na vyhledávání informací týkajících se jejich budoucí profesní kariéry, jejich třídění a vyhodnocování. V maximální možné míře je využíván internet, katalog profesí, videotechnika, atlasy škol. Náplň hodin jim umožňuje pracovat na svém sebepoznání, zdokonalovat se v plánování, rozhodování, komunikačních dovednostech, upevňování schopnosti prezentace vlastních názorů, zvyšování kultury jejich osobního projevu. Tím naplňujeme průřezové téma:

Osobnostní a sociální výchova

- **Rozvoj schopností poznávání** (cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů)
- **Sebepoznání a sebepojetí** (já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně, moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne, moje učení; moje vztahy k druhým lidem)
- **Psychohygiena** (dobrý vztah k sobě samému)
- **Mezilidské vztahy** (chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování)
- **Komunikace** (řeč těla, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, komunikace v různých situacích - informování, přesvědčování, vyjednávání, žádost)
- **Kooperace a kompetice** (rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci)

Výchova demokratického občana

- **Občan, občanská společnost a stát** (přijímat odpovědnost za své postoje a činy)

Hodiny 9. ročníků, kde je zaměření na oblast výchovy k volbě povolání největší a časová dotace pro tuto oblast nejvyšší, jsou vedeny výchovnou poradkyní, která má možnost aktualizovat informace, seznamovat žáky s nabídkami škol, dnů otevřených dveří , burz s prezentací škol, organizovat návštěvy Úřadu práce, exkurze a jiné aktivity, které mají vztah k profesní orientaci žáků a jejich volbě budoucího povolání.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků v předmětech *Pracovní činnosti, Technické činnosti* a *Příprava pokrmů*

Kompetence k učení

- vedeme žáky k plánování a organizování činnosti, k volbě vhodných postupů (např. při práci s technickými materiály, při přípravě pokrmů – výklad, rozhovor)
- umožňujeme žákům samostatně pozorovat a experimentovat (práce na praktickém úkolu, *praktické činnosti a dovednosti*)
- vedeme žáky k sebehodnocení (diskuse)
- umožňujeme žákům praktické osvojování podle návodu (skupinová a *samostatná* práce)

- vedeme žáky k poznávání vlastností materiálů a surovin a jejich použitelnost (pozorování, porovnávání)

Kompetence k řešení problému

- učíme žáky hledat vhodná a i nová řešení při obdobných zadáních při práci s technickými materiály a přípravě pokrmů (skupinová práce, rozhovory)
- učíme žáky se nenechat odradit případným nezdarem *(pozitivní motivace)*

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke schopnosti vyjadřovat se při práci výstižně, logicky, naslouchat názorům druhých, zapojovat se do diskuse, vhodně argumentovat (obhajoba technologických postupů, *diskuze, vzájemné naslouchání si*)
- učíme žáky využívat získané dovednosti ke kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- vedeme žáky ke schopnosti obhájit své rozhodnutí (řízený rozhovor)
- předkládáme dostatek podnětů a příležitostí pro prezentaci práce žáků (př. – zhotovené pokrmy žáci nabízejí k ochutnávce svým spolužákům)
- seznamujeme žáky s přesným významem pojmů souvisejících s přípravou pokrmů, s prací s technickými materiály (výklad, diskuse)

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve skupině, podílet se společně na vytváření pravidel práce v týmu a příjemné atmosféry (ve skupině přiřazovat žákům různé role, *skupinová práce*)
- vedeme žáky k sebedůvěře a sebeúctě (sebehodnocení)
- učíme žáky oceňovat zkušenosti jiných lidí, respektovat různá hlediska, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat, vést je k ohleduplnosti na pracovišti (komunitní kruh)

Kompetence občanské

- vedeme žáky k pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy, a výhod dodržování zásad zdravého životního stylu (práce s literaturou – kuchařkami, časopisy, besedy, diskuse)
- vedeme žáky k dodržování našich tradic, zvyků, seznámení s kulturním i historickým dědictvím (referáty, *besedy, výstavy, videoprojekce*)
- učíme žáky respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí při různých činnostech člověka, chápat základní ekologické problémy, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví (rozhovor)
- umožňujeme tvořivý přístup žáka podle zadané práce (*individuální přístup)*
- vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích ohrožujících život a zdraví člověka (kurz I. pomoci, videoprojekce, beseda)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení, dodržování vymezených pravidel (dodržování předem stanovených pravidel, dílenského řádu a obecných zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, *organizace a bezpečnost práce*)
- spolu se žáky hledáme možná rizika při různých činnostech a minimalizujeme je

- předkládáme žákům srovnání hospodárnosti různých postupů, které vedou ke stejnému cíli (snaha myslet ekologicky)
- vedeme žáky ke snaze provést práci co nejlépe (důraz na pečlivost)
- učíme žáky využívat znalosti a zkušenosti získané v jiných vzdělávacích oblastech, dodržovat hygienu práce (plánování a organizace práce, *mezipředmětové souvislosti*)

Kompetence digitální:

Pracovní činnosti na 1.stupni: vedeme žáky

- k práci podle návodných videí
- k vyhledávání si informací (ilustrátoři, umělecké slohy) a různých vhodných video návodů a postupů k tvorbě např. origami)
- ke kreslení jednoduchých prostorových modelů v Malování a následně k tvorbě
- k vyhledávání informací o růstu rostlin a podle pokynů pak sází sazenice či její semena, sledují a porovnávají poznatky z internetu se skutečností
- podle video návodů provádějí jednoduché pokusy se sodou, vejcem
- zapojujeme žáky do tvorby pomocí digitálních a interaktivních technologií (digitální stavby,….)

Technické činnosti na 2.stupni:

- vedeme žáky k samostatnému ovládání běžně používaných digitálních zařízení, podněcujeme samostatná rozhodnutí o použití nejvhodnější technologie nebo aplikace k řešení problému
- využíváme ke vzájemné komunikaci a výukovým procesům digitální technologie (osobní počítač, tablet, smartphone) a aplikace (Edookit, YouTube, webové stránky výrobců materiálů a nástrojů...)
- vytváříme problémové situace, kde je žák nucen vyhledávat a kriticky třídit získané informace (porovnávání informací z různých zdrojů)
- podněcujeme žáky k tvorbě dokumentů a prezentací za použití MS Office (MS Word, aplikace Malování, AutoCAD a další)
- vedeme žáky k automatizovaným úkonům při opakovaných činnostech v rámci zjednodušení a časové efektivity práce
- dbáme na správné používání digitálních zařízení a aplikací v souvislosti s internetovou bezpečností (sdílení dat, zásady slušného chování při videokonferencích, ochrana soukromí)

Příprava pokrmů na 2.stupni:

- při výuce využíváme videa týkající se stolování a etikety u stolu
- učíme žáky vyhledávat návody a recepty na internetu
- učíme žáky fotit své výrobky a pracovat s jednoduchými programy a aplikacemi sloužícími k úpravě fotografií

Vzdělávací obsah předmětu *Pracovní činnosti* (1.stupeň)

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů *- zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů*	- jednoduché pracovní operace a postupy *- jednoduché pracovní operace a postupy*	1.- 3. *1. - 3*	
- pracuje podle slovního návodu a předlohy *- Pracuje podle slovního návodu a předlohy*	- jednoduché pracovní postupy *- jednoduché pracovní postupy*	1.- 3. *1.- 3.*	OSV (řešení problémů, rozhod.dovednosti)
- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu *- vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu*	- vlastnosti materiálu /přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie, aj./ *- vlastnosti materiálu /přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie, aj./*	1.- 3. *1.- 3.*	
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic *- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii*	- lidové zvyky, tradice a řemesla *- lidové zvyky, tradice a řemesla*	4.- 5. *4.- 5.*	
- volí vhodné pracovní pomůcky,nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu *- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu*	- jednoduché pracovní operace, postupy *- jednoduché pracovní operace, postupy*	4.- 5. *4.- 5.*	OSV (řešení problémů, rozhod.dovednosti)
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu *- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění*	- organizace práce *- organizace práce, hygiena*	4.- 5. *4.- 5.*	OSV (Seberegulace a sebeorganizace)
- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi *- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi*	- stavebnice (prostorová, plošná) *- stavebnice (prostorová, plošná)*	1.- 3. *1.- 3.*	
- provádí při práci se stavebnicemi	- sestavování modelů	4.- 5.	

jednoduchou montáž a demontáž *- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demnotáž*	*- sestavování modelů*	*4.- 5.*	
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu *- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu*	- práce s návodem, předlohou a jednoduchým náčrtem *- práce s návodem, předlohou a jednoduchým náčrtem*	4.- 5. *4.- 5.*	OSV (řešení problémů. rozhod.dovednosti)
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce,poskytne první pomoc při úrazu *- udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu, užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky*	- organizace práce *- organizace práce, hygiena*	4.- 5. *4.- 5.*	
- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování *- provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky*	- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin *- pěstování rostlin*	1.- 3. *1.- 3.*	
- pečuje o nenáročné rostliny *- pečuje o nenáročné rostliny*	- pokojové rostliny *- pokojové rostliny*	1.- 3. *1.- 3.*	
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování *- dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin*	- pozorování a pokusy, pěstování rostlin ze semen v místnosti *-pěstování rostlin*	4.- 5. *4.- 5.*	EV (vztah člověka k prostředí)
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny *- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování*	- pokojové rostliny - ošetřování, pěstování *- péče o pokojové rostliny*	4.- 5. *4.- 5.*	
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky,nástroje a náčiní *- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní*	- nástroje a náčiní *- nástroje a náčiní*	4.- 5. *4.- 5.*	
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu *- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě*	- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie *- zásady hygieny a bezpečnosti práce*	4.- 5. *4.- 5.*	
		1.- 3.	

- připraví tabuli pro jednoduché stolování *- upraví stůl pro jednoduché stolování*	- jednoduchá úprava stolu *- jednoduchá úprava stolu*	*1.- 3.*	
- chová se vhodně při stolování *- chová se vhodně při stolování*	- pravidla správného stolování *- pravidla správného stolování*	1.- 3. *1.- 3.*	
- orientuje se v základním vybavení kuchyně *- uvede základní vybavení kuchyně*	- základní vybavení kuchyně ,technika v kuchyni - historie a význam *- vybavení kuchyně*	4.- 5. *4.- 5.*	
- připraví samostatně jednoduchý pokrm *- připraví samostatně jednoduchý pokrm*	- výběr, nákup a skladování potravin *- příprava jednoduchého pokrmu*	4.- 5. *4.- 5.*	
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování *- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování*	- pravidla správného chování *- pravidla správného chování*	4.- 5. *4.- 5.*	
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch,dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni *- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni, uplatňuje zásady správné výživy*	- organizace práce *- organizace práce*	4.- 5. *4.- 5.*	

Vzdělávací obsah předmětu *Příprava pokrmů* (2.stupeň)

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče *- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče*	- kuchyně (seznámení se základním vybavením a s obsluhou základních spotřebičů	7.	
- připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy *- připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy*	- potraviny (výběr, nákup, skladování, sestavování jídelníčku) - příprava pokrmů (úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů)	7.	MuV (multikulturalita-stravovací návyky a zvyklosti ostatních národů) MeV (recepty v médiích, vliv reklamy na

			stravování)
- dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti *- dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu*	- úprava stolu a stolování (jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině)	7.	OSV (komunikace, kreativita)
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni *- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni*	- seznámení s bezpečností a hygienou provozu - udržování pořádku a čistoty - seznámení s úrazy v kuchyni a s první pomocí	7.	

Vzdělávací obsah předmětu *Technické činnosti* (2.stupeň)

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu *- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu* *- rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti* *- zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu* *- správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky* *- dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku* *- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu*	-řád školní dílny -bezpečnost práce s materiály -bezpečnost práce s nástroji, nářadím a upínacími přípravky -základy první pomoci při úrazech	8.	
- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku *- pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech*	-technické náčrty a výkresy -návody -technické informace -software pro tvorbu technických výkresů	8., 9.	
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	-organizace práce, důležité technologické postupy	8., 9.	

- organizuje svou pracovní činnost			
- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň *- získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň*	-vlastnosti materiálů a jejich použití -dřevo -kov -technologie výroby -význam techniky, zneužití -technika a tradiční řemesla	8., 9.	
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí *-řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí*	-základní pracovní operace a postupy -měření a orýsování -řezání -pilování -vrtání -dlabání -povrchové úpravy (moření, nátěry a laky)	8., 9.	

- dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu *- dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu*	-řád školní dílny -bezpečnost práce s materiály -bezpečnost práce s nástroji, nářadím a upínacími přípravky -základy první pomoci při úrazech	9.	
- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu jednoduchého programu daný model *- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model*	-schematické značky a schéma -návod a postup -aplikace na elektrotechnických a elektronických stavebnicích	9.	
- navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.	- výroba upínacích přípravků - montáž a demontáž konstrukčních prvků - rozebiratelné spoje a jejich použití		
- provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení *- ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení*	-montáž a demontáž v elektrotechnických a elektronických stavebnicích -údržba a opravy zařízení	9.	

Vzdělávací obsah volitelného předmětu *Technické činnosti* (2.stupeň)

Očekávané výstupy žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata**
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu *- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první*	- řád školní dílny - bezpečnost práce s materiály - bezpečnost práce s nástroji, nářadím a upínacími přípravky - základy první pomoci při úrazech	7.	

pomoc při úrazu *- rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti* *- zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu* *- správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky* *- dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku* *- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu*			
- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku *- pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech*	- technické náčrty a výkresy - návody - technické informace	7.	OSV (kreativita)
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost *- organizuje svou pracovní činnost*	- organizace práce, důležité technologické postupy	7.	OSV (psychohygiena-organizace práce)
- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň *- získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň*	- vlastnosti materiálů a jejich použití - dřevo - kov - plasty - technologie výroby - význam techniky, zneužití - technika a tradiční řemesla	7.	OSV (rozhodovací dovednosti)
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí *-řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí*	- základní pracovní operace a postupy - další pracovní operace, speciální postupy	7.	OSV (řešení problémů, rozhodovací dovednosti)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků v předmětu *Volba povolání*:

Kompetence k učení

- učíme žáky vyhledávat, třídit, vyhodnocovat a zpracovávat informace (samostatná práce, skupinová práce, práce s informačními zdroji, diskuse, komunitní kruh)
- motivujeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení, vést je k pochopení vztahu mezi školní prací a životem ve společnosti (test, diskuse, rozbor závěrů, komunitní kruh)

Kompetence k řešení problémů

- předkládáním otázek a úkolů vedeme žáky k zamýšlení se nad problémy, hledání řešení, využívání zkušeností, úsudků, souvislostí a rozdílů (problémové situace, práce ve skupinách, skupinové diskuse, vyvozování společných stanovisek, obhajování vlastních názorů)
- učíme žáky vnímat, rozpoznávat, chápat a řešit nejrůznější problémové situace které mohou v jejich profesním i osobním životě nastat, vedeme je k poznání, že na řešení těchto situací nemusí být sami ale že hodně bude záležet právě na nich a jejich osobních postojích (videoprojekce, dramatizace určitých problémových situací, jejich vyhodnocování, diskuse)

Kompetence komunikativní

- vyžadujeme souvislé odpovědi na otázky, samostatné formulování závěrů, prezentaci vlastních názorů a myšlenek, vhodné reakce na názory druhých (vyjadřování myšlenek, formulace a prezentace názorů, naslouchání, diskuse)
- učíme žáky využívat informační a komunikační technologie pro kvalitní komunikaci s okolním světem (individuální a skupinové práce s informačními zdroji)
- seznamujeme žáky s různými druhy textů a záznamů, obrazových materiálů, grafů, tabulek, atlasů a přehledů, učit je se v nich orientovat (řešení konkrétních úkolů za využití zmíněných materiálů)
- skupinovou výukou a zadáváním úkolů připravujeme žákům situace, kdy budou nuceni k vzájemné komunikaci a zvládnutí týmové práce (skupinové práce)
- organizováním akcí, v nichž se budou žáci setkávat s „mimoškolními“ dospělými připravujeme žáky na diskusi s neznámou autoritou (ankety, projekty)

Kompetence sociální a personální

- připravujeme žáky na práci ve skupinách, vytváření jejích pravidel, umožnit jim prožít pocit spolupráce, radosti z vlastního přínosu, vést je k rozdělování úkolů, vzájemné podpoře při jejich plnění a schopnosti vyhodnotit vykonané (skupinové práce)

Kompetence občanské

- vedeme žáky k pochopení povinnosti stát se přínosným členem společnosti (sebepoznávání, sebehodnocení, dodržování pravidel)
- vedeme žáky k pochopení vlastní zodpovědnosti za životní rozhodnutí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování dohodnutých postupů a termínů, respektování stanovených zásad, vyhodnocení výsledků vlastní práce, uvědomění si vlastních kvalit, ocenění vlastního přínosu i přínosu ostatních (dodržování stanovených pravidel, sebehodnocení)

Kompetence digitální

- - vedeme žáky k využívání informační technologie jako zdroj kvízů, k vyhledávání informací na portálech zaměřených na volbu povolání, informace žáci vyhodnotí a využijí

– učíme žáky využívat digitální technologie jako zdroj videí informujících o školách i profesích a k tomu, aby mu digitální technologie usnadnily práci, zjednodušily postupy a zkvalitnily výsledky práce

Vzdělávací obsah předmětu *Volba povolání* (2.stupeň)

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí *- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách*	- druhy povolání - charakteristiky profesí (pracovní prostředí, pracovní prostředky, pracovní úkony, kvalifikační, zdravotní a osobnostní požadavky) - rovnost příležitostí na trhu práce, - informační základna pro volbu povolání *a střední školy*	8.- 9.	
- posoudí své možnosti při rozhodování a volbě vhodného povolání a profesní přípravy *- posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života*	- sebepoznání, sebehodnocení, sebepojetí, plánování, osobní zájmy a cíle, osobní vlastnosti a schopnosti, vlivy na volbu profesní orientace	8.- 9.	OSV (sebepoznání a sebepojetí, sebeorganizace)
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání *- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání*	- využívání poradenských služeb (IPS, PPP, burzy škol, DOD) - práce s informacemi nutnými pro volbu povolání (atlasy, brožury, letáky, internet) - náplň učebních a studijních oborů - pracovní příležitosti v regionu	8.- 9.	MeV (využití mediálních sdělení pro volbu povolání)
- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh *- prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání*	- psaní profesního životopisu - nácvik přijímacího pohovoru - odpovědi na inzerát, pohovor u zaměstnavatele - způsoby hledání zaměstnání - komunikace s vrstevníky i neznámými lidmi	8.- 9.	VDO (občan, občanská společnost a stát)
- byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů *- byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci a v případě neúspěšného hledání zaměstnání*	*- zaměstnanec a pracovní právo* *-práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů*		

Další volitelné předměty:

Základy cukrářství

Obsahové, časové a organizační vymezení v předmětu *Základy cukrářství*

Předmět *Základy cukrářství* se vyučuje jako volitelný předmět v 8. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Výuka probíhá v kuchyňce vybavené potřebnými pomůckami 1x za 14 dní po 2 hodinách.

Volitelný předmět *Základy cukrářství* je zaměřený především na:

- *seznámení se základy dekorativního umění*
- *rozvoj smyslu pro harmonii barev a estetické cítění*
- *praktická příprava a pečení základních piškotových a lineckých těst*
- *příprava domácích potahových hmot*
- *seznámení se způsoby zpracování a využití čokolády v cukrářské výrobě*
- *výroba jedlých dekorací z různých cukrářských hmot*
- *výroba a zdobení jednoduchých zákusků*

Formy a metody práce v předmětu *Základy cukrářství* jsou zaměřeny především skupinovou výuku, které se prolíná se samostatnou prací s ohledem na potřeby jednotlivých žáků. Vyučující používá praktické ukázky zdobení, do výuky jsou zařazovány fotografie cukrářských výrobků a jedlého zdobení.

Jsou naplňována tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

▪ **Kreativita** (schopnosti "dotahovat" nápady do reality, tvořivost, originalita)

Mediální výchova

▪ **Fungování a vliv médií ve společnosti** (vliv médií na způsoby zdobení cukrářských výrobků)

▪ **Tvorba mediálního sdělení** (aranžování hotového výrobku a vytvoření fotografie určené k prezentaci výrobku)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků v předmětu *Základy cukrářství*:

Kompetence k učení

– vedeme žáky k plánování a organizování činnosti, k volbě vhodných postupů
– umožňujeme žákům samostatně pozorovat a experimentovat (práce na praktickém úkolu, praktické činnosti a dovednosti)
– vedeme žáky k sebehodnocení (diskuze)

– umožňujeme žákům praktické osvojování podle návodu (skupinová a samostatná práce)
– vedeme žáky k poznávání vlastností materiálů a surovin a jejich použitelnost (pozorování, porovnávání)

Kompetence k řešení problému

– učíme žáky hledat vhodná nová řešení při obdobných zadáních při přípravě cukrářských výrobků (skupinová práce, rozhovory)
– učíme žáky se nenechat odradit případným nezdarem (pozitivní motivace)

Kompetence komunikativní

– vedeme žáky ke schopnosti vyjadřovat se při práci výstižně, logicky, naslouchat názorům druhých, zapojovat se do diskuse, vhodně argumentovat (obhajoba technologických postupů, diskuze, vzájemné naslouchání si)
– učíme žáky využívat získané dovednosti ke kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
– vedeme žáky ke schopnosti obhájit své rozhodnutí (řízený rozhovor)
– předkládáme dostatek podnětů a příležitostí pro prezentaci práce žáků (př. zhotovené pokrmy žáci nabízejí k ochutnávce svým spolužákům, pořizují fotografie svých výrobků)
– seznamujeme žáky s přesným významem pojmů souvisejících s přípravou cukrářských výrobků (výklad, diskuze)

Kompetence sociální a personální

– vedeme žáky k účinné spolupráci ve skupině, podílet se společně na vytváření pravidel práce v týmu a příjemné atmosféry (ve skupině přiřazovat žákům různé role, skupinová práce)
– vedeme žáky k sebedůvěře a sebeúctě (sebehodnocení)
– učíme žáky oceňovat zkušenosti jiných lidí, respektovat různá hlediska, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat, vést je k ohleduplnosti na pracovišti

Kompetence občanské

– vedeme žáky k pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy, a výhod dodržování zásad zdravého životního stylu (práce s literaturou–kuchařkami, časopisy, diskuse)
– vedeme žáky k dodržování našich tradic, zvyků, seznámení s kulturním i historickým dědictvím (videoprojekce)
– učíme žáky respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí při různých činnostech člověka, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví (rozhovor)
– umožňujeme tvořivý přístup žáka podle zadané práce (individuální přístup)
– vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

– vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení, dodržování vymezených pravidel (dodržování předem stanovených pravidel, obecných zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, organizace a bezpečnost práce)
– spolu se žáky hledáme možná rizika při různých činnostech a minimalizujeme je
– předkládáme žákům srovnání hospodárnosti různých postupů, které vedou ke stejnému cíli (snaha myslet ekologicky)
– vedeme žáky ke snaze provést práci co nejlépe (důraz na pečlivost)

– učíme žáky využívat znalosti a zkušenosti získané v jiných vzdělávacích oblastech, dodržovat hygienu práce (plánování a organizace práce, mezipředmětové souvislosti)

Kompetence digitální

- při výuce využíváme videa s návody k vytváření dekorací
- učíme žáky vyhledávat návody a recepty na internetu
- učíme žáky fotit své výrobky a připravovat vhodné pozadí pro focení
- pracujeme s jednoduchými programy a aplikacemi sloužícími k úpravě fotografií

Vzdělávací obsah volitelného předmětu *Základy cukrářství*

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve školní kuchyni a při používání kuchyňských spotřebičů - dodržuje zásady hygieny - používá ochranné pomůcky	- hygiena a bezpečnost práce	8.	
- zná základní způsoby obarvení cukrářských hmot, piškotových těst a krémů - umí vyrobit papírový sáček na zdobení - umí připravit šablony na dekorování a na usychání cukrového zdobení - ví, jaké se používají základní modelovací pomůcky a čím je lze v případě potřeby nahradit	- základy barvení a výroba pomůcek - základní modelovací pomůcky	8.	OSV (komunikace, kreativita)
- připraví a upeče základního piškotového těsta - připraví a upeče piškotového těsta s přidáním dalších surovin (olej, kakao, ořechy) -umí ozdobit piškotové rolády, „buchty“ na plechu (používá jednoduché zdobení s cukrem, kakaem, ovocem a bylinkami, používá šablony pro dekorování)	- piškotová těsta, jejich příprava, pečení a jednoduché zdobení	8.	OSV (komunikace, kreativita)
- vyrobí domácí potahovou hmotu s použitím sušeného mléka a marshmallows	- domácí potahové hmoty	8.	OSV (komunikace, kreativita)
- připraví linecké těsto, vykrájí různé tvary a upeče - připraví jednoduché krémy na spojování upečených lineckých kousků - nazdobí cukroví s pomocí čokoládových polev, marcipánu či domácí potahové hmoty, ořechů a cukrového zdobení	- vánoční cukroví, jeho pečení a základní způsoby zdobení	8.	MeV (fotografická prezentace výrobků)
- připraví čokoládou hmotu k výrobě ozdob - s vlastnoručně vyrobeným papírovým kornoutem nakreslí jednoduché čokoládové ozdoby - je seznámen s možností a se způsoby	- práce s čokoládou	8.	OSV (komunikace, kreativita)

použití transfer folií na čokoládu			
- nabarví potahovou hmotu na požadovanou barvu - vyválí správně potahovou hmotu a vykrojí požadovaný tvar - upraví vykrojené květy s pomocí kostic a dá je správně vytvrdnout - umí vystínovat květy pomocí prachových barev a kakaa	- jednoduché květy	8.	OSV (komunikace, kreativita)
- připraví těsto na cupcakes, dá je do forem a upeče - připraví jednoduchý krém na cupcakes - dozdobí cupcakes připravenými květy z cukrářských hmot	- cupcakes	8.	MeV (recepty a způsoby zdobení v médiích)
- připraví těsto a upeče základ pro minizákusky (rolády, řezy, dortíčky apod.) - nakrájí z upečeného těsta minizákusky a dozdobí je	- jednoduché minizákusky	8.	OSV (komunikace, kreativita)
- dokáže vymodelovat růži a její listy - je seznámen se základy drátkovaných květů ke zdobení dortů	- složitější modelované květy	8.	OSV (komunikace, kreativita)
- dokáže upéct základní korpus na dort, naplní ho a potáhne cukrářskou hmotou - nazdobí dort dle své fantazie	- dorty	8.	OSV (komunikace, kreativita)

Ruční práce

Obsahové, časové a organizační vymezení v předmětu *Ruční práce*

Předmět *Ruční práce* se vyučuje jako volitelný předmět v 8. a 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Výuka probíhá v učebně určené pro ruční práce a vybavené potřebnými pomůckami 1x za 14dní po 2 hodinách. Předmět *Ruční práce* v 9. ročníku je určen přednostně pro žáky, kteří již tento předmět navštěvovali v 8. ročníku.

Volitelný předmět *Ruční práce* je zaměřený především na:

- *seznámení se základy ručních prací*
- *rozvoj smyslu pro harmonii barev, estetického cítění a kreativity*
- *praktickou výuku a zhotovování jednoduchých výrobků*

Formy a metody práce v předmětu *Ruční práce* jsou zaměřeny především na samostatnou prací a individuální přístup s ohledem na potřeby jednotlivých žáků.

Jsou naplňována tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

▪ **Kreativita** (schopnosti "dotahovat" nápady do reality, tvořivost, originalita)

▪ **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** (rozhodování z hlediska různých typů problémů)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

– vedeme žáky k plánování a organizování činnosti, k volbě vhodných postupů
– vedeme žáky k poznávání vlastností materiálů a jejich použitelnost (pozorování, porovnávání)

Kompetence k řešení problému

– učíme žáky hledat vhodná nová řešení (diskuze, rozhovory)
– učíme žáky se nenechat odradit případným nezdarem (pozitivní motivace)

Kompetence pracovní

– vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení, dodržování vymezených pravidel (dodržování předem stanovených pravidel, obecných zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, organizace a bezpečnost práce)
– spolu se žáky hledáme možná rizika při různých činnostech a minimalizujeme je
– vedeme žáky ke snaze provést práci co nejlépe (důraz na pečlivost)

Kompetence digitální

- při výuce využíváme videa týkající se módních stylů a oblékání a instruktážní videa (např. šití ručních stehů, základů pletení a háčkování aj.)
- učíme žáky vyhledávat informace týkající se výuky (např. dějin oblékání)

- učíme žáky fotit své výrobky a pracovat s jednoduchými programy a aplikacemi sloužícími k úpravě fotografií

Vzdělávací obsah volitelného předmětu *Ruční práce*

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a při používání pomůcek pro ruční práce	- BOZP, seznámení se s předmětem - teorie (historie odívání, oděvní materiály, drobná příprava)	8.,9.	
- zvládne přišít jednotlivé druhy knoflíků a spínátek	- nácvik přišívání knoflíků, háčku a očka, spínátek, výroba nitěného poutka	8.	OSV (řešení problémů)
- zvládá základní ruční stehy	- praktická výuka ručních stehů (spojovacích a vyšívacích) - ruční zhotovení jehelníčku nebo jiného výrobku dle volby žáka	8.	OSV (kreativita)
- zvládá základní vzory pro ruční pletení	- základy pletení - výuka základních vzorů ručního pletení	8.	OSV (řešení problémů)
- dokáže připravit šicí stroj k práci	- teorie - šicí stroj (bezpečnost práce na šicím stroji, druhy šicích strojů a jejich využití) - nácvik navlékání šicího stroje - seznámení se se základními stehy pro strojové šití	8.	OSV (řešení problémů)
- zvládá rovný a obnitkovací steh a dokáže ho použít v praxi	- praktická výuka strojového šití	8., 9.	OSV (řešení problémů)
- zvládne si připravit, nastříhat a zhotovit jednoduchý výrobek	- seznámení se s jednoduchým střihem - příprava na šití výrobku dle vlastní volby žáka, šití výrobku	8., 9.	OSV (kreativita)
- zvládne jednoduché vzory háčkování a umí je použít v praxi	- seznámení se se základy háčkování - nácvik jednoduchých vzorů háčkování	9.	OSV (řešení problémů)
- zvládá zhotovit jednoduchý výrobek na základě znalosti základních vzorů háčkování	- příprava na háčkování výrobku dle vlastní volby žáka, háčkování výrobku	9.	OSV (kreativita)

-zvládá připravit jednoduchý pokrm	- příprava receptu a základních surovin - praktická příprava pokrmu	8., 9.	OSV (řešení problémů)
-zvládá připravit jednoduchý dezert	- příprava receptu a základních surovin - praktická příprava dezertu	8., 9.	OSV (kreativita)

Psaní všemi deseti

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Psaní všemi deseti (psaní na počítači hmatovou metodou) se vyučuje jako volitelný předmět v 7. a 8. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně po dobu dvou let. Výuka probíhá v počítačové učebně a na domácím počítači.

V předešlých letech probíhala výuka v 8.a 9. ročníku a předmět se jmenoval Základy administrativy.

Cílem výuky je naučit žáky rychlému a přesnému ovládání klávesnice PC desetiprstovou hmatovou metodou.

Obsahem vyučovacího předmětu je výuka psaní na počítačové klávesnici desetiprstovou hmatovou metodou za využití programu **Mount blue**.
Výuka je individualizovaná, jeho metodika je zpracována tak, aby byla v souladu se současnými pedagogickými trendy. Akceptuje potřebu drilu, ale nedemotivuje neúspěchem ze soutěžní prohry. Každý žák může zažívat pocit úspěšného zvládnutí jednotlivých fází psaní, a není vystaven bezprostřednímu srovnání s úspěšnějšími nebo nadanějšími spolužáky.

Je naplňováno toto průřezové téma:

Osobnostní a sociální výchova

– seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, rozvoj jemné motoriky, řešení problémů a rozhodovacích dovedností, tvorba referátů, elektronická komunikace

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- žák pracuje podle svých schopností, sám si určuje tempo a rozhoduje jakých výsledků chce dosáhnout, posoudí pokrok, hodnotí výsledky svého učení, je motivován k zodpovědné domácí přípravě, je veden k využití získaných dovedností v běžném životě

Kompetence komunikativní

- žák se snaží využívat získané dovednosti pro zkvalitnění a urychlení elektronické komunikace

Kompetence pracovní

- žák dodržuje ergonomická, hygienická a bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou, důraz je kladen na zodpovědný přístup, bezchybnost, přesnost, sebehodnocení
-žák si uvědomuje přínos získané dovednosti pro další studium i možnost uplatnění na trhu práce

Kompetence k řešení problémů

- žák sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů, rozhoduje se, překonává vlastní pohodlnost, je veden k trpělivosti, sebekritice, zodpovědnosti a samostatnému řešení zadaných úloh

Kompetence digitální

- Umožňujeme žákům zkvalitnit a upevnit pracovní schopnosti na PC/notebooku (přihlášení, ovládání PC/notebooku, práce s programy).
- Důkladně žáky seznámíme s využitím a prací na počítačové klávesnici (zapojení a využití všech prstů při psaní textů).
- Vedeme žáky k využívání nabytých schopností v praxi (vyhledávání na internetu, psaní mailů a zpráv, psaní odborných prací atd.)

Vzdělávací obsah volitelného předmětu *Psaní všemi deseti*

Očekávané výstupy žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata**
- pracuje podle ergonomických zásad, chrání si své zdraví při práci na počítači, - zvládá základy psaní na klávesnici desetiprstovou hmatovou metodou a rozloží tak námahu při psaní na všechny prsty -orientuje se na klávesnici bez přímého očního kontaktu - umí posoudit dosaženou rychlost a přesnost v psaní pomocí výpočtu čistých úhozů za minutu a výpočtu procenta chyb	- ergonomické zásady a ochrana zdraví při práci na počítači -klávesnice počítače -desetiprstová hmatová metoda a její význam - psaní desetiprstovou metodou ve výukovém programu Mount Blu - psaní podle předlohy - psaní podle diktátu -orientace v údajích o rychlosti a přesnosti psaní (počet úhozů, chyb, čistých úhozů za minutu, procenta chyb) -přenos domácích cvičení elektronickou cestou	7.-8. 9.	OSV (seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, řešení problémů a rozhodovací dovednosti)

Kovářství a zámečnictví

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Kovářství a zámečnictví*

Vyučovací předmět *Kovářství a zámečnictví* se vyučuje jako volitelný předmět v 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně s realizací 2 hodiny 1x za 14 dnů. Výuka probíhá v kovárně, která je součástí školních dílen.

Volitelný předmět *Kovářství a zámečnictví* je zaměřený především na:

- *rozvoj řemeslné zručnosti*
- *poznání vybraných materiálů a jejich užitných vlastností*
- *získání znalostí z oblasti technologie výroby a zpracování kovů*
- *schopnosti používat vhodné nástroje a pomůcky*
- *tvorbu užitných i uměleckých výrobků z kovu*
- *posilování uměleckého a estetického cítění*
- *dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce*
- *získání orientace v tradičních oborech lidské činnosti a tvorbu pozitivního vztahu k práci*
- *zvládání základů organizace a plánování práce*

Formy a metody práce v předmětu *Kovářství a zámečnictví* jsou zaměřeny na kombinaci individuální i skupinové výuky podle potřeby jednotlivých žáků. Vyučující používá praktické demonstrace jednotlivých postupů s následnou přímou kontrolou a zpětnou vazbou žákům. Součástí výuky je i exkurze do provozu profesionální kovárny a zámečnictví.

V předmětu *Kovářství a zámečnictví* jsou zařazena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- **Rozvoj schopností poznávání** (cvičení smyslového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování)
- **Seberegulace a sebeorganizace** (organizace vlastního času)
- **Psychohygiena** (dobrá organizace času)
- **Kreativita** (schopnosti "dotahovat" nápady do reality)
- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** (rozhodování z hlediska různých typů problémů)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků v předmětu *Kovářství a zámečnictví:*

Kompetence k učení

- vedeme žáky k plánování a organizování činnosti, k volbě vhodných postupů (*při práci s kovy*)
- umožňujeme žákům samostatně pozorovat a experimentovat (*práce na praktickém úkolu*, *praktické činnosti a dovednosti*)
- vedeme žáky k sebehodnocení (*diskuse*)
- umožňujeme žákům praktické osvojování podle návodu (*skupinová* a *samostatná práce*)

- vedeme žáky k poznávání vlastností materiálů a surovin a jejich použitelnosti (*pozorování, porovnávání*)

Kompetence k řešení problému

- vedeme žáky k samostatnému řešení běžných pracovních problémů
- učíme porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získávat informace potřebné k řešení problému
- předkládáme způsoby řešení, zdůvodnění, vyhodnocení a ověření správnosti zvoleného postupu a dosažených výsledků
- učíme uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení a myšlenkové operace

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke schopnosti vyjadřovat se při práci výstižně, logicky, naslouchat názorům druhých, zapojovat se do diskuse, vhodně argumentovat (*obhajoba technologických postupů, diskuze, vzájemné naslouchání si*)
- učíme žáky využívat získané dovednosti ke kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- vedeme žáky ke schopnosti obhájit své rozhodnutí (*řízený rozhovor*)
- předkládáme dostatek podnětů a příležitostí pro prezentaci práce žáků
- seznamujeme žáky s přesným významem pojmů souvisejících s prací s technickými materiály

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve skupině, podílet se společně na vytváření pravidel práce v týmu a příjemné atmosféry (*ve skupině přiřazovat žákům různé role, skupinová práce*)
- vedeme žáky k sebedůvěře a sebeúctě (*sebehodnocení*)
- učíme žáky oceňovat zkušenosti jiných lidí, respektovat různá hlediska, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat, vést je k ohleduplnosti na pracovišti

Kompetence občanské

- vedeme žáky k pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- vedeme žáky k dodržování našich tradic, zvyků, seznámení s kulturním i historickým dědictvím (*exkurze, výstavy, videoprojekce*)
- učíme žáky respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí při různých činnostech člověka, chápat základní ekologické problémy, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví (*rozhovor*)
- umožňujeme tvořivý přístup žáka podle zadané práce (*individuální přístup)*
- vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích ohrožujících život a zdraví člověka (*první pomoc, videoprojekce*)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení, dodržování vymezených pravidel (*dodržování předem stanovených pravidel, dílenského řádu a obecných zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, organizace a bezpečnost práce, protipožární ochrana*)
- spolu se žáky hledáme možná rizika při různých činnostech a minimalizujeme je

- předkládáme žákům srovnání hospodárnosti různých postupů, které vedou ke stejnému cíli (*snaha myslet ekonomicky i ekologicky*)
- vedeme žáky ke snaze provést práci co nejlépe (*důraz na pečlivost*)
- učíme žáky využívat znalosti a zkušenosti získané v jiných vzdělávacích oblastech, dodržovat hygienu práce (*plánování a organizace práce*, *mezipředmětové souvislosti*)

Kompetence digitální

- vedeme žáky k samostatnému ovládání běžně používaných digitálních zařízení, podněcujeme samostatná rozhodnutí o použití nejvhodnější technologie nebo aplikace k řešení problému
- využíváme ke vzájemné komunikaci a výukovým procesům digitální technologie (*osobní počítač, tablet, smartphone*) a aplikace (*Edookit, YouTube, webové stránky výrobců materiálů a nástrojů*...)
- vytváříme problémové situace, kde je žák nucen vyhledávat a kriticky třídit získané informace (*porovnávání informací z různých zdrojů*)
- vedeme žáky k automatizovaným úkonům při opakovaných činnostech v rámci zjednodušení a časové efektivity práce
- dbáme na správné používání digitálních zařízení a aplikací v souvislosti s internetovou bezpečností (*sdílení dat, ochrana soukromí*)

Vzdělávací obsah volitelného předmětu *Kovářství a zámečnictví* (2.stupeň)

Očekávané výstupy žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata**
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti, protipožární ochrany a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	- řád školní dílny a kovárny - bezpečnost práce s materiály - bezpečnost práce s nástroji, nářadím a upínacími přípravky - bezpečnost práce s výhní a žhavým materiálem - protipožární ochrana - základy první pomoci při úrazech	9.	
- připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	- náčrt výrobku - tabulky - technické informace	9.	OSV (kreativita)
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	- organizace práce - důležité technologické postupy	9.	OSV (psychohygiena-organizace práce)
- seznámí se z problematikou používání kovů, rozlišuje běžně používané kovové materiály, dokáže vyjmenovat a popsat tepelné úpravy oceli	- vlastnosti materiálů a jejich použití - kovy obecně - ocel a její druhy - ostatní neželezné kovy - výroba oceli - tepelné zpracování oceli - tradiční a průmyslové zpracování oceli	9.	OSV (rozhodovací dovednosti)
- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	- základní pracovní operace a postupy I. Kovářství - výběr a dělení materiálu - práce s výhní - kladivo a kovadlina	9.	OSV (řešení problémů, rozhodovací dovednosti)

	- pomůcky a nástroje - ohřev materiálu - prodlužování a pěchování - ohýbání - osazování a sekání - probíjení - zkrucování - zápustkové kování - tavné svařování - kovářské svařování II. Zámečnictví - měření a orýsování - řezání, pilování, broušení - stříhání - vrtání, soustružení - lisování		
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	- výroba kovaných ozdobných prvků - špička - lístek - ozdobná hlava (hřebík, nýt) - voluta - souborný výrobek (kleště, svícen) - výroba obráběných prvků - kruhy s otvorem nebo dírou - ozdobné listy - upravovaný profilový materiál	9.	OSV (řešení problémů, rozhodovací dovednosti, kreativita)

Elektrotechnika

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Elektrotechnika se vyučuje jako volitelný předmět v 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně po dobu jednoho roku. Výuka probíhá v učebně chemie a fyziky s elektro stavebnicí BOFFIN.

Obsah volně navazuje na část učiva fyziky v předcházejících ročnících.

Cílem výuky je prohloubit a rozšířit znalosti elektrotechniky získané ze základních osnov fyziky na základní škole a připravit žáka na další studium slaboproudé elektrotechniky na střední škole, případně otevřít dveře do jiné volnočasové zájmové aktivity.

Obsah vyučovacího předmětu je zaměřen na praktická zapojení elektrických obvodů a pochopení jejich principů. Rozšiřuje vědomosti o polovodičové součástky.
Výuka může být individualizovaná, každý pracuje samostatně, ale může být také týmovou prací.

Je naplňováno toto průřezové téma:

Osobnostní a sociální výchova

- seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k tomu, aby vybírali a využívali pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, aby plánovali, organizovali a řídili vlastní učení, projevovali ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- Vedeme žáky k samostatnému pozorování a experimentování, aby získané výsledky porovnávali, kriticky posuzovali a vyvozovali z nich závěry pro využití v budoucnosti
- Učíme žáky poznávat smysl a cíl učení, pozitivní vztah k učení, posouzení vlastního pokroku a určení překážky či problémy bránící učení, plánovat si, jakým způsobem by mohli své učení zdokonalit, kriticky zhodnotit výsledky svého učení a diskutovat o nich

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu, naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, aby chápali potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňovali zkušenosti druhých lidí, respektovali různá hlediska a čerpali poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence pracovní

- Učíme žáky používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- Spolu se žáky hledáme využití znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost a činit podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problému, využívání získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení, nenechat se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat konečné řešení problému
- Předkládáme žákům problematické úkoly, kdy volí vhodné způsoby řešení; užívají při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy a ověřují prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence digitální

- Učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít a chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- vedeme žáky k tomu, aby předcházeli situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky

Vzdělávací obsah volitelného předmětu *Elektrotechnika*

Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
-zapojí jednoduchý obvod a dokáže na něm změřit napětí a proud. -vypočítá odpor dvou různě zapojených rezistorů a výpočet si ověří měřením. -vysvětlí na jednoduchém zapojení funkci kondenzátoru	• Jednoduchý el. Obvod • Měření proudu a napětí • Složený el. Obvod • Kirchhoffovy zákony v praxi • Lineární elektronické součástky o Elektrický odpor ▪ Měření, výpočet z Ohmova zákona ▪ Řazení odporů o Kondenzátor	9.	OSV (seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, řešení problémů a rozhodovací dovednosti)

-vysvětlí na jednoduchém zapojení funkci cívky. -navrhne zapojení svítivé diody a vysvětlí její vlastnosti vzhledem ke směru proudu. -dokáže správně zapojit, podle jednoduchého schématu, obvod s tranzistorem a popíše jeho funkci v obvodu. -vysvětlí základní funkci relé, transformátoru a reproduktoru. -rozliší analogový a digitální signál. -zapojí bezchybně složitější obvody dle schéma zapojení. -dokáže najít chybu v zapojení.	▪ Charakteristická veličina a jednotka ▪ Funkce v zapojeních ▪ Řazení kondenzátorů o Cívka ▪ Charakteristická veličina a jednotka ▪ Funkce v zapojeních • Nelineární součástky o Polovodičová dioda ▪ Přechod PN ▪ Praktická zapojení ▪ Světlo emitující diody o Bipolární tranzistor ▪ Přechod PNP, NPN ▪ Praktická zapojení tranzistorů • Relé • Transformátor • Reproduktor • Integrované obvody • Analogové součástky v digitálních technologiích o Logická hradla AND, NAND, OR o Digitální displej, zobrazování • AM FM modulace rádiový přenos. Poznámky: sešit, hodnocení teoretických znalostí i praktických dovedností.		

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ ŠKOLY

6.1. Hodnocení žáků ve škole

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím níž získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje. Hodnocení žáka vychází ze stanovení jasných cílů a konkrétních kritérií, které žák zná dopředu, a jimiž lze žákovu činnost a její výsledky poměřovat a na jejichž základě může i sám žák hodnotit svou práci. Nedílnou součástí hodnocení je i konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil.

Hodnocení nesmí být zaměřeno na srovnávání žáka s jeho spolužáky, mělo by se soustředit i na individuální pokrok každého žáka, respektive na hodnocení naplnění předem stanovených požadavků.

Učitelé naší školy používají zatím hodnocení pomocí klasifikace (viz. odstavec 6.3.), které ale doplňují slovním hodnocením (většinou ústním), protože tak dokážou lépe vystihnout individuální pokrok každého žáka a poskytnout celistvější informace o silných a slabých stránkách jeho výkonu. Právě z těchto důvodů je jedním z hlavních cílů pedagogické práce postupné nahrazení hodnocení pomocí klasifikace hodnocením slovním. Je to ale proces pozvolný a dlouhodobý, nedá se uspěchat a v současné době naráží na spoustu nedořešených problémů, jako jsou například přihlášky na střední školu, které požadují známky, tudíž by se písemné slovní hodnocení muselo stejně přepisovat do známky apod.

Dobrým nástrojem pro hodnocení práce žáků je žákovské portfolio, které využívají někteří učitelé naší školy. Jedná se o shromažďování materiálů různého druhu tak, aby dokumentovaly stav vědomostí a dovedností žáka. Portfolio má jinou vypovídající hodnotu než známka (zachycuje vývoj žáka, dává možnost srovnání jeho vlastního pokroku). Materiály mají různou podobu. Nejsou to ale jen písemné práce, to by mohlo být pro žáka demotivující. Žák si zakládá různé práce, výrobky, projekty, diplomy z různých školních akcí a olympiád, ale i osobní záznamy o úspěších v mimoškolní činnosti.

Učitelé naší školy si vytvořili z obecně platných kritérií stanovených pro školu (6.3) a ze základních pravidel pro hodnocení žáků (6.2) kritéria hodnocení platná v jednotlivých vyučovacích předmětech, kde se domluvili jak často hodnotí, co hodnotí a jakým způsobem hodnotí. Žáci jsou s těmito kritérii seznámeni.

Podrobná pravidla pro hodnocení žáků naší školy jsou zpracovány ve školním řádu školy, podle § 30 ods.(2) školského zákona. Školní řád je zveřejněn na webových stránkách školy.

6.2. Základní pravidla pro hodnocení žáků

- učitel klasifikuje jen probrané a procvičené učivo (žáci mají možnost a dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva)
- známka z vyučovacího předmětu nezahrnuje hodnocení žákova chování
- při klasifikaci používá učitel pět klasifikačních stupňů (viz. kap.6.3)
- při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáků a k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici
- podklady pro klasifikaci učitel získává:
    - soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
    - písemnými pracemi,
    - praktickými pracemi,
    - didaktickými testy,
    - prací ve skupině,
    - projektovým vyučováním apod.
- písemnou práci z učiva za delší období (čtvrtletní práce, tematické písemné práce) mohou žáci psát v jednom dni pouze jednu – takové práce oznámí vyučující žákům předem, aby žáci měli dostatek času se na ně připravit, a ostatní vyučující informuje zápisem termínu do třídní knihy
- při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi
- učitel promítá do klasifikace a hodnocení nejen vědomosti, ale i dovednosti, postup, práci s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka a přihlíží se i k systematičnosti v práci žáka

6.3. Kritéria hodnocení žáků

a) v předmětech s převahou naukového zaměření :

Stupeň 1 (výborný)

Žák samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí logicky správně. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuze. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Plně respektuje demokratické principy, uvědoměle a aktivně pracuje v týmu, jeho působení je velmi přínosné. Je téměř vždy schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků je zpravidla bez podstatných nedostatků. Zapojuje se do diskuze. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí.

Respektuje demokratické principy, v podstatě uvědoměle a aktivně pracuje pro tým, jeho působení je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák se v uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí, s většími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. Částečně se zapojuje do diskuze. Je schopen studovat podle návodu učitele. Občas nerespektuje demokratické principy, v týmu pracuje ne příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 4 (dostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených poznatků a dovedností vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, chybně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuze. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Demokratické principy respektuje jen občas, práce v týmu se pouze účastní. Jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

Stupeň 5 (nedostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Žák si požadované poznatky neosvojil, nesmyslně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Neprojevuje samostatnost v myšlení. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti, i výstižnosti, nezapojuje se do diskuze. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Vůbec nerespektuje demokratické principy, nepracuje pro tým. Svou činností narušuje spolupráci, jeho působení není pro tým přínosné. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

b) ve vyučovacích předmětech s převahou pracovního a výchovného zaměření:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Aktivně se zajímá o umění a estetiku. Jeho tělesná zdatnost má vysokou úroveň.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě. Má zájem o umění a estetiku. Je tělesně zdatný.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

6.4. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žák se speciálními vzdělávacími potřebami je hodnocen s ohledem na své možnosti a schopnosti, je posuzován jeho individuální pokrok.

Při hodnocení žáků se SVP, kterým jsou poskytována podpůrná opatření druhého až pátého stupně, vychází vyučující z doporučení a závěrů ŠPZ a hodnocení je vždy individuální. Žáci, kteří mají vypracován IVP na základě doporučení ŠPZ, jsou vzděláváni i hodnoceni na základě plnění IVP.

PŘÍLOHA

ke Školskému vzdělávacímu programu
ZŠ Hustopeče, Komenského 2

NEPOVINNÝ PŘEDMĚT NÁBOŽENSTVÍ

Nepovinný předmět NÁBOŽENSTVÍ

Charakteristika předmětu

Organizační vymezení:

1. Nepovinný předmět s dotací 1 hodiny týdně
2. Je určen všem žákům 1. až 9. tříd základní školy. Žákům poskytuje základní vhled do křesťanské nauky, tradice a křesťanských životních postojů a hodnot. Nabízí možnost seznámit se s odpověďmi katolické církve na jejich otázky o Bohu, člověku a o světě a dává jim prostor pro jejich vlastní hledání hodnot a postojů.
3. Předmět se vyučuje ve škole, převážně v učebně, a to buď po jednotlivých ročnících, nebo ve skupinách, kde je sdruženo více ročníků. To závisí na momentálním zájmu rodičů a dětí o výuku tohoto předmětu
4. Součástí výuky mohou být exkurze (např. prohlídka kostela, křesťanských zařízení, návštěva bohoslužeb o významných svátcích); dále se žáci mohou účastnit charitativních nebo osvětových křesťanských projektů (např. Tříkrálová sbírka, živý Betlém, koncerty solidarity, spolupráce na projektech Papežského misijního díla dětí, aktivit děkanství hustopečského např. Děckanáda atd.). Starší žáci se dle aktuálního zájmu mohou podílet na přípravě celoškolních projektů, které souvisejí s křesťanskými tradicemi.

Obsah výuky:

Učivo je zpracováno do osnov na základě dosud platného dokumentu České biskupské konference z roku 2004 „Osnovy k výuce náboženské výchovy římskokatolické církve v 1. až 9. ročníku základní školy pro nepovinný předmět náboženství v základních školách“. Každý ročník má své téma, učivo je členěno do tematických celků, které mají v každém ročníku stejnou strukturu. Učivo se v nich cyklicky opakuje a je prohlubováno v závislosti na schopnostech dětí.

Obsah učiva lze popsat níže uvedenými naukovými celky:

1. Bible

   Kniha knih – fakta o Bibli; Svědectví o Božím jednání s člověkem, dobro a zlo; Bible jako Boží slovo, biblická kultura; Bible a kultura křesťanských národů.

2. Ježíš Kristus a církev

   Život a působení Ježíše Krista; Ježíš Kristus – zakladatel církve, identita církve; Vyznání víry; Historie církve; Misijní působení církve.

3. Křesťanství a život člověka

   Lidský život jako dar, osobní identita člověka; Vztahy mezi člověkem a Bohem; Mezilidské vztahy včetně pohledu křesťanské mravouky; Vztahy mezi křesťanskými církvemi; Vztah křesťanů k lidem jiných náboženství a kultur; Víra, naděje a láska v životě křesťana; Doprovázení lidského života svátostmi a svátostinami v jeho

klíčových okamžicích; Slavení křesťanských svátků; Křesťanská angažovanost pro spravedlnost; Vztah křesťanů k životnímu prostředí.

Od 4. ročníku lze témata doplnit informacemi o vlivu křesťanství na utváření místa, kde žijeme:

Stopy křesťanství v naší obci a regionu (stavby, kulturní památky, sochy, kapličky, Boží muka apod.).
Slavné křesťanské osobnosti regionu a aktuální angažovanost křesťanů pro společnost (např. Charita apod.).

Všemi tematickými celky prolíná výchova v duchu křesťanské etiky, rozvíjení duchovního rozměru osobnosti žáka, porozumění křesťanským symbolům, svátkům a tradicím.

Výchovné a vzdělávací strategie využívané v předmětu Náboženství

I. Strategie směřující ke kompetenci k učení

- zařazujeme do výuky problémové vyučování
- na začátku vyučovací jednotky vždy společně s žáky vyvodíme cíl, na konci vyučovací jednotky společně zhodnotíme jeho dosažení
- využíváme sebekontrolu a sebehodnocení žáků
- zadáváme žákům samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků
- umožňujeme žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady a náměty

II. Strategie směřující ke kompetenci k řešení problémů

- vytváříme pro žáky praktické problémové úlohy a situace, při nichž je nutné řešit praktické problémy
- nabízíme žákům k řešení úkoly, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů i využití praktických dovedností z různých oblastí lidské činnosti, a tudíž i více přístupů k vyřešení
- žákům není bráněno při vlastní volbě pořadí vypracování úkolů
- ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají

III. Strategie směřující ke kompetenci komunikativní

- Klademe důraz na týmovou práci a kooperativní vyučování
- Umožňujeme žákům prezentovat vlastní názory v komunitním kruhu
- Využíváme metody obsahující prvky prezentace výsledků
- Vytváříme dostatečný prostoru pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování, v komunitních kruzích
- Žáci mají možnost samostatné ústní i písemné prezentace (samostatná práce, projekty, referáty, řízené diskuse, komunitní kruh)
- Zařazujeme využívání informačních technologií pro získávání informací i tvorbu výstupů (časopis, webová stránka, prezentace, ...)
- Uplatňujeme ve výuce brainstorming, hraní rolí
- Využíváme prožitkové vyučování
- Zařazujeme činnosti umožňující komunikaci s různými věkovými skupinami žáků i s

dospělou populací (spolupráce a společné akce starší - mladší, akce pro rodiče a veřejnost)

IV. Strategie směřující ke kompetenci sociální a personální

- Na tvorbě pravidel ve třídách se podílejí sami žáci
- Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli
- Volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňující vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu
- Od prvního ročníku zařazujeme do výuky práci v týmu, zdůrazňujeme pravidla kvalitní spolupráce a nutnost vzájemné pomoci
- Vyžadujeme od žáků (zpočátku s pomocí učitelů, později samostatně) rozdělení rolí ve skupině, vytvoření pravidel pro práci v týmu, převzetí zodpovědnosti za splnění úkolu (dvojice, skupiny, třída, škola)
- Využíváme komunitního kruhu, řízené diskuse, prezentace názorů žáků
- Žákům je poskytována možnost, dle svého uvážení projevit své pocity a nálady
- Výuku orientujeme na konkrétní příklady z každodenního života (simulace, hraní rolí) - využíváno je prožitkové vyučování
- Ve výuce jsou využívány hry
- V rámci spolupráce s různými věkovými skupinami organizujeme společné akce starší žáci - mladší žáci, akce pro rodiče a veřejnost

V. Strategie směřující ke kompetenci občanské

- K prezentaci vlastních názorů žáků využíváme komunitní kruh
- Ve výuce je používána metoda hraní rolí pro přiblížení různých životních situací a jejich řešení, využíváme prožitkové vyučování
- Zadáváme žákům konkrétní příklady z každodenního běžného života
- Na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí
- Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům

VI. Strategie směřující ke kompetenci pracovní

- Umožňujeme žákům samostatné organizování akcí mimo vyučování, přípravě akcí pro mladší spolužáky i pro rodiče
- Umožňujeme žákům podílet se na tvorbě pomůcek do výuky, prezentovat výsledky vlastní práce žákům mladších ročníků (spolupráce mladších žáků se staršími)
- Zapojujeme žáky do přípravy školních projektů
- Žádnou prací žáky netrestáme

1. třída - Jsem s tebou

Vazba na klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Žák poznává symboliku chleba a křížové cesty, dotýká se lidského utrpení a dostává základní vhled nutný pro chápání symbolů při slavení liturgie.
- Žák se seznámí se zeměpisnými reáliemi biblických příběhů a základními událostmi Ježíšova života, podle kterých se naučí hodnotit svůj život a aplikovat vzory.

Kompetence k řešení problémů

- Žák rozumí tomu, že se křesťané modlí za sebe navzájem, zvláště prožívají-li nějaké problémy.

Kompetence komunikativní

- Žák prožívá radost z obdarování a porozumí slavení, uvědomí si hodnotu rodiny a vděčnosti z daru.

Kompetence sociální a personální

- Žák na základě zkušenosti s vlastními schopnostmi a hranicemi rozvíjí pozitivní postoj k sobě samému a k životu. Zažívá, že k životu potřebuje druhé lidi.
- Žák si uvědomuje základní zásady chování a zodpovědnost v rodině a v dětském kolektivu.

Kompetence občanské

- Žák objevuje, že může sám přinést svůj příspěvek ke zdařilému lidskému soužití.
- Žák je úměrně svému věku obeznámen s křesťanským způsobem jednání a cvičí se v něm.

1.1 Bůh nám dává život

Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:

OSV – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
OSV – zdravé a vyrovnané sebepojetí, moje vztahy k druhým lidem
OSV – rozvoj základních rysů kreativity

1.1.0 Každý jsme jiný, a to je dobře

Očekávaný výstup:

Žák jmenuje projevy starosti Boha o člověka.
Žák definuje vlastní jedinečnost, jedinečnost druhého a učí se ji respektovat.

Vzdělávací obsah:

Položit základ vztahům ve skupině
Jméno a jedinečnost každého člověka

1.1.1 Umíš se dobře dívat?

Očekávaný výstup:

Žák umí pojmenovat věci ve svém okolí a jejich význam pro svůj život. Základy porozumění symbolům.
Žák si má procvičit základy soustředění a zúčastnit se aktivně děkovné modlitby.

Vzdělávací obsah:

Položit základy soustředění a vnímat ne-obyčejně obyčejné věci
Děkovná modlitba vlastními slovy

1.1.2 Umíš dobře naslouchat?

Očekávaný výstup:

Žák interpretuje zvuky kolem sebe a vnímá jejich prostřednictvím své okolí.
Žák si má procvičit základy soustředění a objevit naslouchání ticha.

Vzdělávací obsah:

Učit se ztišení a naslouchání Biblický příběh o starostlivosti dobrého pastýře (J 10,1–18)
1.1.3 Koho mám nejvíc rád?
Očekávaný výstup:
Žák jednoduše definuje pozitivní vztah k věci, kterou má rád, a vysvětlí projevy důvěry a lásky. Žák definuje své místo v rodině a modlitbu za rodiče.
Vzdělávací obsah:
Žijeme v rodině Bůh říká lidem: Mám vás rád Děkovná modlitba za rodiče
1.1.4 Moje ruce umějí pomáhat
Očekávaný výstup:
Žák popíše, co kladného i záporného umí svou rukou vyjádřit. Žák navrhne způsoby, jak může druhým pomáhat, a vysvětlí větu: Bůh mě má rád a já mám rád... Žák se má zúčastnit modlitby, ve které prosí o pomoc pro své kamarády.
Vzdělávací obsah:
J 3,16
Pomoc přijímat a pomoc poskytovat Prosebná modlitba za kamarády
1.1.5 Slavíme
Očekávaný výstup:
Žák popíše atmosféru oslavy jako přátelského setkání u společného stolu, se společným jídlem a s dárky, aplikuje závěry na oslavu svých narozenin. Žák vysvětlí vlastními slovy symboliku společného stolu - jako znamení společenství a dárků - znamenajících radost pro dávajícího i pro obdarovaného.
Vzdělávací obsah:
Slavení a oslava jako prostor setkávání a obdarovávání Dar jako znamení lásky Narozeniny a děkovná modlitba za dar života
1.1.6 Modlitba
Očekávaný výstup:
Žák pojmenovává ve svém okolí znamení křesťanského světa a vysvětlí znamení kříže.
Vzdělávací obsah:
Lidé zakoušejí Boží podporu, vyprávějí o ní a odpovídají na ni znameními a slovy Znamení křesťanského světa Znamení kříže
1.1.7 Modlitba Otče náš
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí významem slova „církev“ jako velké rodiny, která se schází na společné oslavě, raduje se a Bohu děkuje. Žák doplní první slova modlitby Otče náš.
Vzdělávací obsah:
Začíná výuka prvních slov modlitby Otče náš, která pokračuje v dalších hodinách. Církev, jako společenství lidí, scházejících se ke společné oslavě Boha. Kostel a základní předměty v kostele, zejména pak obětní stůl, svatostánek a křtitelnice. Při této příležitosti je vhodné navštívit kostel.
1.1.8 Slavnost Všech svatých
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí pojem církev – rodina, do které patří také svatí, kteří nám pomáhají svými přímluvami. Žák vlastními slovy interpretuje legendu o svatém Mikuláši a tradice s ní spjaté.

Vzdělávací obsah:
Téma zařazujeme aktuálně podle liturgického roku Svatí, kteří odpovídali na Boží lásku Křestní patron Svatý Mikuláš Slavnost Všech svatých a Vzpomínka na všechny věrné zemřelé
1.2 Bůh nám dává svého Syna
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Lidé kolem nás: Život a funkce rodiny *Lidé a čas*: Slavení svátků *VMEGS* – rodinné příběhy *OSV* – chování podporující dobré vztahy (vyjádření oslavy) *MKV* – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Vánoc)
1.2.9 Advent
Očekávaný výstup:
Žák objasní slovo advent, které vyjadřuje dobu přípravy na velkou slavnost – oslavu Ježíšových narozenin. Žák vysvětlí vztah mezi slovem „dar“ a Ježíšem, kterého milující Bůh dává lidem.
Vzdělávací obsah:
Smysl a hodnota darů Symbolika světla na adventním věnci KKC 522–524
1.2.10 Maria – Ježíšova maminka
Očekávaný výstup:
Žák porovná vlastnosti své hodné maminky a Ježíšovy maminky. Žák se má seznámit s událostí Zvěstování Páně s důrazem na Mariinu důvěru v Boha.
Vzdělávací obsah:
Osobnost maminky Zvěstování Páně (L 1,26–38) KKC 484–511
1.2.11 Josef – Ježíšův ochránce
Očekávaný výstup:
Žák porovná vlastnosti správného tatínka s vlastnostmi svatého Josefa. Žák vysvětlí, jak se Bůh stará o rodinu svého Syna.
Vzdělávací obsah:
Osobnost otce Portrét osobnosti svatého Josefa KKC 437, 1655
1.2.12 Betlémské události
Očekávaný výstup:
Žák porovná nenápadnost a chudobu Ježíšova narození a svět Vánoc, v němž se mnohé děti pohybují.
Vzdělávací obsah:
Vánoční evangelium (L 2,6–20) Oslava ve společenství
1.2.13 Betlémská hvězda
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí znamení betlémské hvězdy, která je světlem ukazujícím cestu. Žák propojí vánoční události s dnešním světem a doplní, co pro něj může být „hvězdou“.
Vzdělávací obsah:

Mudrci se klanějí malému Ježíši (Mt 2,1–12) Znamení betlémské hvězdy KKC 528, 563
1.3 Bůh nám dává své slovo
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Místo, kde žijeme: Zeměpisné zvláštnosti místa, kde žijeme *Český jazyk a literatura*: Základní literární pojmy (hádanka, podobenství) *MKV* – poznávání vlastního kulturního zakotvení
1.3.14 Bible
Očekávaný výstup:
Žák za pomocí obrázků pojmenuje hlavní biblické události. Objasní, co obsahuje Bible a význam této knihy jako daru lidem.
Vzdělávací obsah:
Boží slovo, Boží dar člověku KKC 101–133
1.3.15 Země, ve které Ježíš žil
Očekávaný výstup:
Žák popíše přírodní podmínky biblické země – vysvětlí slova: poušť, řeka, jezero a názvy měst Betlém a Nazaret. Porovná podmínky života v Palestině s dnešním životním stylem.
Vzdělávací obsah:
Základní reálie biblické země
1.3.16 Svatba v Káni Galilejské
Očekávaný výstup:
Žák reprodukuje Ježíšův první zázrak na svatbě v Káni Galilejské. Žák porovná Ježíšovu moc proměnit vodu ve víno a schopnost proměnit smutek v radost.
Vzdělávací obsah:
Svatba v Káni Galilejské (J 2,1–12)
1.3.17 Ježíš povolává učedníky
Očekávaný výstup:
Žák popíše okolnosti povolání učedníků a naučí se jména některých z nich. Žák vysvětlí, co znamená být Ježíšovým učedníkem.
Vzdělávací obsah:
Ježíš povolává učedníky (Mt 19,13–15; Mt 4,18–22) Základ společenství, které trvá dodnes
1.3.18 Ježíš utišuje bouři
Očekávaný výstup:
Žák reprodukuje biblickou událost, kdy Ježíš utišuje bouři. Vyvodí závěry pro situace, kdy má strach.
Vzdělávací obsah:
Ježíš utišuje bouři (Mk 4,35–41; L 8,22–25)
1.3.19 Ježíš učí
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí význam slova podobenství a přirovnání o domu postaveném na skále. Žák posoudí nutnost pevných základů vlastního života.
Vzdělávací obsah:
Podobenství o domu na písku a na skále (Mt 7,24–27; L 6,46–49)
1.3.20 Ježíš uzdravuje slepého
Očekávaný výstup:
Žák reprodukuje biblickou událost, kdy Ježíš uzdravuje slepého. Žák aplikuje závěr příběhu na přítomnost nemocných nebo postižených lidí ve svém okolí a své chování k nim.

Vzdělávací obsah:
Uzdravení slepého (Mk 10,46–52; L 18,35–43)
1.4 Bůh nám dává nový život
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Lidé a čas: Slavení svátků (Velikonoce) *Rozmanitost přírody*: Princip rovnováhy přírody *Český jazyk a literatura*: Základy obrazné řeči *MKV* – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Velikonoc)
1.4.21 Postní doba
Očekávaný výstup:
Žák provede rozbor jednání lidí v různých typových situacích a odliší správné jednání od nesprávného. Žák porovná proměny přírody kolem nás s atmosférou velikonočních událostí.
Vzdělávací obsah:
Pozorování a vcítění se do přírody, která se probouzí k životu KKC 654–655, 1095
1.4.22 Kříž
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí znamení kříže jako znamení smrti a nového života. Žák reprodukuje děj křížové cesty podle názorných obrázků.
Vzdělávací obsah:
Křížová cesta KKC 609–618
1.4.23 Svatý týden
Očekávaný výstup:
Žák navrhne způsoby, jimiž lze projevovat chválu, úctu a spolu s druhými se radovat. Žák popíše Ježíšův vjezd do Jeruzaléma a hlavní události Svatého týdne.
Vzdělávací obsah:
Společná oslava Květné neděle Vstup do Svatého týdne L 19,28–38
1.4.24 Poslední večeře
Očekávaný výstup:
Žák interpretuje průběh poslední večeře jako událost, kdy se Ježíš loučí s přáteli a dává jim jako dar sám sebe. Žák objasní symboliku chleba.
Vzdělávací obsah:
Poslední večeře jako slavnost (L 22,7–20) KKC 1328–1344
1.4.25 Ježíš zemřel a žije
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí, jak bolest a smutek patří k lidskému životu a že Ježíš nás v nich doprovází. Žák reprodukuje v jednoduché souvislosti s velikonoční liturgií události Svatého týdne.
Vzdělávací obsah:
Velikonoční události (L 23,1–56) KKC 571–573
1.4.26 Ježíš je vzkříšení a život
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí symbol světla, slunce, zvonů a vysvětlí znamení na velikonoční svíci. Reprodukuje událost vzkříšení.
Vzdělávací obsah:

Velikonoční události (L 24,1–11) KKC 638–655
1.4.27 Pokoj vám!
Očekávaný výstup:
Žák reprodukuje události ve večeřadle, kdy se Ježíš dává poznat všem apoštolům. Žák objasní důvod radosti Ježíšových učedníků a touhu učedníků předávat tuto radost dál.
Vzdělávací obsah:
Ježíš se dává poznat učedníkům (J 20,19–23) KKC 730
1.4.28 Neděle
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí význam neděle jako dne, kdy oslavujeme Ježíšovo zmrtvýchvstání. Žák vysvětlí křesťanské slavení neděle jako oslavy Ježíšovy stálé přítomnosti ve společenství věřících.
Vzdělávací obsah:
Smysl prožívání neděle a nedělní bohoslužby KKC 1322–1419, 2168–2195
1.4.29 Ježíš odchází k Otci
Očekávaný výstup:
Žák reprodukuje událost Ježíšova nanebevstoupení a příslib, že Ježíš pošle „pomocníka“. Žák - rozbor situací, ve kterých odchod a rozloučení nemusí vždy znamenat ztrátu.
Vzdělávací obsah:
Událost Ježíšova odchodu k Otci (Mk 16,19; L 24,50nn; Sk 1,4–11) KKC 659–667
1.5 Bůh nám dává radost
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Lidé a čas: Slavení neděle, odpočinek, režim dne *OSV* – péče o dobré vztahy *OSV* – dobrá organizace času, uvolnění-relaxace *MKV* – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské projevy osobní víry)
1.5.30 Ježíš nás nenechává samotné
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí vážnost dodržení slibu. Žák reprodukuje události seslání Ducha Svatého a zaměří pozornost na viditelné i neviditelné proměny, které způsobuje.
Vzdělávací obsah:
Událost seslání Ducha Svatého (Sk 2,1–4) KKC 687–741
1.5.31 Maria
Očekávaný výstup:
Žák porovná lásku své maminky s láskou Marie, „maminky všech lidí“. Žák navrhne způsoby projevení vděčnosti za lásku.
Vzdělávací obsah:
Mariina láska jako vzor mateřské lásky KKC 963–975
1.5.32 Jsme světlo světa
Očekávaný výstup:
Žák navrhne formy jednání lidí, kteří patří mezi Ježíšovy přátele. Žák ilustruje fakt, že Duch Svatý působí i dnes.
Vzdělávací obsah:

Přirovnání Ježíšových přátel ke světlu světa a soli země (Mt 5,15–16) KKC 949–953
1.5.33 Církev
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí pojem církev jako společenství lidí sjednocených v Duchu Svatém, kteří žijí své radosti i problémy a scházejí se ke společné modlitbě.
Vzdělávací obsah:
Ježíš jako základ církve (J 15,1–7) KKC 748–801
1.5.34 Modlitba Otče náš
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí pojem „modlitba“ a zopakuje modlitbu Otče náš. Žák formuluje rozdíl mezi modlitbou díků, proseb a chvál.
Vzdělávací obsah:
Modlitba Otče náš (Mt 6,9–13) Modlitba vlastními slovy
1.5.35 Rozcházíme se, abychom se sešli
Očekávaný výstup:
Žák navrhne způsoby, jak člověk může dál šířit dobro a radost.
Vzdělávací obsah:
Jděte do celého světa (Mt 28,19–20)

2. třída - Poznáváme Boží lásku

Vazba učiva 2. ročníku na klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- V tematickém celku věnovaném stvoření a počátkům dějin spásy žáci získávají základy lidského a křesťanského života o vztahu Boha ke světu a k lidem. Žáci začínají vnímat stvořený svět jako znamení Boží lásky, poznávají úlohu andělů a seznamují se s požadavkem dostát svým jednáním skutečnosti, že člověk byl stvořen k Božímu obrazu.

Kompetence k řešení problémů

- Žák umí aplikovat vzory světců na jednání v dnešní době, zvláště příklad Panny Marie a jejího řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Dítě je schopno jednoduchým způsobem vyprávět a interpretovat základní evangelní příběhy.

Kompetence sociální a personální

- Žák poznává, že opravdový dar je darovaný s upřímným srdcem a nezištně. Porozumí úměrně svému věku skutečnosti, že křesťanství vyzývá učit se umění vzdávat se něčeho svého ve prospěch druhého.
- Žák rozumí významu pomoci a služby druhým lidem.

Kompetence občanské

- Žák má základní porozumění o možnosti zneužití moci.
- Žák si uvědomuje, co znamená stát se členem církve a působit v ní, v rodině, ve farnosti a na celém světě ve prospěch dobra lidstva.

2.1 Všechno stvořené nám vypráví o Bohu
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Místo, kde žijeme: Domov *Rozmanitost přírody*: Porovnávání a třídění látek *EV* – vnímání života jako nejvyšší hodnoty, vztah člověka a prostředí
2.1.1 Děkujeme za prázdniny, za domov a kamarády
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí Boží přítomnost v díle stvoření a ve společenství. Žák formuluje díky Bohu Otci za jeho dobrotu a blízkost o prázdninách.
Vzdělávací obsah:
Zážitky a dojmy z prázdnin Obnovení atmosféry důvěry a upřímnosti Děkovná modlitba
2.1.2 Díváme se kolem sebe
Očekávaný výstup:
Žák poznává původ věcí, jako výsledek spolupráce Boha s člověkem Posílení vědomí, že Bůh ví o každém a má ho rád Žáci si při společné procházce po městě všímají využívání přírodních darů člověkem.
Vzdělávací obsah:
Boží stvoření v přírodě Původ materiálů, ze kterých vznikají lidská díla Boží stvoření ve světě techniky KKC 302, 307
2.1.3 Bůh vše udělal pro nás
Očekávaný výstup:
Žák popíše zprávu biblického textu o vzniku země a života Žák vlastními slovy vyjádří, že celý svět je znamením Boží lásky k člověku (byl stvořen pro člověka)
Vzdělávací obsah:
Gn 1,3–2,3 Stvoření světa KKC 279–304
2.1.4 Andělé, Boží služebníci a poslové
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí na konkrétním případě úlohu anděla. Žák objasní význam modlitby k andělu strážnému.
Vzdělávací obsah:
Andělé, jejich poslání a služba KKC 328–336
2.1.5 Člověk jako Boží obraz
Očekávaný výstup:
Na základě biblického příběhu jmenuje žák podstatné rysy člověka jako obrazu Boha Žák objasní skutečnost, že člověk je stvořen z lásky a má ji šířit dál a uvede příklady jeho konkrétní spolupráce
Vzdělávací obsah:
Místo člověka v řádu stvoření Jedinečnost a odpovědnost za svět Gn 1,26–31 KKC 279–308, 282
2.1.6 Selhání prvních lidí
Očekávaný výstup:

Žák reprodukuje biblickou zprávu o selhání prvních lidí Vyvodí z konkrétních příkladů důsledky rozhodnutí se člověka pro dobro nebo pro zlo
Vzdělávací obsah:
Selhání prvních lidí (Gn 3,1–23) KKC 385, 396–400
2.1.7 Po prvním hříchu
Očekávaný výstup:
Žák jednoduše formuluje v čem spočívá hodnota každého člověka Žák rozumí, že odlišnost lidí je pro něj obohacením ne překážkou
Vzdělávací obsah:
Téma je záměrně vztaženo pouze na etickou rovinu, která je dětem srozumitelnější. Gn 4,1–16 Každý jsme jiný a není třeba si závidět KKC 401
2.1.8 Bůh zachraňuje
Očekávaný výstup:
Žák reprodukuje biblický příběh Noeho a rozumí základům jeho symbolické interpretace Žák demonstruje postoje důvěry a poslušnosti na konkrétních případech
Vzdělávací obsah:
Gn 6,5–9 Noe – příklad víry KKC 56
2.1.9 Kdo chce být jako Bůh?
Očekávaný výstup:
Žák reprodukuje biblický příběh rozdělení lidstva a základy jeho symbolické interpretace Žák objasní, jak zaměřenost na sebe vzdaluje člověka od druhých lidí.
Vzdělávací obsah:
Gn 11,1–9 Touha světa po lásce, porozumění a záchraně KKC 57
2.2 Bůh k nám mluví
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Lidé a čas: Slavení svátků *MKV* – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Vánoc)
2.2.10 Bůh slibuje Zachránce
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí slovo Advent a základní smysl této liturgické doby Žák objasní souvislost poselství Adventu s touhou po záchraně z tíživé situace.
Vzdělávací obsah:
Starý zákon jako čas očekávání Zachránce Proroci Bůh neopouští člověka ani po jeho selhání Gn 3,15 Iz 11,1–9
2.2.11 Zvěstování příchodu Božího Syna
Očekávaný výstup:
Žák reprodukuje příběh židovské dívky Marie a její příbuzné Alžběty. Žák interpretuje obsah modlitby Zdrávas Maria.
Vzdělávací obsah:

L 1,26–56 Modlitba Zdrávas Maria KKC 498,499
2.2.12 Z Nazareta do Betléma
Očekávaný výstup:
Žák popíše historickou událost narození Ježíše Krista. Žák zdůvodní zájem společnosti o lidi, kteří nejsou hned sympatičtí.
Vzdělávací obsah:
Události Ježíšova narození v Božím plánu Josef a Maria – příklady důvěry L 2,1–5 KKC 437, 497
2.3 Bůh k nám přichází
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Lidé a čas: Zvyky a práce lidí v minulosti, historické důvody pro slavení významných dnů *MKV* – poznávání vlastního kulturního zakotvení (slavení významných křesťanských svátků)
2.3.13 Narodil se Kristus Pán
Očekávaný výstup:
Žák vyjádří vlastními slovy poselství Ježíšova narození v chudobě a slabosti. Žák objasní, jakým způsobem jsou dárky vyjádřením radosti z obdarovávání Bohem. Žák rozliší, že přes vnější věci může vnímat vnitřní obsah.
Vzdělávací obsah:
L 2,6–20 Oslava Vánoc jako oslava příchodu Zachránce, jehož velikost stojí v protikladu s chudobou, ve které se rodí
2.3.14 Mudrci se klanějí dítěti, útěk do Egypta
Očekávaný výstup:
Žák popíše postavy tří králů a symboliku jejich darů Vysvětlí, kdy člověk jedná jako král - když bude trpělivý, rozdělí se s druhými.
Vzdělávací obsah:
Mi 5,2 Mt 2,1–16 Symbolika darů Slavnost Zjevení Páně KKC 528
2.3.15 Ježíš - Světlo národů
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí symbol posvěcené svíce. Žák vysvětlí symboliku světla jako symbolu radosti a dobra v našem jednání. Zdůvodní, kdy naše jednání je pro naše okolí přínosem a kdy naopak kazí vztahy.
Vzdělávací obsah:
L 2,22–39 Svátek Uvedení Páně do chrámu Symbol světla KKC 529
2.3.16 Ježíšovo dětství
Očekávaný výstup:
Žák porovná životní podmínky lidí na přelomu letopočtu a dnes. Žák popíše událost nalezení Ježíše v chrámě, kdy dvanáctiletý Ježíš přerušuje své mlčení a poodhalí tajemství svého poslání.

Vzdělávací obsah:
Reálie života obyvatel Nazareta L 2,41–52 KKC 531–534
2.3.17 Ježíšův křest
Očekávaný výstup:
Žák dokáže porovnat události Ježíšova křtu s podstatnými rysy svátosti křtu Zdůvodní, co přináší křest do života křesťana.
Vzdělávací obsah:
Ježíšův křest L 3,21–22, příp. Mk 1,9–11 a Mt 3,13–17 Svátost křtu KKC 535–537
2.3.18 Pokušení na poušti
Očekávaný výstup:
Žák reprodukuje biblický příběh o pokušení Ježíše na poušti. Pojmenuje zlo v tomto příběhu a dokáže ho rozpoznat v příkladech ze současného života. Vysvětlí pojem „pokušení“.
Vzdělávací obsah:
Mt 4,1–11, příp. L 4,1–13 Význam slova pokušení a jeho současné podoby KKC 538–540
2.4 Ježíš je Ten, který má moc
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Český jazyk a literatura: Projevy soucitu, výchova k empatii Český jazyk a literatura: Porozumění a vyjadřování pocitů na základě práce s vybranými biblickými texty *OSV* – můj vztah k sobě samému, moje vztahy k druhým lidem *MKV* – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Velikonoc)
2.4.19 Ježíš kráčí po moři
Očekávaný výstup:
Žák vlastními slovy popíše Petrovu zkušenost na moři. Porovná biblickou situaci se situacemi v životě.
Vzdělávací obsah:
Mt 14,22–33 Zkušenost strachu a zkušenost důvěry
2.4.20 Ježíš uzdravuje ochrnutého
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí, co je to nemoc a rozliší nemoc tělesnou od nemoci hříchem. Zdůvodní na konkrétních příkladech potřebu vnitřního uzdravení.
Vzdělávací obsah:
Věrnost přátel Ježíš odpouští hříchy (Mk 2,1–12)
2.4.21 Ježíš je Pánem nad životem
Očekávaný výstup:
Žák vlastními slovy na základě velikonočních událostí vysvětlí, proč se křesťan nemusí bát smrti. Pojmenuje v životě situace, kdy si lidé dokáží vzájemně pomoci zvládnout své těžkosti.
Vzdělávací obsah:
Mk 5,21–43 Ježíš má moc nad životem a smrtí KKC 988–1019

2.4.22 Ježíšův vjezd do Jeruzaléma
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí některé symboly Květné neděle. Porovná rozdíly mezi králem a Ježíšem. Vysvětlí, co přináší lidem pokoj a spravedlnost.
Vzdělávací obsah:
Liturgie Květné neděle Rozdíl mezi králem pozemského království a králem Božího království
2.4.23 Poslední večeře
Očekávaný výstup:
Žáci zařadí gesto umývání nohou do příběhu poslední večeře. Vysvětlí symboliku tohoto gesta. Aplikují postoj služby na svoji situaci.
Vzdělávací obsah:
Mytí nohou jako znamení pokorné služby L 22,24–27, příp. J 13,1–17 KKC 1337
2.4.24 Ježíšovo umučení
Očekávaný výstup:
Na základě obrázků žák reprodukuje události Ježíšova utrpení a smrti. Vysvětlí význam utrpení v životě člověka. Ochota přijmout každodenní obtíže.
Vzdělávací obsah:
Křížová cesta J 18–19 Svatý týden v liturgii Kontrast liturgie Květné neděle a Velkého pátku KKC 616, 618, 626
2.4.25 Ježíš vstal z mrtvých
Očekávaný výstup:
Žák reprodukuje první zprávy evangelia o Ježíšově vzkříšení. Vysvětlí symboliku velikonoční svíce – paškálu. Vysvětlí pojem „naděje“.
Vzdělávací obsah:
L 24,1–12, J 20,1–18 Velikonoční třídení Symbolika paškálu
2.4.26 Zmrtvýchvstalý Pán se zjevuje
Očekávaný výstup:
Žák reprodukuje události ve večeřadle. Porovná situaci Ježíšových učedníků a dnešních křesťanů. Popíše, jak mohou křesťané svědčit o víře.
Vzdělávací obsah:
Velikonoční události (J 20,19–29 a 21) KKC 644, 645
2.5 Co znamená žít jako Ježíš
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
OSV – pomáhající a prosociální jednání *MKV* – poznávání vlastního kulturního zakotvení
2.5.27 Poznáváme Pannu Marii

Očekávaný výstup:
Žák zařadí události Mariina života do časových souvislostí. Porovnat úlohu maminky v životě dítěte a Marie v rozměru starosti o celou církev.
Vzdělávací obsah:
Květen – mariánský měsíc Shrnutí probraných událostí Mariina života Význam májové pobožnosti
2.5.28 Chceme pomáhat bližním
Očekávaný výstup:
Žák uvede příklady nezištné pomoci. Žáci diskutují o možnostech pomoci lidem v nouzi ve svém městě.
Vzdělávací obsah:
L 10,25–37 Cvičení na soucítění
2.5.29 Jdeme za Ježíšem do Božího království
Očekávaný výstup:
Na základě znalostí z prvouky žák popíše zákonitosti růstu semene v přírodě. Aplikuje některé zákonitosti působení slov na změnu života člověka na základě jednoduchých příběhů.
Vzdělávací obsah:
Mk 4,3–20, příp. L 8,5–15 Slavnostní četba z Bible
2.6 Bůh je trojjediný
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení
2.6.30 Seslání Ducha Svatého
Očekávaný výstup:
Žák chronologicky zařadí události Letnic k ostatním událostem Ježíšova života. Vysvětlí symboliku Ducha Svatého. Aplikace působení Ducha Svatého v životě lidí.
Vzdělávací obsah:
Sk 2,1–42 Duch Svatý vytváří společenství Znázornění Ducha Svatého
2.6.31 Církev jako společenství Božího lidu.
Očekávaný výstup:
Žák popíše uspořádání církve v současnosti. Vysvětlí význam křtu pro křesťany. Vysvětlí způsob zapojení každého pokřtěného do církve.
Vzdělávací obsah:
Šíření radostné zvěsti Hierarchie církve KKC 871, 880–887
2.6.32 Navždy v domě Otcově
Očekávaný výstup:
Žák objasní základní pravdy katolické nauky o posmrtném životě a přípravu na něj již v současnosti.
Vzdělávací obsah:
Prameny křesťanské naděje KKC 1051–1060
2.6.33 Bůh se nám dává poznat jako Otec, Syn a Duch Svatý

Očekávaný výstup:
Na základě obrázků žák vlastními slovy reprodukuje základní učivo roku. Žák rozpozná souvislost s obsahem modlitby Vyznání víry. Žák objasní symboliku znamení kříže.
Vzdělávací obsah:
Znamení kříže Apoštolské vyznání víry Shrnutí celoročního učiva
2.7 Témata k liturgickému roku
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
OSV – pomáhající a prosociální jednání MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení
2.7.34 Slavnost Všech svatých, Vzpomínka na všechny věrné zemřelé
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí pojem svatost. Aplikuje tento pojem na život současného člověka. Návštěva hřbitova a zdůvodnění modlitby za zemřelé.
Vzdělávací obsah:
Slavnost Všech svatých a Vzpomínka na všechny věrné zemřelé Svatý Václav Svatá Anežka, svatá Zdislava, případně jiný pro farnost aktuální světec
2.7.35 Advent
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí symboliku adventního věnce. Navržení projektu třídní adventní nástěnky.
Vzdělávací obsah:
Prohloubení prožívání adventu ve společenství Symbolika adventního věnce
2.7.36 Popeleční středa
Očekávaný výstup:
Žák popíše některé prvky slavení velikonočních svátků. Žák vysvětlí hlavní symboly liturgie Popeleční středy.
Vzdělávací obsah:
Popelec. Prožívání postní doby.
2.7.37 Dárek na prázdniny
Očekávaný výstup:
Žák formuluje některé zásady dobrého využití prázdnin. Posílení přátelství a dobrých vztahů v kolektivu dětí.
Vzdělávací obsah:
Závěrečné shrnutí učiva Společná tvořivá práce, výroba dárku.

3. třída - Bůh k nám přichází

Vazba učiva 3. ročníku na klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Žák se seznamuje s pojmy „hřích“ jako překážkou našeho štěstí, s „Desaterem“ jako pravidly, která lidem pomáhají k šťastnému životu, a s pojmem „svátosti“, které jsou nabídkou Boží

pomoci člověku před pokušením a zlem. Žák dokáže uvést obsah těchto pojmů do souvislosti a ví, jaké jednání tomuto poznání odpovídá.
- Žák porozumí Bohu jako Otci, který má lidi rád přes všechny jejich nedostatky i zločiny. To žáka motivuje k dalšímu zájmu o náboženské otázky.

Kompetence k řešení problémů
- Žák se učí rozpoznávat problémy, jít důsledně k jejich kořenům a uvědomovat si jejich možné důsledky nejen z pohledu přítomnosti, ale i z horizontu věčného života. Ve 3. ročníku dokáže vysvětlit smysl svátosti smíření ve vyrovnávání se se zlem, které působí sami druhým, a význam eucharistie jako Boží nabídky v pomoci překonávat slabost pro zlo v sobě.

Kompetence komunikativní
- Během celého školního roku se klade důraz na vytváření společenství, kde se žáci učí realizovat plnohodnotné vztahy a kvalitně spolupracovat. Tyto zkušenosti uplatňují ve své rodině, ve škole, v místní církvi a jinde, kde tráví volný čas.
- Žáci se učí rozvíjet své smysly tak, aby byli schopni využívat verbální i neverbální komunikace. Učí se naslouchat s úctou druhým lidem, vidět v nich svého bližního. Učí se, jakým způsobem člověk komunikuje s Bohem. To je obsahem zvláště tematického bloku 3.2, ale objevuje se i v dalších.

Kompetence sociální a personální
- Při spolupráci ve skupině se utváří společenství. Děti umějí přijímat svou roli a poznávat svá obdarování a své schopnosti, která za pomoci učitele a svých spolužáků dále rozvíjejí. (3.6.32)
- Žáci jsou vedeni ke spolupráci na základě hodnot jako je vzájemná láska, empatie, ohleduplnost, vzájemná nezištná pomoc a úcta k druhým (3.3.15). Tyto dovednosti dokáží aplikovat i v jiných prostředích.
- Žáci jsou podporováni v pozitivním sebehodnocení, vnímají člověka jako neopakovatelné Boží dílo (3.2.11).

Kompetence občanské
- Žák se seznamuje se základními morálními normami (Desaterem). Na základě toho si vytváří stupnici mravních hodnot ve svém charakteru. To ovlivňuje jeho chování ve škole, v rodině a jiných prostředích.
- Žák je seznámen s bídou ve světě, je schopen vcítit se do situace trpících lidí a solidarizovat se s nimi. Využívá postní dobu ke konkrétním skutkům milosrdenství.
- Žáci rozumějí křesťanské tradici v kultuře a společnosti spojené s prožíváním křesťanských svátků (Vánoce, Velikonoce a jiné svátky liturgického roku).
- Žáci rozumějí požadavku ochrany přírody na základě úcty k Božímu stvoření a rozumějí přikázání chránit si zdraví (3.2.10).

Kompetence pracovní
- Děti rozvíjejí svoji kreativitu při práci s netradičními materiály (např. při zdobení svíček), učí se prožívat radost z výsledku práce (3.5.21).

3.1 Bůh k nám přichází
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
OSV – analýza vlastních a cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí EV – náš životní styl (vnímání života jako nejvyšší hodnoty)
3.1.1 Děkujeme za prázdniny
Očekávaný výstup:
Žák rozebere situace, ze kterých poznáme, že Bůh nás má rád a je s námi ve všech situacích. Žák vysvětlí, co znamená Boha chválit a děkovat mu.
Vzdělávací obsah:
Zážitky z prázdnin Uvedení prázdninových zážitků do vztahu k Bohu
3.1.2 Štěstí prvních lidí
Očekávaný výstup:
Žák vlastními slovy vyjádří, v čem spočívá štěstí člověka. Žák objasní pojem „dědičný hřích“ a jeho význam.
Vzdělávací obsah:
Gn 2. a 3. kap. Štěstí prvních lidí jako společenství s Bohem Selhání prvních lidí jako jednání, kterým se člověk připravuje o Boží blízkost Dědičný hřích jako ztráta štěstí z Boží blízkosti, která však neznamená, že Bůh člověka opouští
3.1.3 Hřích a jeho důsledky
Očekávaný výstup:
Žák provede rozbor příběhu Kaina a Ábela a na jeho základě vysvětlí, co je hřích, jaké jsou jeho důsledky a jak Bůh jedná. Žák uvede příklady dobrého jednání lidí ve svém okolí.
Vzdělávací obsah:
Příběh Kaina a Ábela (Gn 4. kap.) Následky prvního hříchu lidí v jednání člověka, který si přivlastňuje Boží roli rozhodovat, hodnotit a soudit Hřích jako vědomé a dobrovolné jednání proti Bohu
3.1.4 Bůh slibuje záchranu
Očekávaný výstup:
Žák objasní úlohu Marie, skrze kterou Bůh slíbil záchranu všem lidem.Vysvětlí význam přímluvy Marie, jako matky lidí.
Vzdělávací obsah:
Bůh slibuje prvním lidem záchranu (Iz 7,14) L 1. kap. Maria jako žena, jejíž příchod na svět je pro lidstvo velkou nadějí Modlitba radostného růžence
3.2 Desatero, cesta ke štěstí
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
OSV – lidská práva jako regulativ vztahů VDO – schopnost aktivně přijímat a uplatňovat svá práva a povinnosti, odpovědnost za své postoje a činy
3.2.5 Mojžíš přijímá Desatero
Očekávaný výstup:
Žák objasní úlohu Desatera, která jsou pravidly, která pomáhají uspořádat život člověka. Žák vysvětlí význam těchto pravidel pro naše štěstí.

Vzdělávací obsah:
Podle Dt 5. kap. Desatero jako pravidla, kterými Bůh lidem ukazuje cestu ke štěstí Desatero jako životní pravidla, která neomezují, ale osvobozují
3.2.6 Bůh – první přikázání
Očekávaný výstup:
Žák uvede projevy Boží lásky vůči lidem a vysvětlí, proč může člověk Bohu věřit a o všem s ním mluvit. Vysvětlí pojem víry jako daru.
Vzdělávací obsah:
Setkávání s Bohem v díle stvoření Setkávání s Bohem v životě Ježíše Krista (L 8,49–56) Setkávání s Bohem v modlitbě Víra jako zkušenost, že Bohu na člověku záleží
3.2.7 Boží jméno a Boží věci – druhé přikázání
Očekávaný výstup:
Žák objasní důvody, které vedou k úctě k předmětům vyjadřujícím náboženské postoje lidí (náboženské symboly různých náboženství). Postoje úcty a tolerance k náboženskému přesvědčení ostatních.
Vzdělávací obsah:
Jméno a jeho význam v životě člověka včetně přijetí svého jména Boží jméno (Ex 3,14) jako vyjádření toho, že Bůh je člověku nablízku Ježíšovo jméno a jednání apoštolů v jeho jménu (Sk 3. kap.) Výchova k úctě k Božímu jménu, jménům svatých a k věcem, které Boha připomínají
3.2.8 Neděle není všední den – třetí přikázání
Očekávaný výstup:
Žák navrhne vhodné způsoby slavení neděle a její význam jako Boží dar pro člověka.
Vzdělávací obsah:
Příběh o sedmi bratrech – životní rytmus střídání nasazení v práci a odpočinku Židovské slavení soboty jako dne Hospodinova, kdy se člověk setkává s Bohem, s bližními (zvláště v rodině) a se sebou samým Křesťanské slavení neděle jako „dne Páně“, kdy Ježíš vstal z mrtvých
3.2.9 Rodina – čtvrté přikázání
Očekávaný výstup:
Žák uvede vztah mezi zachováváním 4. přikázání a harmonickými vztahy v rodině.
Vzdělávací obsah:
Rodina jako společenství, které předpokládá určitý řád, a od každého určitou roli a určitý úkol Láskyplná rodina a pokojný a šťastný domov jako předzvěst domova, který máme u Boha
3.2.10 Život a zdraví – páté přikázání
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí význam přikázání „nezabiješ“ pro vztah člověka k sobě samému i vztahy lidí mezi sebou.
Vzdělávací obsah:
Příběh života Alberta Schweitzera, příp. jiné křesťanské osobnosti, příklad odpovědného postoje k Božímu stvoření Protiklad k jednání člověka, který si dělá, co chce Ž 104 Výchova k úctě k životu a odpovědnosti za životní prostředí
3.2.11 Čisté srdce – šesté a deváté přikázání
Očekávaný výstup:

Žák objasní význam přijetí jedinečnosti každého člověka a nenahraditelnost hodnoty čistého srdce.
Vzdělávací obsah:
Člověk jako neopakovatelné Boží dílo Ž 8 1 K 6,19–20 Výchova k vědomí vlastní jedinečnosti a k úctě k jedinečnosti každého člověka Výchova k rozvíjení touhy po lásce, kterou nosí každý člověk ve svém srdci
3.2.12 Lepší je dávat než brát – sedmé a desáté přikázání
Očekávaný výstup:
Žák vyvodí důsledky, ke kterým vede dodržování nebo nerespektování přikázání, které chrání člověka i jeho majetek.
Vzdělávací obsah:
Osobní majetek jako bohatství, které Bůh svěřuje člověku a se kterým je třeba dobře zacházet a pomáhat těm, kdo to potřebují Schopnosti a vlastnosti jako poklad, který je třeba objevit a rozvíjet Mt 6,19–20 Výchova k čestnému jednání vůči hmotnému i duševnímu vlastnictví druhého člověka
3.2.13 Lidské slovo – osmé přikázání
Očekávaný výstup:
Žák na konkrétních příkladech uvede důsledky působení slov v kontaktu mezi lidmi. Vysvětlí pojem křivé svědectví.
Vzdělávací obsah:
Síla lidského slova (Jk 3,10: Z týchž úst vychází žehnání i proklínání) Pravdivé lidské slovo proti lži, pomluvě a žalování Schopnost mluvit jako Boží dar Výchova k citlivosti vůči vyřčenému slovu
3.3 Pozvání k hostině
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Člověk jeho zdraví: Životní potřeby, psychohygiena OSV – zdravé a vyrovnané sebepojetí (sebeúcta), pravda, lež a předstírání v komunikaci, hledání pomoci při potížích VDO – schopnost aktivně přijímat a uplatňovat svá práva a povinnosti (výchova ke kritickému myšlení)
3.3.14 Ježíš chce být hostem u Zachea
Očekávaný výstup:
Žák reprodukuje příběh Zachea a vysvětlí význam proměňující Boží lásky.
Vzdělávací obsah:
Podle L 19. kap. Příklad Ježíšova postoje k odmítanému člověku, kdy mu svým přijetím pomáhá v zásadní proměně života Výchova k naději, že Bůh přijímá každého člověka Výchova k citlivému jednání vůči lidem na okraji společnosti
3.3.15 Ježíš a jeho láska k lidem
Očekávaný výstup:
Žák má na příběhu uzdravení ochrnulého popsat velkou Boží lásku ke každému člověku – k jeho tělu i duši.
Vzdělávací obsah:
Podle Mk 2. kap. Uzdravení nemocného a odpuštění hříchů jako příklad Ježíšovy lásky ke každému člověku Výchova k aktivnímu jednání podporujícímu dobro
3.3.16 Bůh nás miluje, proto nám odpouští

Očekávaný výstup:
Žák na příběhu o dobrém otci a jeho dvou synech demonstruje, že Bůh na člověka stále čeká a raduje se z jeho návratu. Žák vysvětlí, že Bůh čeká na každého člověka, tedy i na každého z nás. Nemusím se nikdy bát k němu přijít.
Vzdělávací obsah:
Podle L 15. kap. Obraz Boha jako čekajícího Otce, ochotného přijmout vždy své děti zpět Příběh jako povzbuzení naděje v Boží dobrotu a milosrdenství
3.3.17 Můj postoj k Bohu, lidem a sobě
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí pojem svědomí jako daru od Boha, který nám pomáhá dobře se rozhodovat. Žák navrhne řešení situací, kdy jednání ve shodě se svědomím přináší člověku radost.
Vzdělávací obsah:
1 Te 4,1–2 Svědomí jako Boží dar, který nám pomáhá mít správné vztahy k Bohu, lidem i sobě Výchova ke zcitlivění svědomí
3.3.18 Slavíme svátost smíření
Očekávaný výstup:
Žák objasní, co svátost smíření působí a jak probíhá. Vysvětlí význam odpuštění pro život člověka.
Vzdělávací obsah:
Svátost smíření jako svátost radosti z návratu k Bohu a z nového začátku Jednotlivé části svátosti smíření
3.4 Svátosti, znamení Boží lásky
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Lidé a čas: Důležité mezníky v životě člověka Lidé a čas: Slavení svátků MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení
3.4.19 Připravujeme se na veliké dny – postní doba
Očekávaný výstup:
Žák definuje důsledky Ježíšovy smrti a vzkříšení pro život člověka. Žák navrhne, jakým konkrétním jednáním může i on měnit svět k lepšímu.
Vzdělávací obsah:
Postní doba jako doba zamyšlení nad velikostí Boží lásky (1 J 3,16) a doba jednání, které může měnit svět k lepšímu Kříž jako znamení základu křesťanské naděje – smrti a vzkříšení Ježíše Krista
3.4.20 Svátosti – znamení Boží milosti
Očekávaný výstup:
Žák popíše jednotlivé svátosti jako zvláštní dary Boží lásky.
Vzdělávací obsah:
Svátosti jako viditelná znamení Boží lásky Svátosti jako nabídka Boží pomoci člověku v důležitých chvílích jeho života
3.5 Hostina s Ježíšem
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení

3.5.21 Poslední večeře – mše svatá
Očekávaný výstup:
Žák reprodukuje průběh a objasní význam biblické události poslední večeře. Žák vysvětlí souvislost poslední večeře se mší svatou.
Vzdělávací obsah:
Oslava svátků, narozenin a významných událostí v lidském životě Starozákonní velikonoční večeře jako oslava Boží lásky a věrnosti při vyvedení Izraele z Egypta Slavení mše svaté jako zpřítomnění Ježíšovy lásky k lidem
3.5.22 Mše svatá – připravujeme stůl
Očekávaný výstup:
Žák pojmenuje části liturgického prostoru místního kostela a liturgické předměty. Žák vysvětlí způsoby a důležitost přípravy na mši svatou.
Vzdělávací obsah:
Příprava liturgického prostoru a obětního stolu Osobní příprava na mši svatou Části mše svaté
3.5.23 Části mše svaté – bohoslužba slova
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí obsah jednotlivých částí bohoslužby slova. Žák doplní správné odpovědi na jednotlivé aklamace.
Vzdělávací obsah:
Opakování základních informací o Bibli Bohoslužba slova jako první hlavní část mše svaté Vysvětlení významu a nácvik odpovědí na jednotlivé aklamace bohoslužby slova
3.5.24 Části mše svaté – bohoslužba oběti
Očekávaný výstup:
Žák objasní význam obětních darů. Žák vysvětlí význam vnějších gest při obětování darů.
Vzdělávací obsah:
Části mše svaté – bohoslužba oběti Význam obětních darů Význam slov a gest Nácvik písně k obětnímu průvodu
3.5.25 Části mše svaté – proměňování
Očekávaný výstup:
Žák objasní pojem „proměňování“. Žák reprodukuje slova, jimiž se proměňuje chléb a víno v Tělo a Krev Krista.
Vzdělávací obsah:
Části mše svaté – bohoslužba oběti, proměňování Výchova ke zcitlivění k tajemství, které se při proměňování odehrává
3.5.26 Části mše svaté – svaté přijímání
Očekávaný výstup:
Žák objasní účinky sv. přijímání.
Vzdělávací obsah:
Části mše svaté – přijímání Výchova k úctě k eucharistii

3.5.27 První svaté přijímání v naší farní rodině
Očekávaný výstup:
Žák navrhne strukturu oslavy prvního svatého přijímání ve farnosti a v rodině.
Vzdělávací obsah:
Lidé, se kterými žák prožívá první přijetí svátostí Oslava v rodině a ve farním společenství Příprava pozvánek a výzdoba kostela
3.5.28 Eucharistie a život
Očekávaný výstup:
Žák objasní význam pravidelné účasti na mši svaté a na slavení svátostí.
Vzdělávací obsah:
J 6,35 Základy duchovního života
3.6 Hostina společenství církve
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Velikonoc)
3.6.29 Velké dny v životě Ježíše Krista
Očekávaný výstup:
Žák zopakuje velikonoční události od Květné neděle až k událostem nedělního rána.
Vzdělávací obsah:
Události Svatého týdne podle: Mt 21,7–21; J 13,4–5,12n; Mt 26,26–28; Mk 14,32–36; Mt 27,33–37; Mt 27,45.50; L 24,1–6
3.6.30 Pane, zůstaň s námi
Očekávaný výstup:
Žák porovná příběh Ježíše doprovázejícího učedníky na cestě do Emauz s jeho působením v životě člověka. Žák analyzuje proměnu, kterou působí v srdci člověka setkání s Ježíšem.
Vzdělávací obsah:
L 24,1–35 Biblická událost jako naděje, že Ježíš zůstává s námi a že je nám stále nablízku
3.6.31 Panna Maria – matka a sestra lidí
Očekávaný výstup:
Žák doplní události Mariina života a vysvětlí význam Mariina života jako spoluúčasti na Božím díle záchrany člověka.
Vzdělávací obsah:
Důležité události Mariina života a jejich nasměrování na Krista Maria jako člověk hluboké víry, který je ochotný slovem i jednáním pomoci všude tam, kde je třeba Maria jako první vzor křesťanského života
3.6.32 Duch, který oživuje
Očekávaný výstup:
Žák popíše působení Ducha Svatého v mimořádných událostech, ale také v každém dobru. Žák analyzuje projevy darů Ducha Svatého v sobě, ve druhých lidech i v každodenních situacích.
Vzdělávací obsah:
Sk 2,1–4 Působení Ducha Svatého tehdy a dnes
3.6.33 Prázdniny s Ježíšem

Očekávaný výstup:
Žák formuluje krátké modlitby v nichž spontánně oslovuje Boha.
Vzdělávací obsah:
Příběh Tři kameníci znázorňující různé pohledy na stejnou věc Výchova ke schopnosti vnímat Boží přítomnost v každodenních situacích

4. třída - S tebou na cestě

Vazba učiva 4. třídy na klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Učivem 4. ročníku prolíná symbol cesty, kterému žák porozumí v různých souvislostech (viz názvy tematických celků), zvláště má rozumět životu a sebevzdělávání jako neustálému procesu, který směřuje k cíli, jehož náboženství nazývá život s Kristem a v Kristu.

Kompetence k řešení problémů

- Žáci umějí pojmenovat situace lidského selhání a rozumí jeho řešení cestou lítosti, odpuštění a změny jednání.

Kompetence komunikativní

- Žáci formulují své názory na význam velikonočního zmrtvýchvstání pro apoštoly i pro dnešní dobu.
- Žáci dokáží interpretovat život apoštola Petra jako poselství naděje, že cesta, která vede za Ježíšem, dobře skončí.

Kompetence sociální a personální

- Žáci rozliší aktivní a pasivní přístupy k životu a jejich důsledky. Jsou motivováni k aktivnímu „roznášení světla“ do společnosti.
- Žáci dokáží vlastními slovy vysvětlit Ježíšův program šťastného života – blahoslavenství. Žáci pojmenují i vyzkoušejí aktivity, které vedou k naplňování tohoto programu.

Kompetence občanské

- Žáci si umí vlastními slovy formulovat význam křesťanského společenství a umí jednoduše vyjádřit své vlastní místo v něm.
- Žáci se seznámí a porozumí ústřednímu příběhu židovské Bible – vyvedení Izraelitů z Egypta v souvislosti s touhou člověka i národů po svobodě a sebeurčení.

4.1 Jsem na cestě

Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Místo, kde žijeme: Místní krajina, poloha obce, dopravní síť
VMEGS – místa v blízkém okolí mající vztah k Evropě (křesťanská znamení v místní krajině)
MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (výchozí bod pro postoj tolerance)

4.1.1 Jsem na cestě
Očekávaný výstup:

Žáci formulují své prázdninové zážitky a vyvozují závěry na základě křesťanského postoje. Objasní pojem cesta.
Vzdělávací obsah:
Orientační opakování látky minulého roku Zařadit prázdninové starosti a radosti do obrazu cesty Aktivity směřující k obnovení vztahů mezi dětmi
4.1.2 Jsme na cestě
Očekávaný výstup:
Žák popíše budovu místního kostela a její historií. Vysvětlí symboliku kostelní věže. Zhodnotí úlohu křesťanů v našem městě.
Vzdělávací obsah:
Věž kostela jako důležitý orientační bod, když zabloudíme na cestě Bůh jako nejdůležitější orientační bod, když zabloudíme na cestě životem Pohled z věže jako příklad jiného úhlu pohledu na svět Víra jako jiný úhel pohledu na svět
4.1.3 Bible, průvodce na cestě
Očekávaný výstup:
Žák doplní názvy evangelií a počty knih Nového zákona Stručně charakterizuje jednotlivé skupiny knih Zdůvodní význam Bible pro životní orientaci člověka
Vzdělávací obsah:
Bible jako „ukazatel směru“, orientační bod na cestě životem Evangelia a pořadí knih NZ
4.2 Cesta do zaslíbené země
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Český jazyk a literatura: Reprodukce složitějšího textu *VMEGS* – kořeny a zdroje evropské civilizace *MKV* – základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách (judaismus) *OSV* – rozvoj základních rysů kreativity
4.2.4 Mojžíš
Očekávaný výstup:
Žák popíše kulturu Egypta – farao, pyramidy, božstva. Popíše situaci Izraelitů, postavu Mojžíše. Zdůvodní výjimečnost izraelského národa.
Vzdělávací obsah:
Ex 1,15–22 a Ex 2,1–10 Reálie starověkého Egypta Srovnání kultury a náboženství Egypťanů s vírou utlačovaných Izraelitů v jediného Boha
4.2.5 Jsem s tebou
Očekávaný výstup:
Žák interpretuje obsah rozhovoru Mojžíše s Hospodinem. Vyvodí, jaké vlastnosti zde projevuje Bůh. Vyvodí v čem spočívá modlitba.
Vzdělávací obsah:
Ex 3. a 4. kap. Bůh ve znamení ohně a světla Boží jméno jako znamení Boží blízkosti a ujištění Mojžíše o Boží věrnosti Představy o Bohu

4.2.6 Vyvedu vás ze země otroctví
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí obsah slavení židovského svátku Pascha. Najde souvislosti s křesťanským slavením Velikonoc. Aplikuje poselství vysvobození z otroctví na současný život.
Vzdělávací obsah:
Ex 12,3–14 Souvislost mezi cestou záchrany člověka Starého zákona a cestou záchrany člověka Nového zákona Souvislost poslední večeře a slavení eucharistie
4.2.7 Přechod přes moře
Očekávaný výstup:
Žák reprodukuje biblické události. Vysvětlí podobnost podstatných rysů přechodu moře a křtu. Aplikuje pojem svobody na obě události.
Vzdělávací obsah:
Ex 14. a 15. kap. Výzva k odvaze vykročit na cestu, i když se zdá, že vede středem moře. Souvislost události přechodu mořem a svátosti křtu.
4.2.8 Putování pouští
Očekávaný výstup:
Žák reprodukuje a analyzuje některé situace izraelského národa na poušti. Aplikace do současnosti.
Vzdělávací obsah:
Pokrm z nebe (Ex 16. kap.) Voda ze skály (Ex 17,1–7) Vítězství nad Amálekem (Ex 17,8–16) Desatero (Ex 20,1–17) Důležité události putování izraelského národa pouští jako čtyřicetiletá „škola víry“ v jediného Boha. Izraelité se učí spoléhat na Hospodina a důvěřovat mu, podobně jako se tomu učíme my dnes
4.2.9 Do zaslíbené země
Očekávaný výstup:
Žák jmenuje důležité charakteristiky zaslíbené země, do níž Izraelité směřují. Žák formuluje vlastní představu cíle života. Diskuse žáků ve skupině.
Vzdělávací obsah:
Podle Dt 34. kap. Konec Mojžíšovy životní cesty Konec putování Izraelitů Představy o zaslíbené zemi
4.3 Cesta za světlem
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Český jazyk a literatura: Porovnávání literárních textů *Výtvarná výchova*: Práce s fotografiemi *OSV* – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, pozitivní myšlení, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky *VMEGS* – kořeny a zdroje evropské civilizace (významné postavy křesťanství)
4.3.10 Probuď se!
Očekávaný výstup:

Žák objasní, v čem spočívá výzva adventu. Porovná příběh s osobní zkušeností a navrhne možné způsoby řešení chlapcovy situace.
Vzdělávací obsah:
Příběh rozkrývající rozdíl mezi aktivním a pasivním přístupem k životu Advent jako výzva ke směřování k Ježíši Kristu, světlu světa (J 12,46) Advent jako úkol „připravovat cestu“ Opakování informací o adventní době
4.3.11 Svatá Lucie, která nese světlo
Očekávaný výstup:
Žák vlastními slovy reprodukuje příběh Lucie. Aplikuje jednání dívky jako vzor pro současnost. Navrhne možné způsoby pomoci lidem v okolí.
Vzdělávací obsah:
Životopis svaté Lucie (13. prosince) Svatá Lucie jako příklad aktivního přístupu k životu Svatá Lucie jako příklad člověka, který se svým nasměrováním na Krista stává světlem pro druhé
4.3.12 Co píše Lukáš a Matouš o Ježíšově narození
Očekávaný výstup:
Rozbor obou textů a porovnání rozdílů. Žák analyzuje základní kriteria rozhodování Marie a Josefa Aplikuje poznatky na rozhodování se v životních situacích.
Vzdělávací obsah:
L 1. a 2. kap. Mt 1,18–25 Panna Maria a svatý Josef jako další příklady křesťanského života
4.3.13 Já jsem světlo světa
Očekávaný výstup:
Žáci vytvářejí společný obraz. Každý jednotlivě vytvoří dárek pro druhého.
Vzdělávací obsah:
J 12,46 Výroba dárku a zážitek společenství Opakování adventního poselství: Když cesta mého života směřuje k Bohu, stávám se světlem pro druhé.
4.3.14 Cestu jim ukázala hvězda
Očekávaný výstup:
Žák najde na mapě hlavní biblická města. Formuluje poselství, s nímž se vracejí mudrci z Betléma. Formulace vlastního poselství Vánoc.
Vzdělávací obsah:
Cesta mudrců domů s radostnou zprávou o narození Ježíše Význam slavnosti Zjevení Páně Významná místa na mapě Izraele Vánoční události jako chvíle, kdy se „…naplnil čas a přiblížilo se Boží království.“
4.4 Boží království
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Český jazyk a literatura: Přirovnání, podobenství *OSV* – stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení *OSV* – dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne (křesťanská morálka)
4.4.15 Blahoslavenství
Očekávaný výstup:

Žák vysvětlí pojem blahoslavenství. Analyzuje způsoby, jimiž lidé usilují o dosažení štěstí. Uspořádá kriteria pro dosažení štěstí.
Vzdělávací obsah:
Mt 5,1–11 Událost vyhlášení blahoslavenství jako programu cesty ke štěstí Blahoslavenství jako příslib Božího království
4.4.16 Ježíš učí o naději
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí obsah jednoho blahoslavenství. Podle textu blahoslavenství, formuluje, co dělá člověka šťastným. Navrhne praktickou realizaci.
Vzdělávací obsah:
Význam jednotlivých blahoslavenství Konkrétní požadavky, které mají podobu aktuální výzvy k následování
4.4.17 Ježíš vypravuje o Božím království
Očekávaný výstup:
Žák má interpretovat podobenství o hořčičném zrnu a podobenství o kvasu. Žák má objasnit, jak i ze zdánlivě nepatrného začátku může vzniknout velká věc – jen je třeba se umět dívat a nelitovat sil.
Vzdělávací obsah:
Mt 13,31–33, příp. Mk 4,30–32 Podobenství o hořčičném zrnu a podobenství o kvasu ukazující nenápadnou přítomnost Božího království ve světě a tajemství jeho velké síly Ježíšovo učení o Božím království
4.4.18 Ježíš vypravuje o skrytém pokladu
Očekávaný výstup:
Žák má vyvodit závěr, jak jsou pro něj některé vztahy a předměty cenné a jak je důležité umět se jedné věci vzdát pro druhou. Žák má interpretovat podobenství o pokladu ukrytém v poli a podobenství o vzácné perle.
Vzdělávací obsah:
Mt 13,44–45 Podobenství o pokladu ukrytém v poli a podobenství o vzácné perle ukazující hodnotu Božího království, pro kterou stojí za to „prodat všechno“ (KKC 546) Představy o hodnotách a jejich konfrontace s ideálem Božího království
4.4.19 Slepí vidí…
Očekávaný výstup:
Žák má reprodukovat biblický příběh o uzdravení slepého (J 9,1–7) a interpretovat jej jako skutek, který dosvědčuje a potvrzuje Boží království. Žák má podle několika situací popsat, kdy může být i vidoucí člověk slepý, a hledat cestu vlastního uzdravení.
Vzdělávací obsah:
J 9,1–7 Uzdravení slepého jako znamení Božího království (Sk 2,22; L 7,22) Uzdravení slepého jako nabídka podnětů směřujících k reflexi svých schopností „vidět“ a „nevidět“ podstatné
4.4.20 Hluší slyší…
Očekávaný výstup:
Žák má reprodukovat biblický příběh o uzdravení hluchoněmého (Mk 7,31–37). Žák má podle několika situací rozlišit, kdy může být člověk „hluchý“ a „němý“, a hledat cestu uzdravení.

Vzdělávací obsah:
Mk 7,31–37 Uzdravení hluchoněmého jako znamení přítomnosti Božího království ve světě Uzdravení hluchoněmého jako nabídka podnětů směřujících k reflexi svých schopností „slyšet“ podstatné
4.4.21 Uzdravení nemocného s ochrnutou rukou
Očekávaný výstup:
Žák má interpretovat biblický příběh o uzdravení nemocného s ochrnutou rukou (Mk 3,1–6). Žák má objasnit, co všechno může způsobit svýma rukama, a hledat cestu uzdravení.
Vzdělávací obsah:
Mk 3,1–6, příp. L 6,6–11, Mt 12,10 Uzdravení nemocného jako znamení přítomnosti Božího království ve světě Uzdravení jako nabídka podnětů směřujících k reflexi svých schopností „jednat“
4.5 Cesta života
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Český jazyk a literatura: Reprodukce textu, tvorba vlastního textu na dané téma *MV* – identifikování postojů a názorů autora v meditovaném sdělení *OSV* – sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání *OSV* – empatie a pohled na svět očima druhého
4.5.22 Ježíšovo proměnění
Očekávaný výstup:
Žák má navrhovat a diskutovat odpovědi na otázku: „Za koho Ježíše pokládám já?“ „Kdo jsi, Ježíši?“ Žák má objasnit souvislost biblického příběhu Ježíšova proměnění na hoře Tábor s příběhy jiných proměn.
Vzdělávací obsah:
Mt 17,1–9 Ježíšovo proměnění na hoře Tábor jako potvrzení, že Ježíš je Boží Syn
4.5.23 Vezměte a jezte
Očekávaný výstup:
Žák má objasnit znaky společenství (něco spojuje a něco máme společného). Žák má objasnit souvislosti židovské slavnosti „pesach“, slavení Ježíšovy poslední večeře a naší liturgie.
Vzdělávací obsah:
Poslední večeře jako hostina, která má souvislost se slavením židovské slavnosti „pesach“ (KKC 1334) Poslední večeře jako hostina lámání chleba, která předjímá Beránkovu svatební hostinu v Božím království (Zj 19,9) Poslední večeře jako hostina, na kterou jsme pozváni také my KKC 1328–9
4.5.24 Neznám toho člověka
Očekávaný výstup:
Žák má interpretovat událost Petrova zapření jako příklad lidského selhání, které se dá proměnit upřímnou lítostí. Žák má popsat podobné situace ve vlastním životě a hledat řešení v lítosti, odpuštění a změně jednání.
Vzdělávací obsah:
Protiklad Petrových slov vyznání: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého“ a slov zapření: „Neznám toho člověka!“ Událost Petrova zapření jako příklad lidského selhání a upřímné lítosti Proměna vlastního jednání – podobné situace a podobná řešení v konkrétních situacích dnes Mt 26,30–35, 57–74

4.5.25 Křížová cesta
Očekávaný výstup:
Žák má popsat události křížové cesty a interpretovat jednání lidí, kteří se s Ježíšem na křížové cestě setkávají. Žák má jednoduchým způsobem ztvárnit děj křížové cesty prostřednictvím postav, které Ježíše provázejí.
Vzdělávací obsah:
Lidé, u kterých se Ježíš zastavuje na křížové cestě Jednoduchá pobožnost křížové cesty
4.5.26 U prázdného hrobu
Očekávaný výstup:
Žák má vyjádřit vlastními slovy obsah biblického textu o Petrovi a Janovi u prázdného hrobu. Žák má podobně jako Petr a Jan, kteří stojí nad pruhy plátna, navrhovat odpověď na otázku, co se tady stalo.
Vzdělávací obsah:
J 20,1–9 Zamyšlení nad vztahem k velikonočnímu tajemství: Co si asi myslel Jan? Co si asi myslel Petr? Co si myslím já? Věřím, že Ježíš vstal z mrtvých? Cesta Petra a Jana ke hrobu jako cesta přemýšlení nad vlastní vírou.
4.5.27 Ježíš se dává poznat u jezera
Očekávaný výstup:
Žák má reprodukovat biblickou událost, kdy se Ježíš dal poznat učedníkům u jezera v Galileji. Žák má z události ze života apoštola Petra vyvodit postup Petrova nasměrování na Krista.
Vzdělávací obsah:
J 21,3–12 Vzkříšený Ježíš se dává poznat Petrovi a učedníkům u jezera. Opakování událostí ze života apoštola Petra doplněné o učivo minulých ročníků. Život apoštola Petra jako poselství naděje: Když cesta vede za Ježíšem, všechno dobře končí.
4.5.28 Jdeme cestou života
Očekávaný výstup:
Žák má interpretovat událost příchodu Ducha Svatého z hlediska působení Ducha Svatého, který apoštoly zbavuje strachu a pomáhá porozumět velikonočním událostem. Žák si má z řeči apoštola Petra objasnit důvody k radosti z Ježíšova vzkříšení a vysvětlit, jak Kristus vede společenství církve cestou života.
Vzdělávací obsah:
Sk 2,1–13; Sk 2,14–15, 22–28 Příchod Ducha Svatého v souvislosti s židovským svátkem „šavuot“, svátkem letnic Petrova řeč jako radostná zvěst o Ježíšově vzkříšení Církev jako společenství na cestě života
4.6 Jako církev na cestě
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Lidé a čas: Vnímání a prožívání času z pohledu křesťanství *VDO* – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci *MKV* – poznávání vlastního kulturního zakotvení (mše svatá)
4.6.29 Církev, dům ze živých kamenů
Očekávaný výstup:
Žák má objasnit, jak může druhému dávat a sám být obohacen. Žák má diskutovat o radosti z jednoty v různosti a prokázat, jakým způsobem je každý křesťan součástí, živým kamenem, domu církve.

Vzdělávací obsah:
1 P 2,3–5 Církev jako společenství, ve kterém jeden respektuje jedinečnost druhého Církev jako společenství, ve kterém mají i děti své místo a svůj úkol
4.6.30 Hostina společenství
Očekávaný výstup:
Žák má interpretovat znalosti o průběhu mše svaté z hlediska prvků zdůrazňujících společenství. Žák si má jako součást opakování vytvořit malý misálek.
Vzdělávací obsah:
Mše svatá jako prostor setkávání člověka s člověkem a člověka s Bohem Znamení společenství v průběhu mše svaté
4.6.31 Hostina slova
Očekávaný výstup:
Žák má pojmenovat jednotlivé části bohoslužby slova. Žák má objasnit význam slov, která jsou opakována při bohoslužbě slova.
Vzdělávací obsah:
Souvislost mezi každodenním nasloucháním slovům druhého člověka a nasloucháním Božímu slovu při mši svaté Bohoslužba slova
4.6.32 Hostina chleba
Očekávaný výstup:
Žák má pojmenovat jednotlivé části bohoslužby oběti. Žák má interpretovat vztah mezi přinášením obětních darů a svým životem a objasnit eucharistii jako základní prostředek duchovního růstu.
Vzdělávací obsah:
Části bohoslužby oběti Souvislost vlastního života s přinášením obětních darů: v chlebu a vínu odevzdáváme sami sebe, Bůh vše proměňuje a dává nám sám sebe
4.6.33 Jako církev na cestě
Očekávaný výstup:
Žák má vysvětlit schéma slavení církevního roku a připojit k němu významné dny svého života. Žák má objasnit souvislost mezi pravidelným rytmem každodenního života a života církve.
Vzdělávací obsah:
Výchova ke schopnosti prožívat oslavy Liturgické doby a významné slavnosti a svátky církevního roku Křesťanský rozměr vnímání času lidského života
4.7 Shrnutí tematických celků
4.7.34 Kdo a kde
Očekávaný výstup:
Žák zopakuje probranou látku a vysvětlí, co jej zaujalo a proč. Žák zopakuje jména postav, se kterými během roku pracoval, a spojí je s konkrétními událostmi. Žák zopakuje názvy zeměpisných míst, se kterými během roku pracoval, a spojí je s probranými událostmi.
Vzdělávací obsah:
Shrnutí celoročního učiva
4.7.35 A–Z kvíz
Očekávaný výstup:

Žák si má procvičit pojmy, se kterými během roku pracoval.
Vzdělávací obsah:
Shrnutí celoročního učiva

5. třída – Náš podíl na Božím království

Vazba učiva 5. třídy na klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Žáci umějí vysvětlit počátek dějin spásy povoláním Abraháma, který odpověděl na Boží volání (tem. celek 5.2). V tematickém celku 5.4 získají představu o tomto Bohu skrze poznání osoby Ježíše Krista. Tím získají základ pro další zájem o propojování poselství starozákonních příběhů s naplněním jejich příslibů v Novém zákoně.
- Žáci získají základní informace o ekumenickém hnutí, dokáží je jednoduše interpretovat a vysvětlit vztahy mezi křesťanskými církvemi dnes. Tím získávají motivaci k zájmu o různé pohledy na křesťanství a tím jsou nuceni stále lépe poznávat učení víry, aby se v ekumenických otázkách dobře orientovali.

Kompetence k řešení problémů

- Žák se učí rozpoznávat problémy, jít důsledně k jejich kořenům a uvědomovat si jejich možné důsledky nejen z pohledu přítomnosti, ale i z horizontu věčného života. V 5. ročníku řeší vztahy ve společném domě, který je pro křesťany symbolem pro svět. Učí se naslouchat vlastním myšlenkám, ztišit se a zklidnit, aby mohl problémy začít řešit v sobě a dokázal tak porozumět hlubším skutečnostem.

Kompetence komunikativní

- Žáci zakusili a jsou schopni porozumět významu ticha pro naslouchání druhým, ale také vnitřnímu hlasu, který pomáhá člověku hlouběji porozumět souvislostem toho, co prožívá.
- Na základě seznámení se s životem prvních křesťanů (tem. 5.6.32) žáci rozumí potřebě solidarity, sdílení a vzájemné pomoci v dnešním světě, jsou vychováváni k prosociálnímu chování.

Kompetence sociální a personální

- Celoročně jsou v kolektivu žáků posilovány pozitivní postoje a schopnosti ke vzájemné spolupráci, které žáci dokáží aplikovat i v jiných skupinách.
- Žáci rozumí tomu, že každý člověk je stvořen jako originál a vzájemná odlišnost obohacuje ostatní. Chápe svoji roli ve skupině a svá obdarování a umí s nimi zacházet ve prospěch skupiny.
- Žáci jsou vedeni k sebeovládání, aby dosáhli pocitu zdravého sebeuspokojení a vědomí sebeúcty (5.1.4)

Kompetence občanské

- Žáci umějí analyzovat situace, ve kterých jsou utlačováni lidé, a umějí k této situaci vysvětlit křesťanský postoj – Bůh je vždy na straně utlačovaného člověka. Žáci jsou vychováváni k asertivitě (5.2.8).
- Žáci se seznamují s židovstvím a islámem a jsou vychováváni k porozumění, toleranci a vzájemné důvěře k lidem jiného vyznání (5.2.11).
- Žáci chápou člověka jako vrchol a součást stvoření a z toho vyplývá i jejich vědomí spoluzodpovědnosti za svět. (5.1.3).
- Žáci se aktivně a tvořivě zapojují do křesťanského kulturního dění. Seznamují se

s metodami práce s obrazem, které jim pomáhají porozumět hodnotným uměleckým dílům.

Kompetence pracovní

- Žáci se orientují v základních aktivitách v podnikatelské oblasti, kde se řídí v myšlení, rozhodování a jednání základními morálními hodnotami, které si upevnili v náboženské výchově (5.6.32).

5.1 Svět – náš společný dům

Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Lidé kolem nás: Společný „dům světa“
Rozmanitost přírody: Mikrosvět a makrosvět, odpovědnost lidí za životní prostředí
Český jazyk a literatura: Vývoj písma v dějinách, Bible jako literární text
EV – kulturní krajina
EV – lidské sídlo, město, vesnice
MKV – tolerantní vztahy a spolupráce s jinými lidmi
MKV – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti

5.1.1 Tady bydlíme

Očekávaný výstup:

Žák objasní pojetí světa jako společného domova, který vypovídá o svém Tvůrci.

Vzdělávací obsah:

Obraz světa, společného domu, který vznikne z prázdninových vzpomínek na zajímavá místa
Křesťanské základy ekologické výchovy
Upevnění vztahů ve skupině

5.1.2 Tady bydlím

Očekávaný výstup:

Žák popíše, co zajímavého jej obklopuje ve světě makrokosmu a mikrokosmu.
Žák analyzuje, jak vše dokonalostí a krásou ukazuje na svého Tvůrce.

Vzdělávací obsah:

Rozmanitost přírody a zajímavosti z přírodovědy
Svět mikrokosmu a makrokosmu, který svou krásou a dokonalostí vypovídá o svém Stvořiteli
Výchova k postoji odpovědnosti za svět

5.1.3 Všechna díla Páně, velebte Pána

Očekávaný výstup:

Žák vysvětlí, co znamená mít na zemi své místo.
Žák analyzuje předložený text a způsoby, jimiž člověk dokáže chválit Boha.

Vzdělávací obsah:

Da 3,57–88
Člověk jako vrchol a součást stvoření
Modlitba chvály

5.1.4 Vyryl jsem si tě do dlaní

Očekávaný výstup:

Žák formuluje, co je pro něj charakteristické, co jej dělá jedinečným.
Žák popíše, jak v dějinách lidstva vznikalo písmo a jakými jazyky byla napsána Bible.

Vzdělávací obsah:

Iz 49,16
Vlastní jedinečnost a jedinečnost druhého
Vývoj písma v dějinách lidstva jako úvod k obraznému vnímání jazyka a literárních útvarů
Jazyky Bible

5.1.5 Boží slovo osvěcuje moji stezku

Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí, jak byla napsána Bible a kdo ji napsal. Žák dokáže najít podle odkazu text v evangeliích.
Vzdělávací obsah:
Inspirace, autoři důležitých knih Bible Hledání v evangeliích podle biblických odkazů
5.2 Abraham slyší Boží hlas
Český jazyk a literatura: Reprodukce složitějšího textu *VMEGS* – kořeny a zdroje evropské civilizace *OSV* – pozitivní myšlení (aktivní postoj k životu) *MKV* – kulturní diference (vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu) *MKV* – nekonfliktní život v multikulturní společnosti (základní údaje o židovství, křesťanství a islámu)
5.2.6 Odejdi ze své země…
Očekávaný výstup:
Žák provede rozbor příběhu Abrahama a Sáry, kteří ač mají „všechno“ (rodinu, domov, bohatství, úspěch i zdraví), poslechnou Boží hlas, rozhodují se pro nový život s Bohem a jím vedeni jsou schopni vyjít do nejistoty. Žák na konkrétních příkladech doloží, jak k životu každého člověka patří odvaha někomu nebo něčemu věřit.
Vzdělávací obsah:
Gn 12,1–9 Abrahamova víra jako odpověď na Boží volání, jejímž důsledkem je odvaha k velkým věcem Každodenní situace důvěry v druhého člověka nebo ke spolehlivé věci Výchova k důvěře ve svět Víra v Boha jako opakovaná zkušenost důvěry
5.2.7 Pohleď na nebe a sečti hvězdy
Očekávaný výstup:
Žák uvede důsledky pro život Abrahama, který se nechává Bohem oslovit. Vysvětlí význam změny jména, které se stává novým životním programem. Žák vysvětlí původ a význam vlastního jména.
Vzdělávací obsah:
Gn 15,1–6; 17,1–5.15–16; 22,17 Jméno jako životní program Zaslíbení a smlouva jako pokračování příběhu Abrahamovy víry
5.2.8 Hagar a Izmael
Očekávaný výstup:
Žák vlastními slovy reprodukuje příběh otrokyně Hagar a jejího syna Izmaela . Žák analyzuje situace utlačování jednoho člověka druhým, rivality mezi dětmi ve škole a sourozenci v rodině. Navrhne možná řešení situace utlačovaných.
Vzdělávací obsah:
Gn 16,1–15; Gn 21,14–20 Příběh otrokyně Hagar a Abrahamova syna Izmaela jako příklad snahy vyřešit lidským způsobem – bez důvěry v Boha – neřešitelnou životní situaci Izmael jako ten, od kterého odvozují svůj původ národy arabského světa Problémy rivality mezi dětmi a výchova k asertivitě: Bůh je vždy na straně člověka, který je v nouzi
5.2.9 Ať se směje každý, kdo o tom uslyší

Očekávaný výstup:
Žák reprodukuje příběh o okolnostech narození Izáka a vysvětlí, jak Bůh navštěvuje a jak je přijímán. Žák vysvětlí dvojí možnost smíchu: smích jako radost a požehnání a smích jako výsměch.
Vzdělávací obsah:
Gn 18,1–14; 21,1–6 Příběh o narození Izáka jako příklad situace, kdy Bůh navštěvuje, a když je přijímán, bohatě obdarovává Výchova k empatii: není smích jako smích
5.2.10 Abrahamova zkouška
Očekávaný výstup:
Žák interpretuje příběh, kdy Hospodin zkouší Abrahamovu víru. Žák vysvětlí, k jakým postojům a jednání vede člověka víra.
Vzdělávací obsah:
Gn 22,1–12 Příběh Abrahamovy zkoušky jako potvrzení skutečnosti, že Bůh si nepřeje smrt člověka Situace, kdy dnes lidé ztrácejí svůj život. Bylo by omylem, vinit z jejich smrti Boha. Abraham jako člověk, který s vírou, že Bůh je mocnější než smrt, má odvahu „dát Bohu to nejcennější“ L 21,1–4
5.2.11 Abraham – otec víry
Očekávaný výstup:
Žák objasní význam Abrahama pro židy, muslimy a křesťany. Žák porovná základní údaje o židovství a islámu. Žák opakuje učivo probrané v tomto tematickém celku.
Vzdělávací obsah:
Abraham jako osoba spojující tři světová monoteistická náboženství: židovství, křesťanství a islám Základní informace o židovství a islámu Výchova k porozumění, toleranci a vzájemné důvěře k lidem jiného vyznání Gn 22,17–18; Iz 19,23–25
5.3 Slyším Boží hlas
Lidé a čas: Datování křesťanského letopočtu *VDO* –být angažovaný a zainteresovaný na zájmu celku *OSV* – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
5.3.12 Slyším kolem sebe mnoho hlasů
Očekávaný výstup:
Žák má rozlišit podněty, které ho obklopují, a objasnit význam ticha potřebného k naslouchání. Žák vyhledá v Bibli věty vyzývající k soustředěnému tichu, nutnému k uslyšení Božího hlasu.
Vzdělávací obsah:
Cvičení ztišení a naslouchání Výchova k meditaci a osobní modlitbě Výroba adventního kalendáře a adventní předsevzetí: každý den se na chvíli „zastavit“ a prožít několik chvil ticha, dávat prostor Božímu hlasu v sobě
5.3.13 Narození Jana Křtitele
Očekávaný výstup:
Žák reprodukuje vlastními slovy příběh o zaslíbení narození Jana Křtitele a o jeho narození. Žák porovná událost Zachariášova oněmění a mimořádné situace, kdy působí Bůh. Objasní, jak je ticho nutné k jakémukoli hlubšímu pochopení skutečnosti.

Vzdělávací obsah:
L 1,5–25;57–66 Událost narození Jana Křtitele Zachariášovo oněmění jako situace, která učí Zachariáše naslouchat Bohu a hlouběji pochopit Boží působení
5.3.14 Hlas volajícího na poušti
Očekávaný výstup:
Žák objasní rozdíl mezi Janovým zvěstováním příchodu Božího království a Ježíšovou „radostnou zvěstí o Božím království“. Žák navrhne způsoby, jak může sobě i druhým usnadňovat cesty ke Kristu.
Vzdělávací obsah:
Portrét osobnosti Jana Křtitele (Mt 3,4–12) Srovnání Janova a Ježíšova kázání: Božího království hlásaného Janem s Božím královstvím přicházejícím v Ježíši Kristu jako radostná zvěst (Mt 11,11) Výchova k osobní angažovanosti
5.3.15 Podivuhodné narození
Očekávaný výstup:
Žák popíše podmínky, v nichž Ježíš přišel na svět, a vysvětlí, jak svým narozením sdílí život ubohých a chudých lidí. Žák formuluje souvislost mezi Ježíšovým narozením a příchodem Božího království. Doplní základní informace o datování našeho letopočtu.
Vzdělávací obsah:
L 2,1–7 Vánoční události jako oslava příchodu Božího království na svět: Ježíš přichází na svět, aby žil život chudých, vyvržených ze společnosti, lidí, kteří o svůj domov přišli nebo z něj byli vyhnáni Výchova k prosociálnímu chování, jehož motivací je následování Ježíše Datování křesťanského letopočtu
5.3.16 Otevřela se nebesa
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí souvislost Ježíšova křtu s příchodem Božího království, které přichází tiše, nenápadně a nepoznáno.
Vzdělávací obsah:
Mt 3,13–17 Událost Ježíšova křtu jako potvrzení příchodu Božího království: Ježíš prochází mezi lidmi v tichu, neviděn a nepoznán, a ač to sám nepotřebuje, nechává se pokřtít. Událost Ježíšova křtu jako potvrzení, že Bůh v Ježíši Kristu stojí na straně člověka, kterého miluje a pro kterého otevírá nebe
5.4 Kdo jsi, Ježíši?
Český jazyk a literatura: Přirovnání, podobenství *Český jazyk a literatura*: Obrazná řeč *MKV* – poznávání vlastního kulturního zakotvení
5.4.17 Já jsem světlo světa
Očekávaný výstup:
Žák formuluje význam světla pro život a jeho vlastnosti. Porovná tyto závěry se skutečností, kdy Bůh přináší do života „světlo“: kdo uvěří, vidí hlouběji a dokáže postihnout podstatné. Žák opakuje událost o uzdravení slepého od narození a vysvětlí souvislost události i znamení světla se svátostí křtu.
Vzdělávací obsah:

Já jsem světlo světa (J 8,12) Událost uzdravení slepého (J 9,1–7, 35–38) Vztah mezi lidskou zkušeností se světlem, biblickým textem a svátostí křtu Symbolika světla ve svátosti křtu
5.4.18 Já jsem chléb života
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí význam obyčejného chleba pro všední život a jeho vlastnosti. Porovná jeho nezbytnost a vzácnost se vzácností Boha. Žák zopakuje událost o zázračném rozmnožení chlebů a nasycení pěti tisíců lidí a formuluje její souvislost s Ježíšovým výrokem a se svátostí eucharistie.
Vzdělávací obsah:
Já jsem chléb života (J 6,35) Událost nasycení pěti tisíců lidí (J 6,1–13) Vztah mezi lidskou zkušeností s chlebem, biblickým textem a svátostí eucharistie Symbolika chleba ve svátosti eucharistie
5.4.19 Já jsem dobrý pastýř, já jsem dveře
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí symbol dveří v souvislosti s tím, jak se skrze Ježíše otevírá přístup k Bohu. Žák vysvětlí obraz dobrého pastýře a na podobenství o ztracené ovci prokáže, že Bůh člověka hledá, otevírá mu cestu a spolehlivě ho provází životem.
Vzdělávací obsah:
Já jsem dobrý pastýř (J 10,1–5) Já jsem dveře (J 10,7–15) Obraz dobrého pastýře a podobenství o ztracené ovci Vztah mezi lidskou zkušeností, biblickými texty a svátostí smíření Odpuštění ve svátosti smíření
5.4.20 Já jsem vinný kmen
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí obraz starostlivého vinaře, jako Boha, který je dobrotivý a pečující. Žák objasní výrok, kdy Ježíš přirovnává sám sebe k pravému vinnému kmeni a nás k ratolestem, a vysvětlí souvislost této výpovědi se svátostí biřmování.
Vzdělávací obsah:
Já jsem vinný kmen (J 15,1.5) Péče vinaře (J 15,1–5) Vztah mezi obrazem starostlivého vinaře pečujícího o vinný keř, biblickým textem a svátostí biřmování Dary Ducha Svatého ve svátosti křesťanské dospělosti
5.4.21 Já jsem cesta, pravda a život
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí symbol cesty a aplikuje ho na výrok, že Ježíš je životem, cestou i cílem. Žák objasní podstatu svátosti manželství a svátosti kněžství, jako viditelná znamení Boží milosti pro určitou životní cestu.
Vzdělávací obsah:

Já jsem cesta, pravda a život (J 14,6) J 14,1–6 Vztah mezi lidskou zkušeností „být na cestě“, biblickým textem a svátostmi zaměřenými k druhým lidem Svátost manželství a svátost kněžství jako znamení Boží milosti ve chvílích rozhodnutí se k přijetí svého povolání, a tím i ke způsobu života
5.4.22 Já jsem vzkříšení a život
Očekávaný výstup:
Žák vlastními slovy reprodukuje příběh vzkříšení Lazara a analyzuje, kde Ježíš ve svém jednání ukazuje Otce, který umí vrátit pozemský život. Žák vysvětlí obsah svátosti nemocných jako prostor naděje tam, kde pozemská naděje končí.
Vzdělávací obsah:
Já jsem vzkříšení a život (J 11,25) Vzkříšení Lazara (J 11,1–44) Svátost pomazání nemocných jako prostor naděje tam, kde pozemská naděje končí
5.5 Já jsem vzkříšení a život
Člověk a čas: Zdůvodnění křesťanského způsobu slavení Velikonoc *Cizí jazyk*: Pozdravy v různých světových jazycích *OSV* – pomáhající a prosociální chování *OSV* – zdravé a vyrovnané sebepojetí (sdílení zkušenosti se setkáním s utrpením a smrtí) *MKV* – respektování zvláštností jiných (základní informace o jiných křesťanských církvích a o ekumenickém hnutí)
5.5.23 Když se cesta změní v cestu křížovou
Očekávaný výstup:
Žák je schopen objasnit, že bolest a smrt jsou „součástí“ života, i když je to velmi těžké. Žák analyzuje formy utrpení lidí v současném světě a navrhne způsoby zmírnění tohoto utrpení.
Vzdělávací obsah:
Zpráva o zkušenosti s konečností a utrpením lidského života Reflexe vlastní zkušenosti s podobnou situací Výchova ke schopnosti smysluplně zacházet s bolestí a darovat útěchu
5.5.24 Křížová cesta
Očekávaný výstup:
Žák porovná své zkušenosti s dovršením lidského života s křížovou cestou, kterou prošel Ježíš. Žák objasní, že Ježíš prochází utrpením a smrtí v důvěře v Boha, aby lidé měli naději, že nebudou trpět a umírat sami.
Vzdělávací obsah:
Křížová cesta spojená s příběhem konce lidského života Sdílení zkušeností s prvním setkáním se smrtí Křesťanský pohled na smysl lidského utrpení
5.5.25 To je ta noc…
Očekávaný výstup:
Žák interpretuje aktuální poselství Velikonoc: Ježíš nám svým utrpením, smrtí a zmrtvýchvstáním dává naději, která přesahuje smrt. Žák vysvětlí poselství symboliky předmětů a gest liturgie velikonoční vigilie, jejichž význam už zná.
Vzdělávací obsah:
Průběh liturgie velikonoční vigilie Velikonoce v kontextu liturgického roku Symbol světla, slova, vody, chleba a vína v liturgii velikonoční vigilie
5.5.26 Cesta světla

Očekávaný výstup:
Žák zopakuje události, kdy se vzkříšený Ježíš dává poznat ženám a učedníkům. Žák vysvětlí základ křesťanské naděje, který obsahují.
Vzdělávací obsah:
Ježíš s učedníky (J 20,19–20); Marie Magdalská u hrobu (J 20,11–16); Tomáš (J 20,24–29); učedníci na cestě do Emauz (L 24,13–35); Ježíš v Galileji (J 21,1–12) Opakování velikonočních událostí, kdy se Ježíš dává poznat lidem, se zdůrazněním jejich společného poselství: Křesťané jsou stejně jako Ježíšovi učedníci svědky Kristova zmrtvýchvstání a mohou světu přinášet světlo naděje, „evangelium“, dobrou zprávu o smrti a vzkříšení Ježíše Krista (1 K 15,1–8)
5.5.27 …a naplnil celý dům
Očekávaný výstup:
Žák vysvětlí originalitu každého člověka a jeho právo být jiný. Žák analyzuje situace, kdy odlišnost může být příčinou mnoha konfliktů. Žák objasní, že „být křesťan“ znamená v síle Ducha Svatého vnášet mezi lidi pokoj vytvářející Boží království.
Vzdělávací obsah:
Sk 2,5–11 a 44–47 Duch Svatý jako ten, který sjednocuje, dává sílu být sám sebou, osobitým způsobem usilovat o pokoj a přispívat tak k vytváření Božího království Výchova ke schopnosti pozitivně hovořit o lidech, kteří jsou odlišní
5.5.28 Ať všichni jsou jedno
Očekávaný výstup:
Žák popíše působení jiných křesťanských církví u nás, jejich způsob uctívání Božího Syna a jejich životní praxi. Žák vysvětlí význam slova ekumenismus. Vyhodnotí, co nás spojuje, uvede příklady, jak můžeme společně „v jednom Duchu“ působit ve světě.
Vzdělávací obsah:
Základní informace o ekumenickém hnutí Základní informace o jiných křesťanských církvích a denominacích u nás Výchova k ekumenismu a k toleranci odlišných náboženských systémů (J 17,21) KKC 820
5.5.29 Maria
Očekávaný výstup:
Žák zopakuje základní údaje Mariina života a navrhne jednotlivé situace, v nichž může člověk ve svém životě prožívat Boží přítomnost. Žák vysvětlí pojem litanie a najde na mapě některá mariánská poutní místa u nás.
Vzdělávací obsah:
Marie jako člověk, kterému je Bůh velice blízko a který může být příkladem, jak prožívat Boží blízkost Obrazná pojmenování Marie v modlitbě loretánských litanií Modlitba růžence Mariánská poutní místa u nás
5.6 Církev – společný dům
Lidé kolem nás: Společný „dům světa“ *Výtvarná výchova*: Práce s obrazem *VMEGS* – kořeny a zdroje evropské civilizace (dějiny prvotní církve jako součást evropské tradice) *MKV* – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi *OSV* – empatie, respektování, podpora, pomoc

EV – náš životní styl (angažovanost v ochraně životního prostředí)
5.6.30 Já jsem Ježíš, kterého ty pronásleduješ!
Očekávaný výstup:
Žák objasní změnu smýšlení apoštola Pavla. Žák analyzuje situace v lidském životě, kdy se Božím oslovením život radikálně mění.
Vzdělávací obsah:
Událost ukamenování Štěpána (Sk 7,55–60), činnost Saula (Sk 8,1–3) a příběh, kdy se Božím oslovením jeho život radikálně mění (Sk 9,1–9) Apoštol Pavel jako další příklad uposlechnutí Boží výzvy a vyjití na novou cestu
5.6.31 Budeš mluvit o tom, co jsi viděl a slyšel…
Očekávaný výstup:
Žák seřadí základní informace o apoštolu Pavlovi a o rozšíření křesťanství ve světě. Žák vysvětlí, co pro Pavla znamenalo „být křesťanem“ a co znamená „být křesťanem“ dnes.
Vzdělávací obsah:
Sk 9,26–28; 9,23–25; 14,8–10; 16,13–15; 16,19–40; 20,7–12; 27,14– –26; 28,16–31 Další události z života apoštola Pavla (útěk z Damašku, pobyt v Jeruzalémě, v Lystře, křest Lydie, uzdravení Eutycha, uvěznění a propuštění Pavla a Silase ve Filipech) Pavlovy misijní cesty Být křesťanem v prvotní církvi a být křesťanem dnes
5.6.32 Měli všechno společné
Očekávaný výstup:
Žák na základě biblických textů specifikuje, jak vypadal život křesťanů v prvních církevních obcích. Žák vysvětlí důvody křesťanské naděje, která znamená jít a hlásat radostnou zvěst, a zpřítomňovat tak Boží království na zemi.
Vzdělávací obsah:
Sk 2,44–46; Sk 4,32–33; 1 K 1,14–16; Ř 10,10 Život prvních křesťanů Církev jako prostor Božího království Situace solidarity, sdílení a vzájemné pomoci v dnešním světě, výchova k prosociálnímu jednání
5.6.33 Šíření Božího království
Očekávaný výstup:
Žák interpretuje biblickou událost Sk 28,11–31 a vysvětlí, proč je smysluplné zasazovat se svým jednáním za lepší svět. Žák propojí touhu po lepším světě s vizí Božího království, jehož šíření je úkolem a výzvou křesťana.
Vzdělávací obsah:
Sk 28,11–31 Pavel v Římě Výzva ke hlásání Božího království jako výraz touhy po lepším světě
5.7 Do domu Hospodinova…
5.7.34 Šíření Božího království
Očekávaný výstup:
Žák vlastními slovy reprodukuje text Žd 11. kap. a zopakuje si probranou látku. Žák má před odchodem na prázdniny posílit vztahy v kolektivu spolužáků.
Vzdělávací obsah:
Žd 11. kap. Celoroční shrnutí učiva
5.7.35 Do domu Hospodinova…
Očekávaný výstup:
Žák různými metodami a formami práce zopakuje probranou látku.

Vzdělávací obsah:
Projekty podporující ročníkové téma

6. třída - Objevujeme křesťanskou víru

Vazba učiva 6. třídy na klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Žáci rozumějí evangelním zprávám jako výpovědím víry o setkání člověka a Boha.
- Žáci umějí rozpoznat v jednání lidí a vysvětlit souvislosti mezi nadšením pro dobrou věc a nezištnou láskou a mezi živým svědectvím o víře.

Kompetence k řešení problémů

- Žáci rozumějí možnostem křesťanské víry pomoci při řešení nových skutečností v životě – větší škola, noví učitelé, menší možnost kontaktu s nimi, střídání učeben apod. Dokáží interpretovat význam Ježíšovy smrti v souvislosti s jeho mocí zvítězit nad zlem.

Kompetence komunikativní

- Žáci porozumějí významu křtu jako přijetí do společenství s Bohem a společenství církve, které jsou předpokladem záchrany od izolace a osamělosti.

Kompetence sociální a personální

- Žáci objevují hodnotu důvěry a přátelství v mezilidských vztazích jako základ spolupráce.
- Žáci rozumějí předpokladům kvalitního společenství – vzájemného přijetí, otevřenost, připravenost k pomoci, poctivost a důvěra. Rozumějí hodnotě bezpečného místa v životě.
- Žáci porozumějí významu křtu jako přijetí do společenství s Bohem a společenství církve, které jsou předpokladem záchrany od izolace a osamělosti.

Kompetence občanské

- Žáci dokáží interpretovat význam pravidel v životě člověka, chápou je jako skutečnosti, které jim dávají jistotu a jsou pomocí při nalézání orientace a role ve skupině. Plnění úkolů posiluje vědomí vlastní hodnoty.
- Žáci rozlišují pravidla Desatera jako stanovené hranice lidského jednání, Ježíšova pravidla pro život jako aktuální výzvu a blahoslavenství jako příslib budoucnosti.

6.1 Vztah k sobě samému, mezilidské vztahy, vztah mezi člověkem a Bohem

Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:

Výtvarná výchova: Tvary kříže, znázorňování kříže a Boží Trojice v dějinách umění, Marc Chagall: Žid se svitkem Tóry
Český jazyk a literatura: Původ literárních děl, kumránské svitky
OSV – chování podporující dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého
EV – příroda a kultura obce a její ochrana (podpora pozitivního vztahu člověka k místu, kde žije)

6.1.1 Místo, kde je mi dobře

Očekávaný výstup:

Žáci mají uvažovat o situaci, kdy sami potřebovali úkryt, a prostřednictvím žalmu 27 uslyšet, že u Boha mohou nalézt úkryt před nebezpečím a nejistotou.
Žáci se mají připravit na celoroční společnou práci a učit se poznávat pravidla a výhody spolupráce.

Vzdělávací obsah:

Úvahy o místě, kde je člověk v bezpečí, kde je ukrytý, chráněný a opatrovaný Kruh – znamení místa, kde je člověku dobře a kde je rád Žalm 27 Poznávání žalmů jako modlitby církve.
6.1.2 První kroky k druhým lidem
Očekávaný výstup:
Žáci mají získávat citlivost ke vnímání druhých lidí i vztahů mezi sebou ve skupině. Žáci si mají uvědomit souvislost mezi rozvíjením přátelských vztahů k druhým lidem a rozvíjením přátelství k Bohu.
Vzdělávací obsah:
Rozvíjení přátelských vztahů ve skupině i vůči ostatním lidem Cvičení empatie Vytváření dispozic k přátelským vztahům jako základu pro schopnost nazývat Boha „dobrým a věrným přítelem“
6.1.3 Jsi zde, Hospodine
Očekávaný výstup:
Žáci diskutují vlastní představy o Bohu. Žáci poznávají vztah člověka k Bohu jako vztah důvěry a přátelství.
Vzdělávací obsah:
Přátelské vztahy mezi lidmi rozšířené o rozměr přátelství mezi člověkem a Bohem Představy o Bohu Žalmy 139 a 145 Modlitba jako projev důvěrného vztahu k Bohu
6.1.4 Dobrý přítel je poklad
Očekávaný výstup:
Žáci se mají učit vnímat hloubku přátelství, která prožívají, a Bibli jako knihu, která vypravuje o zcela zvláštním přátelství mezi člověkem a Bohem a Bohem a člověkem. Žáci se mají naučit dělení knih Starého zákona.
Vzdělávací obsah:
Bible jako kniha zachycující zkušenost přátelství člověka s Bohem Vznik Bible Dělení knih Starého zákona
6.1.5 Znamení, která nás oslovují
Očekávaný výstup:
Žáci mají porozumět znamení kříže jako znamení přátelství mezi Bohem a člověkem. Žáci mají vysvětlit slovní formulaci znamení kříže jako zkratku modlitby „Věřím“.
Vzdělávací obsah:
Znamení kříže jako znamení přátelství mezi Bohem a člověkem ve trojím významu: – znamení lidského života – vyznání víry – znamení společenství církve Tvary kříže Znázorňování Otce, Syna a Ducha Svatého ve výtvarném umění
6.2 Boží pomoc v růstu člověka
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Český jazyk a literatura: Tvořivá činnost s literárním textem (Antoine de Saint-Exupéry: Malý princ, biblický text o Davidovi) *Přírodopis*: Prenatální vývoj člověka a jeho narození *Výchova ke zdraví*: Prenatální vývoj člověka a jeho narození z pohledu mezilidských vztahů *Výchova k občanství*: Výchova k řešení konfliktních situací

VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (dějiny Izraele)
6.2.6 Správně vidíme jen srdcem
Očekávaný výstup:
Žáci mají objasnit, proč jejich jedinečnost nezávisí na schopnostech, ale na lásce, s jakou k nim přistupují druzí lidé a naopak: jedinečnost druhých objevíme, když je dokážeme mít rádi. Na základě této zkušenosti mají žáci interpretovat příběh Davidova vyvolení: Hospodin vidí do srdce člověka.
Vzdělávací obsah:
1 S 16,1.4–5a.5d–7.10–13 Klíčové události starozákonních dějin Izraele Bůh vidí do srdce člověka Příběh Antoine de Saint–Exupéryho o Malém princi a růži
6.2.6.1 Dříve než jsem tě stvořil, vybral jsem si tě
Očekávaný výstup:
Žáci si mají uvědomit zázračnost vlastního vzniku a narození a vžít se do situace radosti z narození dítěte. Žáci si mají uvědomit, že v lidských vztazích nepůsobí jen láska, ale i zlo.
Vzdělávací obsah:
Vznik života z pohledu biologie Vznik života z pohledu mezilidských vztahů Vznik života jako Boží dar a milost Podpora pozitivního vnímání sebe potvrzená Božím přijetím (Jer 1,5)
6.2.6.2 Křtím tě ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého
Očekávaný výstup:
Žáci mají objevit souvislost mezi jednáním Ježíše a Boží milostí, která „rozbíjí kruh zla“. Žáci se mají učit vnímat křest jako znamení Boží lásky a prohloubit znalosti o svátosti křtu.
Vzdělávací obsah:
Křestní symboly Účinky křtu Průběh křtu Důsledky křtu pro život ve společenství církve
6.2.7 David a Goliáš – boj na život a na smrt
Očekávaný výstup:
Žáci mají vlastními slovy interpretovat příběh zápasu mezi Davidem a Goliášem. Žáci mají zdůvodnit Boží jednání jako úsilí o pokoj a posoudit Davidovo jednání v situaci, kdy musel o něco „bojovat“.
Vzdělávací obsah:
1 S 17. kap. Situace, kdy se setkáme s protivníkem Výchova ke zvládání konfliktů podpořená ujištěním, že Bůh stojí na straně života
6.2.8 David a Jonatan – přátelství na život a na smrt
Očekávaný výstup:
Žáci mají vlastními slovy vyjádřit příběh o přátelství Davida a Jonatana. Žáci mají rozlišit znamení, která vyjadřují přátelství mezi lidmi, a demonstrovat, že slib dvou přátel připomíná úmluvu mezi Bohem a lidmi.
Vzdělávací obsah:
1 S 18.–20. kap. Znamení přátelství v biblickém textu a znamení přátelství mezi lidmi
6.2.9 Šalomoun
Očekávaný výstup:

Žáci mají popsat důležité události vypovídající o moudré vládě krále Šalomouna. Žáci mají vysvětlit okolnosti a význam stavby jeruzalémského chrámu.
Vzdělávací obsah:
Šalomoun Jeruzalémský chrám jako potvrzení přátelství mezi Bohem a člověkem
6.3 Vztahy mezi lidmi podle Ježíše Krista
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Výtvarná výchova: Ikony, reflexe abstraktního umění, vánoční motivy ve výtvarném umění *Výchova k občanství* : Lidská práva a jejich ochrana *OSV* – komunikace v různých situacích, odmítání, omluva *VMEGS* – kořeny a zdroje evropské civilizace (vybrané osobnosti křesťanských dějin Evropy)
6.3.10 Člověk prozářený sluncem
Očekávaný výstup:
Žáci mají vysvětlit, význam příkladu světců pro současníky jako těch, skrze které přichází na svět „Kristovo světlo“. Žáci si mají objasnit povolání ke svatosti jako výzvu pro každého křesťana.
Vzdělávací obsah:
Motivace křesťanského jednání Mt 5,48; Ř 8,28–30 Slavnost Všech svatých a Vzpomínka na všechny věrné zemřelé Modlitba ke křestním patronům a přímluvná modlitba za zemřelé Životopis světce
6.3.11 Životní moudrost
Očekávaný výstup:
Žáci mají vysvětlit pravidla jako zdroj jistoty v životě člověka a společnosti. Žáci mají interpretovat přikázání Desatera a novozákonních principů.
Vzdělávací obsah:
Morální pravidla všedního dne a relativita celospolečenských pravidel Veřejné mínění a můj názor Přehled pravidel křesťanské etiky
6.3.12 Ježíšova pravidla k životu a blahoslavenství
Očekávaný výstup:
Žáci mají vysvětlit Ježíšova pravidla a rady jako výzvy ke křesťanskému jednání, které ve svých důsledcích přinášejí svobodu a štěstí. Žáci mají uvést vztah mezi Desaterem, Ježíšovými pravidly pro život a blahoslavenstvími, kdy jedny jsou především jasně stanovenou hranicí, druhé aktuální výzvou a třetí příslibem budoucnosti.
Vzdělávací obsah:
Desatero Mt 5.–7. kap. Ježíšova pravidla pro život podle evangelia Zlaté pravidlo a dvojí přikázání lásky Blahoslavenství
6.3.13 Nemít srdce z kamene
Očekávaný výstup:
Žáci mají popsat, v čem spočívá změna smýšlení člověka a jaké může mít důsledky. Žáci mají objasnit příklad změny smýšlení v biblickém textu a popsat, co změna smýšlení způsobuje.
Vzdělávací obsah:

Příběh „změny smýšlení“ L 3,10–14.18 Objasnění úlohy důvěry v Boha při konání zásadních osobních rozhodnutí v životě křesťana Odpovědnost za rozhodnutí
6.3.14 Podivuhodná setkání
Očekávaný výstup:
Žáci mají popsat, jaká podivuhodná setkání předcházela Ježíšovu narození. Žáci mají interpretovat evangelijní zprávy o zvěstování Ježíšova narození jako výpovědi víry: Ježíš přichází, aby se setkal s každým člověkem.
Vzdělávací obsah:
Reflexe významných setkání v osobním životě Zkušenost setkání člověka s člověkem a člověka s Bohem L 1,5–25; L 1,39–56; L 1,26–38 Vánoční události jako setkání člověka a Boha v lidství a božství Ježíše Krista
6.3.15 Pestrá společnost
Očekávaný výstup:
Žáci mají na základě předchozí látky vyvodit závěr, že ke společenství, které se sešlo a dodnes schází kolem jeslí, patří všichni lidé a mají uvést vztah této skutečnosti k Vyznání víry.
Vzdělávací obsah:
Vánoční slavnost Prohloubení článku Vyznání víry obsahujícího vánoční poselství Pozvání k osobnímu setkání s Ježíšem
6.3.16 Jesličky a kříž
Očekávaný výstup:
Žáci mají popsat ikonu jako náboženský obraz, který nese poselství. Žáci mají vysvětlit souvislost mezi vánočními a velikonočními událostmi.
Vzdělávací obsah:
Souvislost velikonočních a vánočních událostí Symboly jesliček a kříže Základní informace o ikonách
6.4 Počátky a motivace k šíření křesťanství
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Dějepis: Život Ježíše z Nazareta jako historické osoby, jednoduchá dedukce z časové přímky *Český jazyk a literatura*: Kritika pramenů, textová kritika *Zeměpis*: Zeměpisné zajímavosti *OSV* – rozvoj základních rysů kreativity (na základě práce s výtvarným uměním)
6.4.17 Zasáhl mne
Očekávaný výstup:
Žáci mají srovnat literární a biblický text a objasnit aktuálnost biblické zvěsti.
Vzdělávací obsah:
Sk 3,1–10; 5–22 Aktualizace biblického textu prostřednictvím literárního textu: kdo je nadšen, nemůže mlčet Úvod k učivu o šíření evangelia
6.4.18 Ježíšovo poselství se šíří
Očekávaný výstup:
Žáci mají umět vysvětlit, že texty NZ nejsou historickou zprávou, ale především svědectvím víry prvních křesťanských obcí o Ježíši Kristu. Žáci mají popsat, jak k nim došla zvěst o Kristu a jakou roli v tom hrají konkrétní lidé.

Vzdělávací obsah:
Nadšení pro poselství evangelia a pro ideál Božího království Vznik evangelií a dalších knih NZ
6.4.19 Knihovna v jedné knize
Očekávaný výstup:
Žáci mají reprodukovat informace o jednotlivých evangeliích a jejich autorech. Žáci mají vysvětlit časovou posloupnost vzniku evangelií a jejich souvislost.
Vzdělávací obsah:
Dělení knih NZ Orientace v textech NZ Teorie dvou pramenů
6.5 Vyznání víry
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (základní teze křesťanské víry) *MV* – chápání podstaty mediálního sdělení (princip fungování médií, šíření zprávy), identifikování základních orientačních prvků v textu
6.5.20 Vyznání víry apoštolů
Očekávaný výstup:
Žáci mají popsat situace, ve kterých lidé vyznávali svou víru a interpretovat vyznání víry ne jako „slib“ před Bohem a před ostatními lidmi, kterým se lidé hlásí k víře, ale jako krok víry vyjadřující důvěru, odevzdání a přijetí toho, co Bůh pro lidi vykonal. Žáci mají vysvětlit souvislost mezi biblickými texty obsahujícími vyznání víry Ježíšových učedníků a Apoštolským vyznáním víry.
Vzdělávací obsah:
Vyznání víry Ježíšových přátel Vyznání víry apoštolů Dvanáct článků Apoštolského vyznání víry
6.5.21 Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země
Očekávaný výstup:
Žáci mají provést rozbor první části Apoštolského vyznání víry a na základě toho řešit otázku: Kdo jsi, Bože? Žáci mají diskutovat jména, jaká v průběhu dějin lidé dávali Bohu, a najít mezi nimi obraz odpovídající vlastní představě.
Vzdělávací obsah:
První část Apoštolského vyznání víry Boží vlastnosti Boží jména
6.5.22 Věřím v Ježíše Krista
Očekávaný výstup:
Žáci mají provést rozbor druhé části Apoštolského vyznání víry a najít souvislost se situacemi, do kterých podle tohoto vyznání Boží Syn vstupuje. Žáci mají vysvětlit, jakou blízkost k člověku na sebe vzal Bůh, když se stal člověkem.
Vzdělávací obsah:
Druhá část Apoštolského vyznání víry Ježíš Kristus jako bratr lidí Žalm 164 Život Ježíše z Nazareta
6.5.23 Věřím v Ducha Svatého
Očekávaný výstup:

Žáci mají provést rozbor třetí části Apoštolského vyznání víry a popsat projevy působení Ducha Svatého dnes v jednání lidí. Žáci mají vysvětlit, jak Duch Svatý vytváří společenství církve.
Vzdělávací obsah:
Třetí část Apoštolského vyznání víry Společenství církve jako jednota v různosti
6.6 Křesťanská interpretace utrpení a smrti
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Výtvarná výchova: Volné uchopení velikonočního tématu *Výchova k občanství* Porušování lidských práv *Výchova ke zdraví*: Dialog, empatie, zneužití komunikace *OSV* – lidská práva jako regulativ vztahů (konflikty, formy zneužití moci) *VDO* – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie (principy uchopení politické moci) *OSV* – dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci
6.6.24 Kdo jsi, Ježíši
Očekávaný výstup:
Žáci mají pojmenovat své pozitivní i negativní pocity a vnímat pocity druhých. Žáci mají objasnit podstatu Ježíšova konfliktu s tehdejší náboženskou a politickou mocí.
Vzdělávací obsah:
Mk 3,1–6 Konflikt Ježíšovy moci s mocí politických a náboženských skupin tehdejšího Izraele Reflexe vlastní zkušenosti konfrontace s mocí Rozvíjení schopnosti vnímat pocity druhých
6.6.25 Proč odsouzen?
Očekávaný výstup:
Žáci mají ilustrovat zneužití moci situacemi v jejich každodenním životě. Žáci mají vysvětlit souvislost mezi formami zneužití moci v současné společnosti a zneužitím moci proti Ježíši.
Vzdělávací obsah:
Moc a její zneužívání ve společnosti a v životě dětí Charakteristika náboženských a politických skupin v Ježíšově době
6.6.26 Je to tvá cesta?
Očekávaný výstup:
Žáci mají specifikovat, jaké konflikty je obklopují a jakými způsoby jsou řešeny. Žáci mají vysvětlit, jaký vzorec jednání vnáší do situace vyhroceného konfliktu Ježíš, a navrhnout konkrétní jednání ve chvílích, kdy se názory obou stran liší.
Vzdělávací obsah:
Fáze konfliktu a jeho řešení Výchova k mediaci Výchova ke kooperativní spolupráci
6.6.27 Kdo slyší můj nářek?
Očekávaný výstup:
Žáci mají na základě seznámení se s jednotlivými částmi pašijí podle Markova evangelia umět vysvětlit rozdíl mezi „pašijemi“ a „křížovou cestou“. Žáci se mají na základě vžití se do Ježíšovy situace a do situace osob, které byly svědky Ježíšova utrpení a smrti, interpretovat Ježíšovo utrpení a smrt jako důsledek konfliktu Boží lásky k člověku a lidského prosazování moci.
Vzdělávací obsah:

Pašije podle Markova evangelia Ježíšovo utrpení jako spoluúčast na utrpení člověka Otázky po smyslu utrpení v lidském životě
6.7 Smrt a vzkříšení
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Výtvarná výchova: Výtvarné znázornění abstraktních pojmů smrt a život *Český jazyk a literatura*: Tvořivá činnost s literárním textem (výtvarná činnost, vytváření vlastních textů) *Člověk a svět práce*: Stolování jako centrum slavnosti → *OSV* – komunikace v různých situacích (dopis pozůstalým) *VMEGS* – kořeny a zdroje evropské civilizace (vybavení liturgického prostoru, architektura křesťanského chrámu) *MKV* – poznávání vlastního kulturního zakotvení
6.7.28 Obava i naděje
Očekávaný výstup:
Žáci mají diskutovat o konečnosti lidského života a specifikovat otázky, které vznikají při konfrontaci s faktem smrti a hranicemi lidského života. Žáci mají formulovat křesťanskou naději na vzkříšení na základě porozumění části textu modlitby Apoštolského vyznání víry.
Vzdělávací obsah:
Smrt jako hranice lidského života Smrt z pohledu křesťanské víry a naděje
6.7.29 Což nám nehořelo srdce?
Očekávaný výstup:
Žáci mají srovnat biblický příběh cesty učedníků do Emauz s příběhem o smrti blízkého člověka a vysvětlit význam slov „mít naději“. Žáci mají popsat nenápadnou přítomnost Ježíše v tomto světě a v životě člověka.
Vzdělávací obsah:
Cíl cesty učedníků jako společenství s Ježíšem při slavení eucharistie L 24,13–35 Rozměr křesťanské naděje
6.7.30 Pokrm, který dává život
Očekávaný výstup:
Žáci mají interpretovat hostinu jako obraz lidského společenství i jako obraz Božího království. Žáci mají objasnit slavení eucharistie jako vzájemné setkávání křesťanů s Kristem u společného stolu.
Vzdělávací obsah:
Slavení svátosti eucharistie jako zpřítomňování Božího království
6.7.31 Abychom na to nikdy nezapomněli
Očekávaný výstup:
Žáci mají vlastními slovy vyjádřit, že na Ježíšově životě, smrti a vzkříšení poznáváme Boha: jaký byl Ježíš, takový je Bůh. Žáci mají vysvětlit různé významy mše svaté.
Vzdělávací obsah:
Jiné názvy pro mši svatou a jejich významy Části mše svaté a orientace v mešních textech
6.8 Poslání křesťanů ve světě
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Dějepis: Struktura katolické církve *Matematika a její aplikace:* Konstrukční úlohy, plán kostela *Výchova k občanství:* Adaptace na životní změny, životní perspektiva OSV – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci, konkurence

OSV – dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky VDO – angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku
6.8.32 Žít smysluplně
Očekávaný výstup:
Žáci mají na základě vlastní zkušenosti s tím, co je dokáže nadchnout a jak své nadšení projevují pojmenovat tento rozměr také v biblické události o seslání Ducha Svatého. Žáci mají umět objasnit souvislost mezi dary Ducha svatého a schopnostmi lidí a vysvětlit, jak a proč mají lidé tyto dary rozvíjet.
Vzdělávací obsah:
Skutečnosti, které probouzejí nadšení Sk 2,1–38; Sk 4,20 Dary Ducha Svatého 1 K 12,4–11; 13,1–13 Výchova ke schopnosti naslouchat a vnímat nadání své i druhých
6.8.33 Živé společenství
Očekávaný výstup:
Žáci mají s vědomím své jedinečnosti rozlišit své místo ve skupině. Žáci mají na základě života prvních křesťanských obcí pojmenovat aktivity živé farnosti.
Vzdělávací obsah:
Život v prvních církevních obcích Církev jako tělo Kristovo Výchova k angažovanosti 1 K 12,12–27
6.8.34 Být solí země
Očekávaný výstup:
Žáci mají ilustrovat, že církev se neizoluje od světa, ale je jeho součástí. Žáci uvedou vztah mezi důležitými událostmi v životě apoštola Pavla, a činností Matky Terezy.
Vzdělávací obsah:
Misijní úkol církve Osobnost apoštola Pavla a Matky Terezy
6.8.35 Bude to jako ve snu
Očekávaný výstup:
Žáci klasifikují rozpor mezi úsilím křesťanů a stavem světa. Žáci mají interpretovat křesťanskou naději jako protipól strachu z budoucnosti.
Vzdělávací obsah:
Negativní i pozitivní vize budoucnosti světa Strach z budoucnosti z pohledu ideálu Božího království Zj 21,1–4
6.8.36 Společně jsme objevovali víru
Očekávaný výstup:
Žáci si mají zopakovat probrané učivo v souvislostech s liturgickým rokem a s Apoštolským vyznáním víry. Žáci si mají zopakovat podstatnou výpověď učiva šesté třídy, že křesťanská víra dává našemu životu jistotu a směr.
Vzdělávací obsah:
Shrnutí probraných tematických celků

7. třída - Boží pomoc k růstu člověka

Vazba učiva 7. třídy na klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Na základě zprávy o stvoření žák porozumí symbolickému způsobu vyjadřování v jazyce Bible a v jazyce církve a postupně integruje náboženský způsob vnímání a chápání světa do celku svého vztahu ke světu vedle pohledu přírodních a humanitních věd.

Kompetence k řešení problémů

- V tematickém celku 7.3 (Křesťanská vzájemná pomoc) se žáci systematicky zabývají etickým rozměrem života. Mají dostatek příležitostí k reflexi problémových situací, o jejichž řešení diskutují a hledají řešení s ohledem na učení církve. Rozvíjíme schopnosti žáků vnímat události svého života a zpracovávat je jako životní zkušenost, tj. schopnost transformovat na základě reflexe prožitých událostí své jednání v budoucnosti. Podobně se postupuje i v některých hodinách ostatních tematických celků.

Kompetence komunikativní

- Žák porozumí legendě jako literárnímu útvaru a reflektuje význam jejího sdělení. Žák umí popsat a diskutovat o ekologických problémech a o stejné důstojnosti muže a ženy. Schopnost neverbální komunikace obohacujeme o vnímání a porozumění symbolice řeči rukou (viz 7.4.17) či symbolice chleba (celek 7.6) a v celém tem. celku 7.2.

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjení osobnosti žáka umožňujeme zejména systematickým zaměřením na základní principy křesťanského vztahu k lidem, který definuje prosocialitu člověka jako „lásku k bližnímu“. Žáky motivujeme k utváření kompetence rozvíjením principu „starší a silnější pomáhají mladším a slabším“, pokud je předmět vyučován ve věkově smíšených skupinách. Žáci pracují často ve dvojicích a v malých skupinách, v nichž si mají možnost uvědomit, co vše s sebou přináší kooperativní způsob práce. Uplatňuje se zvláště v tem. celku 7.3.
- Tuto kompetenci dále rozvíjíme v tem. celcích 7.5 a 7.7, kde systematicky pracujeme na duchovním rozměru osobnosti žáků.

Kompetence občanské

- Při diskusích o roli člověka vzhledem ke světu a o důstojnosti muže a ženy se žáci učí respektovat přesvědčení druhých lidí, rozlišovat hodnoty, ze kterých vycházejí jejich postoje a učí se chápat základní principy, na nichž spočívají zákony ochrany přírody a důstojnosti člověka. Učí se rozhodovat v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.
- Vedeme žáky k vytváření a rozvíjení tolerantních postojů vzhledem k příslušníkům jiných náboženství, a to v tem. celku 7.7 k židovství. Z tohoto porozumění potom rozvíjíme budování tolerantních postojů díky tomu, že žáci lépe rozumí kulturnímu a historickému kontextu existence jiných náboženství.
- Rozvíjíme vědomí postoje odpovědnosti žáků jednak ke světu samotnému, jednak k lidem, ale také k Bohu. V tem. celku 7.7 se věnujeme touze člověka po svobodě a s ní spojené spoluzodpovědnosti za svět.
- Postoj křesťanské odpovědnosti za svět vytváříme a podporujeme zejména důrazem na reflexi symboliky biblické zprávy o stvoření (tem. celek 7.1), z níž vyplývá nejen požadavek odpovědného zacházení s přírodou, ale i souvislost mezi kvalitou vlastního duchovního rozměru své existence a kvalitou vztahu k přírodě. Prohlubujeme tedy motivaci k vnějšímu zacházení se světem do motivace plynoucí z duchovního postoje ke světu, jehož projevem je vlastní aktivní šetrné chování ke světu.

7.1 Křesťanská výpověď zprávy o stvoření
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Přírodopis a Enviromentální výchova – tento tématický celek doplňuje odborné znalosti žáků o schopnost vnímat hlubší celistvost světa zahrnující také vztah ke kráse, dobru, dokonalosti a k transcendenci. Tak rozvíjí u žáků vnitřní potřebu aktivně se zajímat o lidské aktivity související s problémy životního prostředí. Rozvíjí vědomí zodpovědnosti za svět. Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova – tématický celek se zabývá vztahy mezi mužem a ženou a jejich stejnou důstojností opřenou o křesťanský pohled na osobnost člověka.
7.1.1 Počátek
Očekávaný výstup:
Žáci mají zažít úžas nad dokonalostí a řádem ve vesmíru i na naší planetě. Žáci mají interpretovat zprávu o stvoření jako oslavnou píseň na Boha – Tvůrce světa.
Vzdělávací obsah:
Biologické zákonitosti makrosvěta Biologické zákonitosti mikrosvěta Gn 1,1–23
7.1.2 Člověk – nejmilejší Boží tvor
Očekávaný výstup:
Žáci mají popsat zvláštnosti a krásy role, které vyplývají z jejich vlastního pohlaví. Žáci si mají objasnit, jak biblická zpráva o stvoření člověka jako muže a ženy zdůrazňuje rovnost obou pohlaví.
Vzdělávací obsah:
Zpráva o stvoření člověka (Gn 1,27–31) Otázka téže důstojnosti muže a ženy
7.1.3 Vytušit Tvůrce
Očekávaný výstup:
Žáci mají interpretovat svět jako symbol Boží přítomnosti. Žáci mají tvůrčím způsobem poznat a vysvětlit text žalmu 136.
Vzdělávací obsah:
Imaginativní nazírání krásy světa Žalm 136, verše 1–9 a 25–26
7.1.4 Vážit si stvoření
Očekávaný výstup:
Žáci mají popsat ekologické problémy svého nejbližšího okolí a světa. Žáci mají na základě biblické zprávy vyvodit závěr, že člověk je součástí stvoření a je za svět odpovědný.
Vzdělávací obsah:
Gn 1,28 a Gn 2,15 Ekologické problémy jako následek zneužití převahy člověka nad světem Výchova k odpovědnosti za životní prostředí, které mě obklopuje
7.1.5 Svatý František
Očekávaný výstup:
Žáci mají být uvedeni do práce s legendou jako literárním útvarem. Žáci mají objasnit život svatého Františka jako vzor křesťanského vztahu ke světu.
Vzdělávací obsah:
Legenda jako literární útvar Životopis svatého Františka

7. 2 Svátosti církve a jejich souvislost s tajemstvím života
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Osobnostní a sociální výchova – psychohygiena, mezilidské vztahy, hodnoty, postoje a praktická etika. Multikulturní výchova – lidské vztahy.
7.2.6 Kdyby stromy mohly mluvit
Očekávaný výstup:
Žáci mají vysvětlit rozdíl mezi popisným a symbolickým vnímáním světa. Žáci mají interpretovat strom jako znamení člověka.
Vzdělávací obsah:
Popisné a symbolické vnímání světa Strom jako symbol života Ž 1,1–3
7.2.7 Žít s bdělými smysly
Očekávaný výstup:
Žáci mají poznat, že z celku světa vnímáme především to, co je pro nás důležité, a ne jeho objektivní vlastnosti. Žáci mají rozlišit v druhých lidech a ve světě především hodnoty dobra.
Vzdělávací obsah:
Cvičení ticha Výchova k meditaci Cvičení negativního a pozitivního vnímání lidí, světa a sebe
7.2.8 Na všech cestách s tebou
Očekávaný výstup:
Žáci mají objasnit symbolický charakter komunikace. Žáci mají interpretovat svátostiny jako připomínku Božího působení.
Vzdělávací obsah:
Žehnání a jiné svátostiny
7.2.9 Nekonečný pramen
Očekávaný výstup:
Žáci mají vysvětlit rozdíl mezi svátostinou a svátostí: svátostina je symbolická připomínka Božího působení v životě člověka, svátost je symbolické jednání zpřítomňující aktuální Boží působení v životě člověka. Žáci mají vlastními slovy vyjádřit, proč je Kristus pramenem všech svátostí.
Vzdělávací obsah:
Svátosti jako pomoc ve významných chvílích lidského života Svátosti jako účinná znamení: nejsou pouze symbolem Boží blízkosti, ale zpřítomňují ji, protože v nich jedná Kristus.
7.2.10 Naděje přesahující smrt
Očekávaný výstup:
Žáci mají rozpoznat v symbolech slavnosti Všech svatých a Vzpomínky na všechny věrné zemřelé znamení smrti a vzkříšení. Žáci mají uvést vztah mezi křesťanskou vírou ve vzkříšení a mezi svou vlastní vírou nebo vírou křesťanů, které znají.
Vzdělávací obsah:
Symboly smrti a vzkříšení Křesťanská víra ve vzkříšení z mrtvých
7.3 Křesťanská vzájemná pomoc
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Výchova demokratického občana – angažovanost ve prospěch nemocných a trpících, lidská solidarita opřená o křesťanský pohled na osobnost člověka a na křesťanské hodnoty v mezilidských vztazích.
7.3.11 Dívám se na sebe

Očekávaný výstup:
Žáci mají pravdivě určit své schopnosti a poznat svou připravenost nasadit své schopnosti pro druhé lidi. Žáci mají objasnit, proč skutečná hodnota člověka není dána jeho výkony, ale tím, že ho Bůh bezpodmínečně miluje.
Vzdělávací obsah:
Mt 22,36–40 Dvojí přikázání lásky: Boží láska k člověku je pramenem našeho sebehodnocení a naší připravenosti milovat druhé lidi
7.3.12 Pohled na bližního: Charita znamená láska
Očekávaný výstup:
Žáci mají prokázat dovednost hledět na druhé nejen z pohledu jejich pozitivních vlastností, ale především z pohledu jejich potřeb. Žáci mají pojmenovat konkrétní formy organizované pomoci potřebným lidem.
Vzdělávací obsah:
Křesťanské a humanitární organizace (Charita, Adra, Člověk v tísni) Přehled o organizované pomoci druhým lidem Výchova k solidaritě: vnímání potřeb druhých lidí
7.3.13 Svatí mají zvlášť dobré oči
Očekávaný výstup:
Žáci mají reprodukovat informace o životě vybraných světců. Žáci mají aplikovat jejich pohled na lidskou bídu ve svém okolí a ve světě.
Vzdělávací obsah:
Životy konkrétních světců jako příklady křesťanské solidarity Konfrontace se současným životním stylem v naší zemi
7.3.14 U základů bratrské lásky
Očekávaný výstup:
Žáci mají objasnit křesťanský pohled na druhé lidi, že v každém člověku je přítomný Kristus. Žáci mají prokázat hloubku motivace křesťana k pomoci, která nevychází jen z humanismu, ale pramení ze ztotožnění bližního s Kristem.
Vzdělávací obsah:
Skutky tělesného milosrdenství Mt 25,31–40
7.3.15 Začínáme být aktivní
Očekávaný výstup:
Žáci mají udělat zkušenost se společnou organizací práce pro trpící lidi. Žáci mají zakusit radost z práce ve prospěch druhých. Žáci mají vysvětlit význam materiální pomoci, která je spojena s modlitbou za trpící.
Vzdělávací obsah:
Malý projekt pomoci pro trpící lidi ve světě – Tříkrálová sbírka Příklad, jak organizovat i jiné projekty pomoci
7.3.16 Jeho světlo vstupuje do bídy světa
Očekávaný výstup:
Žáci mají objasnit smysl prvních kapitol Matoušova evangelia: Ježíš naplnil svým příchodem očekávání Izraele, že Mesiáš – Spasitel – osvobodí člověka. Žáci mají prokázat, že právě tím přináší naději a světlo i do jejich života.
Vzdělávací obsah:
Mt 1,1–16; Mt 1,18–25; Mt 2,1–12; Mt 2,13–18; Mt 2,19–23 Gn 28,14 Aktualizace vánočního příběhu
7.4 Výpověď Bible o lidské společnosti
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:

Český jazyk a literatura – představuje Starý zákon Multikulturní výchova – představuje Bibli jako knihu, která formovala evropskou kulturu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Bible, která leží v kořenech evropské civilizace
7.4.17 Naše ruce mluví
Očekávaný výstup:
Žáci mají získat citlivost pro symbolický výraz gest rukou jak v pozitivní, tak v negativní rovině: ruce dělají viditelným to, co je v srdci. Žáci mají vysvětlit, jak křesťan chápe Boží přítomnost skrze Krista ve svátostech.
Vzdělávací obsah:
Vnější gesta jako symboly vnitřního postoje
7.4.18 Lidé vnímají Ježíšovy ruce
Očekávaný výstup:
Žáci mají objasnit svátosti jako dotek Ježíšovy přítomnosti skrze ruce udělovatele.
Vzdělávací obsah:
Příběhy z Ježíšova života, v nichž uzdravoval dotekem svých rukou Svátosti jako příběhy, v nichž nás Ježíš uzdravuje skrze ruce a gesta udělovatele
7.4.19 Slova jsou jako obrazy
Očekávaný výstup:
Žáci mají vysvětlit symbolický význam řeči. Žáci mají být osloveni vtipem i poetikou obrazné a metaforické řeči. Žáci mají popsat obraznou řeč Bible.
Vzdělávací obsah:
Dvojí symbolický význam řeči: – písmeno jako znak – slovo jako metafora
7.4.20 Boží slovo ve slově lidském
Očekávaný výstup:
Žáci mají popsat skladbu knih Starého zákona. Žáci mají umět rozlišit základní literární druhy použité ve Starém zákoně.
Vzdělávací obsah:
Dělení knih Starého zákona Literární druhy ve Starém zákoně Vyhledávání textů ve Starém zákoně
7.4.21 Obrazná řeč Bible
Očekávaný výstup:
Žáci mají ilustrovat, jak se za biblickými obrazy skrývají hluboké výpovědi o Bohu. Žáci mají popsat souvislost Božího slova, které se odkrývá v lidském slově Bible.
Vzdělávací obsah:
Proroctví, žalmy, předpisy a další způsoby vyjadřování ve Starém zákoně
7.4.22 Setkání s Božím slovem
Očekávaný výstup:
Žáci mají popsat, jaký účinek měla Ježíšova slova na jeho okolí. Žáci mají vysvětlit účinek Ježíšových slov obsažených v Bibli na lidi v průběhu dějin. Žáci mají specifikovat, jaký účinek mají tato slova na ně osobně. Žáci mají rozlišit způsob působení Božího slova: působí – zasahuje – proměňuje.
Vzdělávací obsah:
Ježíšova slova jako Boží slovo pro nás
7.5 Smysl utrpení Ježíše Krista pro záchranu člověka
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Výchova demokratického občana – prosociální chování
7.5.23 Vždyť Ty víš…

Očekávaný výstup:
Žáci mají být povzbuzeni k odvaze ptát se na smysl utrpení způsobeného zlem a nespravedlností. Žáci mají objasnit spoluúčast Boha na utrpení světa v Ježíši Kristu jako křesťanskou odpověď na zlo ve světě.
Vzdělávací obsah:
Odpovědi na smysl utrpení Křesťanský pohled na smysl utrpení
7.5.24 Spoután řetězy
Očekávaný výstup:
Žáci mají zaměřit svou pozornost v pašijových událostech na lidi, kteří pomáhají Ježíši na jeho cestě. Žáci si mají specifikovat, kdo pomáhá jim a komu pomáhají oni na „pašijových cestách“.
Vzdělávací obsah:
Křížová cesta Výchova ke křesťansky motivovanému prosociálnímu chování
7.5.25 V kříži je spása
Očekávaný výstup:
Žáci mají interpretovat kříž nejen jako znamení Ježíšova utrpení, ale také jako znamení života a spásy.
Vzdělávací obsah:
Ježíš ukřižovaný – Spasitel světa L 23,35–48
7.5.26 Jásejme – aleluja
Očekávaný výstup:
Žáci mají ve slovech „dotekem k víře“ popsat symbolické vyjádření lidského otevření se víře ve zmrtvýchvstalého Krista. Žáci mají rozlišit různé postoje lidí k víře ve zmrtvýchvstání Krista.
Vzdělávací obsah:
Dotek víry při setkání Marie z Magdaly se vzkříšeným Kristem Dotek víry při setkání Tomáše se vzkříšeným Kristem Reflexe vlastního postoje k víře
7.6 Význam a symbolika Eucharistie
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Výchova demokratického občana – prosociální chování
7.6.27 Být jeden druhému chlebem
Očekávaný výstup:
Žáci mají specifikovat obyčejný chléb jako podstatný zdroj lidské obživy. Žáci mají objasnit symbolický aspekt chleba: Chléb jako znamení života, znamení solidarity a porozumění. Žáci mají interpretovat eucharistický chléb jako účinné znamení Kristovy přítomnosti.
Vzdělávací obsah:
Chléb jako potrava Chléb jako symbol dělení se a vzájemného porozumění Eucharistie jako chléb života, znamení Kristovy přítomnosti
7.6.28 Já jsem chléb života
Očekávaný výstup:
Žáci si mají určit biblické texty popisující události, kdy se Ježíš „jako chléb“ rozdává druhým lidem. Žáci mají interpretovat chápání eucharistického chleba jako účinného znamení Kristovy přítomnosti.
Vzdělávací obsah:
Svátost eucharistie J 6,47–51
7.7 Exodus a lidská touha po svobodě
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Výchova demokratického občana – prosociální chování Multikulturní výchova – lidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity, mezináboženský dialog

7.7.29 Výkřik po Bohu – dnes a včera
Očekávaný výstup:
Žáci mají uvést vztah mezi voláním po Bohu porobeného izraelského národa a voláním dnešních porobených národů. Žáci mají vysvětlit, jak i nářek může být modlitbou.
Vzdělávací obsah:
Touha po svobodě, samostatnosti a spravedlnosti v kontrastu s realitou světa Otázky po smyslu utrpení a příčinách sociální nespravedlnosti Vysvobození Izraelitů z egyptského otroctví Ex 1. a 2. kap. Modlitba nářků
7.7.30 Ten, kdo slyší volání
Očekávaný výstup:
Žáci mají uvést vztah mezi Božím jednáním s porobeným Izraelem a Božím jednáním dnes. Žáci mají objasnit, jak Bůh slyší naše volání, zná naši nouzi a chce nás vysvobodit.
Vzdělávací obsah:
Povolání Mojžíše Výchova k soucítění s druhými
7.7.31 Bůh vyvádí z poroby
Očekávaný výstup:
Žáci mají porovnat dva prameny příběhu o vyvedení Izraele z egyptského otroctví. Žáci mají diskutovat různé úhly pohledu na osvobozující Boží jednání.
Vzdělávací obsah:
„Pesach“ – židovský „svátek překročení“ Vyvedení z Egypta
7.7.32 Překonat poušť
Očekávaný výstup:
Žáci mají rozkrýt paralelu mezi putováním izraelského národa pouští a nárokem na svobodné jednání ve vlastním životě: poušť zde není obrazem životních těžkostí, ale obrazem situace lidské svobody. Žáci mají pochopit, že pravá svoboda spočívá v naší schopnosti umět se omezit ve prospěch druhého, ne moci si všechno dovolit.
Vzdělávací obsah:
Izraelský národ na poušti Desatero Poušť jako obraz situace lidské svobody
7.7.33 Zaslíbená země
Očekávaný výstup:
Žáci mají objasnit, že touha po lepším světě, kterou má každý člověk, je zobrazena a naplněna v biblickém příběhu Exodu obrazem „zaslíbené země“, do které Hospodin přivádí izraelský národ. Žáci mají objasnit, že křesťanská vize Božího království není pouze vizí posmrtného života, ale Božího království na této zemi na konci věků, na jehož uskutečnění spolupracujeme už nyní.
Vzdělávací obsah:
Biblický příběh o „zaslíbené zemi“ Zasazení se o důstojný život člověka na zemi – začátek budování Božího království
7.7.34 Víra, naděje, láska
Očekávaný výstup:
Žáci mají získat celistvý vhled do souvislosti obsahů tohoto ročníku, který spočíval v prohloubení tří božských ctností: víry, naděje a lásky.
Vzdělávací obsah:

Láska – obsah hodin 1–16: Bůh postavil lidi do světa s úkolem, aby jej ve vzájemné lásce chránili a spravovali. Naše láska směřuje ke světu a k lidem.
Víra – obsah hodin 17–28: Bůh se sděluje člověku v Ježíši Kristu, ve svém Slově a ve svátostech. Naše víra, směřující k Bohu, nám dává sílu.
Naděje – obsah hodin 29–33: Bůh osvobozuje člověka z jeho otroctví a strachu a vede ho do nové země, Božího království. Náš životní optimismus, naše naděje, se opírá o Boží zaslíbení.

8. třída – Utváření života podle víry

Vazba učiva 8. třídy na klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Žáci vidí souvislosti ve zprávě o stvoření a spoluzodpovědnosti lidí za stvoření. Umějí vysvětlit souvislost Ježíšova vtělení s křesťanským postojem k chudobě a bolesti. Pro praktický život umí interpretovat jednání biblických postav i světců (Edith Steinová). Znalost těchto souvislostí motivuje žáky k dalšímu objevování praktických aplikací křesťanského učení.

Kompetence k řešení problémů

- Žáci jsou vedeni k tomu, aby pojmenovávali problémy a „sestupovali“ k jejich kořenům. V 8. ročníku zaujímají postoj k napětí mezi potřebou být originální a potřebou nelišit se. Učí se zacházet se svědomím, které uschopňuje ke správné odpovědi a zodpovědnosti. Žáci umějí zdůvodnit svoji mravní odpovědnost vůči svému okolí. Žáci zaujímají postoje k problémům světa – konfliktům, válkám, bídě a utrpení a umějí interpretovat křesťanský pohled na ně.

Kompetence komunikativní

- Žáci se učí komunikovat v mezilidských vztazích na základě poznání, že důstojný lidský život je první hodnotou, za kterou jsme zodpovědni (8.6.29).
- K diskuzím a získávání poznatků o celosvětové církvi a diskutovaných problémech žáci využívají internet, informační databáze, televizní programy, videoprogramy, prezentace apod.

Kompetence sociální a personální

- Žáci chápou víru jako schopnost rozpoznávat v druhém člověku svého bližního, který potřebuje pomoc. Učí se tuto pomoc poskytovat a přijímat přiměřeným způsobem.
- Žáci umějí diskutovat, připravovat si fakta k diskusi, nalézat pro i protiargumenty. Diskuse je vedena v klimatu efektivní spolupráce a vzájemného naslouchání za účelem dalšího poučení ze zkušenosti druhých či nalezení nových cest k řešení (8.6).
- Žák je schopen diskutovat o otázce „Kdo jsem“ v kontextu stvoření světa a člověka a poznávat sám sebe (8.1.1 a 8.1.2).

Kompetence občanské

- Žáci si uvědomují zodpovědnost člověka za rozvoj tělesného, duševního i duchovního rozměru lidského života (8.6.29).
- Žáci si prohlubují poznání základních morálních norem, aby si upevnili kladné postoje k nim. Tato skutečnost ovlivňuje jejich chování ve vztahu k druhým lidem i celé společnosti. V 8. třídě patří Desatero k hlavním obsahům.
- Žáci se seznamují s různým pojetím víry ve světě, jsou vedeni k respektování lidí s odlišným přesvědčením (8.4.17).
- Žáci jsou vedeni k úctě k tradicím a kulturnímu a historickému dědictví. Díky metodám práce s obrazem lépe rozumí hodnotným uměleckým dílům. Dále jsou vedeni k úctě k přírodě z úcty ke

Stvořiteli a k pozitivnímu vytváření životního prostředí, ochraně a podpoře zdraví (8.4.15).

Kompetence pracovní

- Žáci využívají znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oborech a s přihlédnutím k hodnotám předložených náboženskou výchovou činí rozhodnutí k dalšímu vzdělávání a profesnímu zaměření (8.6.32).
- Žáci se orientují v základních aktivitách v podnikatelské oblasti, kde se řídí v myšlení, rozhodování a jednání základními morálními hodnotami, které si upevnili v náboženské výchově (8.4.19).

8.1 Nový pohled na sebe, druhé a na Boha

Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:

OSV: sociální rozvoj – vztahy, komunikace, kooperace, kompetice

8.1.1 Kdo jsem?

Očekávaný výstup:

Žáci mají formulovat sebehodnocení a uvést je do vztahu s Božím pohledem na člověka. (Iz 49,16; Ž 139).

Vzdělávací obsah:

Cvičení zaměřené na poznávání svých vlastností a na rozvíjení schopnosti hovořit o sobě
Výchova ke schopnosti porozumět sám sobě a realisticky hodnotit své jednání
Žalm 139

8.1.2 Hledám sám sebe

Očekávaný výstup:

Žáci mají vyjádřit své právo na svou originalitu, mají ji srovnat s tlakem reklamy, médií a svého okolí a diskutovat otázku potřeby životních vzorů, tedy hledat a nacházet rovnováhu mezi potřebou „mít svou tvář“ a potřebou „nelišit se od ostatních“.
Žáci mají řešit mezi nabídkou životních vzorů i jméno Ježíše Krista a odpovědět si na otázku, zda také on může být pro ně vzorem.

Vzdělávací obsah:

Napětí mezi potřebou být originální a potřebou nelišit se
Korekce vzoru podle představ médií jako příprava na přijetí náboženských vzorů

8.1.3 Kudy vede cesta?

Očekávaný výstup:

Žáci mají popsat své chování vůči vzoru jako cíli svého úsilí (vylepování plakátů, nakupování oblečení, typy účesů).
Žáci mají vysvětlit potřebu mít v životě někoho, kdo je jim blízko a kdo je v jejich životě doprovází.

Vzdělávací obsah:

Příběh „Optimistický průvodce“
Nabídka Ježíše jako univerzálního vzoru
Výchova ke schopnosti odhalovat manipulaci s náboženskými vzory

8.1.4 Odpuštění bez hranic

Očekávaný výstup:

Žáci mají objasnit rozdíl mezi mediálním vzorem a vzorem, do kterého vkládáme svou potřebu mít blízko člověka, kterého obdivujeme.
Žáci mají najít podobnosti a rozdíly v doprovázení člověka člověkem a v doprovázení člověka Bohem v Ježíši Kristu.

Vzdělávací obsah:

L 7,36–50 Různé způsoby doprovázení: od manipulujícího obdivování k lásky-plnému doprovázení dávajícímu prostor Výchova ke schopnosti důvěřovat v Boží blízkost
8.1.5 Narovnávat, co je pokřivené
Očekávaný výstup:
Žáci mají popsat, jak Ježíš vstupuje do života člověka, který se mu otevře, tj. který v něho uvěří. Žáci mají alespoň v náznaku zakusit, jak Ježíš v životě takového člověka může působit: léčí komplexy, narovnává, co je pokřivené. Žáci mají rozlišit rozdíl mezi životem vnitřně pokřiveného a vnitřně rovného člověka a položit si otázku: „Jak je to se mnou?“
Vzdělávací obsah:
Výchova ke schopnosti porozumět sám sobě Reflexe vlastních nedokonalostí a komplexů, které směřují k sebepřijetí a k ujištění, že Bůh nás přijímá takové, jací jsme, a pomáhá nám „narovnat se“ L 13,10–13.17b
8.1.6 Učíme se jednat jako Ježíš
Očekávaný výstup:
Žáci mají pojmenovat na základě Ježíšových zázraků, uzdravení a odpuštění návod, jak se lidé mohou navzájem „uzdravovat“ a odpouštět si. Žáci mají objevovat v současném světě činy, kterými lidé vytvářejí Boží království. Žáci mají diskutovat otázku, zda je pro ně v tomto světě možné následovat Ježíše jako svůj vzor.
Vzdělávací obsah:
Blahoslavenství jako výzva následovat Ježíše, uzdravovat a usmiřovat svět, a tak budovat Boží království (Mt 5,3–10) Jk 2,12–13
8.1.7 Nový pohled na svět
Očekávaný výstup:
Žáci mají objevit víru jako schopnost rozpoznávat v tomto světě Boží království. Žáci mají tento objev na vysvětlit jako výzvu k chápání konkrétních životních situací a k vytváření vědomí smysluplnosti vlastního života.
Vzdělávací obsah:
Víra jako nový pohled na svět Podobenství o Božím království Mt 25,1–13; Mt 18,12–13; Mt 21,28–31; Mt 20,1–16; Mk 4,3–8; L 12,16–20; L 14,16–24; L 18,10–14; L 15,8–9; L 15,11–32
8.1.8 Nový pohled na člověka
Očekávaný výstup:
Žáci mají vysvětlit jako důsledek víry schopnost rozpoznávat v druhém člověku svého bližního, který potřebuje pomoc. Žáci mají objasnit Boží království jako společenství, ve kterém Bůh miluje lidi a lidé milují Boha a sebe navzájem.
Vzdělávací obsah:
Víra jako nový pohled na člověka Podobenství o milosrdném Samaritánovi (L 10,25–37) Výzva k angažované pomoci druhému člověku, která znamená volbu: přihlížet nebo pomáhat Žalm 102
8.2 Vnitřní kompas

Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
VDK: postoje a hodnoty
8.2.9 Svědomí a odpovědnost
Očekávaný výstup:
Žáci mají vysvětlit existenci svého vlastního svědomí na situacích, kdy se rozhodují pro mravně dobrý nebo špatný čin. Žáci mají diskutovat odpovědnost za svá mravní rozhodnutí vzhledem k sobě, k druhým lidem a ke světu.
Vzdělávací obsah:
Příběhy otevírající nutnost volby mezi dobrem a zlem Výchova k zodpovědnosti za svá rozhodnutí Důsledky jednání vůči sobě, druhým lidem a vůči Bohu
8.2.10 Slyšet srdcem
Očekávaný výstup:
Žáci mají vysvětlit rozdíl mezi zvažováním vnějších názorů a norem a jednáním podle vnitřních postojů. Žáci se mají dotknout skutečnosti, že v největší hloubce vlastního nitra zvažuje křesťan svá rozhodnutí společně s Bohem.
Vzdělávací obsah:
Nácvik soustředění, ztišení a meditace Srdce jako znamení prostoru, kde ke mně promlouvá Boží hlas Ex 36,26
8.2.11 Můj vnitřní hlas
Očekávaný výstup:
Žáci mají popsat základní náhled na vývoj svědomí z pohledu vývoje člověka. Žáci mají diskutovat vědomí zodpovědnosti za formování vlastního svědomí.
Vzdělávací obsah:
Svědomí jako Boží hlas v člověku: člověk přichází na svět s „darem svědomí“, které mají povinnost formovat dál nejprve jeho rodiče, později on sám Vývoj svědomí Výchova svědomí
8.3 Budoucnost již začala
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
VDK: principy demokracie
8.3.12 Království míru a pokoje
Očekávaný výstup:
Žáci mají vysvětlit politickou a náboženskou situaci izraelského národa v době před Ježíšovým narozením a z ní plynoucí upínání se k naději na příchod Mesiáše. Žáci mají v příchodu Ježíše na svět rozpoznat podstatu dnešní situace: Boží království je již přítomné v tomto světě, i když je plný konfliktů, válek, bídy a utrpení.
Vzdělávací obsah:
Boží království v tomto světě jako znamení Božího království na věčnosti Boží království, které neřeší konflikty současného světa Porozumění významu slov: Boží království „již ano – ještě ne“
8.3.13 Kristus ve mně
Očekávaný výstup:

Žáci mají vysvětlit osobní pohled na událost narození Božího syna: Ježíš se chce narodit v srdci každého člověka. Žáci mají objasnit skutečnost, že Ježíš vstupuje do vnitřních konfliktů člověka ne proto, aby ho odsoudil, ale aby mu přinesl pokoj.
Vzdělávací obsah:
Výchova ke schopnosti zakusit vnitřní pokoj, jehož důsledkem je zasazování se o mír a o sociální spravedlnost
8.3.14 Kristus v našem středu
Očekávaný výstup:
Žáci mají objasnit nový pohled na události vtělení Božího syna: Ježíšova přítomnost ve světě je přítomností Krista v bližních. Žáci mají diskutovat podstatu křesťanského jednání ve světě, kdy motivem není odvrácení katastrofy, ale práce na rozvíjení Božího království, v jehož středu je Kristus.
Vzdělávací obsah:
Mt 25,40 Výzva k přinášení „světla pokoje“ konkrétním lidem, kteří žijí v nejbližším okolí
8.4 Povolání ke svobodě
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
VDK a MK: postoje a hodnoty, princip sociálního smíru a solidarity
8.4.15 Jsme povoláni ke svobodě
Očekávaný výstup:
Žáci mají umět rozlišit různá pojetí svobody v současném světě. Žáci mají objasnit nabídku pojetí svobody jako nezávislosti, což neznamená nevázanost, ale nezotročení. Žáci mají vyvodit závěr, že omezení naší svobody spočívá v právu druhého na vlastní svobodu.
Vzdělávací obsah:
Svoboda ve světle přirozené morálky: – svoboda znamená, že si můžu dělat, co chci; – svoboda znamená, že mi nikdo nesmí brát to, na co mám právo; – svoboda znamená, že nic nade mnou nemá moc (alkohol, drogy, druzí lidé).
8.4.16 Desatero – svoboda osvobozených
Očekávaný výstup:
Žáci mají vysvětlit biblický pohled na svobodu, která nám byla bez zásluhy darována. Tento pohled na svobodu je obsahem úvodu Desatera. Žáci mají diskutovat Desatero jako výzvu ke skutečně svobodnému jednání člověka, výzvu ke svobodě osvobozených.
Vzdělávací obsah:
Desatero v konfrontaci se starověkými zákoníky a Listinou základních práv a svobod Úvod k Desateru: výzva ke svobodnému jednání Svoboda osvobozuje od strachu (Ř 8,31)
8.4.17 Svoboda k víře
Očekávaný výstup:
Žáci mají umět rozlišit různá pojetí víry v současném světě. Žáci mají interpretovat nabídku pojetí víry jako důvěru v Boha, z čehož plyne, že opakem víry není, že nevěřím, ale nedůvěra a strach.
Vzdělávací obsah:

Pojetí víry v současném světě: – víra je pro děti; – víra je jiné jméno pro morálku; – víra znamená přijmout, že Bůh člověka omezuje a svazuje; – věřit znamená nepotřebovat důkaz; – věřit se dá v cokoli; Víra jako neustále prožívaná zkušenost s tím, jak Bůh v našem životě jedná Prohloubení prvního přikázání
8.4.18 Co je svaté, ať ti zůstane svatým: Bůh ať ti zůstane Bohem
Očekávaný výstup:
Žáci mají pojmenovat moderní podoby zneužívání Božího jména. Žáci mají vysvětlit, jak zneužití Božího jména ke svému prospěchu vrhá špatné světlo na Boží svatost.
Vzdělávací obsah:
Tři novodobé způsoby zneužívání Božího jména: – Lidé zneužívají Božího jména, když předstírají, že v materiálních hodnotách mohou najít své poslední blaho a celé své štěstí. – Lidé zneužívají Božího jména, aby se navzájem ovládali a vzbuzovali strach. – Lidé zneužívají Božího jména, když se staví tak, jako by všechna pravda o Bohu byla jen v jejich držení. Prohloubení druhého přikázání
8.4.19 Otroci výkonu
Očekávaný výstup:
Žáci mají pojmenovat charakter dnešní doby, která tlačí člověka k výkonu nebo k trávení volného času pokusem o únik z reality. Žáci mají vyjádřit hodnotu času, který je naplněný setkáním se sebou, s druhými a s Bohem, a shledat takto strávený čas cennějším než čas strávený prací a výkonem.
Vzdělávací obsah:
Příběh k zamyšlení nad využitím volného času Čas pro vlastní zastavení, pro druhé a pro Boha Prohloubení třetího přikázání
8.4.20 Šabat – svátek nekončící naděje a života
Očekávaný výstup:
Žáci mají popsat průběh židovského svátku šabatu. Žáci mají vysvětlit podstatu svátku, který je oslavným vyjádřením víry v Boha.
Vzdělávací obsah:
Vyprávění podle vzpomínek z dětství Belly Chagallové o slavení šabatu v rodině Uspořádání zjednodušené slavnosti Sobotní den a Den Páně (KKC 2168–2173)
8.4.21 Neděle – svátek osvobození
Očekávaný výstup:
Žáci mají vysvětlit potřebu dne odpočinku. Žáci mají odvodit, že slavnost není uspokojování potřeb, ale je vyzdvižením hodnoty, kterou život dostává hlubší rozměr (narozeniny – oslava života, olympijské hry – oslava fyzické krásy a výkonu apod.) Žáci mají diskutovat, proč je pro křesťany největší oslavou neděle, kdy se slaví začátek nového stvoření v Ježíši Kristu.
Vzdělávací obsah:

Prohloubení třetího přikázání Význam slavení neděle pro křesťany Výchova ke slavení
8.4.22 Otvírám dveře svého nitra
Očekávaný výstup:
Žáci mají udělat zkušenost, že modlitba není odříkávání textu, ale výraz našeho postoje k Bohu. Žáci mají popsat různé postoje, které lze v modlitbě vyjádřit: děkování, prosba, nářek, chvála.
Vzdělávací obsah:
Cvičení ztišení a meditace jako předpoklad vnitřní modlitby Základní formy modlitby
8.5 Vina a obrácení
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
VDK, OSV: občan, občanská společnost a stát, mezilidské vztahy
8.5.23 Vina a obrácení
Očekávaný výstup:
Žáci mají vysvětlit postoje k provinění. Patří k lidskému životu, ale musíme si přiznat, že vinu také často zlehčujeme nebo hledáme výmluvy. Žáci se mají konfrontovat s lidskou zkušeností: když se člověk setká po přiznání viny s láskyplným odpuštěním, je to pro něj výzva ke změně vlastního jednání.
Vzdělávací obsah:
Vina a odpuštění ve světle přirozené morálky Křesťanský pohled na vinu a odpuštění Reflexe zacházení s vlastní vinou
8.5.24 Svátost smíření
Očekávaný výstup:
Žáci mají vysvětlit svátost smíření jako uzdravující děj, v němž Bůh staví člověka v síle Ducha Svatého na počátek nového života ve společenství. Žáci mají klasifikovat hřích jako překážku ve vztahu ke Kristu.
Vzdělávací obsah:
Prohloubení významu svátosti smíření jako obnovy živého vztahu k lidem a ke Kristu
8.5.25 Ježíš osvobozuje od hříchů
Očekávaný výstup:
Žáci mají odhadnout vzájemný vztah tří skutečností: dědičný hřích, tajemství vykoupení a křtu. Žáci mají objasnit velikonoční události jako Kristovo vítězství nad zlem.
Vzdělávací obsah:
Dědičná vina Podstata svátosti křtu Kristus – Vykupitel člověka Ježíš zemřel za naše hříchy podle Písma (KKC 601)
8.5.26 Vzkříšen k novému životu
Očekávaný výstup:
Žáci mají vysvětlit, jak se ve vzkříšení ukázala Boží láska jako silnější než lidský hřích.
Vzdělávací obsah:
Ježíš Kristus zemřel za naše hříchy a vstal z mrtvých, aby ukázal, že Boží láska je silnější než lidská provinění
8.6 Přijmout zodpovědnost
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Přírodopis: fylogeneze a ontogeneze člověka, životní styl *MKV:* princip sociálního smíru a solidarity

8.6.27 Jak se rozhodnout
Očekávaný výstup:
Žáci si mají osvojit kritéria pro rozhodování mezi větším a menším zlem a mezi větším a menším dobrem. Žáci mají rozlišit, že znalost Desatera nám dává orientaci v základních hodnotách, ale nezbavuje nás povinnosti rozhodovat se mezi větším a menším zlem a větším a menším dobrem.
Vzdělávací obsah:
Příběhy s mravním dilematem Zásady rozhodování
8.6.28 Odpovědnost v rodině
Očekávaný výstup:
Žáci mají na základě uvědomění si svého postavení v rodině řešit rodinné konflikty. Žáci mají rozšířit své chápání smyslu čtvrtého přikázání nejen jako požadavku na bezpodmínečnou poslušnost dětí vůči rodičům, ale také jako zodpovědnost dospělé generace za stárnoucí generaci, které patří úcta, nikoli almužna. Žáci mají diskutovat napětí mezi vnitřní poslušností vůči autoritám a nutností odepřít poslušnost, je-li autority zneužito.
Vzdělávací obsah:
Prohloubení čtvrtého přikázání Výchova ke schopnosti hledat kompromis při řešení mezigeneračních konfliktů Poslušnost vůči autoritám Příklady zneužití autority a příklady manipulujícího jednání Reflexe vlastního vztahu k autoritám
8.6.29 Cena života
Očekávaný výstup:
Žáci mají vysvětlit, proč důstojný lidský život je první hodnotou, za kterou jsme zodpovědni. Žáci mají specifikovat zodpovědnost člověka za rozvoj všech tří rozměrů lidského života: tělesného, duševního i duchovního.
Vzdělávací obsah:
Reflexe vlastního žebříčku hodnot Prohloubení pátého přikázání Posvátnost lidského života (KKC 2258)
8.6.30 Touha po lásce
Očekávaný výstup:
Žáci mají pojmenovat, že kořenem lásky je touha člověka překročit sám sebe. To je základ jeho touhy po lásce lidské i Boží. Žáci mají diskutovat o tom, jak se dá touhy po lásce také zneužívat.
Vzdělávací obsah:
Touha člověka překročit sám sebe jako základ touhy člověka po lásce k člověku i k Bohu Příklady ze světové literatury zachycující lidskou touhu po lásce
8.6.31 Zrozeni k lásce
Očekávaný výstup:
Žáci se mají naučit rozlišovat mezi láskou mezi přáteli, láskou ve vztahu muže a ženy, láskou rodičovskou a láskou k Bohu. Žáci mají vyjádřit skutečnost, že láska je umění, kterému se musíme učit.
Vzdělávací obsah:

Přátelství a láska Láska jako cesta k naplnění života Zneužití tužeb člověka Prohloubení šestého přikázání
8.6.32 Vlastnit a darovat
Očekávaný výstup:
Žáci mají vysvětlit, že sedmé přikázání vybízí k pravé svobodě ve vztahu k osobnímu majetku, tj. být svobodný pro dávání, nebýt závislý na majetku. Žáci mají objasnit souvislost, že toto přikázání se vztahuje i k právu všech lidí užívat bohatství země.
Vzdělávací obsah:
Sociální učení církve Výchova k prosociálnímu jednání Prohloubení sedmého přikázání Sk 20,35 Jk 2,15–17
8.6.33 Slova jsou jako peří
Očekávaný výstup:
Žáci mají objasnit závažnost vyřčeného slova pro důvěryhodnost vztahů mezi lidmi. Žáci mají diskutovat o vytváření vztahů důvěry, které také ostatním umožní důvěřovat.
Vzdělávací obsah:
Verbální a neverbální komunikace Pravdivost a otevřenost v komunikaci Následky pomluv a zkreslování skutečnosti „Používání masky“ a hraní rolí v nedůvěryhodném prostředí Cvičení v důvěryhodné komunikaci
8.7 Důvěřovat v budoucnost
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
OSV: osobnostní rozvoj, psychohygiena
8.7.34 Nová nebesa a nová země
Očekávaný výstup:
Žáci mají vysvětlit souvislost obrazů společenství Boha s lidmi na začátku a na konci Bible Žáci mají shrnout své představy naplněného Božího království.
Vzdělávací obsah:
Ráj a nový Jeruzalém Kristus – Alfa a Omega Gn 2,8–14 Zj 21,1.3–5a

9. třída - Víra v životě křesťana

Vazba učiva 9. třídy na klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Žáci v jednotlivých ročnících probírali naukové bloky Starého a Nového zákona, které si propojili a vnímali tak naplnění příslibů Starého zákona v Novém. Zároveň zkoumali jejich dopad na život církve. Pracovali přitom s informacemi, které efektivně využívali v procesu učení. Jsou motivováni k dalšímu studiu těchto souvislostí.
- Žáci na konci základního vzdělávání operují se specifickými náboženskými pojmy jako je např.

spása, vykoupení, věčný život apod. Pronikli do symbolického myšlení. Ročníkovým symbolem jsou otevřené dveře jako znamení vstupu do dospělosti a otevřenost vůči světu.

- Tematický celek 9.5 propojuje biblický pohled na stvoření s poznatky přírodovědných vědeckých disciplín.
- Žáci nejen poznávali smysl a cíl učení, ale chápou jeho význam nejen pro tento život, ale i jeho přesažnost do věčnosti. Vnímají důležitost znalosti křesťanského učení pro život křesťana a dokáží je zdůvodnit.

Kompetence k řešení problémů

- Na konci školní docházky žáci dokáží pojmenovat problémy a hledat cestu k jejich kořenům. Dokáží pojmenovat souvislosti mezi poselstvím evangelních příběhů a situacemi běžného života. Dokáží popsat aplikaci přístupů osobností, které jsou vzorem víry, na problémy dnešního člověka.
- Žáci činí uvážlivá rozhodnutí a uvědomují si jejich důsledky i svoji zodpovědnost za ně. Jsou schopni je obhájit na základě lásky k bližnímu a z hlediska spásy. Výsledky svých činů konfrontují s druhými a hodnotí ve světle morálních hodnot.

Kompetence komunikativní

- Žáci jsou schopni sdílet své názory a zkušenosti s ostatními, vyslovovat je ve hře, v pohybu, v hudbě a ve výtvarných projevech.
- K diskuzím a získávání poznatků o celosvětové církvi a diskutovaných problémech žáci využívají internet, informační databáze, televizní programy, videoprogramy, prezentace apod.

Kompetence sociální a personální

- Žáci umějí diskutovat, připravovat si fakta k diskusi, nalézat pro i protiargumenty. Diskuse je vedena v klimatu efektivní spolupráce a vzájemného naslouchání za účelem dalšího poučení ze zkušenosti druhých či nalezení nových cest k řešení (9.2, 9.5).
- Tuto kompetenci rozvíjíme především tematickým otevíráním systematické práce na duchovním rozměru osobnosti žáků, týkající se umění ztišení a vnitřní koncentrace a meditace, které jsou předpokladem k hlubší reflexi při vytváření obrazu o sobě (9.1, 9.2)

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k vytváření a rozvíjení tolerantních postojů vzhledem k příslušníkům jiných náboženství a různých křesťanských konfesí, ale i k většinové ateistické společnosti. Zaměřujeme se především na porozumění postojům jinak světonázorově či nábožensky smýšlejících lidí a z tohoto porozumění potom rozvíjíme budování tolerantních postojů díky tomu, že žáci lépe rozumí kulturnímu a historickému kontextu existence jiných náboženství. Navozujeme dostatek podnětů vedoucích k uvědomělému a přitom nenásilnému postoji odporu proti fyzickému a psychickému násilí. Využíváme příklady konfliktů z historie i ze současnosti, o nichž diskutujeme, hledáme příčiny konfliktů a vzory osobností, které se díky svým křesťanským postojům zasadily o jejich nápravu. Orientujeme se také na sociální rozměr viny a hříchu.
- Žáky seznamujeme s kořeny židovskokřesťanské tradice, o něž se opírá kodex základních lidských práv (viz Listina základních práv a svobod). Kompetence tedy prohlubujeme ve směru od norem a zákonů, opírajících se o příslušné principy, k hodnotám, které tyto principy zdůvodňují.
- Umožňujeme porozumění vztahu náboženství a kultury nejen v křesťanství (všechny kultuře evropské), ale i v jiných světových náboženstvích, a to zejména prezentací obsahů týkajících se světových náboženství ve vztahu ke křesťanství. Žákům dáváme šanci integrovat náboženský rozměr života do celku kultivace vlastního vztahu ke kultuře, a to v jejím historickém i současném projevu. Volbou metody rozhovorů s příslušníky jiných náboženství a světonázorů a kontaktu s kulturním zázemím jiných náboženství a světonázorů motivujeme k toleranci a k dalšímu zájmu o příslušníky jiných náboženství a kultur.
- Postoj křesťanské odpovědnosti za svět vytváříme a podporujeme zejména důrazem na reflexi

symboliky biblické zprávy o stvoření, z níž vyplývá nejen požadavek odpovědného zacházení s přírodou, ale i souvislost mezi kvalitou vlastního duchovního rozměru své existence a kvalitou vztahu k přírodě. Prohlubujeme tedy motivaci k vnějšímu zacházení se světem do motivace plynoucí z duchovního postoje ke světu, jehož projevem je vlastní aktivní šetrné chování všechny světu.

Kompetence pracovní

- Rozvíjíme zdravý postoj žáků vůči požadavkům na výkon ze strany současné společnosti. Postupně je vedeme, aby práci chápali nejen jako zdroj výdělku zajišťující určitou životní úroveň, ale díky obsahům zprostředkovávajícím křesťanské pojetí práce ji vnímali také jako povolání spolupracovat na rozvíjení dobré budoucnosti pro lidi a svět.

9.1 Otevřenost jako předpoklad a důsledek víry

Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:

Český jazyk a literatura: dojmy z četby, reprodukce, rozlišení a rozbor biblického textu
OSV - komunikace mezi lidmi, smysl a postoj k utrpení a bolesti

9.1.1 Otevřít se sobě i druhým

Očekávaný výstup:

Žák má objasnit, že sebesdílení znamená víc, než jen hovořit s ostatními: být otevřen pro druhé a dávat něco ze sebe sama.

Vzdělávací obsah:

Vzájemné sdílení jako důležitý předpoklad společenství
Vzájemně se sdílet a vyslovovat ve hře, v pohybu, v hudbě, ve výtvarných projevech

9.1.2 Bohu důvěřuji

Očekávaný výstup:

Žák diskutuje o různých životních prostředích, kterými prochází a která na něj čekají, a sdílí se s ostatními se svým strachem z nejistoty a změny.
Žák se má seznámit s příběhem Ezaua a Jákoba a na jeho základě reflektovat důvěru dnešního člověka v Boha.

Vzdělávací obsah:

Ezau a Jákob jako příběh narůstající důvěry v Boha
Příklad zkušenosti, kdy Bůh se sdílí s člověkem
Gn 27.–32. kap.

9.1.3 Jít do života s Bohem

Očekávaný výstup:

Žák má objasnit, proč je vzájemné sdílení důležitý předpoklad nejen společenství člověka s člověkem, ale také člověka s Bohem.
Žák má zopakovat vybrané evangelijní příběhy a pojmenovat v nich znamení Boží blízkosti.

Vzdělávací obsah:

J 10,9n
V Ježíši Kristu se Bůh přibližuje lidem
Mk 3,1–6; Mk 5,1–20; L 7,11–17; L 8,22–25

9.1.4 Někdy také můžeš potkat bolest

Očekávaný výstup:

Žák má vysvětlit křesťanský pohled na smysl utrpení a sílu křesťanské naděje.
Žák má aplikovat křesťanský postoj k utrpení druhého do běžného života - být připraven těšit, pomáhat a navštěvovat.

Vzdělávací obsah:

Křesťanský smysl utrpení Biblické výpovědi o lidském utrpení (Job, žalmy) a o postojích k utrpení druhého člověka
9.2 Lidé hledají Boha
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
MK: kulturní diference, lidské vztahy, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity
9.2.5 Otázky staré jako lidstvo samo
Očekávaný výstup:
Žák má pojmenovat základní existenciální otázky lidí a diskutovat o možných odpovědích na ně.
Vzdělávací obsah:
Existenciální otázky typu: „Proč jsem na světě?“, „Odkud jsem?“, „Má můj život smysl?“ a odpovědi různých filosofií a náboženství Nabídka křesťanství Napětí mezi nemožností najít vyčerpávající odpověď a nutností vytrvat v celoživotním hledání
9.2.6 Odpověď některých světových náboženství: hinduismus a buddhismus
Očekávaný výstup:
Žák má interpretovat základní myšlenky hinduismu a buddhismu a pojmenovat shodné a rozdílné prvky obou náboženství s křesťanstvím. Žák má popsat rozdíly v přístupu buddhismu a křesťanství k bolesti.
Vzdělávací obsah:
Symboly světových náboženství a jejich geografické rozložení ve světě Hinduismus (základní myšlenky, pojmy a osobnosti) Buddhismus (základní myšlenky, pojmy a osobnosti)
9.2.7 Čínský universismus a islám
Očekávaný výstup:
Žák má interpretovat základní myšlenky čínského universismu (konfucianismus, taoismus). Žák se má blíže seznámit s islámem jako s náboženstvím, se kterým nás spojuje postava Abrahama, a popsat současnou situaci vztahů islámských zemí k ostatnímu světu.
Vzdělávací obsah:
Čínský universismus (základní pojmy, myšlenky, osobnosti) Islám (základní pojmy, myšlenky, osobnosti, shodné prvky s křesťanstvím)
9.3 Náboženství vyvoleného národa
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Český jazyk a literatura: dojmy z četby, reprodukce, rozlišení a rozbor biblického textu MK: kulturní diference, lidské vztahy, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity
9.3.8 Bůh se zjevuje v dějinách
Očekávaný výstup:
Žák má interpretovat vyvolený národ jako Hospodinův lid Smlouvy. Žák má vysvětlit společné a rozdílné prvky křesťanství a židovství.
Vzdělávací obsah:
Bůh se dává poznat v dějinách Izraele a uzavírá s vyvoleným národem „smlouvu“ Bůh jako věrný průvodce izraelského národa Osobnosti izraelského národa: Abraham, Noe, Mojžíš… Židovské očekávání příchodu Mesiáše
9.3.9 Cesta Izraele dějinami
Očekávaný výstup:
Žák má prokázat základní znalost dějin židovského národa jako jednoho z nejvíce zkoušených národů na světě, který si dokázal přes všechna utrpení zachovat víru v jediného Boha. Žák má vyjmenovat hlavní památky starého Izraele, které se dochovaly do dnešních dnů a popsat současnou politickou situaci Izraele.

Vzdělávací obsah:
Přehled hlavních událostí dějin Izraele od starověku až do dnešních dnů Budování nového státu Izrael a spory o území Základní svátky u současných příslušníků židovského náboženství
9.4 Bůh se stal člověkem
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Český jazyk a literatura: dojmy z četby, reprodukce, rozlišení a rozbor biblického textu OSV: osobnostní a sociální rozvoj – mezilidské vztahy
9.4.10 Dlouho očekávaný Vykupitel
Očekávaný výstup:
Žák má popsat souvislost mezi proroctvími o Mesiáši, která byla známá již mnoho století před Ježíšovým narozením, a příchodem, životem, smrtí a zmrtvýchvstáním Ježíše Nazaretského podle křesťanského učení. Žák má objasnit, že Ježíš nepřichází zachránit jeden národ nebo odstranit bídu světa, ale přichází zachránit pro věčnost.
Vzdělávací obsah:
Advent jako očekávání záchrany pro všechen lid Křesťanská víra v Mesiáše, který bude mnoho trpět a vezme „na sebe viny mnohých“ Mesiánské předpovědi, ve kterých lidé nacházejí naději na záchranu
9.4.11 Ježíš historický
Očekávaný výstup:
Žák má na základě odkazů na prameny prokázat, proč je Ježíš skutečnou historickou postavou.
Vzdělávací obsah:
Prameny vypovídající o historicitě Ježíše Nazaretského Ježíš jako historicky doložená postava
9.4.12 Ježíš, Syn Boží, Mesiáš a Pán
Očekávaný výstup:
Žák má interpretovat argumenty víry: proč křesťané vidí v Ježíši slíbeného Zachránce a Božího Syna.
Vzdělávací obsah:
Ježíšovo božství Evangelijní zprávy o zázracích odporujících přírodním zákonům a ukazujících na Kristovu božskou moc Zmrtvýchvstání jako předpoklad naší víry (1 K 15,17–22) Pojetí Krista v Janově evangeliu: Kristus jako Slovo sjednocené s Bohem (J 1,1–14) Pojetí Krista u svatého Pavla (F 2,6–11)
9.4.13 Ježíš – Učitel
Očekávaný výstup:
Žák má objasnit, v čem je jádro radostné zvěsti a interpretovat pravidla lásky k Bohu a bližním. Žák má vyvodit závěry pro aplikaci uvedených pravidel jako vnášení evangelia do života.
Vzdělávací obsah:
Podstata Ježíšovy radostné zvěsti (Mt 4,17) Základní zásady pro život v Božím království: – zlaté pravidlo (Mt 7,12) – přikázání lásky (Mt 22,37–39) – přikázání vzájemné služby (J 13,14n) – nové přikázání (J 15,17)
9.4.14 Křesťanské církve

Očekávaný výstup:
Žák má popsat specifika jiných křesťanských církví a společné základy víry. Žák má vysvětlit podstatu ekumenismu mezi křesťanskými církvemi a popsat jeho projevy.
Vzdělávací obsah:
Křesťanské církve a denominace u nás Ekumenismus Prostor pro spolupráci: nasazení za mír, důstojnost člověka a sociální spravedlnost Síla společné modlitby
9.5 Stvoření, dar a úkol
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Přírodopis: vědecké hypotézy o původu světa, vývojová teorie *VDO:* občan, občanská společnost a stát *EV:* lidské aktivity a problémy životního prostředí
9.5.15 Zpráva o stvoření
Očekávaný výstup:
Žák má interpretovat biblickou zprávu o stvoření jako obraz ukazující na Boží dílo a úkol, který člověk jako součást stvoření má. Žák má objasnit svět jako Boží dílo a vysvětlit myšlenku, že Bůh svěřuje lidem svět, aby měli podíl na jeho stvořitelském díle.
Vzdělávací obsah:
Biblická zpráva o stvoření (Gn 1,1–2,4) Výchova ke schopnosti objevovat a interpretovat skryté i otevřené výpovědi o Bohu
9.5.16 Věda a víra
Očekávaný výstup:
Žák má popsat některé hypotézy o stvoření světa a vysvětlit, že věda a víra nestojí v rozporu.
Vzdělávací obsah:
Věda a víra – dvě nezávislá odvětví hledající pravdu Některé vědecké hypotézy o vzniku světa
9.5.17 Evoluční teorie
Očekávaný výstup:
Žák má objasnit, proč vývojová teorie není překážkou v přijetí víry v Boha. Žák má objasnit, že člověk jako celek je dílem velké Boží lásky a ústředním bodem Božího zájmu.
Vzdělávací obsah:
Vznik a vývoj života podle evoluční teorie
9.5.18 Spolupracovat na díle stvoření
Očekávaný výstup:
Žák má diskutovat o stvoření jako o daru a vyvodit z toho odhodlání chovat se k němu zodpovědně. Žák má objasnit, proč není v Božím plánu, abychom svými nemoudrými rozhodnutími, často jen v zájmu vyšších zisků, devastovali zemi bez omezení.
Vzdělávací obsah:
Bůh svěřuje lidem svět, aby měli podíl na jeho stvořitelském díle (Ž 8,5–7; Gn 1,27–28). Etika životního prostředí z křesťanského pohledu
9.6 Bůh a člověk
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Český jazyk a literatura: dojmy z četby, reprodukce, rozlišení a rozbor biblického textu Výchova k občanství: lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady mezilidského soužití *OSV:* osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí

9.6.19 Jako muž a žena
Očekávaný výstup:
Žák má vyjádřit vlastními slovy, co znamená vlastní sebepřijetí a vysvětlit, proč základním předpokladem přátelství je otevřít se, radovat se s druhými, soucítit s nimi a odpouštět. Žák má objasnit, jakým způsobem je v láskyplném setkání Boží přítomnost a proč křesťané považují svátost manželství za znamení lásky a Boží blízkosti.
Vzdělávací obsah:
Setkávání cestou vcítění se do druhého Boží obraz člověka jako společenství muže a ženy (Gn 2,22) Příklady mužských a ženských vzorů Hledání a uskutečnění sociální role muže a ženy
9.6.20 Bůh je Láska
Očekávaný výstup:
Žák má na základě vybraných úryvků z Písma svatého objasnit, že Bůh je Láska a miluje všechny lidi. Žák má interpretovat příklady prokazování lásky k bližním a reflektovat vlastní zkušenost s přijetím nebo darováním.
Vzdělávací obsah:
Reflexe obohacujících setkání a zlých střetnutí Odhodlanost opětovně se setkání otevírat, protože jen tam, kde přebývá láska, můžeme zažívat Boha, který se projevuje jako láska Svědectví Bible o Boží lásce k nám a o příkazu vzájemné lásky mezi lidmi (1 J 4,9–11)
9.6.21 Člověk odpovídá na Boží lásku
Očekávaný výstup:
Žák má vyhledat odpovědi na Boží lásku na příkladech života současných lidí a srovnat je se starozákonními příběhy. Žák má popsat skryté formy náboženského fundamentalismu uvnitř církve.
Vzdělávací obsah:
Negativní odpovědi lidí na Boží lásku a srovnání s některými biblickými obrazy: – V Boha nevěřím, chci si dělat, co se mi zlíbí (Gn 6,5–8,22; Gn 18,16–19,27). – Chci být jako Bůh (Gn 3. kap.; Gn 11,16). Výchova ke schopnosti neodsoudit druhého za jeho životní názor
9.6.22 Jsem obrazem Boží lásky – chci plnit Boží vůli
Očekávaný výstup:
Žák má interpretovat poznatky ze života sv. Pavla (Sk 9,11–22; Ga 1,11–24) ve vztahu k povolání člověka Bohem k úkolu hlásání evangelia. Žák má popsat, jaké „hřivny“ od Boha dostávají lidé a jak by s nimi měli nakládat.
Vzdělávací obsah:
Obraz Boha v každém člověku Specifické úkoly a poslání každého člověka Boží vůle jako vědomé uskutečnění své životní cesty
9.7 Život v jednotě s Bohem
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Výchova k občanství: vztahy mezi lidmi *OSV:* sociální rozvoj – komunikace, kooperace a kompetice
9.7.23 Vnitřní život člověka
Očekávaný výstup:

Žák má popsat souvislost mezi schopnostmi dívat se, naslouchat, chápat, hovořit… a pochopení skutečnosti, ve které může zasvitnout hlubší dimenze. Žák má objasnit, že ve svátostech zažívá křesťan Boží blízkost způsobem, který oslovuje také smysly. Žák má objasnit symboliku a význam svátostí.
Vzdělávací obsah:
Svátosti – „smyslů plná“ znamení Boží blízkosti člověku, které se uskutečňují v Kristu skrze církev
9.7.24 Modlitba – dialog s Bohem
Očekávaný výstup:
Žák má interpretovat modlitbu jako osobního dialog s Bohem, objasnit osobní důvody lidí k modlitbě a popsat její nejrozšířenější formy. Žák má interpretovat jednotlivé prosby modlitby „Otče náš“.
Vzdělávací obsah:
Druhy modlitby Modlitba soukromá, ve společenství, modlitby celé církve Denní modlitba církve
9.7.25 Žít evangelium
Očekávaný výstup:
Žák má objasnit různé podoby života podle Ježíšova následování, s jednotou Boží a bliženeckéé lásky, jednotou života a modlitby a jednotou smrti a zmrtvýchvstání. Žák má demonstrovat, jak se v následování Ježíše Krista utváří křesťanský životní styl.
Vzdělávací obsah:
Boží slovo jako způsob Boží přítomnosti mezi námi Výchova ke schopnosti uvědomit si zvláštní nárok Bible jako zdroje výpovědi o Bohu
9.8 Žít ve společenství
Vazba na jiné předměty a na průřezová témata:
Výchova k občanství: vztahy mezi lidmi. *Výtvarná výchova:* komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření *OSV:* sociální rozvoj – komunikace, kooperace a kompetice
9.8.26 Rodina
Očekávaný výstup:
Žák má objasnit rodinu jako optimální Bohem chtěné společenství osob, které je zaměřeno k blahu svých členů a k přijetí a výchově dětí. Žák má popsat potíže mladých lidí ve vztahu k rodičům a interpretovat je jako součást a důsledek postupného procesu osamostatňování.
Vzdělávací obsah:
Rodina jako nejmenší společenství církve Formy vzájemného soužití dvou lidí
9.8.27 Mezilidské vztahy
Očekávaný výstup:
Žák má popsat existenci různých typů vztahů mezi lidmi založených na přirozených sympatiích a jejich obecné zákonitosti. Žák má objasnit lásku k bližním jako nezištnou bliženeskou láskou, která je obrazem naplnění Ježíšova přikázání lásky.
Vzdělávací obsah:
Vztahy mezi lidmi a kvalita mezilidských vztahů Ježíš od nás žádá lásku takových kvalit, jakou miloval on nás (Mt 25,40; 1 J 4,7). Nezištná láska k bližním (caritas) jako hlavní zásada Božího království
9.8.28 Křesťanské společenství

Očekávaný výstup:
Žák má interpretovat křesťanský život podle Ježíšova obrazu jako uskutečňované a prožívané lidství v jeho plné hloubce. Žák má popsat příklady živých společenství ve svém okolí.
Vzdělávací obsah:
Společenství v církvi Společenství při bohoslužbě a ve farnosti Místní církev
9.8.29 Společenství církve
Očekávaný výstup:
Žák má objasnit církev jako společenství a jako základní svátost. Žák má popsat zápas církve o uskutečňování Ježíšova odkazu.
Vzdělávací obsah:
Církev Ježíše Krista – církev lidí Podstatná znamení církve: slovo, vzájemná láska, svátost, modlitba Úřad a služba v církvi
9.8.30 Jednota v mnohosti
Očekávaný výstup:
Žák má objasnit církev jako jednotu v mnohosti a poznávat církev v mnoha různých formách. Žák má pojmenovat formy života zasvěceného Bohu a předpoklady pro udělení svátosti kněžství.
Vzdělávací obsah:
Obrazy církve v Bibli: Boží lid na cestě, vinný kmen, cesta, tělo… Povolání ke svátostnému kněžství nebo k Bohu zasvěcenému životu
9.8.31 Řády a spirituality
Očekávaný výstup:
Žák má popsat různé formy utváření života a souvislost s hledáním vlastních odpovědí na existenciální otázky. Žák má popsat působení některých řádových společenství a spiritualit u nás.
Vzdělávací obsah:
Řádová společenství a některá hnutí a spirituality Centra významných řádových společenství u nás
9.8.32 Známost a manželství
Očekávaný výstup:
Žák má popsat otevřený prostor pro hledání své cesty ke svatosti. Žák má objasnit jednotu těla, duše a ducha jako podstatný úkol učit se jemnému vztahu k sobě samému i k ostatním, učit se přijímat své vlastní tělo a plně být mužem nebo ženou.
Vzdělávací obsah:
Odpovědná známost Liturgie svátosti manželství, manželský slib
9.8.33 Jděte do celého světa
Očekávaný výstup:
Žák má objasnit, jak se v setkávání s Bohem odehrává proces nalézání smyslu a nalézání vlastního lidství, jehož formou je křesťanský životní styl. Žák má objasnit, jakým způsobem Ježíš na každého křesťana vznáší požadavek hlásání evangelia (Mk 16,16) a jaké má toto hlásání formy.
Vzdělávací obsah:
Zralá víra ve zralé osobnosti, Výzva ke hledání a odkrývání životního smyslu

DODATKY K ŠVP

Dodatek č. 1 – č.j. 398/13

PŘEHLED ZMĚN v RVP ZV k 1. 9. 2013

Tabulka přehledu změn v upraveném RVP ZV

Strana / část textu v RVP	Úprava	Poznámka (odkaz a strana v ŠVP)
s. 1	Uvedeni autoři revize platné od 1. 9. 2013	
část A, kapitola 1.1	Doplněno schéma, upravena poznámka pod čarou	
část A, kapitola 1.2	Doplněn bod týkající se **standardů** a upravena poznámka pod čarou.	
část B, kapitola 2	Zpřesněny **odkazy na legislativní předpisy**.	
část C, kapitola 5	Do přehledu vložena informace o Dalším cizím jazyce vč. poznámky pod čarou	
část C, kapitola 5	Vložen odstavec týkající se přílohy **Standardy**	
část C, kapitola 5	Schéma 2 doplněno o Standardy	
část C, kapitola 5.1	Doplněna poznámka pod čarou **o začlenění Dalšího cizího jazyka do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace**	
část C, kapitola 5.1.2 a 5.1.3	**Upraven vzdělávací obor Cizí jazyk a doplněn vzdělávací obor Další cizí jazyk**	Cizí jazyk a další cizí jazyk (str.51 – 59)
část C, kapitola 5.2.1	Do učiva vzdělávacího oboru **Matematika a její aplikace na prvním stupni doplněna problematika desetinných čísel a zlomků**	Matematika (str.63-64)
část C, kapitola 5.4.1	Do vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** doplněna problematika **zdraví, bezpečí a ochrany člověka za mimořádných událostí, dopravní výchovy, finanční gramotnosti, korupce a obrany státu**	
část C, kapitola 5.4.1 a 5.5.2	Do vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** a do vzdělávacího oboru **Výchova k občanství** byla vložena problematika **ochrany člověka za mimořádných událostí, korupce a obrany státu. Finanční gramotnost je samostatným vzdělávacím oborem. (**očekávané výstupy finanční gramotnosti jsou přesunuty z Výchovy k občanství do tohoto vzdělávacího oboru)	Výchova k občanství a ke zdraví (str.92 – 99) Finanční gramotnost (str.100 – 103)
část C, kapitola 5.6	Do vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** byla vložena problematika ochrany člověka za mimořádných událostí	
část C, kapitola 5.6.3 a 5.6.4	Do vzdělávacího oboru **Přírodopis a Zeměpis** byla vložena problematika ochrany člověka za mimořádných událostí	Přírodopis a Praktika z přírodopisu (str.116) a Zeměpis (str.123)
část C, kapitola	Do vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**, vzdělávacího	Výchova k občanství

5.8 a 5.8.1	oboru **Výchova ke zdraví** byla začleněna (případně upravena) problematika zdraví a bezpečí za běžných a mimořádných událostí, dopravní výchovy a sexuální výchovy	a ke zdraví (str.92 – 99)
část C, kapitola 5.10.2 (původní)	**Z doplňujících vzdělávacích oborů byl vyčleněn vzdělávací obor Další cizí jazyk; byl přeřazen do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace**	
část C, kapitola 7	**Do rámcového učebního plánu byl doplněn Další cizí jazyk a jeho hodinová dotace**	Učební plán pro 2. stupeň (str.36)
část C, kapitola 7	Doplněna poznámka pod čarou týkající se Dalšího cizího jazyka s **variantou 1 a 2**	
část C, kapitola 7.1	Upraveny a doplněny poznámky týkající se Dalšího cizího jazyka s **variantou 1 a 2**	
část C, kapitola 7.2	Doplněny poznámky pod čarou týkající se návaznosti výuky Cizího jazyka a Dalšího cizího jazyka a vzdělávání žáků, jejichž mateřský jazyk není čeština.	
část D, kapitola 11	**Zásady zpracování ŠVP, byla rozšířena o problematiku vyhodnocování a úprav ŠVP**	
část D, kapitola 11	Struktura ŠVP byla upravena **(odstraněno vlastní hodnocení školy a některé další původně závazné součásti ŠVP, nyní jsou uváděny jako doporučené)**	odstraněno
Slovníček	Do slovníčku použitých výrazů byla doplněna definice Standardů	

Na základě opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění RVP ZV k 1.9.2013 (viz výše), došlo k úpravě stávajícího ŠVP naší školy. V poznámkách předchozí tabulky s přehledem všech změn jsou uvedeny strany v ŠVP, kde změny proběhly (např. změny v očekávaných výstupech a v učivu některých předmětů) a odkazy na příslušné kapitoly.

Dále jsou uvedeny původní a přechodné plány na základě výše uvedených změn:

Pro 9. ročník 2013/2014

PŮVODNÍ UČEBNÍ PLÁN – pro 9. ročník

Učební plán pro 2. stupeň

VZDĚLÁVACÍ OBLAST	NÁZEV PŘEDMĚTU	POČET HODIN :				CELKEM HODIN
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	
Jazyk a jazyková komunikace	ČESKÝ JAZYK	4+1	3+1	4+1	4	**15+3**
	CIZÍ JAZYK	3+1	3	3	3	**12+1**
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	3+1	4	4	4	**15+1**
Informační a komunikační technologie	INFORMATIKA	+1	+1	+1	1	**1+3**
Člověk a společnost	DĚJEPIS	2	2	2	1+1	**7+1**
	VÝCHOVA K OBČANSTVÍ A KE ZDRAVÍ [1)]	2	2	1	1	**6**
	FINANČNÍ GRAMOTNOST	-	-	-	+1	**+1**
Člověk a příroda	FYZIKA	2	2	1+1	1	**6+1**
	CHEMIE	–	–	1+1	2	**3+1**
	PŘÍRODOPIS	2	2	1+1	1+1	**6+2**
	ZEMĚPIS	2	2	1+1	1	**6+1**
Umění a kultura	HUDEBNÍ VÝCHOVA	1	1	1	1	**4**
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	2	2	1	1	**6**
Člověk a zdraví	TĚLESNÁ VÝCHOVA	2	2	2	2	**8**
	[1)]					
Člověk a svět práce [2)]	TECHNICKÉ ČINNOSTI	–	–	1	–	**1**
	PŘÍPRAVA POKRMŮ	–	1	–	–	**1**
	VOLBA POVOLÁNÍ	–	–	–	1	**1**
VOLITELNÉ PŘEDMĚTY		–	+2	+3	+4	**+9**
CELKEM HODIN :		**29**	**30**	**32**	**31**	**122**

Poznámka k výše uvedenému učebnímu plánu: **„Povinnost vybrat si jeden z nabízených dalších cizích jazyků se ve školním roce 2013/14 netýká žáků 9. ročníků.“** Proto zůstává původní učební plán.

Pro 8. ročník 2013/2014 a 9. ročník 2014/2015

PŘECHODNÝ UČEBNÍ PLÁN - pro 8. ročník a 9. ročník

Učební plán pro 2. stupeň

VZDĚLÁVACÍ OBLAST	NÁZEV PŘEDMĚTU	POČET HODIN :				CELKEM HODIN
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	
Jazyk a jazyková komunikace	ČESKÝ JAZYK			4	4	
	CIZÍ JAZYK			3	3	
	DALŠÍ CIZÍ JAZYK			3	3	
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA			4	4	
Informační a komunikační technologie	INFORMATIKA			+1	1	
Člověk a společnost	DĚJEPIS			2	2	
	VÝCHOVA K OBČANSTVÍ A KE ZDRAVÍ [1)]			1	1	
	FINANČNÍ GRAMOTNOST			-	+1	
Člověk a příroda	FYZIKA			1+1	1	
	CHEMIE			1+1	2	
	PŘÍRODOPIS			1+1	1+1	
	ZEMĚPIS			1+1	1	
Umění a kultura	HUDEBNÍ VÝCHOVA			1	1	
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA			1	1	
Člověk a zdraví	TĚLESNÁ VÝCHOVA			2	2	
	[1)]					
Člověk a svět práce [2)]	TECHNICKÉ ČINNOSTI			1	–	
	PŘÍPRAVA POKRMŮ			–	–	
	VOLBA POVOLÁNÍ			–	1	
VOLITELNÉ PŘEDMĚTY				+1	+1	
CELKEM HODIN:		**29**	**30**	**32**	**31**	**122**

Poznámka k výše uvedenému učebnímu plánu: Aby mohla být dodržená časová dotace 122 hodin na 2.stupni, musel být vytvořen přechodný učební plán pro 8.r (pro r. 2013/2014) a 9. roč. (pro r. 2014/2015).

Pro 7. ročník 2013/2014, 8. ročník 2014/2015, 9. ročník 2015/2016

PŘECHODNÝ UČEBNÍ PLÁN - pro 7.ročník, 8. ročník a 9. ročník

Učební plán pro 2. stupeň

VZDĚLÁVACÍ OBLAST	NÁZEV PŘEDMĚTU	POČET HODIN :				CELKEM HODIN
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	
Jazyk a jazyková komunikace	ČESKÝ JAZYK		3+1	4	4	
	CIZÍ JAZYK		3	3	3	
	DALŠÍ CIZÍ JAZYK		2	2	2	
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA		4	4	4	
Informační a komunikační technologie	INFORMATIKA		+1	+1	1	
Člověk a společnost	DĚJEPIS		2	2	2	
	VÝCHOVA K OBČANSTVÍ A KE ZDRAVÍ [1)]		1	1	1	
	FINANČNÍ GRAMOTNOST		-	-	+1	
Člověk a příroda	FYZIKA		2	1+1	1	
	CHEMIE		–	1+1	2	
	PŘÍRODOPIS		2	1+1	1+1	
	ZEMĚPIS		2	1+1	1	
Umění a kultura	HUDEBNÍ VÝCHOVA		1	1	1	
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA		2	1	1	
Člověk a zdraví	TĚLESNÁ VÝCHOVA		2	2	2	
	[1)]					
Člověk a svět práce [2)]	TECHNICKÉ ČINNOSTI		–	1	–	
	PŘÍPRAVA POKRMŮ		1	–	–	
	VOLBA POVOLÁNÍ		–	–	1	
VOLITELNÉ PŘEDMĚTY			+1	+2	+2	
CELKEM HODIN:		**29**	**30**	**32**	**31**	**122**

Poznámka k výše uvedenému učebnímu plánu: Aby mohla být dodržená časová dotace 122 hodin na 2.stupni, musel být vytvořen přechodný učební plán pro 7.r. (pro r.2013/2014), 8.r.(pro r.2014/2015) a 9.r.(pro r. 2015/2016).

Dodatek č. 2 – č.j. 484/16

PŘEHLED ZMĚN v RVP ZV k 1. 9. 2016

Na základě opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy (v Praze dne 22. února 2016, Č. j.: MŠMT-28603/2016), kterým se mění RVP ZV k 1.9.2016, došlo k úpravě stávajícího ŠVP naší školy. V následujícím odstavci jsou uvedeny všechny změny v ŠVP, které proběhly a odkazy na příslušné kapitoly.

Přehled změn:

V celém textu je **nově používána terminologie** v souladu s právními předpisy (s novelou školského zákona č. 82/2015 Sb. a vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných). Jedná se především **o náhradu označení žák se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním, platným termínem žák se speciálními vzdělávacími potřebami** (s přiznanými podpůrnými opatřeními nebo žák s podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně).

V části **Charakteristika školy** je změněna kapitola *2.10. Poskytování poradenských služeb ve škole* (odkaz: CHARAKTERISTIKA ŠKOLY)

V části **Charakteristika ŠVP** je upravena kapitola *3.4. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami* a kapitola *3.5. Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných* (odkaz: CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU (ŠVP))

V části **Učební plán** je na prvním stupni upraven počet hodin u vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura (původní počet hodin 35 byl snížen na 33, disponibilní hodiny byly naopak zvýšeny z 14 hodin na 16). Nové dvě disponibilní hodiny byly opět použity k posílení hodin Českého jazyka. Tato změna je upravena i v poznámkách k učebnímu plánu a v charakteristice vyučovacího předmětu. Na druhém stupni je přidaná 1 hodina v 9. ročníku u vzdělávacího oboru Člověk a svět práce v předmětu Technické činnosti. Dále jsou odstraněny tabulky přechodných učebních plánů, které vznikly na základě změn v RVP ZV k 1.9.2013 a již nejsou realizovány (odkaz: UČEBNÍ PLÁN)

V části **Učební osnovy** je ve všech předmětech *doplněna minimální úroveň očekávaných výstupů pro žáky s LMP* (3. stupeň podpůrných opatření). Pro přehlednost je uvedena červeně a psána kurzívou. Tato minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročníky v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. (odkaz: UČEBNÍ OSNOVY)

V části **Hodnocení žáků školy** byla upravena kapitola *6.4. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.* (odkaz: HODNOCENÍ ŽÁKŮ ŠKOLY)